

Sözcükte Anlam - 1

1. Aşağıdakilerin hangisinde “tutmak” sözcüğünün anlamıyla kullanımı birbirine uyumamaktadır?

Anlam	Kullanım
A) Varsaymak, farz etmek	Hadi turalım babasının günahı vardı, çocuğun suçu neydi?
B) Beklenen sonucu vermek	Bundan sonra endişelenmemize gerek yok, bu iş tuttu artık.
C) Uygun gelmek, çelişmez olmak	Haberde anlatılanlarla görgü tanıklarının ifadeleri tutuyordu.
D) Ele geçirmek, yakalamak	Tuttuğu insanları her zaman gözetir, onların arkasında dururdu.
E) Benimsemek, beğenmek	Yakın çevresi dışındakileri pek tuttuğu söylenemez doğrusu.

2. “Düşmek” sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde “uğramak, kapılmak” anlamında kullanılmıştır?

- A) Benim seçimim değildi, bir rastlantı sonucu aralarına düşmüştüm.
B) Babasının Sütlüce’de yeni bir ev alması bu tarihlere düşer.
C) İki gün içinde ateşi düştü; ağrıları, sızıları hafifledi.
D) O asker, gittiğimiz yerde bir aralık benim bölüğüme düşmüştü.
E) Yarışmacılar yeni baştan telaşa, heyecana, korkuya düştüler.

3. I. Sürekli değişen yemek tüketme alışkanlıkları, artan tüketim arzularının kaçınılmaz sonucu.
II. Oysa bana göre bu derinliği olmayan bir tespit.
III. Darülaceze’nin bahçesine girdiğinizde geniş, sakın bir ortam karşılıyor sizi.
IV. Bizlere ise onların yaşama tutunma çabalarını gönülden desteklemek düşüyor.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde altı çizili sözcükler “gerçek anlamının dışında (mecaz anlamıyla)” kullanılmıştır?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III.
D) II ve IV. E) III ve IV.

4. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcük terim anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) 2016 Avrupa Futbol Şampiyonasında gol kralı Antuan Griezman oldu.
B) Bir oyunun on beş gün sürmesi bir sanat hadisesi olduğunu gösterirdi.
C) Zavallı Hacı Ömer, dişçinin koltuğunda anestezi bile kabul etmiyor.
D) Saz sesleri bazen aynı notaları, ruhumuza mihlanmak istenen bir altın çiviye vurulan darbeler gibi tekrar ederdi.
E) Sandalını Kaşık Adası’nın bir küçük koyuna çekti, beklemeye başladı.

5. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisinin sesteşi yoktur?

- A) Bu yük bu küçük yaşta omuzlarına çökmüştü.
B) İki bardak çay içtikten sonra yola koyulduk.
C) Ruhsati, çok yaşayan yüze kadar yaşıyor, diyor.
D) Kara gözleri, kıvrık kirpikleri arasında gülümsüyordu.
E) Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan iletişim aracıdır.

6. I. Yeni bir başlangıç yapabilmek için bazen eskilerden kurtulmak gerekir.
II. Ailemize, milletimize ve tüm insanlığa faydalı olmaya çalışmalıyız.
III. Küçük bir avludan girilen evin her yanında ayrı bir hatıranın izi vardı.
IV. Sanatçı, topluma karşı sorumluluk bilincine sahip kişidir.
V. Gururla gökyüzünde süzülen kartallar, etrafı kolaçan ediyorlardı.

Numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede karşıt anlamlı sözcükler kullanılmıştır.
B) II. cümlede özelden genele bir anlatım tercih edilmiştir.
C) III. cümledeki “küçük” sözcüğü nitel anlamıyla kullanılmıştır.
D) IV. cümlede “sanatçı” sözcüğü genel anlamıyla kullanılmıştır.
E) V. cümlede insandan doğaya aktarma söz konusudur.

7. Aşağıdakilerin hangisinde yansımadan türemiş bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) Saatin tik takları gece boyunca uyutmamıştı bizi.
- B) O meşhur ova at kişnemesiyle canlandı.
- C) Gürültülü bir şehir olduğunu bilmeyen yoktu aslında.
- D) Tozdan etkilenmiş, neredeyse iki dakikaya bir hapşı-
rıyordu.
- E) Televizyondan gelen cızırtıyı bir türlü kesememişlerdi.

8. I. Yıllardır en çok okunanlar listesinde yer alan roman, beyaz perdeye aktarılıyor.
II. İzmir Kitap Fuarı'nda okurlarıyla buluşan ünlü kalem, kitaplarını imzaladı.
III. Yumuşak ve etkileyici bir sese sahip olan sanatçı, sevenlerini yine hayran bıraktı.
IV. Geçen haftaki olaylar hâlâ kafamı kurcalıyor, rahat uyuyamıyordum.
V. Çok vefalı bir dosttur, iyi günümde yanımdan hiç eksik olmaz.

Numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede dolaylama yapılmıştır.
- B) II. cümlede ad aktarması (mecazımürsel) vardır.
- C) III. cümlede duyular arası aktarım yapılmıştır.
- D) IV. cümlede soyut bir durum somutlaştırılmıştır.
- E) V. cümlede deyim aktarması vardır.

9. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi mecaz anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) Doğayla kültürün harmanlandığı bu topraklar ziyaretçilerini bekliyor.
- B) Açık fikirli gençlere her zamankinden daha çok ihtiyacımız var.
- C) Tartışmanın dozu gittikçe yükseliyor, çevredekiler tedirgin oluyordu.
- D) Sahte dostluklar istemediğini söyleyerek telefonu kapattı.
- E) Özverili çalışmalarıyla herkesin takdirini kazanmayı başarmıştı.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “karışmak” sözcüğü, “Yanıma her tarafı titreyerek sapsarı, sakalı bıyığına karışmış bir hâlde geldi.” cümlesindeki anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Herkes farklı bir şey söyleyince zihnim karıştı.
- B) Ben, dedim, başkalarının işlerine nasıl karışabilirim?
- C) Odada her şey birbirine karışmış, aradığımızı bulmamız imkânsız.
- D) Bingazi'deki muharebeye karışmak için beraber yola çıktığım arkadaş Kahire'de hastalanmıştı.
- E) Bu işe belediye karışır, biz size yardımcı olamayız.

11. Aşağıdakilerden hangisinde “görmek” sözcüğü ayraç içinde verilen anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) Türk iradesinin ne demek olduğunu sen de göreceksin. (anlamak, kavramak, sezmek)
- B) Bugün öğleden sonra okula gidip müdürü göreceğim. (yanına gidip konuşmak)
- C) Hangi memlekete gitsek resmî makamlar kadar hal-
kın da rağbetini görürdük. (istemek, talep etmek)
- D) Evin hemen hemen her odası hatta mutfak bile güneş görüyor. (yüzü bir yöne doğru olmak, bakmak)
- E) Bu ova yüzyıllar içerisinde çok savaş gördü. (sahne olmak, geçirmek)

12. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcükler anlamca birbirine en yakındır?

- A) Çevresinde zor durumda kim varsa yardım eder, onlarla özel olarak ilgilendirir.
- B) Kendisiyle ilgili söylediklerini duyunca çok öfkelenir ve incindi.
- C) Genç yaşta elde ettiği başarılar hepimizi gururlandırdı ve sevindirdi.
- D) Kilometrelerce yürümek zorunda kalınca yorulmuş, bitkin düşmüştük.
- E) Düşüncelerinize saygı duyuyorum ama yaptığınızı açıkçası hiç tasdik etmiyorum.

Sözcükte Anlam - 2

1. Nobel Edebiyat Ödülü sahibi Toni Morrison'a Pulitzer Edebiyat Ödülü kazandıran romanı "Sevilen" (Beloved), kölelik hakkında yazılmış etkileyici romanlardan biri olarak kabul edilir. Nobelli yazar Toni Morrison'un "Sevilen"i, gerçek bir hayat hikâyesinden yola çıkarak kölelik kavramının derinliklerine iniyor.

Bu parçadaki altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Eleştirmenler, filmi genel hatlarıyla değerlendirmekle yetinmişler.
B) Sıradışı bir anlatıma sahip olan yazar, geleneksel kollarından ayrılmıyor.
C) Osmanlının son yüzyılının detaylı bir şekilde ele aldığı eser, yeni baskıya hazırlanıyor.
D) Kentsel yaşam üzerine iddialı yazıların yer aldığı dergi satışa sunuldu.
E) Üstünkörü birtakım yaklaşımlarla çözüme ulaşmaya çalışmak anlaşılabilir bir durum.

2. Türk edebiyatında öykü, Şemseddin Sami'nin Taaşuk-ı Talat ve Fitnat'ından beri romanın gölgesinde kalmıştır. Oysa roman Batı'dan yaklaşık 150 yıl önce alınırken öykü geleneği Dede Korkut'a kadar gider.

Bu parçadaki altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) İmza attığı 700'e yakın kitabıyla çocukların gönlünü fetheden yazar Enid Blayton'un serilerinden biri de "Afacan Beşler."
B) Yaşadığı dönemde popüler yazarlar arasından sıyrılıp da ön plana çıkamayan sanatçı, yıllar sonra ülkenin en tanınmış simalarından olmuştur.
C) Başta "Kiraze" olmak üzere romanları on dile çevrilen Solmaz Kamuran'ın son kahramanı, matbaacılık tarihimize özel bir yeri olan İbrahim Müteferrika.
D) Napolyon'un Rusya seferi, Tolstoy'un "Savaş ve Barış"ından bugüne pek çok romana konu oldu.
E) Otuz yıl boyunca çocuklar ve yetişkinler için İstanbul konulu radyo programları yapan Mina Tansel, İstanbul'un tarihî yönlerini anlatıyor.

3. Tiyatro, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de kabuk değiştiriyor. Kendi sözünü söylemek, daha özgür olmak ve küçük sahnelerde seyirciyle daha yakın iletişim kurmak için perde açan tiyatrolara her geçen gün bir yenisi ekleniyor. Dot, Garajistanbul, Tiyatro Z ve Altıdan Sonra Tiyatro gibi.

Bu parçadaki altı çizili sözleri en iyi karşılayan kavramlar aşağıdakilerden hangileridir?

- A) Yenilik – özgünlük
B) Gelişim – öznellik
C) Farklılık – kalıcılık
D) Kurgusalılık – akıcılık
E) Özlülük – anlaşılabilirlik

4. Hem toplumsal sınıflar hem de ahlak açısından yukarıdakiler ve aşağıdakilerle ilgilenen film, Japon yönetmenin Ed McBain'in romanı King's Ransom'ı (1959) uyarlaması. Amerika kaynaklı bir eseri sinemaya aktaran yönetmen, 1960'lar Tokyo'sunda geçen bu modern filmle kariyerine hâkim izleyiciyi şaşırtmayı başarıyor. Toshiro Mifune'nin başrolde müthiş bir performans sergilediği film, Japonya toplumunun yapısıyla ilgili de okumaya açık.

Bu parçadaki altı çizili söz, yönetmenle ilgili hangi özelliği vurgulamaktadır?

- A) Seyircisiyle iyi bir iletişim yakaladığı
B) O güne kadarki çizgisinin dışına çıktığı
C) Belirli bir kesime hitap etmeyi seçtiği
D) İzleyicinin beklentilerini karşılayamadığı
E) Kariyerini tehlikeye attığı

5. Güneş'i kırk yıldır tanırım. Bu kırk yılda Güneş şaşırtıcı bir hızla dünyayı dolaştı. Güneş Türkiye'de doğmuştu. Ülkesini seviyordu. Dünyanın neresine giderse gitsin çanta-sında bir parça Türkiye mutlaka vardı. Her yıl birkaç kez yurduna uğruyor, Türkiye üstüne bir film yapıyor ya da Türkiye üstüne bir kitap yazıyordu.

Bu parçada altı çizili sözle söz konusu yazarın hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Memleketine sürekli bir özlem duyduğu
B) Gittiği yerlere ülkesinin kültürünü taşıdığı
C) Doğduğu topraklardan hiçbir zaman kopmadığı
D) Ülkesinin tanıtımını çok iyi yaptığı
E) Kendisini memleketine adanmışlığı

6. Şiir yazarken her kelimeyi, her heceyi, her harfi inceden inceye ölçüp tartmak gerekiyor. Şiir okuyan, yazan kişiler, kelimelere, sözlü ifadelerle çok yönlü bir dikkat yöneltiyorlar. Anlamsal olarak da çok ince detayları arıyor, hesaba katıyorlar. Zamanla zihinsel bir terbiye kazanıyorlar, sevgileri güçleniyor. Roman yazarken bu şiir terbiyesi özel bir avantaj doğuruyor. Çünkü düzyazı kalburunun delikleri daha iri.

Bu parçadaki altı çizili sözlerle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) titizlikle ele almak – kısa sürede üretime müsait olmak
- B) yeterince zaman ayırmak – yüzeysel bir anlatıma sahip olmak
- C) yeni anlamlar yüklemek – daha çok dikkat gerektirmek
- D) farklı açılardan yaklaşmak – detaylara fazlaca inmek
- E) ön yargılı bakmak – genel hatlarıyla ele almak

7. Yaşar Kemal, Çukurova'sını her zaman içinde taşıdı. Yaşadığı yer İstanbul, Paris veya Stockholm da olsa Çukurova'nın sarı sıcağını, kar beyazı pamuk tarlalarını, Anavarza Kalesi'ni, kuşunu kurdunu, böceğini çiçeğini yazmayı sürdürdü.

Bu parçadaki altı çizili sözün parçaya kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Yazar hem romanlarında hem de öykülerinde doğup büyüdüğü yerleri anlattı, eserlerini merkezine çoklukluğunu koydu.
- B) Kendi geçmişini, geldiği yeri hiç unutmadı ve yıllarca kuşaktan kuşağa insan kitlelerini etkileyip büyülemeyi başardı.
- C) Özellikle yazlık ve kışlık sinemalarda izlediğim onlarca, yüzlerce filmde çok esinlenmişimdir.
- D) Çocukluk ve ilk gençlik yıllarımda tanıdığım o sıcak, sahici ve samimi insanları; onların arasındaki dostluğu, anlatmaya çalıştım ben.
- E) İstanbul, Ahmet Ümit'in başka romanlarına da ev sahipliği yapmıştı ama galiba "İstanbul Hatırası"nın yeri biraz farklı.

8. CD'deki müzik tınısı, Avrupa'nın 2010 Kültür Başkenti İstanbul ile Avrupa arasında bir köprü olarak işlev görüyor. CD'deki eserler, müzikal veya tarihsel geri planları ile İstanbul ve Türkiye ile bağlantılı. Türkiye ile Avrupa'nın geri kalanı arasında ne denli yoğun bir kültürel alışveriş olduğunu müzik yoluyla göstermek istedik. Bu CD ile kapıları açmak, var olan tek küresel dili kullanarak birbirimizle konuşmak istiyoruz.

Bu parçadaki altı çizili sözlerin yerine aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilirse parçanın anlamında bir değişme olmaz?

- A) tercih yapıyor – uluslararası etkileşim yolunu
- B) benzerlikleri vurguluyor – birbirinin dilini
- C) bir yerde kalıyor – anlaşma metodunu
- D) etkileşime izin veriyor – yerel ifade biçimini
- E) bağ kuruyor – evrensel iletişim aracını

9. Edebiyat, çağın hızına ayak uyduramayanların ilgi alanı gibi görülüyor. Ben, sanatın alanında kalarak, hızı üst seviyeye çıkarabileceğimizi düşünüyorum. Romanı bir otomobil gibi tasarlıyorum. Araba 300 km hızla gider, okur isterse saatte 30 km hızla da okuyabilir. Fakat araba yani roman saatte en fazla 40 km gidebiliyorsa okurun arabayı yolun kenarında bırakıp taksiye atlaması kaçınılmaz.

Bu parçada geçen "çağın hızına ayak uyduramamak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hayatın olağan akışının dışına çıkmak
- B) Doğru bildiği yoldan dönmek
- C) Dönemin gerekliliklerini karşılayamamak
- D) Toplumsal değişimlerin gerisinde kalmak
- E) Yeniliklere karşı direnç göstermek

10. Fethi Naci, Cemil Kavukçu için "Elini neye değdirse öykü oluyor, tam bir anlatı ustası" demişti. Kendi tarzını yaratan ve yazdıklarıyla sonraki öykücülerini etkileyen Kavukçu, öykülerinde sıradan görünen insanın hiç de sıradan olmadığını etkileyici bir dille anlatır. "Pazar Güneşi"nden "Tasmalı Güvercin"e hangi öykü kitabını elinize alırsanız alın, bir solukta okursunuz.

Bu parçada geçen "elinin neye değdirse öykü oluyor" sözüyle yazarın hangi yönü anlatılmak istenmiştir?

- A) Konu seçiminde titiz davranması
- B) Anlatım tarzındaki başarısı
- C) İçerik seçimindeki özgünlüğü
- D) Her zaman bir arayış içinde olması
- E) Her durumu öyküleştirilme kabiliyeti

Sözcükte Anlam - 3

1. Yıldız oyuncuların izini sürmek isteyenlerin tercih edeceği bir film. Tahran'ın yeraltı müzik dünyasında gezinen film, resmî izin alınmadan 17 günde çekilmiş. Gerçek karakterler üzerine kurulu hikâyesi sayesinde gerçekle kurgu arasındaki sınır çizgisini epey bulanıklaştıran film, İranlı yönetmen Bahman Ghobadi imzalı.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kurguyu anlamanın güçleşmesi
- B) Gerçekle kurgunun iç içe geçmesi
- C) Kurgunun gerçeği gölgelemesi
- D) Gerçeklerin üzerinin kapatılması
- E) İnanırcılıktan oldukça uzak olması

2. Akira Kurosawa'nın başyapıtları arasında geri planda kalan "High and Low" usta yönetmenin gömülü hazinelerinden. 1963 tarihli film, bir ayakkabı üreticisinin iş hayatında oynadığı kumarla başlıyor ve çocuk kaçırma hikâyesiyle bir ahlaki ikilem sunuyor. "High and Low" sırf bir ikilemle bile kayda değer bir film olmayı hak ediyor.

Bu parçadaki altı çizili sözle filmin hangi özelliği anlatılmak istenmiştir?

- A) Değerinin yeterince anlaşılmadığı
- B) Henüz seyircinin beğenisine sunulmadığı
- C) Yeterli niteliğe sahip olmadığı
- D) Üstü kapalı bir anlatıma sahip olduğu
- E) Unutulmaya yüz tuttuğu

3. Nasıl unutturum? Okuldan balon gibi şişirilerek çıktım. Sınıf atlattılar hatta bana. Mezun olunca da bir iğne yedim ve puf diye söndüm. Shakespeare'in "On İkinci Gece" adlı oyununda Olivia'yı canlandırıyordum. "Çok güzel fakat ağzını açmasın." dediler benim için. Sesimi beğenmediler yani. Tavus kuşuna benzettiler hatta... O da güzel ve görkemlidir ama sesi pek fenadır ya... Sonra alıştılar gerçi. Şimdi güzel bulan bile var.

Bu parçadaki altı çizili sözlerle anlatılmak istenenler aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Yeterli donanıma sahip olmamak – gereken değeri görmemek
- B) Gereksiz bilgilerle donatılmak – deneyimsizliğin farkına varmak
- C) Kendini olduğundan büyük görmek – gerçeklerle yüzleşmek
- D) Çok fazla rağbet görmek – bir anda unutulmak
- E) Özguveni yüksek olmak – kendine güvenini yitirmek

4. Ülkenin tüm bölge ve şehirlerini tek tek dolaşıp fotoğraf-
layacak, kayıt altına alacaklar. Bir yandan da 27 Avrupa
başkentiyle iletişimdeler. Avrupa başkentlerinde eşza-
manlı bir sokak sergisi açıp Türkiye insanını, tam boy öl-
çülerdeki fotoğraflarıyla tanıtmaya niyetindeler. Sonrası za-
ten çorap söküğü: Avrupa ve dünya insanını fotoğraflayıp
yüz bin yüze ulaşmak.

Bu parçadaki altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Öykülerinde belli düzen bulmanız çok zor, üslubunda-
ki dağınıklık genç bir okurun bile gözünden kaçmaz.
- B) Zorlukların üstesinden gelip güzel günlere erişmek
şüphesiz ki özverili ve kararlı bir mücadeleyi gerektirir.
- C) Bir şair olarak benim için en zor olanı ilk dizedir, onu
bulduktan sonra gerisi kolayca gelir zaten.
- D) Yazı, bir süre sonra benim kontrolümden çıkar; var-
mak istediğim yerle vardığım yer çoğu zaman çok
farklıdır.
- E) Belli bir ideolojinin sözcülüğünü yapan sanat eserin-
den oldum olası hazzetmemişimdir.

5. Bir milletin küllenmeye yüz tutan sözcüklerini eserlerinde
bilinçli olarak kullanan sanatçılar, o millete büyük hizmet
etmiş demektir.

Bu parçadaki altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Okur tarafından çok tercih edilmeyen türler yerine
okurların çokça rağbet ettiği türlerde yazmayı tercih
ederdi.
- B) Dört şiir kitabı yayınlanan İbrahim Tenekeci, şiirde
ince bir mizah gözetiyor ve yepyeni bir imge dünyası
kuruyor.
- C) Kendini bilme ilmini öğrenmek isteyenlerin ilham kay-
naklarından biri olan Yunus Emre her dönemin şairidir.
- D) Yazar, edebiyatımızda unutulmak üzere olan kimi tür-
leri yeni bir yorumla günümüzde yeniden canlandır-
mayı başarmıştır.
- E) Gülçin Anıl'ın resimleri, sanatçının yaşam öyküsüdür
aynı zamanda, önce kırk yıllık bir zaman dilimindeki
yaşanmışlıkları aktarır tuvale.

6. Eğer “müze bekçileri” olmasaydık, acaba bugün klasik müzik konseri diye bir kavram olur muydu? Adı üstünde “klasik”. Klasiği tanımlamak gerekirse tüm zamanların eseri olabilecek nitelikte bir yapıdan bahsediyoruz. Bitmek tükenmek bilmeyen bir vizyon gücü ile geçmiş, bugün ve geleceği aynı zamanda yaşatabilen Bach’ın müziği gibi... Bütün bu eserler zaman aşımına uğramadan hâlen güncelliklerini koruyarak bizi eğitmeye devam ediyor.

Bu parçadaki altı çizili sözün parçaya kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Ülkenin sahip olduğu şiir birikimini çok iyi değerlendiren şair, bu birikimi modern bir yaklaşımla günümüze taşımayı başarmıştır.
- B) Bazı şairlerin her ne kadar çağlarında sesleri gür çıksa da zaman ilerledikçe bu ses cılızlaşır ve sonunda duyulmaz olur.
- C) Yunus Emre’nin şiirlerinin değerinden hiçbir şey yitirmeden günümüze gelebilmesini dilinin yalınlığında aramak gerekir.
- D) Özgün eserler kaleme almayı başaran yazarlar önünde sonunda hak ettiği ilgiyi göreceklerdir.
- E) Şüphesiz ki her sanatçı bilinmek, beğenilmek ister, eserleri her kesim tarafından okunsun ister.
7. 1980 sonrası öykücülüğümüze baktığımızda, hem öykü geleneğimize bağlı kalıp hem de öyküyü yarınlara taşıyan onlarca öykücünden söz edebiliriz. Bu öykücüler, öykü nehrini coşturmuş kimi zaman da taşırılmış diyebiliriz. Bu yeni kuşak öykücülerin öncüleri olarak Murathan Mungan, Feride Çiçekoğlu, Mahir Öztaş, Hasan Ali Toptaş, Özcan Karabulut ve Mehmet Zaman Saçlıoğlu’nu ilk elden sayabiliriz. Özellikle 2000’li yılları öykünün altın çağı olarak adlandırmak hiç de abes olmaz.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öykücülüğü olağan akışının dışına çıkarmak
- B) Öykü üretiminde aşırıya kaçmak
- C) Geleneksel öykücülüğe karşı çıkmak
- D) Niteliği niceliğin önünde tutmak
- E) Öykücülüğe fazlasıyla katkıda bulunmak

8. Dünyada göz temasında bulunmadan çalan tek ikiliyiz. Birlikte çalmak birbirini dinlemek demek. Eğer kulağınız göz olabilirse konsantrasyonunuz yüzde elli artıyor ve aranızda sessizliğin olumlu dinamiği akıyor. Böylece en karmaşık rubatoda bile mikro saniyeye kadar aynı anda çalabiliyoruz. Biz yaşamımız boyunca daima bunu aradık.

Bu parçada geçen “kulağın göz olması” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İşitme duyusunun görme duyusundan önemli olması
- B) Eş zamanlı hareket edilebilmesi
- C) Görsel unsurların geri plana atılması
- D) Duyular arası koordinasyonun iyi sağlanması
- E) İşitme duyusunun çok etkin kullanılması

9. Romanın öyküden daha çok tercih edilmesinin pek çok nedeni var ama en başa “okurun ilgisi” eklenmelidir hiç kuşkusuz. Çünkü öykü, okurundan algılama, entelektüel birikim, soyutlamayı içselleştirme ve metindeki boşlukları doldurmasını bekler. Oysa roman, okurundan bunların çok azını bekler; yaygın okunurluğu da bu yüzdendir.

Bu parçadaki altı çizili sözle öykünün hangi özelliği anlatılmak istenmektedir?

- A) Yazılmasının daha zor olması
- B) Okurun yorumuna açık olması
- C) Anlatımının süslü olması
- D) Okurun beklentisini karşılamaması
- E) Belirli bir kesime seslenmesi

10. İkinci kitabı “Av Dönüşleri”yle Sait Faik Hikâye Armağanı’nı kazanan Faruk Duman, ilk kitabını 23 yaşında yayımladı. Öykülerinde insan hayatında iz bırakan anları sert bir vuruculukla anlatan yazar için kendi dilini yaratmış sanatçılardan biri denilebilir.

Bu parçadaki altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Bir sanatçı için yakın hedef her ne kadar popülerlik olsa da nihai hedef kalıcı olabilmektir.
- B) Sıradışı konular bulmayı her seferinde başaran sanatçı, dilinin savrukluğu sebebiyle gerekli atılımı bir türlü yapamıyor.
- C) Geleneksel anlatım yöntemlerini başarıyla kullanan yazar, her ne kadar geniş kitlelere ulaşmasa da kendi okurunu oluşturmuştur.
- D) Romancılığı bir işçilik olarak gören sanatçı, az üretmesinin asıl sebebi olarak titiz çalışmasını gösteriyor.
- E) Anlatımda özgünlüğü yakalamayı başarmış olan bu genç yazar, unutulmazlar arasına girebilir.

Cümlede Anlam - 1

1. Seni sürekli diğerlerinden farksız kılmaya çalışan bir dünyada kendin olarak kalabilmek, dünyanın en zor savaşını vermektir.

Aşağıdakilerden hangisi anlamca bu cümleye en yakındır?

- A) Toplumun genel temayüllerine uymadan yaşamak, bugünün dünyasında mümkün değildir.
B) Varlığını devam ettirmek isteyen toplumlar, özgün bireyler yetiştirmek zorundadır.
C) Toplumlar çağın genel eğiliminin tersine, kişisel farklılıklara saygı duymalıdır.
D) Hayatta özgün bir kişilik olarak varlığını sürdürebilmek, çok büyük bir çaba gerektirir.
E) Her şeyin tek tipleştirildiği günümüzde, farklılıklar daha bir değer kazanmıştır.

2. Herkes, insanlığı değiştirmeye çalışıyor ama hiç kimse kendini değiştirmeyi aklından bile geçirmiyor.

Aşağıdakilerden hangisi anlamca bu cümleye en yakındır?

- A) Her bir birey toplumun gelişmesi için bir diğer bireyden sorumlu olduğunu bilmelidir.
B) Kişi sadece kendisinden mesul olduğunu söyleyerek toplumsal sorumluluğundan kaçamaz.
C) Toplumun gelişmesi onu oluşturan bireylerin tek tek eğitim düzeyiyle ilgilidir.
D) Her birey, toplumun kendine biçtiği rolü en iyi şekilde yerine getirmek zorundadır.
E) Toplumsal dönüşümler, toplumdaki her bir bireyin dönüşmesiyle mümkündür.

3. Mutlu olmak için ya elindekini kullanacaksın ya da elindekileri çoğaltacaksın.

Aşağıdakilerden hangisi anlamca bu cümleyle aynı doğrultudadır?

- A) Neden mutsuzum diye düşünen kişi, mutluluk için gerekli şartlara sahip olmadığı sonucuna varacaktır.
B) Kişi, mutluluğu yakalamak istiyorsa bunun kendi çabasına bağlı olduğunu bilmelidir.
C) Neden mutlu olamıyorum diye sızlanmak yerine mutsuzluğun sebepleri araştırılmalıdır.
D) Mutlu olmanın tüm şartlarını yerine getirmiş olsanız bile bu sizin mutlu olacağınız anlamına gelmez.
E) Kişi elindekilerle yetinmeyi bilmezse hiçbir zaman mutluluğu yakalayamayacağını da bilmelidir.

4. Düşünmeden okumak köreltir, okumadan düşünmek yanlıtır.

Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Okumak zamanla insanı düşünmeye de sevk edecektir.
B) Düşünen insan mutlaka okuma kültürüne sahiptir.
C) Okumak ve düşünmek birlikte olduğu zaman bir anlam ifade eder.
D) Düşünmenin insanı meraka onun da okumaya yönlendirmesi kaçınılmazdır.
E) Okumadan düşündüğünü iddia etmek kişinin yanlıgısını gösterir.

5. Yaşamak, gecenin tüm karanlığına rağmen buğulu bir cama güneşi çizebilmektir.

Aşağıdakilerden hangisi anlamca bu cümleye en yakındır?

- A) Yaşamın değeri sadece sunduğu güzelliklerde değil bazen de zorluklardadır.
B) Hayat, her şeyin kötüye gittiği dönemde bile içinde umudu barındırır.
C) İnsan hiçbir çıkış yolu bulamadığında yaşamak da anlamını yitirir.
D) Hayatta en büyük eğlence başkasının yapamazsın dediğini yapmaktır.
E) Herkesin hayatında sıkıntıların olduğunu bilmek kişiyi rahatlatacaktır.

6. İnsanların birbirlerini daha iyi anlamak için aynı dili konuşmaları değil, aynı duyguyu paylaşmaları önemlidir.

Aşağıdakilerden hangisi anlamca bu cümleyle aynı doğrultudadır?

- A) Bizi birbirimize bağlayan unsur, ortak bir toplumsal geçmişe sahip olmamızdan başka bir şey değildir.
B) Aynı dili konuşan toplumların gönül bağlarının daha sağlam olması son derece doğal bir durumdur.
C) Aynı milletin insanların birbirlerini daha iyi anlamaları, çok fazla bir arada yaşama deneyimlerinin olmasıyla ilgilidir.
D) Kitle iletişim ağlarının yaygınlaşmasıyla milletler arasındaki iletişim sorunları da büyük oranda giderilmiştir.
E) Aynı toplumdan olabiliriz ama aynı şeylere ağılayıp aynı şeylere gülmüyorsak iletişim kapılarımız sonuna kadar kapalı demektir.

7. Yaşam ne geçmişte ne de gelecektir, sadece yaşandığı anda gizlidir.

Aşağıdakilerden hangisi anlamca bu cümleyle çelişir?

- A) Geçmiş gereğinden fazla yüceltmek bugünü anlamamızı engelleyebilir.
B) Sürekli gelecek kaygısı taşımak yaşadığınız günü iskalamanıza sebep olabilir.
C) Hayatı öncesi ve sonrasında bağımsız düşünmek kişiyi yanıltacaktır.
D) Gününü güzel geçirmeye odaklanırsan geçmişinin de güzel olduğunu göreceksin.
E) Mutluluk “dün” ve “yarın”ı zihninden uzaklaştırdığınız anda sana yakındır.

8. (I) Yaşar Kemal'in dayandığı gerçekler, içinde yer aldığı gerçekler, köyler, kasabalar, kentler, oraları dolduran insanlar, o insanlara özgü duygular, düşünceler, sorunlar bugün için artık “gerçek” değil; bugünün dış dünyasında onları artık bulamayız. (II) Böylece, Yaşar Kemal inanılmaz bir hızla konularını ve sorunlarını geçmişten alan bir romancıya dönüşmüş oluyor. (III) Burada şaşkınlığı yaratan hız etkenidir. (IV) Yoksa zaman içinde her yazarın, ele aldığı konular, sorunlar, duygular ve düşüncelerle geçmişe kayması kaçınılmaz bir şey. (V) Beklenmedik bir gelişme hızının ortaya çıkardığı bu kayma, Yaşar Kemal'i bugün yazmakta olan, bugünün sorunlarını dert edinmiş “gerçekçi” bir yazarı ister istemez tedirgin edecektir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangileri anlamca birbirine en yakındır?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III.
D) III ve IV. E) IV ve V.

9. İyi kitaplar okumayan adamın okumuş olmasıyla cahil kalması arasında hiçbir fark yoktur.

Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir hedef doğrultusunda okunmayan kitap kişiye hiçbir şey katmaz.
B) Kötü kitaplar sizi iyi kitaplara götürmediği sürece zaman kaybıdır.
C) Okuduğunu anlamadıktan sonra okumanın bir faydası yoktur.
D) Kendini geliştirmek isteyen kişi okudukları konusunda seçici olmalıdır.
E) Cahillikten kurtulmanın yegâne yolu çok okumaktan geçer.

10. Okumak zihni sadece bilgi malzemesiyle doldurur, okuduğumuzu bize mal eden düşünmez.

Aşağıdakilerden hangisi anlamca bu cümleyle en yakındır?

- A) Sadece bilgiye odaklı okumak kişinin ufkunun daralmasına sebep olur.
B) Üzerinde kafa yorulmayan okumanın kişiye kattığı pek bir şey yoktur.
C) Okumanın faydalı olabilmesi için sakın bir kafayla yapılması şarttır.
D) Bilgi edinmenin tek kaynağı olarak okumak görülmemelidir.
E) Okumanın yararlı olması için okumak kadar ne okunduğu da önemlidir.

11. Hızlı okuma hakkında bir kursa gittim ve “Savaş ve Barış”ı yirmi dakikada okumayı başardım: Olay Rusya’da geçiyor.

Bu cümlede hızlı okumayla ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zamandan tasarruf sağladığı
B) Büyük bir kazanım olduğu
C) Eserin anlaşılmasını engellediği
D) Okuma sevgisini törpülediği
E) Yeni bakış açıları kazandırdığı

12. Kitapları iki gruba ayırmak mümkündür: Günün kitapları ve her zamanın kitapları.

Aşağıdakilerden hangisi anlamca bu cümleyle en yakındır?

- A) Yazıldığı dönemin sorunlarına eğilmeyen bir eserin geleceğe kalma şansı yoktur.
B) İyi okurlar popüler olan değil, klasikleşmiş eserleri tercih ederler.
C) Her kitap aynı ölçüde okunmaya değer olmayabilir.
D) Kimi eserler yerellikten kurtulamazken kimileri evrensel boyuta ulaşabilmiştir.
E) Bazı eserler kısa sürede unutulup giderken bazıları kalıcılığı yakalayabilmiştir.

Cümlede Anlam - 2

1. (I) Dostlukların pekiştiği, yardımlaşmanın arttığı, etrafa bir hoşgörü dalgasının yayıldığı Ramazan Bayramı'nın en güzel kutlandığı yerlerden biriydi İstanbul. (II) Bayramın hazırlığı daha günler öncesinden başladı. (III) Şehrin çarşıları tıklım tıklım dolar, insanlar en yeni ve temiz giysilerle bayramı karşılamak ve küçüklere hediyeler almak için alışverişe çıkardı. (IV) Bayram günü ramazan davulcularının mahalle mahalle dolaştığı İstanbul'un camileri erken saatlerde dolup taşar, herkes birbiriyle bayramlaştı. (V) İstanbul'un başka bir nostaljik bayram geleneği ise ailelerin çocuklarıyla gidip eğlencelere katıldığı şehrin belirli noktalarına kurulan bayram yerleriydi.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yargının gerçekleştirilmesindeki amaç da dile getirilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yargı bir koşula bağlanmıştır?

- A) Sörfçüler uzun sörf tahtalarını kollarının altına alması okyanustan dönüyor.
B) Geleneksel Zulu giysili adamlar neşeli bir grup çocuğun eşyalarını taşımak için iskele boyunca üçteker çekiyor.
C) Güneşin tepenizde parıldadığı, belirgin bir Hindistan dokunuşuna sahip rüzgârlı ve tropik bir vaha burası.
D) Burasını en iyi tanımlayan tatsa iskelenin hemen ilerisinde bir sokak satıcısından hevesle aldığım pul biberli ananas olabilir.
E) Durban'ın plajlarında bir saat geçirdiniz mi, her kimseden Güney Afrikalı'nın güneşin tadını çıkarmak için sahile geldiğini görürsünüz.

3. (I) Her ülke şiiirinin kendine özgü bir rengi, bir kokusu, bir sesi oluyor. (II) Çünkü aynı koşullarla beslenen bu özellikler kolayca birbirlerine dönüştürülemez, bağımsızdır. (III) Ancak her şeyde olduğu gibi birçok ülkenin şiiiri arasında da alışverişler olmuştur. (IV) Bu nedenle şiiirlerde ortak noktalara da rastlanmaktadır. (V) Yalnız bütün ortak gelişmeleri böylesi alışverişlere bağlamak da doğru değildir. (VI) Değişik ülkelerde aynı fiziği bulan zekâlar aynı şiiiri niye bulamasın?

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi kendinden sonraki yargının nedenini belirtmektedir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. (I) Sabah ilk iş kalkıp fırına gider, ardından uzun bir kahvaltı yaparsınız. (II) Adalıysanız günün 13.00'ten sonra başladığını bilirsiniz ve mutlaka bir kulübe üyesinizdir. (III) Kulüpte denizin tadını çıkararak günü bitirirsiniz. (IV) Akşamleyin ise arkadaşlarınızla meşhur saatin önünde buluşup nerede yemek yiyeceğinize karar verirsiniz. (V) Yemeğin ardından sahildeki çay bahçelerinde günü sonlandırabilirsiniz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisinde yargı bir koşula bağlanmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. (I) Yorgunluk duymuyor insan burada. (II) Daha fazlasına dokunmak, daha derine, daha bir ruhuna inmek istiyor. (III) Gorki Caddesi'ne yani şimdiki ismiyle Trevskaya Caddesi'ne yürüyorum. (IV) Anna Karenina romanında sıkça bahsediyordu Tolstoy buradan. (V) Romanın sayfaları içindeyim ve her an bir yerden bir sürpriz bekliyorum âdeta. (VI) Bolshoi Tiyatrosu'nda bir oyun seyretmek istiyordum ancak biletler aylar önce tükenmiş. (VII) Bu yüzden sadece mimarisini ve süslemelerini seyretmekle yetiniyorum.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi kendinden sonraki cümlelerin nedeni durumundadır?

- A) II. B) III. C) V. D) VI. E) VII.

6. Oğuz Atay'sız bir İnebolu düşünemediğim gibi karsız bir Kastamonu da düşünemem. Kışın Kastamonu'ya gitmek, içimizdeki yabancıliğin peşine düşmektir biraz da. Çünkü bozulmamış doğasıyla dağlar bize bakar. Ama bilirim ki kar, Kastamonu'ya bahar güzel olsun diye yağar. Kastamonu'ya gitmek için gerekçe isterseniz dördünü hemen şuracıkta sayabilirim: Kış, ilkbahar, yaz, sonbahar! Daha ne olsun!

Bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karşılaştırma yapılmıştır.
B) Amaç-sonuç cümlesi vardır.
C) Öznel yargılar kullanılmıştır.
D) Gerekçe bildiren cümle bulunmaktadır.
E) Örneklendirmeye yer verilmiştir.

7. (I) Bazı şehirler vardır; adım attığınız anda kendinizi tarihin ve kültürün içinde bulursunuz, Toledo böyle bir yer.(II) Madrid'den hızlı trenle yaklaşık 30 dakikalık yolculuğun ardından ulaştığım bu şehir, etrafını çeviren surlarla ve farklı kültürlerin iç içe geçtiği atmosferiyle beni daha ilk andan sarıp sarmalıyor. (III) Toledo, bin yılları aşmış bugüne uzanan oldukça köklü bir geçmişe sahip. (IV) Milattan önce ikinci yüzyılda Romalılar tarafından fethedilen şehir, zaman içerisinde Endülüs Emevileri ve İspanyolların hâkimiyetine girmiş. (V) Bu sayede dünyadaki pek çok şehrin imreneceği yoğunlukta ve çeşitlilikte anıtsal yapılara sahip Toledo. (VI) Müslüman, Hristiyan ve Seferad kültürlerini bir arada barındırdığı için "Üç Kültürün Şehri" olarak anılıyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi kendinden önceki cümlelerin nedeni durumundadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

8. (I) Siz de benim gibi deniz ve dalış âşığıysanız Şarm El Şeyh tam size göre bir şehir. (II) Dalış yapmayı bilmeseniz bile altın sarısı kumsallarda güneşlendikten sonra denize girdiğinizde, maske ve şnorkel yardımıyla biz dalgıçların dalarak gördüklerinin neredeyse yarısını görebilirsiniz. (III) Hem hotelde konaklayayım hem de dalış yapayım diyenlerdenseniz limandan kalkan günlük dalış tekneleri en kolay çözüm. (IV) Ama Kızıldeniz'in sualtı dünyasını doyasıya görüp incelemek için, dalış teknesinde konaklayacağınız bir haftalık dalış turlarından birine katılın derim. (V) Şarm El Şeyh'in 20 km güneyindeki, dünyanın en büyük sualtı milli parkı olan "Ras Muhammed"i'nin tadını ancak böyle çıkarabilirsiniz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede yargı koşula bağlanmıştır.
B) II. cümlede yargının gerekçesi de açıklanmıştır.
C) III. cümle bir öneri içermektedir.
D) IV. cümlede amaç söz konusudur.
E) V. cümlede karşılaştırma yapılmıştır.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylemin yapılış amacı dile getirilmiştir?

- A) Buraya ciple çöl safarisine çıkmaya, tırmanmaya, antik kent Petra'yı görmeye ve çöl kampı yapmaya çok sayıda turist geliyor.
B) Yerleşik hayata geçtikçe kabilelerimizden daha fazla insan turizm sektöründe çalışmaya başladı; diğerleriyle geleneksel, göçebe hayatlarını sürdürmeye devam etti.
C) Taş üzerine kazınmış 45 binden fazla eski taş resmi ve yazısı, bir zamanlar bu topraklarda yaşamış avcı, çiftçi ve tüccarların sessiz tanıkları.
D) Hepimiz farklı kabilelerden geliyoruz, nesillerdir keçi ve koyun sürülerimizden elde ettiklerimizle geçiniyor, göçebe yaşıyoruz.
E) Küçük kanyonlarla kaplı geniş vadiler ve bejden tuğla kırmızısına dek renklenmiş kum tepeleri göz alabiliyor.

10. (I) Gelişmek için doğru yoldan ne noktada saptığınızı görebilmeniz lazım.(II) Her gün dua etmek ve davranışlarının temel değerlerle uyumlu olup olmadığını görmek için kendime zaman ayırıyorum. (III) Çünkü nihayetinde ben de insanım ve her zaman daha iyi yapabileceğim bir şeyler vardır. (IV) Bu nedenle alternatifleri düşünüp yarın daha iyi olmaya odaklanıyorum. (V) İki günüm birbirinin aynısı olursa kendimi ziyanda sayarım.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede bir gereklilikten söz edilmiştir.
B) II. cümlede yargının gerçekleştirilme amacı da verilmiştir.
C) III. cümle kendinden önceki cümlelerin nedeni durumundadır.
D) IV. cümle, III. cümlelerin nedeni durumundadır.
E) V. cümlede koşul anlamı vardır.

Cümlede Anlam - 3

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisi kanıtlanabilirlik açısından diğerlerinden farklıdır?

- A) Modernleşmeyle birlikte şehirler o eski cazibesini, karakteristik mimari dokularını yavaş yavaş kaybediyor.
- B) "Yüz Yıllık Yalnızlık" adlı eser, yazarına ülkesinin sınırlarını aşan bir şöhret kazandırmıştır.
- C) Romandaki olayların okurun yabancı olmadığı olaylar olması, romanı benzerlerinden bir adım öne çıkarıyor.
- D) Ayrılıkların insanların iç dünyalarında açtığı ve asla iyileşmeyecek olan yaralar vardır.
- E) Yollar, benim için geçilip gidilen yer değil bizzat varılmak istenen yerin ta kendisidir aslında.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde dolaylı anlatım vardır?

- A) Bir süre düşündükten sonra, "Hakikat, kişiye ve duruma göre değişmez." dedi.
- B) Hiçbirinizin buraya kendi isteğiyle gelmediğinin farkındayım, diye söze başladı.
- C) Yazar, adaletin olmadığı toplumlarda kargaşanın egemen olacağını söylüyor.
- D) Annemin, karnını doyurmayacak kişiye açlığını belli etme, sözünü yeni anladım.
- E) Hocamız, geleneklere körü körüne bağlılık bir toplumun sonunu hazırlar, derdi hep.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde söyleyenin kişisel düşüncelerine yer verilmemiştir?

- A) Evlerinde hayvan besleyen insanlar, çevrelerine karşı daha duyarlı oluyorlar.
- B) Farklı dönemlerde yazılmış hikâyelerin bir araya getirildiği kitap bu hafta raflardaki yerini alacak.
- C) Okuma alışkanlığının kazanılmasında en önemli pay aileye aittir.
- D) Hayatın kargaşasından kaçanların sığındığı bir limandır kitaplar.
- E) Bir filmi etkileyici kılan, senaryosundan çok görüntüsü ve müziğidir.

4. (I) Roman bir kasabada hayat mücadelesi veren bir ailenin hikâyesini anlatıyor. (II) Kasabanın yerlisi olmayan bu aile, önceleri kasaba halkı tarafından kabullenilmez. (III) Ayrımcılığa maruz kalan ailenin kasabalı tarafından kabullenilmesi kolay olmayacaktır. (IV) Pek çok dramı içerisinde barındıran romanda başarılı ruh tahlilleri yapılmış, hayaller, izlenimler ayrıntılarıyla dile getirilmiştir. (V) Romanın anlatımı yalın, açık ve son derece etkileyicidir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde yazarın üslubundan söz edilmiştir?

- A) I ve III. B) II ve IV. C) III ve IV.
- D) III ve V. E) IV ve V.

5. Aşağıdakilerin hangisi kanıtlanabilirlik açısından diğerlerinden farklıdır?

- A) Osmanlı, beş asır boyunca sadece iki öğün yemek yiyen bir medeniyet olarak sabah kahvaltısının doyurucu olmasına çok önem verirdi.
- B) Kaynaklar, II. Bayezid döneminde mutfaktaki başaşaçının yanında börek yapmak üzere yaşlı bir kadının da çalıştığından bahseder.
- C) Tarsus'ta tarih ve kültür turunuzu yaparken acıkırsanız bilin ki güzel seçenekleriniz var.
- D) Ülkenin genç yetenekleri için bir platform olan festivalle diğer ülkelerden de katılım sağlanabiliyor.
- E) Her yıl ortalama 500 bin kişinin ücretsiz etkinliklere katıldığı, 150 bin biletin satıldığı festivalde, üç hafta boyunca yüzlerce müzik, sanat ve tiyatro etkinliği düzenliyor.

6. (I) Roman, Türk okurunun hiç de yabancı olmadığı ağılık konusunu işliyor. (II) Diğer romanlardan farklı olarak olaylara daha realist bir bakış söz konusu. (III) Bu realist bakış, kahramanları tek yönlü olmaktan da kurtarıyor. (IV) Ancak yazarın aşırı objektiflik kaygısı hikâyenin duygusunu zayıflatıyor. (V) Bu durum da kitabın bir solukta, keyifle okunmasını engelliyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden başlanarak sözü edilen yapının olumsuz yönlerine değinilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazarın kişisel düşüncelerine yer verilmemiştir?

- A) Edebiyatımızda deneme türünde eser verenlerden biri de Salah Birsal'dir.
- B) Bir anne için çocuğu neyse şair için de dizeleri öyledir, biri diğerine tercih edilemez.
- C) Yaz, mevsimlerin en cömertidir; her şeyin en güzelini karşılıksız sunar size.
- D) Anılar denizine bir daldınız mı vurgun yemeden o denizden çıkmanız neredeyse imkânsızdır.
- E) Yazmak gençleştirir insanı, sürekli bir yenilenme ve yeniden, yeniden başlamak yazmak.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisi üslupla ilgili değildir?

- A) Hikâyelerinde kısa ve devrik cümleler kullanmayı tercih eden Sait Faik, olaylardan çok durumlar üzerinde durmuştur.
- B) Amerika'nın arka sokaklarını farklı tekniklerle okura sunmayı amaçlayan yazar, sokak ağzına fazlaca başvuruyor.
- C) Hikâyelerinde kahramanlarını yörelerinin diliyle konuşturan yazar, atasözleri ve deyimleri yerli yerinde kullanıyor.
- D) Somutlaştırmalara ve imgelere sıkça yer veren şair, modern bireyin yalnızlığını şiirlerinin temeline oturtuyor.
- E) Gençlik yıllarında yaşadığı düşünsel savrulmaları yazılarının ana merkezine yerleştiren yazar, gençliğe ışık tutma amacıyla.

9. (I) Edebiyatımızda Fransız sembolistlerinden etkilenen ve şiirlerini buna göre şekillendiren şairlerimiz vardır. (II) Ahmet Haşim ve Yahya Kemal bunun öncüleri olarak dikkat çekerler. (III) Şiirde musikiyi ön plana çıkaran sembolistler, anlamı ikinci plana atmışlardır. (IV) İmge ve çağırışıma önem vermişlerdir. (V) Şiiri seçkin bir sanat olarak görmüşlerdir. (VI) Şiirde dizeyi ön plana çıkarmışlar, ideolojiyi şiirden çıkarmışlardır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi kendinden önceki cümleyi örneklendirmektedir?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

10. (I) İçinden deniz geçen bir şehirde yaşıyorsa bin kere daha fazla şükretmeli insan. (II) Bu teşekkürde aslan payı senin İstanbul, bir de sana ikizin kadar benzeyen Venedik'in. (III) Düş ve gerçek, kol kola girmiş iki sevgili, birlikte karşılıyor sizi Venedik'te. (IV) Şehri ikiye ayıran kanala 'büyük' demişler ama bir Osmanlı kadırgasının geçebileceği kadar değil. (V) 177 kanaldan oluşan Venedik'in en büyüğü olan Canal Grande'nin uzunluğu sadece 3 bin 800 metre. (VI) Şehirde ne araba sesi var ne egzoz kokusu ne de trafik. (VII) Ulaşım sadece vapur ve teknelerle sağlanıyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden başlanarak nesnel ifadelere yer verilmiştir?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde dolaylı anlatım vardır?

- A) Kitap aşkı başka sevda kaldırmaz, diyen Mustafa Kutlu haklıydı aslında.
- B) Yazar bize, "Bunu ne ben ne de herhangi biri cevaplayabilir?" diye karşılık vermişti.
- C) En iyi muallim, en büyük üstat, şüphesiz ki hayattır, diyor Nurettin Topçu.
- D) Sezai Karakoç şöyle diyordu: "Ve güldün, rengârenk yağmurlar yağdı."
- E) Tanpınar, sorumluluğunu taşıyabileceğimiz düşüncenin insanı olmamızı söyler.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde genelden özele doğru bir anlatım söz konusudur?

- A) Yolcular tramvaydan iniyor, şehrin dar sokaklarında kaybolup gidiyordu.
- B) Bireyden aileye aileden topluma yayılan olumsuzluklar, tüm insanlığı kuşatıyordu.
- C) Merkezinde kitapların yer almadığı bir hayat, gerçekten yaşanmaya değer mi acaba?
- D) Metinden paragrafa, paragraftan cümleye, cümleden kelimeye uzanan bir bakışla yapılmalıdır okuma.
- E) Okulun toplum hayatındaki işlevi, değişen dünya düzeni de göz önünde bulundurularak tekrar değerlendirilmelidir.

Cümlede Anlam - 4

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “gerçekleşmemiş bir beklenti” dile getirilmiştir?

- A) Hedeflerine ulaşmak isteyenler sürekli çalışmalı ve mutlaka kendini geliştirmelidir.
- B) Toplantıda yaptığı açılış konuşmayla herkesi etkilemeyi yine başarmıştı.
- C) Son günlerde havalar soğuduğu için şehrin sokakları iyice boşalmıştı.
- D) Yıllardır üzerinde çalıştığım projemi bitirince büyük bir rahatlığa kavuşacağımı sanmıştım.
- E) Yaptıklarından pişman olsa da bunu çevresine asla belli etmez, yanlısında ısrar ederdi.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “yakınma” söz konusudur?

- A) Mesleğimin ilk yıllarında yakaladığım başarıyı bir türlü yakalayamıyorum.
- B) Gideceği yere bir an önce varabilmek için o sabah erkenden yola çıkmıştı.
- C) Hayatı boyunca doğruluğu, adaleti savunmaktan asla vazgeçmedi.
- D) Yaşama iyimser bakanlar istediklerini er ya da geç muhakkak alır.
- E) Yaşadığı onca musibete rağmen herkese güvenilmesi gerektiğini hâlâ öğrenemedi.

3. I. Eserimdeki biçimsel ve içeriksel yenilikler sadece kendi çabamın ürünü değildir.

- II. Eserimi yazarken bütün geleneklerden ve yeniliklerden yararlanmak istedim.
- III. Eseri oluşturan tüm öğeleri aynı ölçüde kullanmaya özellikle dikkat ettim.
- IV. Eserimi oluştururken karakterlerden birinin ön planda olmasını özellikle istedim.
- V. Aslında tüm çabalarım eserimin diğer eserlere benzememesini sağlamak içindi.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde “eşitlik” anlamı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. I. Realist bir anlayışla kaleme alınmış ve etkileyici diyaloglarla oluşturulmuş bir eser bu.
- II. Şunu kabul etmelisiniz ki kendinizden başka hiç kimse size başarıyı getiremez.
- III. Yönetmenin olay ve durumlara yaklaşma açısı sıradan bir olayı bile etkileyici kılıyor.
- IV. Toplumdaki değişim ve yeniliklerin sanatçının eserini etkilememesi düşünülemez.
- V. Kişinin, insana özgü gerçekleri çok iyi bilmesi ve yaşamına buna göre yön vermesi kendi faydasıdır.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde öneri vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde aşamalı bir durum söz konusudur?

- A) Hatice Hanım, çocukları için her gün özenle yemek yapardı.
- B) Havalar soğuyor, evsizler için yaşam her geçen gün daha da zorlaşıyordu.
- C) Bunlar sadece benim fikirlerim değildi, yediden yetmişe herkes böyle düşünüyordu.
- D) Elif ve Nisa her akşam anneleriyle birlikte evlerinin yakınındaki parka gidiyordu.
- E) Bu sırrı saklamak bir ızdıraba dönmüştü, bildiklerimin hepsini ona anlatmak istiyordum.

6. I. Buraları terk ettin diyelim, bugün yaşadığın bütün sıkıntılardan kurtulabilecek misin?

- II. Arabamı sana ödünç veririm ama hiçbir zarara uğratmaman şartıyla.
- III. Kış bir an önce yerini bahara bıraksa da hem gözümüz hem gönlümüz canlansa.
- IV. İşlerini zamanında bitiremediği için canı gerçekten de çok sıkındı.
- V. İnsanoğlunun unutmaması gereken şudur: Ömür insana bir defa sunulmuş bir hazinedir.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde “varsayım” anlamı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “hayıflanma” söz konusudur?

- A) Senin geç kalmaya artık kızmıyorum.
- B) Buraya kadar gelip beni niye aramadın?
- C) Günlerimi daha verimli geçirseydim keşke.
- D) Bu kadicik mı kaldı pastadan bana?
- E) Başarılı olmak için sürekli ders çalışmalısın.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir “ön yargı”dan söz edilebilir?

- A) Aslında son derece insani bir durumdur, sevdiklerimizi her zaman yanımızda istememiz.
- B) Gençliğin verdiği hevesle lise yıllarımda en büyük isteğim futbolcu olabilmektir.
- C) Kozmetik ürünler, sadece ülkemizde değil tüm dünyada çokça kullanılmaktadır.
- D) Kişilerin başarı hikâyelerinin birbirinden çok farklı olması, kişisel farklılıklarla açıklanabilir.
- E) Beş yıllık bir çalışmanın ürünü olan bu romanın satış rekorları kıracağını biliyorum.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “kanıksama” anlamı vardır?

- A) Sınava başvuru süresinin uzatılacağını sanmıştım.
- B) Hani beni bu akşam yemeğe götürecektin?
- C) Bir şiir yazmakla şair mi olduğunu sandın sen?
- D) Dışarıdan gelen gürültüyü artık duymuyorum bile.
- E) Araba kullanmayı babasından öğrenmiş olmalı.

10. (I) Yoğunluk, hayatın en önemli sorunlarından. (II) Herkes yaşamını rahat bir şekilde idame ettirmek ister. (III) Hayatını dengeli bir biçimde idame ettiremeyenler psikolojik sıkıntı yaşayabilir. (IV) Hayatımızı yoğunluk içine hapsedmemek gerekir. (V) Düzenli bir hayat sürmeli, yoğunlukla rahatlığı dengeli bir biçimde ayarlamalıyız.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde “olasılık” anlamı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “azımsama” anlamı vardır?

- A) Sen aklını kaçırmış olmalısın, bu kadar parayla ev mi alınır?
- B) Böyle yeteneklerinin olduğunu bilmiyordum, bu resmi sen mi yaptın?
- C) Bu maçta hüsrana uğrayacağınızı söylemek için kâhin olmaya gerek yok.
- D) İnanın, şu an büyük hayal kırıklığı yaşıyorum; bütün bunları ben mi yapmışım?
- E) Bana anlattıkların gerçekten kaygı verici, bunları sakın kimseyle paylaşma!

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “sitem” anlamı vardır?

- A) Her şey gün gibi ortada iken olanları inkâr etmeye çalışmanın hiçbir anlamı yok.
- B) Olanların üzerinde bile durmaya değmez ama bari sen sessiz kalmasaydın.
- C) Tut ki her şeyi itiraf etti, bunun sana ya da herhangi birine bir faydası olacak mı?
- D) Her ne kadar çok istekli olsak da kabul edelim ki bu işler bizden geçmiş.
- E) Belki bunu anlamam biraz zaman aldı ama artık tüm zamanımı sana ayıracağım.

Paragrafta Anlatım, Anlatım Biçimleri, Düşünceyi Geliştirme Yolları - 1

1. Üç boyut algısını, iki gözümüzün beynimiz ile kusursuz işbirliği sayesinde meydana getiririz. Beynimiz, her bir gözümüzün algıladığı iki ayrı resmin derinliğine ait haritayı, resimler arasındaki farklılıkları işleyerek oluşturur. Bu işlem sayesinde, izlenmekte olan nesnenin mesafesi hakkında bilgi sahibi oluruz. Üç boyutlu görüntü teknolojilerinde sadece tek gözle izlemenin ötesinde, her göze ayrı görüntü vermeye doğru ilerledikçe 3D görüntü beyni gerçek bir üç boyutlu ortamı izlediğine ikna etmeye çalışıyor. Yapay üç boyutlu ortamlar gerçekte mümkün olmayan koşullar yaratarak beynin yanılsamaya ve izleyicilerde rahatsızlık yaratmasına sebep olabilir. Gerçekçi ve güvenli bir üç boyutlu görüntü oluşturma'nın ilk adımı, insanın görüntü algılama sisteminin nasıl çalıştığını anlamaktır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Öyküleme B) Tanımlama C) Açıklama
D) Tartışma E) Karşılaştırma

2. Fransa'nın en uzun ikinci nehri "Seine" üzerine kurulmuş olan Paris'te, İstanbul'da olduğu gibi iki yakayı birbirine bağlamak için 2 bin seneden fazladır köprüler inşa ediliyor. Ticareti kolaylaştırmak, nehir üzerindeki küçük limanlara gelen malların dağıtımını sağlamak üzere kurulan bu köprülerin onlarcası taşıdıkları yükleri kaldıramadıklarından, tekne kazalarından, sel ve yangın felaketlerinden dolayı yıkılmış ve yerine daha sağlam olanları inşa edilmiş. Köprülerin büyük bir kısmında 1910 ve 1955 yıllarındaki sel felaketlerinin izlerini görmek mümkün. Suyun o tarihlerde ulaştığı seviyenin köprülerin belli yerlerinde tarihle birlikte işaretlenmiş olduğunu görebilirsiniz. Geçtiğimiz yüzyıla kadar köprülerin üzerinde ev ve ticarethaneler bulunurken günümüzde hepsi tıraşlanmış, birkaçı hariç trafiğe ve yayalara açılmıştır. Paris köprülerini yürüyerek keşfedebileceğiniz gibi Seine Nehri üzerinde rehberli turlar organize eden 'Bateau Mouche'ları da tercih edebilirsiniz.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Nesnel bir tavır takınılmıştır.
B) Gerekçelendirilen yargı söz konusudur.
C) Kişileştirme yoluyla anlatım güçlendirilmiştir.
D) Önerilerde bulunulmuştur.
E) Karşılaştırmalara yer verilmiştir.

3. Çıkış yapan yönetmenlerin küçük ölçekli hikâyelerini maddi açıdan riskli minimalist anlatım olanaklarıyla ifade etmesi, ana akım sinemanın karşısında alternatif bir sinemanın da doğuşunu müjdeledi. Maddi imkânların sınırlı oluşu, bağımsız sinemacıların filmlerini uluslararası alandaki ortaklıklarla yapmasını gerektirdi. Uluslararası alanda kurulan ortaklıklar, yönetmenlerin uluslararası festivallere katılımını kolaylaştırırken diğer taraftan filmlerinin 'festival filmi' ya da popüler deyişle 'sanat filmi' olarak adlandırılmasına neden oldu. Piano Piano Bacaksız (Tunç Başaran 1991), Berdel (Atıf Yılmaz 1991), Gizli Yüz (Ömer Kavur 1991), Masumiyet (Zeki Demirkubuz 1997), Güneşe Yolculuk (Yeşim Ustaoglu 1999), Her Şey Çok Güzel Olacak (Ömer Vargı 1998) en çok izlenen yerli yapımlar arasında yer aldı.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinde verilenlerden yararlanılmıştır?

- A) Tartışma - sayısal verilerden yararlanma
B) Açıklama - örnekleme
C) Tartışma - örnekleme
D) Açıklama - sayısal verilerden yararlanma
E) Tanımlama - karşılaştırma

4. Türk sineması için 2000'li yıllar ödüllerin de gişe başarısının da arttığı yıllardır. Türk sineması yurt dışında tıpkı İran sineması ya da Güney Kore sineması gibi oldukça popüler hâle gelir ve dikkatleri üzerine çeker. Başta Nuri Bilge Ceylan olmak üzere; Zeki Demirkubuz, Reha Erdem, Yeşim Ustaoglu ve Semih Kaplanoğlu uluslararası festival çevrelerinde en çok konuşulan isimler arasında yer alır. Alman film eleştirmeni Rüdiger Suchsland, Bal için kaleme aldığı yazısında Yeşim Ustaoglu ve Reha Erdem'den de söz ederek Erdem'in Beş Vakit filminin son on yılın en iyi Türk filmi olduğunu belirtir. 2007- 2008 yıllarındaysa adı geçen yönetmenlerle çalışmış genç kuşak sinemacılar ve onların ilk filmlerinin taze soluğu göze çarpar.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karşılaştırma yapılmıştır.
B) Örneklerle düşünceler desteklenmiştir.
C) Açıklayıcı bir anlatım kullanılmıştır.
D) Tanık göstermeye başvurulmuştur.
E) Betimleyici unsurlar ağır basmaktadır.

5. “Dünyanın Çivisi Çıktı” başlıklı haberlerle çok sık karşılaşırız. Bu tabir anlamakta zorlandığımız bir olay, beklenmedik bir davranış, şaşırtıcı bir gelişme karşısında veya sonrasında kullanılır. Belki de dünyanın çivisi hiçbir zaman yoktu ve olmadı. Bilemiyoruz. Yeni bir tabletim var. “ölümlü dünya” yazıyorum, “olumlu dünya”ya dönüşüyor. Buna “yabancı karakter” deniliyor. Aklıma ilk gelen, Mustafa Nezihi Pesen’in şu sözü: “Artık her şeyi tımar ediyorlar.” En azından deniyorlar. Evet, dünya... Gayretimiz sadece şahsi menfaahtımızı ve bu dünyayı ilgilendiriyorsa ortada ciddi bir sorun var demektir. Sorun demişken bir soru: Tükettiklerimizin yüzde kaçını yerine koyabiliyoruz? Buna insanlar da dâhil.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Kanıtlama B) Betimleme C) Açıklama
D) Tartışma E) Örnekleme

6. Göcek'teki balık çeşitlerinin bir kısmı sığ sulardan ya da kayalık kıyılardan temin edilirken geniş sofralar için hazırlanan iri balıklar ise daha derinlerden geliyor. Liman köylerinden günlük olarak gelen balık ve kabuklu deniz mahsullerinin tazeliği hemen fark ediliyor. Deniz levreği, torik ve lagos pazarların ve restoran menülerinin en uzun süreli davetlisi. Özellikle iki üç kişilik yemekleri karşılayacak ebatlardaki bu balıkların en iyi tadılacağı yerlerden birinde olduğumuzu fark ediyoruz. Küçük balıkları tercih edenler için önereceğimiz paşa barbunya ve sardunyalı, tabaklarda önce gözle, daha sonra da damaklarımıza hitap ediyor. Yalnız bir uyarı yapalım: Ara sıcak olarak gelen kalamar, karides ve ahtapot, balığınızı beklerken doymanızın sebep olabilir! Turunçgillerin ana yurtlarından biri olan Akdeniz'in limonları ise balıkların yanında gelen yeşilliklerin en yakın arkadaşı. Civar köylerden gelen bu taze limonlar, yeşilliklerle birleştiğinde muhteşem bir uyum sağlıyor.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisine yer verilmemiştir?

- A) Karşılaştırmaya
B) Betimleyici öğelere
C) İnsandan doğaya aktarmaya
D) Öznel ifadelere
E) Tanımlamaya

7. Anamın, “Deli olan deliğinden çıkmaz!” dediği türden bir hava... Kışın en soğuk günleri... Soba gürül gürül yanyanıyor. Tüm kardeşlerin yan yana serili yün döşeklerde yatıp uyuduğu salondaki yatağımın içinde, yorganı boğazıma kadar çekmiş, halı tezgâhına vuran kirkitin sesini dinliyorum. Az sonra benimle birlikte yedi sekiz öğrenciyi daha Nevşehir'e götürecek olan minibüs gelir. Vaktim var, biraz daha çıkarayım şu anın keyfini. Salonun köşesine kurulu halı tezgâhının önünde, sırtları bana dönük çalışan iki kadından biri anam, diğeri de Rasime halam. Görünmez bir bağ var sanki aralarında. Birbirlerine hiç bakmadan aynı hareketleri yapıyorlar. Aynı anda ilmik atıyor ve yumaktan aynı anda çekiyorlar ipi. Aynı anda indirdikleri kirkitin sesi, yerlilerin savaş tamamları gibi gümlüyor havada.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Betimleyici ifadeler kullanılmıştır.
B) Yinelemeler vardır.
C) Benzetmeden yararlanılmıştır.
D) Tanımlamaya yer verilmiştir.
E) Karşılaştırma yapılmıştır.

8. Adayı süsleyen konakların ve köşklerin her birinin işlemleri, oymaları, kapıları, kemerleri, cumbaları, bahçeleri ayrı ayrı göz dolduruyor. Bu binalar bilseler ki onlarca yıl sonra önünden geçenler iç çekerek kendilerini seyredecek, içinde olup bitenlerin merakıyla düşler kuracak; belki kapılarını biraz daha açar, içindeki renkli ve kalabalık hayatlara dair biraz daha ipucu verirlerdi fakat nafile. Büyü-kada'nın evleri utangaç, biraz da mahremiyetlerine düşkün. Reşat Nuri Güntekin'in, kızının elinden tutarak uzun yürüyüşler yaptığı sokaklardan bisikletli bir çift geçiyor. Hemen ardından da dört nala bir fayton... Değişmeyen şey ise rengârenk çiçekler ve ah şu yokuşlar...

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Örneklerle anlatım somutlaştırılmıştır.
B) Kişileştirme yapılarak anlatım güçlendirilmiştir.
C) Eksilteli cümlelere yer verilmiştir.
D) Deyim kullanılmıştır.
E) Betimleyici unsurlardan yararlanılmıştır.

Paragrafta Anlatım Biçimleri - Düşünceyi Geliştirme Yolları - 2

1. “Seyyahinden Turizme”, Türkiye’de gezmenin tarihini ve kültürünü anlatan nesnelerin toplandığı aynı isimli serginin kitaplaştırılmış hâli. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yayıma hazırlanan eserde seyahat ve turizmin Türkiye’deki 150 yıllık yolculuğu anlatılıyor. Kitap Gökhan Akçura’nın kişisel koleksiyonunda yer alan malzemelerden oluşuyor. İlk turist kfilesinin geldiği 1863 yılını bir milat olarak kabul eden Seyyahinden Turizme alanındaki en kapsamlı çalışmalardan bir tanesi.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Öyküleme B) Tanımlama C) Açıklama
D) Tartışma E) Karşılaştırma

2. Bisikletimin rotasını o dik yokuştan aşağıya çeviriyorum. Şimdi Türk edebiyatının en çok iz bırakmış yazarlarından birinin, Reşat Nuri Güntekin’in, evine doğru gideceğim. Ahşap panjurları, zarif cumbaları ve önünde sıra sıra dizilmiş pembe ve beyaz zakkum ağaçlarıyla giriş cephesini de ormana doğru çevirmiş bu ev Sedef Adası’nın tam karşısında. Önündeki geniş terasta, sıcak yaz gecelerinde kızı ile birlikte yıldızları seyreden yazarın evine baktığımda, içerden dolup taşan misafirlerin ve odasında tüm disipliniyle yazılarını yazmaya devam ederken çıkardığı daktilo seslerini duyar gibi oluyorum.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Açıklama B) Betimleme C) Benzetme
D) Tartışma E) Örnekleme

3. Osmanlı padişahları bayram namazlarını genellikle Aya-sofya veya Sultan Ahmet Camii’nde kılarlardı. Padişah namaz için haremden çıktıktan sonra, kendisi için özel olarak süslenmiş atına biner ve Bâbüsselam önünde kendini bekleyen devlet erkânı ile camiye doğru yola çıkardı. Devlet adamları rütbe ve mevkilerine göre kimileri atlı, kimileri yaya olarak belirli bir sıralama içerisinde padişahı takip ederlerdi. Namaz sonrasında aynı düzen içerisinde saraya dönülürdü. Bu yapılan ritüel “bayram alayı” diye adlandırılırdı.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisi ağır basmaktadır?

- A) Karşılaştırma B) Öyküleme C) Açıklama
D) Tartışma E) Örnekleme

4. Şehrin en önemli yapılarından biri kabul edilen ve binlerce insanın ziyaret ettiği Aya Yorgi Kilisesi tam tepeye konuşlanmış. Fayton ve bisikletlerin de çıkamadığı dik bir rampayı çıkıp kiliseye vardığınızda aynı zamanda nefis bir manzara ile karşılaşıyorsunuz. Bu kadar yürüdükten sonra bu manzara tabii ilaç gibi geliyor. Bu iki tepedeki zorlu yolculuğun ardından gerisi çorap sökücü gibi geliyor. Mermer köprülül girişiyse ve soğan kubbesinin masalsı heybetiyle görenleri etkileyen Sabuncakis Köşkü’nün önünde duraksamadan edemiyorsunuz. Harikulade çam ve palmye ağaçlarının süslediği bahçesinden basamaklarla inen bir köprüden geçerek ulaştığınız beyaz ahşap konak ise tüm kentlerin en güzel adliye sarayı olabilir. Aralarda terk edilmiş gibi gözükken yarı ahşap yarı kâğır köşklere rastladıkça pencerelerinden bu şaşkın gezginleri seyreden hüzünlü hayaletler olduğu hissine kapılmamak mümkün değil.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişisel düşüncelere yer verilmiştir.
B) Betimleyici unsurlar sıkça kullanılmıştır.
C) Deyimlerle anlatım güçlendirilmiştir.
D) Karşılaştırmalar yapılmıştır.
E) Tanımlamadan yararlanılmıştır.

5. Bizerte’nin güneydoğusunda yer alan başkent Tunus ülkenin diğer şehirlerinden daha turistik ve kalabalık. Şehrin ötesinde uzanan coğrafya, zihnimde özel bir yer ediniyor. Bir zamanlar Roma İmparatorluğu’nun tahıl ambarı olan Cap Bon artık Tunus’un mutfak bahçesi. Bu yarımada son derece verimli topraklara sahip ve yılın hangi dönemi olursa olsun bazı bitkiler daima meyve veriyor: biber, nar, ıspanak, karnabahar, çilek, üzüm... Bir ziyaretimde domates hasadına denk geldim. Yamaçlar toplayıcılarla doluydu ve yollar konserve fabrikalarına giden traktör römorklarından dökülen domateslerle ala boyanmıştı.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisine yer verilmemiştir?

- A) Benzetmeye
B) Örnekmeye
C) Karşılaştırmaya
D) Öznel ifadelere
E) Tanık göstermeye

6. Konuşma ve yazma son zamanlarda ne kadar kolay görülmeye başlandı. Dinleyici yahut okuyucu olmaya yanaşmayan insanların sayısındaki artış şaşırtıcı seviyede. Bir diğer sıkıntı da yazmaya yeni başlayan bazı arkadaşların otuz kırk yıldır eser veren ve ciddi bir tecrübeye ulaşan isimlerle eşit şartlarda masaya oturmak istemesi. İşin çilesine talip olmadan... O uzun ve meşakkatli yolculuğu göze almadan... Neredeyse hiç yaralanmadan...

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Öyküleme B) Tanımlama C) Açıklama
D) Tartışma E) Karşılaştırma

7. Madame Bovary adlı romanıyla dünya edebiyatının devleri arasına giren Gustave Flaubert, 1849-1851 yılları arasında Doğu'ya seyahat etmişti. Bu dönemi aktardığı Doğu'ya Yolculuk, günümüz okurları için hem tarihî bir belge hem de zengin bir seyahatname niteliğinde. Flaubert'in dört buçuk ayda Nil Nehri'ni geçtiği uzun seyahat, Fransa'dan başlayıp Mısır'a, Suriye ve Filistin'den Anadolu'ya, İzmir ve İstanbul'dan Yunanistan'a ve nihayetinde İtalya'ya uzanıyor.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Açıklama B) Tanımlama C) Öyküleme
D) Tartışma E) Karşılaştırma

8. Karanlık, tüm şehri örtse de Portekiz başkentinin gece havası hâlâ hoş bir ılıkılıkta. Tejo Nehri'nin suları 25 Nisan Köprüsü'nün pas kırmızısı asma gövdesinin altından akarak Kuzey Atlantik'e dökülüyor. Coğrafi açıdan Portekiz bir Akdeniz ülkesi değil ama ılık ve hoş gecelerde buna inanmak oldukça güç. Uzaklardaki trafiğin uğultusu ve gelişigüzel korna sesleri, esintiyle beraber şehrin dört bir yanına taşınıyor. Arnavut kaldırımlarına arabaların park edildiği sokaklarda oynayan çocukların kahkahalarını duyabiliyorum. Lizbon'un muhteşem manzaralı bir başka gözlem noktası olan Miradouro da Graça'ya doğru telsizsiz bir yürüyüşe başlıyorum.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Karşılaştırma
B) İzlenimleri aktarma
C) Tanık gösterme
D) Farklı duyulara seslenme
E) Açıklayıcı anlatım

9. Başkalarının hakkını gasp ederek ilerleyenler, geldikleri yerde ne kadar hakkaniyetli olabilir? Hemen burada, Sümmani'nin bir dizesini hatırlıyorum: "Namertler içinden hicret et durma." Şu da aynı şiiirden: "Mezar taşı ile iftihar olmaz." Nihayetinde burası dünyadır ve insan sözünü tutamayabilir. Yapmam diyen yapar, söylemem diyen söyler. Maalesef, çoğunlukla böyle olur. Kıymet verdiklerimiz kıymetsiz çıkabilir. Liste uzun. Dünyada kendimizi güvende hissediyor muyuz? Nazımız geçiyor mu? Hayır, paramız geçiyor. O hâlde ne yapmalıyız? Zafer Acar'ın bir cevabı var: "Dış dünyanın meydanları, iç dünyanın meydanları kadar geniş olamaz. Biz iç sesimize sahip çıkalım."

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karşılaştırma yapılmıştır.
B) Tanık gösterilmiştir.
C) Alıntıya yer verilmiştir.
D) Öznel ifadeler bulunmaktadır.
E) Tanımlamalardan yararlanılmıştır.

10. Üzerine yığılan zamanı, yavaş yavaş meydanına süpürür Samatya. Eski hâli ile yenilenen yüzü arasındaki fark çok olsa da insanlar aynı samimiyetle, aynı meydanda buluşur. Ya balık alırlar balık pazarından ya da oturur bir kahvesinde, sohbe dalarlar dostlarıyla. Yemek vakti gelince masaya yeni dostlar, muhabbete de yeni anılar eklenir. Akşamları daha da canlanır Samatya Meydanı; ışıklar, kalabalıklar ve sesler çoğalır. İç içe geçmiş dükânların sırtlarını dayadığı İstanbul surları, Samatya kapısından denize açılır. Yürürken semtin tarihî yüzünü gösteren ahşap konaklar arada bir karşınıza çıkarılır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Kişileştirmelere
B) Karşılaştırmaya
C) Betimleyici ögelere
D) Tartışmacı tutuma
E) Somutlaştırmaya

Paragrafta Yapı - 1

1. (I) Türk sineması son yıllarda altın çağını yaşıyor. (II) Yerli yapımlar, geçmiş dönemlerin aksine, her yıl en çok izlenen filmler listesinde ilk on içerisinde yer alıyor ancak karşımızdaki tablo her yönüyle olumlu bir süreç işaret etmiyor. (III) Uluslararası alanda beğeni toplayan yerli yapımlar, en çok izlenen ilk on film arasında hiçbir zaman yer almıyor. (IV) 1990'lı yıllar Türkiye'de sinemanın canlandığı, oldukça önemli bir dönemektir. (V) 1996 yılında ilk kez bir yerli yapım, "Eşkiya", yabancı filmleri geride bırakarak izleyici rekoru kırdı. (VI) Eşkiya ile birlikte popüler sinema yükselişe geçerken komedi ve melodramla seyirci yeniden salonlara çekildi. (VII) 1990'lı yılların diğer bir özelliği ilk filmlerini kendi olanaklarıyla çeken, dolayısıyla düşük bütçeli filmlere imza atan pek çok yönetmenin olmasıdır.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

2. (I) Kimi zaman yanık bir Rumeli türküsünde bazen de bir tulumba tatlıcısının tabelasında rastlarız Vardar'a. (II) Gostivar şehrinden doğup Makedonya'nın batısına hayat veren bu hırçın nehir, Balkan muhacirlerinin memleket hasretini anlatan bir sembolüdür. (III) Birçoğunun sadece çocukluğundan kalan hatıralarla anımsadığı bu topraklara duyulan özlemin beyhude olmadığını, yemyeşil Şar Dağları'nın aralığından beliren Vardar Ovası'nı seyre daldığınızda yahut tarihî Üsküp çarşılarında çarık diken hünerli bir ustanın Rumeli şivesiyle "Hoş gelmişsin evladım, vardır bir haber vatandan?" dediğinde anarsınız. (IV) Makedonya, tarih sahnelerinden gelip geçen medeniyetlere bir kervansaray misali kucak açar. (V) Altı asırlık Osmanlı himayesinde harman olup baharını görür. (VI) Bugün hâlâ âdetinden görgüsüne, dininden diline tesir ederek yaşamaya devam eden kültürün zirve noktası ise hiç kuşkusuz mutfağı.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

3. (I) Her beş yılda bir düzenlenen Expo organizasyonları, küresel ölçekte gerçekleştirilen kültürel ve mimari uygulamalar yaklaşımı olarak yoğun ilgi görüyor. (II) Expo organizasyonlarını fuarlardan farklı kılan en önemli yaklaşım herhangi bir ürün tanıtımının ve satışının yapılmaması. (III) Türkiye Expo 2016'nın Antalya'da düzenlenmesi için yoğun çaba göstermişti. (IV) Expo'larda yeni fikirler, kültürel yorumlar ve dünyanın geleceği için projeler sergileniyor. (V) Expo'ların ticari fuar olmaması, eğitsel amaçları ve kültür etkinlikleri temel faaliyet alanı olarak görmesi yaşadığımız çevre ve insan ilişkileri adına büyük önem taşıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. (I) Türkiye'nin en ünlü kadim el sanatlarından biri olan ebru XVII. yüzyıldan bu yana icra ediliyor olsa da eşsiz ve zarif görünümü görenlerde hâlâ saygı uyandırıyor. (II) Su üzerine serpiştirilen renkli damlacıklar anlık kararlarla şekillenip eşi benzeri olmayan sanat eserlerine dönüşüyor. (III) Bu tür bir eserde teknik bilgi ve maharetin önemi de zorunluluk hâline geliyor. (IV) İşin en zor ve maharet gerektiren kısmı, organik malzemelerin dengeyle ve hâllerinden anlayan bir bilgiyle bir araya getirilmesidir. (V) Bir laboratuvarı andıran ebru atölyelerinde uygulamadan çok, hazırlanış aşamaları sabır ve zaman gerektirir ama yapmaya da bakmaya da doyum olmaz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra, "Ebruyu böylesine saygın yapan ve insanları asırlardır bu el işine çeken şeyse rastlantısallığı." cümlesi getirilirse parçanın anlam bütünlüğü bozulmaz?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. (I) Sanattaki gelişmelerin zaman içerisinde türler arasında bir ilişkiyi zorunlu kıldığını biliyoruz. (II) Bilhassa edebî metinlerde bu ilişki daha yoğundur. (III) Çoğu yazar ve şair hem öykü hem de şiir tekniklerini içeren eserler üretmeye çalışır. (IV) İşinin ehli sanatçılar her iki türün de değerini her zaman bilmiştir. (V) Bu tür denemeler her iki sanat dalında da ustalık gerektirir. (VI) Zaten bu iki tür bir arada kullanılacaksa her ikisinin de tekniği iyi bilinmelidir.

Bu paragrafta numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

6. (I) Issık Göl bu sıralar dünya çapında bir etkinliğe hazırlanıyor. (II) Ayrıca at yarışı, okçuluk ve av sporcularının yarışacağı oyun alanlarının yakınında yöresel tatlılardan ikram edilip göçebeliliğin tarihî mirasına dair konferanslar verilmesi planlanıyor. (III) Issık Göl çevresinde 3 Eylül 2016'da gerçekleşecek açılış seremonisine ve etnik oyunlara birçok ülkeden yoğun katılım bekleniyor. (IV) Globalleşen dünyaya rağmen kültür farklılıklarının zenginliğine dikkat çekmek amacıyla gerçekleştirilen etkinlikte dağlık bir bölgeye kurulacak çadırlarda Kırgızistan folklorunu tanıtan atölyeler açılacak. (V) İlk 2014 yılında Kırgızistan Devlet Başkanı Almazbek Atambaev'in girişimiyle Issık Göl çevresinde gerçekleşen "Dünya Göçebe Oyunları" olumlu geri dönüşler alınca bu yıl bir yenisi daha planlandı. (VI) Kırgızistan halkı, göçebe köklerinden beslenen oyun geleneklerini onurla sergilemek için dört gözle bu etkinliği bekliyor.

Bu parçanın anlam akışındaki bozukluğun giderilmesi için numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I ve II. B) II ve V. C) II ve VI.
D) IV ve V. E) V ve VI.

7. **Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olamaz?**

- A) Makedonya mutfağı için "Balkan, Akdeniz ve Osmanlı'nın bir sentezi" ifadesini kullanmak yanlış olmaz.
B) Geleneksel yaşantımızı, mutfağımızı ve tabiat güzelliklerimizi bir mekânda konuklarımıza göstermenin bu şekilde bir çiftlik ile olacağını düşündüm.
C) Beşiktaş'ın yeni stadının mimarı Bünyamin Derman'ın ilham kaynağı; geçmişi, kültürü ve hayalleri olmuş.
D) Celaledin Çelik, sürdürdüğü mimarlık çalışmalarının yanı sıra tanbur yapıyor ve TRT'de Gelenekten Geleceğe isimli bir televizyon programı hazırlıyor.
E) Herkes birbirine neyi nasıl yapması gerektiğini söylüyor oysaki kurallar, neyin yapılamayacağını belirler.

8. I. Balla yapılan helvalar, pekmezli ve meyveli pelteler, baklava ve sütlü tatlılar Selçuklu ve Osmanlı sofrasının vazgeçilmezleri arasına girmiştir.
II. Türklerin tatlı yemeye başlaması ve tatlıyı sevmesi İslamiyet'in kabulü ve Anadolu'ya yerleşmeleri ile başlar.
III. Ancak helvanın Osmanlı mutfağındaki tatlılar arasında ayrı ve önemli bir yer kazandığını görüyoruz.
IV. Özellikle Hz. Muhammed'in (sav.) bal ve helvayı sevmiş olması, Türklerin sofrada tatlıya yer açmalarında önemli bir etken olmuştur.
V. Kavrulan una bal, pekmez, üzüm suyu ve şeker koyup üstüne çeşitli malzemeler eklenerek birçok helva yapılmaya başlanırken halk arasında da "helva sohbetleri" denilen bir gelenek doğar.

Numaralanmış cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturulmak istense sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) I - II - IV - III - V
B) II - I - V - III - IV
C) II - IV - I - III - V
D) III - I - V - IV - II
E) IV - I - II - III - V

9. (I) Şehrin hareketli yaşantısı İstanbulluları koşuşturmaya çoktan alıştırdı. (II) Belgrad Ormanı, Şile ve Polonezköy bol oksijenli yeşil doğası, şirin patikaları takip eden sporcuların gücüne güç katarken deniz havasının motivasyonu ile bisiklet sürmek isteyenler çoğunlukla Caddebostan Sahili'ndeki bisiklet yollarında pedal çeviriyorlar. (III) Ayrıca "sağlıklı yaşam" ilkesiyle birçok semtin belediye parklarına yerleştirilen spor aletleri, mahalle sakinlerini hareketli yaşama çağırıyor. (IV) Hem şehrin, tarihî atmosferinden hem de merkezî lokasyonlardan uzaklaşmak isteyenler için de Maçka Parkı, Haliç-Balat Sahili ve Ortaköy-Bebek Sahili gibi pek çok cazip seçenek mevcut. (V) Ayrıca Çatalca, Silivri ve Kilyos gibi yerlerde su sporları ilgililerini bekliyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Ama şehir telaşının dışında, doğanın kucağında koşmak isteyen sporseverler, parklara ve korulara akın ediyorlar." cümlesi getirilebilir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Paragrafta Yapı - 2

1. (I) Anadolu'nun unutulmaya yüz tutmuş sporları ve bunlarla ilgili zanaatları, Dünya Etnospor ve Kültür Festivali'nde gün yüzüne çıkıyor. (II) Okçuluk, cirit, mangala gibi Anadolu'dan toplam 25 geleneksel spor dalının Dünya Etnospor Konfederasyonu tarafından tek bir şemsiye altında toplandığı festival, aynı zamanda farklı kültürleri de İstanbul Halkalı'da bir araya getiriyor. (III) Ata sporumuz güreşin olimpiyatlardan çıkarılma girişimini engellemek için ülke olarak daha çok mücadele etmeliyiz. (IV) Demir dövme tezgâhlarının kurulduğu, miğfer ve zırh yapan ustaların hünerlerini gösterdiği festivalde, tarih bir nevi yeniden canlandırılıyor. (V) Geleneksel el emeği eserlerin işlendiği mizansen çarşılarında, usta ellerden çıkan dokuma halılardan çömlekler ve bastonlar sergilenirken bunlarla ilgili atölyelerde kaybolmaya yüz tutan kültürel mirasa sahip çıkılıyor. (VI) Misafirlerin geleneksel lezzetleri de tadabileceği festivalde çocuklar ve yetişkinleri at binme, ok atma gibi spor etkinlikleri de bekliyor. (VII) Konfederasyon, bu etkinlikte ata sporlarını canlandırmayı hedefliyor ve 40 farklı ülkeden gelen oyunuculara uluslararası alanda kendi kültürlerine ait oyunları sergileme imkânı tanıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşünceyi akışını bozmaktadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

2. (I) Köftenin Türkiye'deki popülerliği hâlâ sürüyor. (II) Âdetta bir hanedanın üyeleri gibi çeşitli biçim ve lezzetlerle karşımıza çıkıyor. (III) Zaman içinde mutfaklarına dâhil oldukları bölgelerin damak alışkanlıklarına göre yeniden kurgulandıklarından bugün Türkiye'deki bazı şehir ve hatta ilçeler, kendi adlarıyla anılan köftelere sahip. Tekirdağ köftesi, İnegöl köftesi, Akçaabat köftesi en popüler ve gerçekten en lezzetli olan türlerden sadece birkaçı. (IV) Türkiye'nin köfte türlerini birbiriyle kıyaslarsak ilk farklılaşmanın kıyma üzerinde başladığını görebiliriz. (V) Farklılaşma, eklenen baharatlarla devam edip pişirme şekline hatta sunuma kadar sürüyor. (VI) Sulu (haşlama), kızartma, ızgara ve fırında pişirilen köfteler olduğu gibi bazen de iki pişirme tekniğinin birlikte uygulandığı köfte çeşitlerine de rastlayabilirsiniz. (VIII) Kadınbudu köfte, içli köfte gibi etin hâkim olduğu ama pirinç veya galeta unu gibi ikincil malzemelerin de eşlik ettiği çeşitlerin yanı sıra çiğ köfte, mercimek, patates köftesi hatta mücver köftesi gibi etsiz ama köfte biçimli ve baharatlı türleri de sayarsak köftenin mutfığımız üzerindeki gücünü daha iyi görebiliriz.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf kaç numaralı cümle ile başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

3. (I) Beyoğlu'nu Beyoğlu yapan renkli pasajlar, sırt çantalı gezginlerin keşfini bekleyen birer hazine gibi. (II) Keşif gezinize bir de müze dâhil etmek isterseniz Taksim'e yürüme mesafesindeki İstanbul Modern'i ziyaret edebilirsiniz. (III) Atlas Sineması'nın bulunduğu Atlas Pasajı, onun tam karşısındaki Halep Pasajı, eski 45'lik plaklardan Türk kilimlerine birçok hediyelik eşya bulabileceğiniz Avrupa Pasajı İstiklâl Caddesi üzerindeki onlarca pasajdan yalnızca birkaçı. (IV) Eski sokakları ve caddeleri birbirine bağlamaya yarayan pasajların kimi mağazalara, kimi kafelere, kimiye sinema ve tiyatro salonlarına dönüşmüş durumda. (V) Perşembe günleri Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına ücretsiz olan müze, aynı zamanda tüm ziyaretçilere akşam 8'e kadar açık.

Bu parçanın anlam akışındaki bozukluğun giderilmesi için numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I ve II. B) II ve IV. C) II ve V.
D) III ve V. E) IV ve V.

4. **Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olamaz?**

- A) Benzersiz bir hacme sahip olan Akdeniz arkeolojisinin sağladığı kaynaklarla hazırlanan kitap, bölgenin medeniyetini yakından tanımak için zengin bir bilgi birikimi sunuyor.
- B) Sokaklarda veya doğanın kalbinde sevdiklerinizle vakit geçirirken müzik keyfinden mahrum kalmak istemiyorsanız kablosuz hoparlörler tam size göre.
- C) 1709'da Ruslarla yaptığı savaşı kaybeden 12. Karl, Osmanlı İmparatorluğu'na sığındı ve 1714 yılına kadar sürgünde kaldı.
- D) Akşam yemeğinde hem şehrin popüler noktalarına yakın olmak hem de tarihî dokuyu hissetmek istiyorsanız rotanızı gençlerin uğrak merkezi Galata'ya çevirmelisiniz.
- E) Dahası Şile, yazlık plajların ışıltısını orman köylerinin temiz havası ile birleştirerek şehrin yakınında olsa da gürültüsünden uzakta, sakin bir tatil hayatı sunar.

5. (I) Artvin kent merkezi, çıkmakta keçilerin bile zorlanacağı dik bir yamaçtan tepelere doğru yükselir ve kentin içinden zikzaklar çizerek tırmanan yol, tepede Kafkasör Yaylası'na ulaşır. (II) Ormanların arasındaki çayırılık alan her yıl yaz başında, başka hiçbir yaylada olmayan boğa güreşi şenliklerinin yapıldığı yerdir. (III) Eylül geldiğinde rüya tablolarını andıran renklerle allara, sarılara, turunculara boyanır. (IV) Karadeniz'de Karagöl adıyla duyduğunuz bütün göller heyelan gölleridir. (V) Şavşat'ta Sahara Millî Parkı içerisindeki göl de Borçka'daki göl de böyledir. (VI) Şavşat'ta çevreyi gezerken küçük yürüyüşlerle bu göllere ve eşsiz yaylalara ulaşabilirsiniz.

Bu parça iki paragrafta ayrılmak istense ikinci paragraf kaç numaralı cümle ile başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

6. (I) Birbirlerine "imece" denen usulle halı dokuyan ve okuma yazmaları olmayan iki kadın, halı dokurken bir yandan da onlara hikâye okumamı istiyordu. (II) İlk zamanlar evde olan kitaplardan seçtiğim Ömer Seyfettin, Reşat Nuri, Refik Halit hikâyeleri bitince tarih kitabının hikâyeye benzeyen savaş metinlerine geçmiş, giderek coğrafyadan "ülkemizi tanıyalım" yazılarına kadar uzanmıştım. (III) Bozkırın ortasında, gün doğmadan ıstarın başına oturan bu kadınların yaşadıkları acımasız gerçekliği bozacak, onlara hiç bilmedikleri ve görmedikleri başka bir dünyanın kapılarını açacak biricik yolculuğun vize memuru gibiydim. (IV) Kısa hikâyeleri uzatıyor, bazılarını eklemeler yapıyor, bazen erkenden ölen kahramanları kafama göre biraz daha yaşıtıyordum. (V) Nasıl olsa koşulsuzca dinleyen birileri vardı yanı başımda.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Okurken yeniden üretme ve çoğaltma şansımın olduğunu fark ettiğimde ise 'yazmaya' da başlamıştım aslında." cümlesi getirilirse parçanın anlam bütünlüğü bozulmaz?

- A) VI. B) V. C) IV. D) III. E) II.

7. (I) Tam anlamıyla sakinliği yaşamak isteyenlerin adresi Göcek. (II) Tabiatın en mükemmel manzaralarını ziyaretçilerine bir fotoğraf albümü gibi kare kare seyrettiren bir yer burası. (III) Muğla'nın büyük ve şaşıla tatil merkezlerinin arasında sadece kıymetini bilenlerin farkında olduğu saklı bir cennet demek mübalağa olmaz. (IV) Denize âşık insanların, yazısız bir sözleşmeyle ortak bir kıymeti paylaşıyor gibi yaşadığı Göcek'te, Türkiye'nin en prestijli marinalarından biri bulunuyor. (V) Marinanın açıklarında ise tekneler, sahiplerinin deniz tutkusunu ispat etmeye çalışırcasına birbiriyle yarışıyor. (VI) Bu teknelerin en saklı kıyıları arayan bir kâşif edasında açılmış yelkenleri, Göcek'in silüetini oluşturuyor.

Bu parça iki paragrafta ayrılmak istense ikinci paragraf kaç numaralı cümle ile başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

8. I. Barok mimari eserleri, birbirinden usta ellerden çıkan, şehri baştan sona kuşatan heykelleri ve sahip olduğu birbirinden güzel park peyzajları bunun kanıtı. II. Yaklaşık 1.700.000 kişilik nüfusuyla ülkenin en kalabalık kenti olan Viyana, aynı zamanda ülkenin dokuz eyaletinden yüzölçümü bakımından en küçük olanıdır. III. Viyana şehir merkezinde bir sanat tarihi gezisi yapmak için en iyi tercih ise faytonlar. IV. Şehrin, bugün tarih sayfalarında kalan Avrupa aristokrasi kültürünün izlerini en iyi taşıyan yerlerin başında geldiği söylenebilir. V. Ve tabii ki bu keyifli gezinizde size eşlik edecek olan mihmandarlarınız: Viyana faytoncuları.

Numaralanmış cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturulmak istense sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) II - I - V - III - IV
B) II - IV - I - III - V
C) II - IV - V - III - I
D) III - I - V - IV - II
E) IV - I - II - III - V

Paragrafta Anlam - 1

1. Elli yıl önce yayımlamaya başladığım yazılarımın ikincisi Eleştiri Üstüne Notlar'dı. Bilimselleşme eğilimine karşı eleştirinin bir sanat olduğu görüşünü savunuyordum. Yazın bilim çalışmalarının gittikçe yaygınlaşıp güçlenerek günümüzün eleştiri yöntemlerine ulaştığı yıllar boyunca, çağ dışı sayılan bu görüşümden hiç vazgeçmedim. Gerçi bilimsel eleştiriye yönelişi destekledim, övdüm, yücelttim ama öznel eleştirinin yaratıcılık sürecindeki önemli yerini belirtmekten de hiç geri durmadım. Eleştiri benim için öncelikle bir değerlendirmeydi. Sanatçının yaptığı işi son bir gözden geçirip "Oldu!" demesiydi. Bunu hep eleştiride ulaşılabilir en yüksek nokta olarak gördüm.

Bu parçadaki eleştirmenin, eleştiri ile ilgili anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilimsel yöntemlerle yapılması gerektiği
- B) Çağdaşıktan uzak olduğu
- C) Öznel eleştirinin doğru olmadığı
- D) Kişisel değerlendirmeye dayanması gerektiği
- E) Ulaşılabilecek bir zirvesinin olmadığı

2. Şiir, düzyazıdan çok farklı olmakla birlikte, aynı kelimeleri, aynı şekilleri, aynı ses perdelerini kullanmaktadır. Ancak şiir, yaşama ihtiyacından doğmuş olan ve bu sıfatla hayatın ve düşüncenin buyruğunda bulunan sözcükleri sanki köklerinden çıkararak onlarla kendi kendine yeten bambaşka bir dünya yaratır. Düzyazı hâlinde düşünülen bir şeyin, şiir olarak söylenişine imkân yoktur. Şiirle düzyazıyı birbirine karıştırdıkları, bir tür manzum nesir yazdıkları içindir ki Tanzimat ve servetifünun şairlerinin birçoğu, şair olamamışlar ve bize şiirin lezzetini tattıramamışlardır. İnsanlar arasındaki ilişkilerin, doğadaki varlıkların bir tür kaba özetleri olan kelimelerle, içinde yaşadığımız dünyaya hiç de benzemeyen bir şiir dünyası nasıl yaratılabilir? Şiirin sırrı işte burada.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiir, düzyazının kurallarına yaklaşılmadan yazılması gereken bir türdür.
- B) Şiir; ölçü, uyak, ahenk gibi özellikler taşıması bakımından düzyazıdan ayrılır.
- C) Şiirdeki söz sanatları, şiir dilini düzyazı dilinden ayıran en temel farklılıktır.
- D) Bir metnin şiir olabilmesi, günlük dilin kalıplarını kıran bir anlatıma sahip olmasındadır.
- E) Bir metin, içinde bulunduğumuz dünyadan farklı, metafizik bir âlemi anlatınca şiir katına yükselir.

3. Kısa film, amatör işi olarak görülmüştür birçok kişi tarafından. Hayatını kısa film çekerek tamamlayan sinemacıların sayısı bir elin parmağını geçmez. Her sinemacı uzun metraj yapmanın derdine düşer. Hâlbuki kısa film, anlatılacak hikâyeyi daha da süzme, yoğunlaştırma işidir. Bu nedenle zordur.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Sanat hayatını sadece kısa film çekerek geçiren kişi sayısı çok azdır.
- B) Kısa filmin zorluğu sinemacıların uzun metrajlı filme yönelmelerine sebep olmaktadır.
- C) Kısa film genel olarak profesyonellerin bir uğraşı olarak düşünülmemektedir.
- D) Uzun metrajlı filmler sinemacıların tercihi olmuştur.
- E) Kısa filmler özlü anlatımları dolayısıyla daha çok çaba gerektirir.

4. Sanat eserlerini sadece sanat görüşüyle değerlendirmek gerekir. Burada ölçü yerine görüş dedim. Çünkü elde gerçekten nesnel bir ölçüt yok. Sanat eseri adını hak etmiş olanların, türlü unsurların birleşmesiyle nasıl meydana geldiği bugüne dek bulunamamıştır. Bulunacağı da benzemiyor. Ama bu durum karşısında Anatole France gibi "İyi eleştirmen, ruhunun serüvenlerini şaheserler arasında anlatan kimsedir." demek mi gerekir? Bize öyle geliyor ki esrarlı bir bileşim olan sanat eserini, biz eleştirmenlerde uyandırdığı heyecan ile yoklamak ve kendi serüvenimizi değil, onun estetik serüvenini anlatmak gerekir. Bu anlatış da bu serüveni yaşadığımız oranda inandırıcı ve sürükleyici olabilir. Sanat eserinin estetik serüvenini yaşamak da sanatçının anlatmak istediği şeyle anlattığı şeyin birbirine uyup uymadığını araştırmaktır.

Bu parçaya göre bir eleştirinin başarısı sanat eserinin hangi özelliğine bağlıdır?

- A) Kişisel beğeniler eşliğinde değerlendirilmesine
- B) Belli bir ölçüt olmadan incelenmesine
- C) Sanatçının amaçladıklarını yansıtip yansıtmamasına
- D) Okuyucuda gerçeklik hissi uyandırıp uyandırmamasına
- E) Eleştirmeni kendi dünyasının içine çekmesine

5. “Gerçek-kurmaca çatışması, üst kurmaca, okuru metne dâhil etme, çoğul bakış, metinlerarasılık, bütünlük yerine parçalılık, sonların belirsizliği, zaman-mekân kırılmaları, dille oynamalar, bilinç akışı-montaj vs. gibi postmodern anlatı tekniklerini farkında olarak ya da olmayarak öykülerimde kullandım.” **diyen bir yazarın öyküleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Klasik giriş, gelişme, sonuç bölümlerinden oluşmadığı
- B) Okurun, metnin içinde etkin bir rol aldığı
- C) Farklı öykülerin birbiriyle organik bağlarının olduğu
- D) Gündelik dilin dışında yeni bir dil arayışının olduğu
- E) Gerçekle bağının tamamen ortadan kalktığı

6. Romanda tasvirin estetik önemi, on dokuzuncu yüzyılın ortalarına doğru, doğal ve sosyal çevrenin insan üzerindeki etkileri incelendikten sonra anlaşılmıştır. İnsanı soyut fikirler, salt duygular dünyasında yaşayan bir varlık gibi görmeye hiçbir surette imkân yoktur. İnsan her zaman dış çevrenin etkisindedir. Bu etki kişiliğin silikliği oranında kendisini duyurur. Çevrenin insan üzerindeki bu etkisine karşılık, insanın da çevre üzerinde etkisi vardır. Bu da kişiliğin büyüklüğü ölçüsünde güçlüdür. Bugün iç dünya ile dış dünyayı artık birbirinden ayrılmaz bir bütün olarak görüyoruz. Dıştan içe, içten dışa giden yollar birleşiyor. Bir insanın konuşma tarzından, ileri sürdüğü fikirlerden dış çevresini anlamak mümkün olduğu gibi içinde yaşadığı çevreden, odasından, odasının döşenişinden, eşyanın düzeninden iç çevresini anlamak da öylece mümkündür. İnsan, içinde yaşadığı çevre ile aydınlandığına, tamamlandığına göre bir romanda bu çevrelerin yer almasından daha doğal ve daha gerekli bir şey olamaz.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Romandaki çevre betimlemeleri on dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında önem kazanmıştır.
- B) Romandaki çevre betimlemelerinin karakterlerin kişiliğini yansıtmada önemli bir rolü vardır.
- C) Romandaki iç ve dış çevrenin bir bütün olarak ele alınması romanla ilgili en doğru yaklaşımdır.
- D) Romanın gelişmesi gerçekçilik anlayışına uygun olarak yapılan betimlemelerle olmuştur.
- E) Romandaki karakterlerin iç ve dış dünyaları arasında önemli bir bağ kurulmalıdır.

7. Geleneksel, modern ya da postmodern ne olursa olsun, iki kapak arasındaki herhangi bir anlatı okura yeni bir dünya vaat eder. Okur o dünyadan kendi kabinca dolar ve çıkar, kimisi kabını genişletip çıkar, kimisi bir arkadaşına bakıp çıkar, kimisi batıp da çıkar, kimisi orada kalır. Ama tüm bunlar bir problem midir, bence değildir. Her biri okuma serüveninin ayrı ayrı deneyimleridir, zenginliktir. Eseri anlamak kadar anlamamak ve bunun farkında olmak da güzeldir.

Bu parçadaki gibi düşünen bir yazardan aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenemez?

- A) Aynı eser her okur için farklı şekillerde yorumlanabilir.
- B) Eserin kolay anlaşılır olması okur sayısını artıracaktır.
- C) Her okurun eseri tam anlamıyla anlayabilmesi bir gereklilik değildir.
- D) Her kitap, yazılış tarzından bağımsız olarak okura yeni deneyimler sunar.
- E) Eserin okurlar tarafından farklı farklı anlaşılması olumlu bir durumdur.

8. İlk kitabı “Kız Kulesi’nden Galata’ya Mektuplar”ın ardından bu kez hikâyelerini bir araya getirdiği “Masumiyet Daima” ile okur karşısına çıktı Eda Tezcan. Bir süredir Dergâh dergisinde yayımlanan hikâyelerinin yanı sıra ödüllü hikâyelerinin de yer aldığı Masumiyet Daima’nın ismi ve kapak fotoğrafı seçimi ise usta hikâyeci Mustafa Kutlu’ya ait. Kitapta yer alan hikâyeler kadar Tezcan ve Kutlu arasındaki usta-çırak ilişkisi de konuşulmaya değer.

Bu parçada Eda Tezcan ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Hikâyelerinde mekân olarak İstanbul’u seçtiğine
- B) Hikâyelerinden bir kısmının ödül aldığına
- C) Kitabının kapak tasarımı ve ismine dair bilgilere
- D) Bir dergide hikâyelerinin yayımlandığına
- E) Mustafa Kutlu’dan önemli ölçüde etkilendiğine

Paragrafta Anlam - 2

1. Eleştirmenin herhangi bir yapıtı değerlendirmek için bir ölçütü, bir yöntemi olması gerekir. Attilâ İlhan bunu özellikle belirtmiş. Keyfe bağlı yargılardan kaçınılmalı, nesnel değer yargılarının ardına düşülmeli, diyor. Bunun için de ölçüt üzerinde önemle duruyor. “Halis, doğru, hakiki bir ölçü.” Burada durun. Katkisız, doğru, gerçek bir ölçüt ne demek? Klasikleşmiş eleştiri örneklerini karıştırın, ölçütlerin zamanla nasıl değiştiğini göreceksiniz. Katkisız, gerçeği hangisi? Her şeyden önce, koşullar sorunu var. On sekizinci yüzyılda yazılmış bir yapıtı, bugünün yapıtlarını değerlendirirken kullandığımız bir ölçütle yargılayamayız. Hatta bugün Fransa’da yazılmış bir yapıtla Mısır’da yazılmış bir yapıtı aynı ölçütlere vurmak yanlış olur. Dahası var: Yahya Kemal ile Orhan Veli’yi tartacak olsak hangi kantarı kullanacağız? Birini çeken öbürünü çekmez. Bana sorarsanız eleştirmeni eleştiren yapan kullandığı ölçütün doğruluğu değil, onu kullanışındaki ustalıktır.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eleştirmenin nesnel yargılarla eleştiri yapması gerekir.
B) Eleştirmen, belli bir ölçütü olmadan eleştiri yapmamalıdır.
C) Eleştirmenin kullandığı ölçütün doğruluğu denenmiş olmalıdır.
D) Eleştiride kullanılan ölçütlerin belli bir geçerliliği yoktur.
E) Eleştiride önemli olan ölçüt değil, onların nasıl kullanıldığıdır.
2. Bazı yazarlar vardır, edebiyat dünyasında birçok kitabıyla yer alır. Bazıları ise tek kitapla da istenilen etkiyi gösterir. Kamil Erdem 1945 doğumlu bir yazar. Aslında böyle tecrübeli ve yetmiş küsur yıl yaşamış bir yazardan daha fazla kitap bekleyebilirdik. Fakat Kamil Erdem, geçtiğimiz yıl yayımlanan bu tek kitabıyla, birçok kitapla sağlanabilecek etkiyi göstermiş. Üstelik 1980’li yıllardan sonra, edebiyat dergilerinde ara ara bile olsa öykülerini yayımlamayan yazarın yıllar sonra bir anda ortaya çıkışı, üstelik sağlam bir eserle dönüşü öykü dünyasında önemli bir olaydır diye düşünüyorum.

Bu parçadan Kamil Erdem ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Öykü türünde yazmayı tercih ettiği
B) Yayın dünyasından önemli bir süre uzak kaldığı
C) Çok sayıda eser veren yazarlardan olmadığı
D) Edebiyat dünyasında belli bir etki uyandırmayı başardığı
E) Gençlik dönemindeki üretkenliğini kaybettiği

3. Yazar, yirminci yüzyıl Fransız edebiyatının önde gelen yenilikçilerinden. Öfkeli ve dağınık üslubuyla dürüstlük, güzellik ve her türlü değerden yoksun dünyaları kasvetli bir hava içinde betimlemeye usta bir yazar. Umutsuzluk, ahlak dışılık ve şiddetle dolu yapıtlarında dünyaya ve insanlara duyduğu öfkesi her satırda hissedilir. Bir ara benimsediği Yahudi karşıtı tutumu ve Nazilerle işbirliği yaptığı için cezaevinde kalması 1930’lardaki saygınlığını azaltmıştır azaltmasına ama bu durum yazarın pek de umurunda değildir zaten.

Bu parçadan yola çıkılarak sözü edilen yazarla ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Edebiyatın farklı türlerinde eserler yazmıştır.
B) Alışlagelmişin dışında bir yol çizmeyi tercih etmiştir.
C) Anlatımı belli bir düzen içinde değildir.
D) Başkalarının kendisi hakkındaki görüşlerini önemsememektedir.
E) Hayatın daha çok olumsuz taraflarına eğilmiştir.

4. John O’Connell’in kaleme aldığı eser, biz okurlarına hem tanıdık hem egzotik binbir renk ve kokulu baharatların özelliklerini, şifalı yönlerini ve antik zamanlara kadar uzanan efsanelerini anlatıyor. Yazar baharatların tarihçesini ve çeşitli mutfaklardaki serüvenlerini anlatmada o kadar yetkin ki okur her bir sayfayı çevirişinde kâh Kleopatra’nın hamamından saçılan safran buğularını kâh bir zamanlar Endonezya adalarında iken birden kendini eski Suriye mutfağında bulan karanfil kokularını duyabiliyor.

Bu parçada sözü edilen eserin özellikle vurgulanmak istenen yönü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zengin bir içeriğe sahip olduğu
B) Yazarın diğer eserleriyle benzediği
C) Okurda gerçeklik duygusu uyandırdığı
D) Tarihsel bir bakış açısıyla yazıldığı
E) Detaycı bir anlatıma sahip olmadığı

5. Yazar, hayatıyla bağlantılar kurduğunu düşündüğüm hikâyelerinin ön planında karamsarlığı, umutsuzluğu, yanlışlığı işlerken aslında hep bir yerlerde var olan umudun peşinde koşuyor. Kitabı okurken birçok kez şiir okuyormuş hissine kapılacaktır okur. Cümlelerin yapısı, dil ve anlatım özellikleriyle şair gibi bir öykücüyle karşı karşıyayız. Zaman zaman sade bir anlatımı tercih etse de yazarın genelde süslü bir üslubu var. Her zaman kullandığı, virgüllerle birbirine bağlanmış uzun cümleler ve yoğun bir anlatım, alt alta şiir gibi dizilmiş kelimeler, az diyalog ve bolca monolog bize bireyin iç sıkıntısını, karamsarlığını ve bireyin boşlukta olma hâlini hissettiriyor.

Bu parçada sözü edilen yazarın öyküleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yazarının yaşamından izler taşıdığı
- B) Şairane bir üslupla kaleme alındığı
- C) Psikolojik tahliller içerdiği
- D) Okura yönelik doğrudan mesajlar verdiği
- E) Sanatlı bir anlatımın tercih edildiği

6. Füsün Akatlı, kitap eleştirileri yoluyla yazınıımızdaki gelişmeleri, birçok incelemeci eleştirmenimizden daha yakından izleyebiliyor. Onda aşağı yukarı herkes için düşünceler, yargılar bulabiliyorsunuz. Üstelik felsefe eğitimi aldığı, sorular sormayı, olgulara değişik açılardan bakmayı bildiği için bu düşünceler, yargılar uyarıcı da oluyor. Çağdaş Türk Şiiri Antolojisi'ni yayımladığımda, ileri geri birçok değerlendirmenin yanı sıra Füsün Akatlı da kısa bir eleştiri yazısı yazmıştı. Yayımlandığı dergi açısından kitabı okurlara duyurmak, tanıtmaktı o yazının amacı belki ama bugün antolojimi gözden geçirecek, eklemeler, çıkartmalar yapacak olsam öncelikle o kısacık yazıdan yararlanmak isteyeceğimi, açıp yeniden okuyacağımı çok iyi biliyorum. Bir eleştiriydi çünkü o kısacık yazı.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılabılır?

- A) Füsün Akatlı kitap tanıtım yazılarıyla yazınıımızı en iyi takip eden yazardır.
- B) Yeni bir yapıt yayımlanırken usta kitap eleştirmenlerinin yazıları dikkate alınmalıdır.
- C) Kitap dergilerinin amacı sadece yeni çıkan kitapları okurlara tanıtmaktır.
- D) Felsefe eğitimi almamış eleştirmenlerin yazılarının yol göstericiliği yoktur.
- E) Eleştiri yazıları olmadan çıkan edebiyat dergilerinin yayın hayatını sürdürmesi olanaksızdır.

7. Sinema, tüm yaratıcı sanat dallarının kendisine hizmet ettiği, âdeta "vakum" özelliğine sahip çok şanslı ve güçlü bir sanat dalıdır. En sıkı yol arkadaşı da edebiyattır. Senaryo, kendisi de edebî bir metin olmasının ötesinde, tüm edebiyat eserleri de potansiyel birer senaryodur. "Bir edebiyat eseri sinemaya nasıl aktarılır?" sorusu çok tartışılmış bir mesele. Ben edebî eserlerini okunduktan sonra bizde bıraktığı duygunun esas alınarak yeni ve özgün bir metin olarak yazılması gerektiğine inanıyorum. Sinemaya edebiyatçı olarak girdim. Geç ama hızlı bir serüvenim olmuşsa bunu edebiyata borçluyum. İyi bir senarist çok iyi ve sağlam bir edebiyatçı olmak zorundadır.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sinema neredeyse bütün sanat dallarından yararlanır.
- B) Sinemanın en yakın durduğu sanat alanı edebiyattır.
- C) Edebî eser, sinemaya aktarılırken aslına olabildiğince sadık kalınmalıdır.
- D) Her edebî eser sinemaya uyarlanma potansiyeline sahiptir.
- E) Edebiyata yabancı birinin başarılı bir senarist olması beklenemez.

8. Nesir, düşünce yükünü taşıyan, ağırlığı fikir olan bir ifade tarzıdır. Nesir, günlük anlaşma dilinden kültür diline, oradan edebî dile kadar süzüle süzüle geçme imkânlarına sahip, imbiklendikçe duygu ve hayale biraz daha yer veren bir ifade şeklidir. Nesir, bir düşünceyi, bir dileği, haberi bildiren veya soru soran, bu arada duygu ve hayale de bir ölçüde imkân tanıyan bir anlaşma vasıtasıdır. Şiir, yüksek seviyeli bir anlaşma tarzı hâlindeki yapısıyla yer yer şifreleşen bir ifade vasıtası görünümünde olduğu hâlde, nesir, herkesçe anlaşılabilirlik ve yalınlık özellikleriyle değer kazanan, şiiirden ayrı bir dil imkânıdır.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Bilimsel düşünceler genellikle nesir yoluyla ifade edilir.
- B) Nesirle dile getirilenler, şiirle dile getirilenlerden daha yalındır.
- C) Nesir, duygu ve düşüncelerimizi ifadeye yarayan bir iletişim aracıdır.
- D) Nesre bağlı türler ile nesir dilinin gelişmesi şiire oranla daha hızlı olmuştur.
- E) Günlük ve resmî dil ile sanat eserlerinde de nesir bir ifade şekli olarak kullanılır.

Paragrafta Anlam - 3

1. Frances Mayes'in "Under the Tuscan Sun" adlı eseri, yalnızca Hollywood'a ilham veren bir yolculuk hikâyesi değil; aynı zamanda genç kuşağı, kendi seyahatlerini satırlara dökme konusunda cesaretlendiren bir kitap. Bu otobiyografik hikâye, yazarın Toskana'ya seyahat için gelip terk edilmiş bir villayı onararak orada yaşamaya karar vermesiyle başlıyor. Ardından yazarın büyülu tasvirleriyle Toskana kırsalı, ayçiçeği tarlaları ve papatya bahçeleriyle dolu bereketli İtalyan toprakları...

Bu parçada sözü edilen eserle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Sinemacılar için bir esin kaynağı olduğuna
- B) Gençlerin kişisel deneyimlerini yazmalarında itici güç olduğuna
- C) Yazarının kişisel yaşam öyküsünü temel aldığına
- D) Sıra dışı bir içeriğe sahip olduğuna
- E) Etkileyici betimlemeler içerdiğine

2. Her köşesi tarih, edebiyat ve hatıra dolu bir şehirde öğrenci olmak eşsiz bir deneyim olsa gerek. Sayısı yarım milyonu aşan İstanbul öğrencileri, sahip oldukları nüfusla Anadolu ve Avrupa'nın birçok şehirden daha kalabalık. Bu büyük nüfus, şehrin ekonomisinden sosyolojisine her konuda belirleyici oluyor. Öğrencilerin sıkça uğradığı mekânlar, müdavimi olduğu kütüphaneler, alışveriş yaptığı çarşılar, eğlendiği muhitler şehrin çehresini de bambaşka bir hâle bürüyor. Osmanlıda daha çok Beyazıt Camii etrafındaki kütüphane ve sahaflarda kümelenen öğrenci topluluğu, bugün şehrin her yanına dağılmış durumda. Öğrenci değişim programlarıyla farklı ülkelerden İstanbul'a gelen öğrenci ve akademik personel sayısı ise kırk binin üzerinde.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) İstanbul'un öğrenciler için eşine az rastlanacak kültürel zenginlikler sunduğuna
- B) İstanbul'da öğrenci olmanın beraberinde birtakım zorluklar getirdiğine
- C) Öğrencilerin İstanbul'un sosyoekonomik yapısında önemli bir role sahip olduklarına
- D) Öğrencilerin uğrak yerlerinin zamanla değişiklikler gösterdiğine
- E) Yurt dışından İstanbul'a eğitim amaçlı gelen çok sayıda kişi olduğuna

3. Boynunda kamerasıyla dolaştığı uzun yıllar boyunca gördüklerini yalnızca kadrja almakla yetinmeyen Güneş Karabuda, "Uzakların Ötesinde" adlı eserinde Afrika'nın Kalahari Çölü'nden Amazon Ormanları'na, Küba'dan Şili'ye pek çok ülke ve bölgenin "an"larını satır satır belgemiş. Bu sebeple Yaşar Kemal, kitabın ön sözünü kaleme alırken coğrafyanın binbir türlü hâline tanıklık eden bu karelerden ve onların görsel zenginliğiyle harmanlanan satırlardan övgüyle bahseder. Belgesel tadında bu eşsiz kitap, gezginlerin baş ucu kitabı olmayı hak ediyor.

Bu parçadan yola çıkarak sözü edilen yapıtla ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Görsellerle birlikte açıklayıcı yazılar da mevcuttur.
- B) Dünyanın çeşitli yerlerine ait materyaller içermektedir.
- C) Yaşar Kemal'in tavsiyesi üzerine kaleme alınmıştır.
- D) Ayrıntıları içeren belge niteliği taşımaktadır.
- E) Seyahatseverlere kaynaklık edecek niteliktedir.

4. Aslen Girit göçmeni olan Mahmud Nedim, Muş'un Bulanık ilçesinde görev yaparken bir yemek kitabı yazar. Kitabı yazma sebeplerinden biri de kendi gibi bekâr askerlerin evde yemek yapmalarını sağlamaktır. Mutfağa dair bütün bilgilerini annesine borçlu olduğunu sık sık dile getirdiği kitabında, Osmanlı mutfağına ait tariflerle birlikte memleketi olan Girit'in mutfağına ait tarifler de vermiştir. Geçmiş döneme ait 315 yemeğin tarifini verirken yemek kültürüne ait tarihî notlar düşer, tariflerin arasına yapım teknikleri ile ilgili açıklamalar yerleştirir ve Batı mutfağına yönelişi eleştirir. Mahmud Nedim, kitabında kendi bildiği ve annesinden öğrendiği yemeklerin dışında kendi dönemi öncesi kaleme alınmış çeşitli yemek kitapları ve risalelerinden de yemek tarifleri vermiştir ancak bu yemek kitaplarını yetersiz bulup eleştirmekten de geri kalmamıştır. Bu kitaplarda bulunan eksiklikler yüzünden kendi kitabını yazmaya giriştiğini de söylemektedir.

Bu parçada sözü edilen yazarla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Farklı yemek kültürleri hakkında bilgi sahibidir.
- B) Yemek kültüründeki birtakım değişikliklerden rahatsızdır.
- C) Mesleği, edindiği yemek kültüründe önemli bir yere sahiptir.
- D) Kitabını yazarken faydalı olma amacını gütmüştür.
- E) Kitabının, alanında kimi eksikleri kapatacağını düşünmektedir.

5. Balat, İstanbul keşmekeşinden kurtulup başıboş sokaklarında dolaşılacak bir semt. Balat'ı keşfetmenin en keyifli yanı adım adım tarihin içinde dolaşırken şimdiyi de birlikte yaşamaktır. Hiç görmediğiniz mekânları, okulda okuduğunuz yerleri bire bir görmek, eski filmlerde kalmış evlerle karşılaşmak... Cumbalı evler, merdivenli yokuşlar, daracık Arnavut kaldırımlı sokaklar, pencereden pencereye gerilen iplerdeki çamaşırlarla karşılar sizi Balat semti. Hafif rutubet ve tarih kokar. Her sokak arasından Haliç'i görürsünüz. Uzaktan uzağa vapur sesleri, çocuk gürültüleri bu sokakların musikisidir. Bir film setinde gibisinizdir. Bazen daracık sokaklarda gökyüzünü göremezsiniz ama önünüze çıkan yokuş sizi hem gökyüzüyle hem de bir masal mekânıyla buluşturur. Son zamanlarda bu tarihî İstanbul semti bir cazibe merkezi oldu. Artık Balat'ın her sokağında mola verebileceğiniz kahveleri, çay evleri var. Karnınız zil çalınca da çok leziz yiyecekler sunulan lokantalar, köfteçiler de...

Bu parçada Balat'la ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Şehrin kargaşasından uzaklaşıp kafa dinlemek için ideal bir yer olduğuna
- B) Ziyaretçilerine geçmişle bugünü bir arada yaşama imkânı sunduğuna
- C) Yakın zamanlarda çokça rağbet edilen bir semte dönüştüğüne
- D) Geleneksel mahalle yaşamını yansıtan örnekler barındırdığına
- E) Gelir düzeyi yüksek olmayan insanların yaşadığı bir semt olduğuna

6. Modern anlatıda belli bir yoruma ulaşmak çok zordur, eser soyuttur, kapalıdır; postmodern anlatıda ise daha da ötesi anlam okur tarafından belirlenir, belirsizdir yani. Hatta ne kadar okur varsa bir o kadar yorum vardır. Aynı okur aynı eseri farklı okuyuşlarında o eserden farklı farklı anlamlar çıkarabilir. Postmodern eser de zaten bunu hedefler.

Bu parçada postmodern anlatıların vurgulanmak istenen özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çok anlamlı bir yapıya sahip olması
- B) Okurun beklentileri doğrultusunda oluşturulması
- C) Güncel olanın sınırlarının dışına çıkması
- D) Mesajın somut bir şekilde aktarılması
- E) Anlamla bağlarını tamamen koparması

7. Her edebî metnin anlattığı bir şey vardır. Bu, onun "ne"sini oluşturur, derdini yani. Yazarın bunu okura sunma biçimi de "nasıl"ıdır. Ve asıl önemli olan, o şeyin "ne" olduğundan çok "nasıl" anlatıldığıdır. Yazar, diyelim ki "pişmanlık"ı anlatacak. Öyküsünde karakter için "X çok pişmandı, gerçekten çok pişmandı, ne kadar da pişmandı, o kadar pişmandı ki pişmanlıktan ölüyordu." dese olur mu? Elbette olmaz. Önemli olan bu "pişmanlık"ı başarılı bir kurgu içinde etkili bir anlatımla sunabilmektir ki zaten edebî eseri herhangi bir metinden ayıran da budur.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Edebî eser, mesajını net olarak vermelidir.
- B) Herhangi bir edebî metin oluşturulurken tekrarlardan özellikle kaçınılmalıdır.
- C) Edebî metinlerde önemli olan içerik değil üsluptur.
- D) Her edebî eser, yazarının hayatından izler taşır.
- E) Edebî eserler toplumsal sorunlara mesafeli durmalıdır.

8. Kitabın türüne ne hikâye denebilir ne deneme. Yaşanmış olayların birbiriyle ilintisi göz önüne alınarak oluşturulmuş anı-deneme türü bir kitap desek daha doğru olabilir. Yazar; önce hayatından, çocukluğundan, hekimlik günlerinden ya da üniversite veya sinema günlerinden bir anıyı belleğinden çıkartıp okurun önüne koyuyor. Daha sonra bunu gerek Türkiye siyasi hayatının bir dönemiyle gerek sinema fikirleriyle harmanlıyor ve en son da kendi düşünceleriyle yazısını bitiriyor. Kısa kısa deneme ve anılardan oluşan yazılarını kendine önder olarak gördüğü kişilerin fikirleriyle de destekliyor. Kitabı okuyanlar yazarın hayatında Metin Erksan'ın ne kadar önemli olduğunu veya Tarkovsky'nin filmlerinin ve düşüncelerinin onu ne kadar etkilediğini anlayabilir.

Bu parçada sözü edilen eserle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İçindeki yazılar belli bir sistematığe göre oluşturulmuştur.
- B) Yazarının hayatının farklı dönemlerine ışık tutmaktadır.
- C) Farklı türlerin özelliklerini bir arada barındırmaktadır.
- D) Kişisel anıların yanında dönemin olaylarını da içermektedir.
- E) Yerli ve yabancı bazı eserlerin gölgesinde kalmıştır.

Paragrafta Anlam - 4

1. Kitap okumanın bir terapi olarak benimsenmesi ABD'li psikiyatrist Benjamin Rush'ın bibliyoterapiyi tavsiye etmesiyle başladı. 1853'te ABD'li Dr. J. Minson Galt, "akıl ve ruh hastaları" için okumanın sağladığı faydaların sebeplerini listeledi. Ancak bibliyoterapi çalışmalarının ilk kez 1930'larda kütüphanecilerin, insanlar üzerinde iyileştirici etkileri olan kitapları bulma ve listeleme çabalarıyla başladı. Bu çalışmalar kapsamında, eğer bir edebî metin insanların düşüncelerini, duygularını, davranışlarını değiştirmede etkiliyse bu metin, potansiyel bir iyileştirici güce sahip kabul edilerek listeye alınıyordu. İkinci adım ise terapistlerin bu kitaplarla sorunlar yaşayan bireyleri buluşturmasıydı. Birçok tanımda, bibliyoterapi edebiyatla okurun kişiliği arasındaki dinamik bir ilişki süreci olarak verilir. Bu ilişki, bir terapistin denetiminde kurulduğunda okur, duygusal sorunlarıyla yüzleşebilir ve olumlu yönde değişebilir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kitap okumanın bazı ruhsal sıkıntıları giderdiğine
B) Kütüphaneciliğin, insanları iyileştirici niteliklerinin bulunduğuna
C) İnsanları etkileyen kitapların kütüphaneciler tarafından da seçilebildiğine
D) Terapistlerin, kitapları tedavi amaçlı tavsiye ettiklerine
E) Bibliyoterapinin okur ile kitap arasındaki uyuma bağlı olduğuna
2. Füzûzan, insanı çok iyi resmeden bir yazar. Füzûzan'ın öykülerinde dış mekân tasviri ve karakter analizleri hem psikolojik hem de fiziksel olarak son derece kuvvetlidir. Sadece kişi tasvirlerinde değil, parçalanmış veya parçalanmaya yüz tutmuş ailelerin tablosunu da çok iyi yazmış 'Parasız Yatılı'da. Hikâyeler üzerinden anlatılan sosyal hayatın ise dönemin ruhunu yansıttığı inkâr edilemez bir gerçek. Yoksulluğun getirdiği varoluşsal problemler ve eskide kalmış belki bir aşk, belki bir baba, belki bir kardeş, yazarın hayatından kesitler taşıyordur diye düşünüyorum. Çünkü kurgu olamayacak kadar gerçek hikâyeler bunlar.

Bu parçadan Füzûzan'la ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Kahramanlarının psikolojik tahlillerinde çok başarılıdır.
B) Sosyal problemleri aktarma konusunda belli bir yetkinliği yakalamıştır.
C) Dönemin siyasi yönelimlerinin etkisinde kalmıştır.
D) Yaşadığı dönemin atmosferini hikâyelerinin arka planında yansıtmıştır.
E) Anlatıları yaşanmışlık hissi verecek kadar gerçekçidir.

3. Gelişen akıllı teknolojiyle birlikte sosyal medya da artık hayatın bir gerçeği ve hayatın her alanında. Peki, biz eğitimciler olarak bu işin neresindeyiz? Genel yaklaşımın bunu okulların, eğitimin dışında tutmak, yasaklamak, yokmuş gibi davranmak olduğunu üzülerken görüyoruz. Oysa eğitimin temel özelliklerinden biri de çağın şartlarına ve gereklerine uygunluk değil midir? O hâlde daha fazla zaman kaybetmeden sosyal medyayı yok saymaktan vazgeçmeli, onu eğitimin bir parçası hâline nasıl getiririz diye düşünmeye başlamalıyız.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sosyal medyanın eğitime adaptasyonu sağlanmalıdır.
B) Öğrenciler sosyal medyayı kullanmaya teşvik edilmelidir.
C) Eğitim kurumlarında her tür yasak kaldırılmalıdır.
D) Okullarda sosyal medya kullanımıyla ilgili eğitimler verilmelidir.
E) Eğitim öğretimi aksatacak faaliyetlerden özellikle kaçınılmalıdır.

4. Edebiyatta ve medeniyet tarihinde çokça kullanıldığı görülen "eşref saati" tabirinin ifade ettiği kavramın temeli, Mezopotamya'nın ilk medeni uygarlıklarından olan Sümerlere dayanmaktadır. Sümerler kutsal saydıkları yıldızların hareketlerinden ve aldıkları konumlardan birtakım hükümler çıkarmaya çalışmışlar ve böylece Orta Doğu'nun ilk astrolojik tespitlerini ortaya koymuşlardır. Eşref saati, bir işin en uygun, en uğurlu zamanını ifade eder. En uygun zamanda başlanılan işin en güzel şekilde sonuçlanacağına inanılmasından dolayı eşref saatin tespiti çok önemlidir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Tarihte astrolojinin temelini çok eskilere dayandığına
B) Sümer uygarlığının yıldızların hareketlerine önem verdiğine
C) Mezopotamya uygarlığının astroloji yoluyla gelişip ilerlediğine
D) Medeniyet ve edebiyatta "eşref saati" ifadesinin sıkça kullanıldığına
E) "Eşref saati" kavramının ne anlama geldiğine

5. Ortalama okur diye ifade kullanılıyor. Bunun için kıstasımız ne? Okurun okuduğu kitap sayısı mı, okuduklarını anlama oranı mı, seçtiği eserlerin kalitesi mi? Bunların hepsi ortalama olunca okur da mı ortalama olur? O zaman ortalama okur varsa iyi ve kötü okur da mı vardır? Bunlar birbirinden net bir şekilde nasıl ayrılır? Ben okurun iyi, orta ve kötü olarak üçe ayrıldığını düşünmüyorum. Bu kadar kategorik değil. Bence dünyada ne kadar insan varsa bir o kadar da okur çeşidi var. Her okurun kendine has bir profili var.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ortalama okur profili belirlenirken daha nesnel kriterler kullanmak gerektiği
- B) Her insanın, okuduğu eseri belli oranda da olsa mutlaka anlayabileceği
- C) Okurun kalitesinin, seçtiği eserin kalitesiyle ölçülmesi gerektiği
- D) Yazarların, eserlerini yazarken hedef okur kitlesini göz önüne alması gerektiği
- E) Okurları belli kategorilere göre değerlendirmenin son derece yanlış olduğu

6. “Masumiyet Daima”da çocukluğu 1980'lere denk gelenlerin çok tanıdık bulduğu hikâyeler var. O dönemi anlattığım hikâyelerdeki gerçeklik insanlara lezzetli geliyor. Bu kitapta ilk dört ya da beş hikâye okurla konuşma tarzında. Sanki onlara çocukluğumdan bir şeyler anlatıyormuşum gibi. Esasında çok içgüdüsel yazdım. Kurgu hikâyeler değildi. Şöyle başlayayım şöyle bitireyim demedim; kalbime dokunan, çocukluğumda yer etmiş anların bütünüydü bu hikâyeler. Mesela “Bir Sevgi Filmi” hakikaten dedemi kaybettiğim dönemde, dedemle gittiğimiz sinemada yaşadıklarımı ve çok da ağlayarak yazdığım bir hikâyeydi.

Bu parçada sözü edilen hikâyelerin asıl özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sağlam bir kurguya sahip olmaları
- B) Duygusal yönlerinin ağır basması
- C) Gerçek yaşamla doğrudan bağlarının olması
- D) Ciddi bir çalışmanın ürünü olmaları
- E) Belli bir dönemin zihniyetini yansıtmaları

7. “Çok Aramızda” adlı kitap çalışmasında farklı temalarda şiir ve denemeleri bir arada görebiliyoruz. Bu durumun temel sebebi yazarın hayatın içerisinde gelmesi, yaşamın içinde kendini bulması ve yaşadıklarını içselleştirmesi olarak hissediliyor. Bu durum hem okuyucu ve yazar arasındaki uçurumu hem de okuyucunun kitaba dair oluşabilecek tüm yalnızlıklarını ve yabancılıklarını ortadan kaldırmış. Kitapta görmüş olduğumuz “hırpalanan düşler”, “tekmelenen çocukluğumuz”, “nisan kötürümü”, “savgat şarkılar”, “çapar bir yürek” gibi sözlerle yazarın hiçbir şekilde kolaylığa kaçmadığını, yüzeysellik ve derinliği bir arada tutarak şiirlerini ince bir işçilikle, denemelerini ise yoğun bir mesai neticesinde oluşturduğunu görmekteyiz.

Bu parçada sözü edilen yazarla ilgili aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Farklı türlerdeki yazılarını aynı kitapta toplamıştır.
- B) Yazarlığı bir meslek olarak benimsememiştir.
- C) Denemeleri ciddi bir emeğin ürünüdür.
- D) Hayattan kopmamış, yaşadıklarını özümsemeyi başarmıştır.
- E) Şiirlerini oluştururken çok titiz davranmaktadır.

8. Ben bir okur olarak “Sevgili yazarım, eserinin bir mesajı varsa bunu bana alenen anlatma; birazcık gizle ki ben onu hissedeyim. Hem sen her şeyi söylersen bana ne kalır, kendi kendine konuşmuş olursun; sen metni ör ki ben de çözeyim.” derim. Kısaca eserin kendisi zaten mesajdır. Mesaj illaki olmalıdır ama bu, okurun gözüne sokulmamalıdır.

Bu parçada okurun yazardan asıl beklentisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mesajını net ve anlaşılır bir şekilde dile getirmesi
- B) Anlatım tarzıyla okuru etkilemeyi başarması
- C) Kurguyla gerçeğin oranını iyi ayarlaması
- D) Eserini oluştururken okura yorumlayabileceği alanlar bırakması
- E) Kişisel deneyimlerini eserinde paylaşmaktan geri durması

Ses Bilgisi

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünlü türemesi vardır?

- A) Minicik elleriyle annesinin yüzünü okşuyordu.
- B) Gencecik insanlar, bu sorumluluğu almaya hazırıdı.
- C) Üzölme, acılar zamanla elbette küllenecektir.
- D) Yanımızdan hızla geçen aracın ardından bakakaldık.
- E) Küçücük çocuk her sabah bu yolu saatlerce yürüyordu.

2. “Çatlar yüreğim bir nar gibi o sırrı anar da” dizesindeki altı çizili sözcükte görülen ses olayı aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Birkaç yudum su içtikten sonra konuşmaya devam etti.
- B) Oldukça ilginç bir rüyanın sonunda telaşla uyanıverdim.
- C) Nevşehir, tarihî ve doğal güzellikleriyle bizi etkiledi.
- D) Zor işleri hep bana yaptırıyorlar, diye yakınıyordu.
- E) O gün öğretmenimizin anlattıklarını sessizce dinliyorduk.

3. Aşağıdaki dizelerin hangisinde “ulama” yoktur?

- A) Birer birer çıktılar gönlümüzün aynasına, tarlasına
- B) Güller dönüştüler yatak çarşaflarına
- C) İlkın sakın kiraz bahçeleridir andığım eski günlerden
- D) Güneştir kırmızı ve ben en çömezi bir rengin
- E) Ağaçlar ağlardı, gök koyulaşırdı, güneş ve ay mahpus

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünlü daralmasını örnekleyen bir sözcük yoktur?

- A) Yiyeceklerle ilgili fikirlerinize katılıyorum.
- B) İki gün sonra istediğiniz ürünler geliyor.
- C) Sonuçların ne zaman açıklanacağı bilinmiyor.
- D) Bunları bana yıllardan beri ısrarla söylüyordu.
- E) Onu herkes ressam diye biliyor.

5. Akşam ince ince iniyor; her gün olduğu gibi telaşsız, sakin. Önce sıcaklığını kaybediyor güneş, ardından ısıltısını. Sararan rengiyle ince ince hüznü dokuyor gökyüzüne. Akşam, yolculuğumuz boyunca bize eşlik ediyor. Sabah, yağmurla karşılıyor bizi.

Bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birden fazla sözcükte ünsüz yumuşaması görülmektedir.
- B) Türetilirken ünlü düşmesine uğramış sözcük vardır.
- C) “-yor” şimdiki zaman eki birden fazla sözcükte ünlü daralmasına neden olmuştur.
- D) Birleşik sözcüğün oluşturulmasında ünlü düşmesi meydana gelmiştir.
- E) Kaynaştırma ünsüzlerine yer verilmiştir.

6. Aşağıdaki dizelerin hangisinde altı çizili sözcükte diğerlerinden farklı bir ses olayı olmuştur?

- A) Hakikatler, boşluğa bakan aynalar mıydı?
- B) Gittikçe kesilir derken sedalar.
- C) Seni aramam için beni uzağa attın.
- D) Sen bitkin düşmelisin koklamaktan bir çiçeği.
- E) Sensizlikle ansızın kötüleşti zaman.

7. Göz kaptırdığım renkten, kulak verdiğim sestem,
Affet senden habersiz aldığım her nefesten...
- Bu dizelerdeki altı çizili sözcüklerde görülen ses olayları aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?**

- A) Ünsüz sertleşmesi – ünsüz düşmesi – ünsüz yumuşaması
B) Ünsüz türemesi – ünlü değişimi – kaynaştırma
C) Ünsüz sertleşmesi – ünlü düşmesi – ünlü değişimi
D) Ünsüz yumuşaması – ünsüz türemesi – ünsüz sertleşmesi
E) Ünsüz yumuşaması – ünsüz türemesi – ünlü türemesi

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünsüz yumuşaması yoktur?**

- A) Böyle adım atarlar, ayrılanlar eşinden.
B) Böyle yürür gidenler bir tabutun peşinden.
C) Artık, atan kalbim de bir ayak sesi oldu.
D) Sen gittin gideli bahçemde güller açmıyor.
E) Sesler, ayak sesleri kesilmez çıtırtılar.

9. Gözlerinde aksi bir derin hiçin,
Kanadın yayılmış, çırpınmak için;
Bu kış yolculuk var, diyorsa için,
Beni de beraber al anneciğim!

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Ünlü düşmesi
B) Ünsüz yumuşaması
C) Ünlü değişimi
D) Ulama
E) Ünlü daralması

10. I. Bana gelen müjdeyi galiba caydırdılar
II. Akmayan yaşlarla sıcacık yüzün
III. Yolunu gözlüyor lamba ve merdiven
IV. Dün yine yapayalnız dolaştım yollarda
V. Uykuya varmış gibi görünen yılan yollar

Numaralanmış dizelerdeki altı çizili sözcüklerde aşağıdaki ses olaylarından hangisinin örneği yoktur?

- A) Ünlü daralması
B) Ünlü türemesi
C) Ünlü değişimi
D) Ünsüz düşmesi
E) Ünsüz yumuşaması

11. Yapraktan saçını yerlere yaymış,
Sonbahar ağlıyor ayaklarında.
Süzüyor ufukta bir kızıl yeri,
Alnında akşamın ince kederi,
Sessizliğin sırrı, dudaklarında.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. dizede ünsüz benzeşmesi vardır.
B) II. dizede ulama yapılabilmektedir.
C) III. dizede ünlü daralması görülmektedir.
D) IV. dizede ünlü düşmesi olmuştur.
E) V. dizede ünsüz yumuşaması vardır.

12. • Kavuşmak nasıl olmaz mademki ayrılık var?
• Ben Allah diyenlerin boyunlarında vebal
• Ne azap ne sitem bu yalnızlıktan
• Süslenmiş gemiler geçse açıktan

Aşağıdakilerden hangisi bu dizelerdeki altı çizili sözcüklerde görülen ses olaylarından biri değildir?

- A) Ünlü aşınması
B) Ünlü düşmesi
C) Ünlü daralması
D) Ünsüz yumuşaması
E) Ünsüz benzeşmesi

Yazım Kuralları

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Düşman güneybatı yönünden bir gece vakti saldırdı.
- B) Yarın Anadolu'nun doğu kesimlerinde kar yağışı bekleniyor.
- C) Bölgenin en geniş toprakları güney Afrika Cumhuriyeti sınırları içerisinde.
- D) Üç kişi doğu istikametinde pek çok zorluklara göğüs gererek ilerliyordu.
- E) Günümüzde bazı gençler Batı'nın kültürünü çok daha fazla alıyor.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- A) Yarışçıların yerini almasıyla heyecan doruğa ulaştı.
- B) Bu kasabada sepetciliğin tarihi çok eskilere dayanıyor.
- C) Çocukluğumuzun büyüğü mekânlarıydı oyuncakçılar.
- D) Kitapçıların sınav sonunda toplanacağını unutmayınız.
- E) Arıcılık neredeyse bu topraklarda bir zorunluluktur.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Ne çok hata yaptığınızı şimdi anlıyor musunuz?
- B) Neden olup bitenleri yakınındakilere anlat mıyorsun?
- C) Yaşananlar doğru mu, inanın ben de bilmiyorum.
- D) Siz bekleyedurun, zamanı geldi mi her şey düzeli.
- E) İnsan sevdiklerine karşı bunları hiç yapabilir mi?

4. Türkçede özel ada bağlı saygı kelimeleri, sanlar ve takma adlar büyük harfle başlar.

Bu kurala göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Önümüzdeki hafta doktor Hatice Şen yurt dışına çıkacak.
- B) Davaya Savcı Mustafa Bey'in bakacağı söylendi.
- C) Her şeyin sorumlusu olarak Uzun Hasan gösteriliyor.
- D) Yeğenim Ayşe hâkim olarak göreve başladı.
- E) Geldiğinizi Songül Hanım'a haber vereyim mi?

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Kitabınızda babanızdan da mı bahsettiniz?
- B) Saçı da sakalı da uzamış, perişan olmuştu.
- C) Annen de sizinle İstanbul da mı yaşıyor?
- D) Kaçmak da bir acizlik göstergesi değil mi?
- E) Hiç de adil bir davranış değildi sizin yaptıklarınız.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Madem ki her şey aynı olacaktı, neden döndün?
- B) Elimizdeki fırsatları bir bir kaçırmadık mı?
- C) Geçen yılki emeklerimizin karşılığını nihayet aldık.
- D) Anladım ki hiçbir şey eskisi gibi olmayacak artık.
- E) Gözlerindeki ifade aklımdan bir türlü çıkmıyor.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün yazımı yanlıştır?

- A) Bizler gitgide uzaklaşıyoruz kendimiz olmaktan.
- B) Birden bire gökyüzünde bir ışık hüzmesi belirdi.
- C) Altüst olan hayatların minik bir kesiti bu öykü.
- D) İki kafadarın baş başa geçirdiği günler geride kaldı.
- E) Hepimiz şahidizdir paramparça olmuş hayatlara.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Ülke olarak el ele verip bu durumu da atlatacağız.
- B) Bütün bunların yanı sıra bir de bize hakaret etmez mi?
- C) Daldan dala atlıyor, bir konuda karar kılmıyordu.
- D) Evden alel acele çıktığımız için anahtarı almayı unutmuşuz.
- E) Romanda iç içe geçmiş yaşamları bulabilirsiniz.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik fiillerin yazımıyla ilgili bir yazım yanlışı vardır?

- A) Bu şartlarda şirketinizde çalışmayı kabul edemem.
- B) Anne yüreğidir, görmese de elbet hisseder.
- C) Biz biliriz ki gemiyi en son kaptanlar terk eder.
- D) Dün öğleden sonra bütün verileri sisteme kayıt ettim.
- E) Toplantıdan erken ayrıldığınızı kimse fark etmedi.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kısaltmalara getirilen eklerle ilgili bir yazım yanlışı vardır?

- A) TBMM'de yenileme çalışmaları devam ediyor.
- B) Türkiye BM'nin kararına itiraz etmeye hazırlanıyor.
- C) RTÜK'ten yapılan açıklamalar memnuniyetle karşılandı.
- D) Konuyla ilgili MEB'den detaylı bir açıklama geldi.
- E) BOTAŞ'da çıkan yangın kısa süreli paniğe sebep oldu.

11. Aşağıdakilerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Yirmi beş yaşında olmasına rağmen konuya son derece hâkimdi.
- B) Yönetim birimi hastanenin ikinci katındadır.
- C) 1993'te girdiği üniversiteyi 1997'de birincilikle bitirdi.
- D) Şirketin kuruluşunun 50'inci yılı etkinliklerine çok sayıda kişi katıldı.
- E) Bu antik kentin tarihinin yedi bin yıl gerilere kadar gittiği tespit edildi.

12. Aşağıdakilerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Her şeye rağmen seni gördüğüme çok sevindim.
- B) Tez zamanda bu işlerden anlıyan birine başvurmalı-sın.
- C) Çocukça davranışlarla herkesi kendinden uzaklaştırdın.
- D) Aklındakileri hiçbir zaman kesin doğrular olarak görmemelisin.
- E) Birtakım yalan yanlış haberlerle insanların zihnini bulandırmayın.

Noktalama İşaretleri

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna soru işareti konmalıdır?

- A) Yaşananların neden kaynaklandığını araştırıyoruz
- B) Bu işten de zarar eder miyiz endişesi taşıyorlardı
- C) Bir gün düşüncelerimin doğruluğu anlaşılır mı bilmiyorum
- D) Bütün bu acılar bir gün unutulur mu, ne dersiniz
- E) Neden sudan sebeplerle sorunlar çıkardığını anlayamıyorum.

2. Gördüğü manzara karşısında ne yapacağını bilemedi ()
"Eyvahlar olsun, eyvahlar olsun ()" diyerek dizlerine vurdu () İş işten geçmişti () Artık ne yaparsa yapsın, çözüm olmayacaktı.

Bu parçada ayraçlarla () belirtilen yerlere sırasıyla hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

- A) (!) (:) (:) (:) B) (.) (.) (:) (.)
- C) (;) (...) (.) (...) D) (?) (!) (.) (...)
- E) (.) (!) (.) (.)

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül (,) ara söz ya da ara cümleyi ayırmada kullanılmıştır?

- A) Filmin final sahnesi, pek çok kişi aksini iddia etse de, çok etkileyiciydi.
- B) Roman okumak, film izlemek, tiyatroya gitmek eşsiz deneyimler sunacaktır.
- C) Memleketinden Ankara'ya geldi, kısa süre kaldı, tekrar memleketine döndü.
- D) Görev bilinci olan, samimi, girişken iş arkadaşlarına ihtiyacımız var.
- E) Yedi dile çevrilen, çok beğenilen bu eser, şu sıralar en çok satanlar listesinin en tepesinde.

4. Önümüzde masmavi deniz, arkamızda yemyeşil orman (I) Huzur, alabildiğine huzur (II) Arkadan yayılan kuş cıvıltıları, önümüzde dalga sesleri (III) Ufukta yavaş yavaş kızılışan güneş (IV) Serin bir esinti tamamlıyor bu eşsiz manzarayı (V)

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine üç nokta (...) konmasına gerek yoktur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde iki nokta (:) doğru kullanılmıştır?

- A) Herkes ne istediğinin farkındaydı: Kimsede bir rahavet gözlenmiyordu.
- B) Haberlerde duymuştuk olayı: Bir sessizliğe bürünmüştü ortalık.
- C) O gece gördük ki: insan azminin elinden hiçbir şey kurtulamaz.
- D) Şimdi tüm kasaba tek bir şeyi merak ediyordu: Mustafa nerede?
- E) Kafasına koymuştu: Ne olursa olsun olanların hesabını soracaktı.

6. Aşağıdakilerin hangisinde bir noktalama yanlışı yoktur?

- A) Sadece senaryonun ilginçliği değildir bir filmi iyi yapan...
- B) Deneme; anı, günlük, fıkra ve gezi yazısından daha çok sarar beni.
- C) Yapıttan yola çıkmayan eleştiri ciddiye alınır mı hiç.
- D) Ders çıkarmaz mı insanoğlu hatalarından, hayal kırıklıklarından...
- E) Kişisel yaşamdan beslenmeyen hiçbir eser; kalıcılık iddiası taşıyamaz.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ayraç () işareti, diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Sizin ne kadar içten (samimi) olduğunuzu herkes biliyor.
- B) Bu konuda daha olumlu (pozitif) yaklaşmanızı bekledim.
- C) Ne yazık ki ortaya çıkan gerçek (reel) durum bu.
- D) Öznel (subjektif) bir yaklaşımla sorunları çözemezsiniz.
- E) Bazı derslerin (biyoloji, kimya) müfredatları gözden geçirilecek.

8. Aşağıdakilerin hangisinde ayraçla () belirtilen yere farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

- A) Herkese meydan okuyor () cesareti olanları karşısına çağırıyordu.
- B) Orta boylu () esmer bir delikanlı yanıma yaklaştı.
- C) Nasrettin Hoca, karısına şöyle der () “Vallahi hanım sen de haklısın.”
- D) Yıllardır mücadele ettik () bir sonuca ulaşamadık.
- E) Mahalledeki herkesin sevdiği () saygı duyduğu biriydi.

9. Aşağıdaki açıklamalardan hangisi ayraç içinde verilen noktalama işaretinin kullanım alanlarından biri değildir?

- A) Bilinmeyen, kesin olmayan veya şüpheyile karşılanan yer, tarih vb. durumlar için yay ayraç içinde kullanılır. (?)
- B) Küçümseme, yeme, alay bildirmek için cümlelerin ya da ilgili sözcüğün sonunda yay ayraç içinde gösterilir. (!)
- C) Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için konur. (:)
- D) Alıntılarda başta, ortada veya sonda alınmayan kelime veya bölümlerin yerine konur. (...)
- E) Ara söz ve ara cümlelerin başında ve sonunda kullanılır. (-)

10. Dev bir ahşap değirmenin balkonunda çay içerken Malatya'nın modern yüzünü seyrediyorum () kahkahalar atarak yürüyen üniversiteli gençler () şelalenin önünde öz çekim yapan çiftler () yan masada küçük kızına masal kitabı okuyan anne () Kitabın kapağında yazarın adını görünce gülümsüyorum. “Ah ()” diyorum.

Bu parçada ayraçlarla () belirtilen yerlere sırasıyla hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

- A) (.) (.) (.) (.) (.)
- B) (:) (.) (.) (...) (!)
- C) (;) (;) (.) (.) (...)
- D) (...) (.) (.) (...) (...)
- E) (:) (;) (.) (...) (!)

11. Benim için Malatya, şair Cevat Çapan'ın dizeleriyle

başlar: “İster izinle dönelim gurbetten / Tahta
II

bavullarımızda Malatyalı Fahri'nin plakları...” Sonra adı
III

efsaneye dönüşmüş olan Fahri Kayahan'ın içli sesi türküler söylemeye başlar: Ayrılık Ateşten Bir Ok, Sarı

IV

Kurdelem Sarı, Karadır Kaşların Ferman Yazdırır, Şu
V

Dağları Delmeli...

Bu parçada numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. Aslında gezmek ve antik mirasından kebabçısına uzanan bir gezi yazısı çıkarmak için gelmiştik Gaziantep'e () şehrin merkezinin zenginliği bizi buradan koparamadı () Akşamın çökmesi ile listemizde tamamlayamadıklarımıza bakıp hayıflanmaktansa moralimizi ve ağzımızın tadını bozmadan “Devam!” deyip birer kahve söyledik () Günün sonunda şunu anladık () Şehrin ruhunu solumak, lezzetlerini ve mekânlarını keşfedebilmek için Gaziantep'e birkaç gün ayırmak gerekiyor.

Bu parçada ayraçlarla () belirtilen yerlere sırasıyla hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

- A) (.) (.) (.) (:)
- B) (.) (.) (.) (;)
- C) (:) (...) (.) (;)
- D) (;) (...) (.) (:)
- E) (.) (.) (...) (:)

Sözcükte Yapı

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “kitap” sözcüğü diğerlerinden farklı bir ek almıştır?

- A) Kitabı masanın üzerine bıraktı ve hızla uzaklaştı.
- B) Bana önerdiğin kitabı bir solukta okudum.
- C) Kitabı çok satanlar listesinde ilk sıralarda yer alıyor.
- D) Sen kitabı bitirdikten sonra bir de ben okuyayım.
- E) Kitabı neden beğenmediğini anlayabilmiş değilim.

2. Aşağıdakilerin hangisinde iyelik eki almış sözcük yoktur?

- A) Yeni bir bölgeyi keşfedecek olmanın heyecanı içimizi kaplıyor.
- B) Manzaranın bize yaptığı gölge oyunları eşliğinde sohbet dalyoruz.
- C) Bu sıradağlar gerçekten de bir elin parmaklarını andırıyor.
- D) Gazimağusa, Girne'den yaklaşık bir saatlik araba yolculuğu mesafesinde.
- E) Adaya gelirken burada ne yenir ne içilir diye biraz hazırlanmıştık.

3. Menüü okurken bile ne denli farklı lezzetlerle karşılaştığımızı hayal edebiliyoruz. Isırgan otu, limon ve şeker,

çikolata, zahter ve keçiyoynuzu tercihleri arasında gidip gelirken kaşarlı bir gözleme seçmek aklımızın ucuna bile gelmiyor. Tabakta kalan kırıntıları elimizle nasıl topladığımızın, açık ayranı yudumlarken bardağın dibine hangi

hızla indiğimizin farkına varamadan yemeği bitiriyoruz.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangi ikisinin kökü, sözcük türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I ve II. B) I ve IV. C) II ve III.
- D) III ve V. E) IV ve VI.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde türemiş sözcük yoktur?

- A) Bu seslerin büyüünden sıyrılıp açık mutfağa doğru ilerledik.
- B) Ahmet Bey, Akdeniz mutfağının en güzel lezzetlerini tatmıştı.
- C) Gecenin sakinliğinde şen kahkahalarla sohbetlere dalmıştı.
- D) Zeytinyağlı, hafif ve lezzetli yemekler için burası çok ideal bir yer.
- E) Burada hazırlanan her şey odun ateşinde pişiyor, sonra sofralara taşınıyor.

5. Güneşli bir hafta sonunda kendimizi, hem dinlenebileceğimiz hem de yeni tatlar keşfedebileceğimiz yolculuk

planları yaparken bulduk. Fethiye'ye gidiyorduk. Uçağımız İstanbul'dan Dalaman'a giderken heyecanımıza engel olamadık.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi yapıcı ötekilerden farklıdır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi birden çok yapım eki almıştır?

- A) Arılar gizemli bir şekilde ortadan kayboluyordu.
- B) Arıların yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalanlar bal toplayıcıları.
- C) Hindistan'ın güney kısmı, zengin bir biyolojik çeşitlilik arz ediyor.
- D) Bölge, Asya'nın en büyük vahşi ayı ve kaplan nüfusu nu barındırıyor.
- E) Etrafımız bala aç, nereden çıkacağı belli olmayan ayıların yaşadığı geniş bir ormanla sarılı.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük ya-
pıca diğerlerinden farklıdır?

- A) Yerli halk Batı'nın ürettiği giysilere ve cep telefonları-
na ulaşmak istiyor.
- B) Nehru ve Gandhi'nin toplumsal ideallerinin yerini re-
fah hayalleri aldı.
- C) Şehrin her yanından farklı samba melodileri duyulu-
yor.
- D) Bu müzik türünün bu kadar çeşidinin olduğunu öğre-
nince şaşırıyorum.
- E) Yerel halk, gurur duydukları bu müzikle ilgili bilgi ver-
mek konusunda da çok hevesli.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük bir
eylem kökünden türemiştir?

- A) Her şeyden önce şehrin kültürel bağlamına biraz aşı-
na olmak gerek.
- B) Gezinize Köşice'nin güzel ana caddesine uğrayarak başlayın.
- C) Ziyaretinizi kültürel bir etkinlikle sonlandırmak ister
misiniz?
- D) Avusturya-Macaristan'ın görkemli etkisi gözlerinizi
kamaştıracak.
- E) Evinizin duvarlarını süsleyecek şık bir resimden daha
iyi bir hediyelik eşya olabilir mi?

9. Turnuvanın yıldız futbolcusu Fransız golcü Antoine

I

Griezmann'dı. Uluslararası seviyedeki ilk performansının

II

ardından 25 yaşındaki futbolcu turnuvayı altı gol ve iki

III

asistle tamamladı. Türk Hava Yolları turnuva süresince

IV

gerçekleştirdiği etkinliklerle futbolseverleri yalnız bırak-

V

madı.

Bu parçadaki altı çizili sözcükler yapılarına göre iki-
şerli gruplandırılırsa hangisi dışta kalır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik bir eylem
kullanılmamıştır?

- A) Hiç tereddüt bile etmeden görevinden istifa etmişti.
- B) Olanların karşısında duramadığı için âdeta kahroldu.
- C) Sonuçtan pek ümitli olmasa da işe başvurmuştu.
- D) Yapılan haksızlıklardan, hepimizin canı yandı.
- E) Aradan geçen yıllara rağmen yeni yeni toparlandık.

11. Aşağıdakilerin hangisinde isimden türemiş isme ör-
nek vardır?

- A) Futbol coşkusu turnuvanın ritmiyle beraber giderek
yükseldi.
- B) Viyana, Avrupa aristokrasi kültürünün izlerini taşıyan
şehirlere biri.
- C) Viyana şehir merkezinde bir sanat tarihi gezisi yap-
mak için en iyi tercih ise faytonlar.
- D) Tam anlamıyla sakinliği yaşamak isteyenlerin adresi
Göcek.
- E) O zamanlar Boğaziçi'nin turizm idaresi yoktu fakat tu-
ristleri çoktu.

12. Atlı sporlar ve atçılık tüm dünyada asaletle özdeşleşmiş

I

II

bir uğraş. Soylu ve en güçlü atların büyük bir eğitimden

III

geçirilip bu spora hazırlandığı atlı sporlar, izleyen herkese

IV

büyük bir keyif yaşatıyor.

V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi
farklı bir kökten türemiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Ad Soylu Sözcükler

1. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisinin türü diğerlerinden farklıdır?

- A) Şimdi, yaşadığımız kenti yeniden keşfetme zamanı.
- B) Güzel kızın hayran bakışları dikkatlerden kaçmamıştı.
- C) Galata Kulesi, Haydarpasa Garı ve Ayasofya Müzesi hep oradaydı.
- D) Yeni reklam kampanyası hepimizi çepeçevre sardı.
- E) İstanbul, dünyanın en ilham verici şehri olarak tanınıyor.

2. (I) 2010'un en çok konuşulan başlıkları kuşkusuz Yenikapı kazıları ile Topkapı Sarayı restorasyonu. (II) Kazılarda keşfedilenler hepimizin malumu. (III) Topkapı Sarayı'nda ise aralarında Bağdat, Revan ve Sofa Köşkleri ile Harem, Lale Bahçesi, Mutfaklar, Adalet Kulesi ve Mecidiye Kapısı'nın da bulunduğu 12 mekân yenileniyor. (IV) 2010'da Ayasofya Müzesi'ni de bir sürpriz bekliyor. (V) Müzede 16 yıldır kurulu olan iskele kalkacak.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümledeki "ile" sözcüğü edat görevindedir.
- B) II. cümlede belgisiz zamir vardır.
- C) III. cümlede bağlaç görevinde sözcükler kullanılmıştır.
- D) IV. cümlede belirtisiz isim tamlaması vardır.
- E) V. cümlede fiilimsi gruba sıfat görevindedir.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru anlamı sıfatla sağlanmıştır?

- A) Yeni kitabınız raflardaki yerini ne zaman alacak?
- B) Geçen hafta yapılan toplantıya kimler katılmıştı?
- C) Organizasyona yaklaşık kaç kişinin katılması bekleniyor?
- D) Sizin tercihiniz yeni kitaplar mı yoksa eski kitaplar mı?
- E) Kapadokya tatiliniz nasıl geçti?

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim tamlaması yoktur?

- A) Sergi, İslamiyet Öncesi ve İslamiyet Sonrası isimli iki bölüme ayrılıyor.
- B) Ocak ayında özel bir albümle ilk defa dünya müzik piyasalarına açılacak.
- C) Beş yıldan bu yana 3 bin kadar kişiyi beyaz fon önünde fotoğraflıyorlar.
- D) Altı kişilik ekibin niyeti, 21. yüzyıl insanının arşivini oluşturmak.
- E) Onlar için önemli olan, insana dair olabildiğince çok görsel veri toplamak.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükler aynı türde değildir?

- A) Festival şimdiye kadar Türkiye'de gösterilmemiş yedi filmi seyircilerle buluşturacak.
- B) Fotoğrafı çekilen her bireyin sesinin müzikteki karşılığı yani notası da çıkarılıyor.
- C) Osmanlı Dönemi'nde seyyar bozacılar, bozanın yanında taze simit de satıyorlardı.
- D) Son yıllarda Türkiye'miz, birçok alanda önemli gelişmeler kaydetti.
- E) Karamsar ve sarsıntılı dönemlerde bile sanatsal faaliyetlere ara vermedi.

6. Vallauris Kalesi'nde yer alan Seramik Müzesi'nde 8 Mart'a kadar sürecek sergide, 57 adet yüksek pişirimli seramik ve sanatçının ünlü markalar için ürettiği cam ve porselen tasarımlar yer alıyor.

Bu cümleyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Belirtisiz isim tamlaması biçiminde özel isim vardır.
- B) Edatlara yer verilmiştir.
- C) Bağlaç kullanılmıştır.
- D) Birden çok durum zarfı vardır.
- E) Niteleme sıfatlarına yer verilmiştir.

7. Aşağıdakilerin hangisinde “kötü” sözcüğü farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Size kötü davranıyor olmalarına sakın üzülmeysin.
- B) Herkesten kötü çalıştığınıza kimse değilse bile ben şahidim.
- C) Bu dünyada kim kötü dost arar ki?
- D) Gerçekten kötü konuşuyor ama söylediklerinin birçoğu doğru.
- E) Kötü görünüyor olmam kötü olduğum anlamına gelmez tabii ki!

8. Bu yağmur kanımı boğan bir iplik
Tenimde acısız yatan bir bıçak
Bu yağmur yerde taş ve bende kemik
Dayandıkça çisil çisil yağacak

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İşaret sıfatı
- B) Durum zarfı
- C) Zarf görevinde ikileme
- D) Bağlaç
- E) Edat

9. Boyama mı, makine işçiliği mi ayırt edilemeyecek ölçüde temiz tuvallerin her biri; kelimenin tam anlamıyla renk cümbüşü içinde. Bir de izleyici, Oganer’in resimlerinde olan biteni sırtı dönük genç bir kadının bakışından görüyor hep. Saçından giysisine, gördüklerinden taktıklarına; o genç kadın, sanatçının ta kendisi. Sergiyi görmek için son tarih 10 Ocak.

Bu parçada geçen aşağıdaki sözcüklerden hangisi farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) temiz
- B) renk
- C) genç
- D) o
- E) son

10. Büyük ebatlı, kare tuvaler üzerine akrilik tekniği ile çalışan sanatçının en dikkat çeken özelliği; düz, ince ve temiz bir boyama tekniğiyle çalışması.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Kurallı bileşik sıfat
- B) Edat
- C) Birden çok sıfat tarafından nitelenen isim
- D) Derecelendirme zarfı
- E) Belgisiz zamir

11. Adriyatik kıyısındaki kanallar kenti Venedik’in masalsı

atmosferinde karnaval için geri sayım başladı bile.

6-16 Şubat tarihleri arasında yapılacak karnavalın bu yılki teması ise “Sansasyon: 6 bölge 6 duygu” olarak belirlenmiş.

Bu parçadaki numaralanmış sözcükler türlerine göre ikişerli eşleştirilirse hangisi dışta kalır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

12. Klasik döneme ait antika halılar ya müzelerde sergileniyor ya da özel koleksiyonlarda bulunuyor. Halı tutkunları için bu erişilemez halılardan birine sahip olabilmek paha biçilemeyecek kadar değerli.

Bu parçayla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Birden çok niteleme sıfatı vardır.
- B) Hâl eki almış birden çok isim vardır.
- C) “birine” sözcüğü belgisiz zamirdir.
- D) “erişilemez” sözcüğü basit yapıli fiildir.
- E) “paha biçilemeyecek kadar” ifadesi edat grubudur.

Fiil

1. (I) Soğuk bir cumartesi sabahında çaldık kapısını. (II) Er-
kenceydi biraz, çoktan uyanmış ama kahvaltısını yap-
mamıştı daha. (III) Bizi koltuklara yerleştirdi ve ellerimize
kahveleri verdi. (IV) Bebek'te boğaza bakan evinin her
yeri silme çiçekti. (V) Biz çiçekleri izlerken o hazırlanıyo-
du.

**Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde
birleşik zamanlı eylem kullanılmıştır?**

- A) I ve II. B) II ve III. C) II ve V.
D) III ve IV. E) IV ve V.

2. Her sabah seherden çıkar sarılır
I II
Ah neyleyim gönülcüğüm aldırdım
III IV
Ah edicek yüreciğim delinir
V
Ah neyleyim gönülcüğüm aldırdım

**Bu dizelerdeki altı çizili sözcüklerden hangileri türe-
miş yapılı eylem değildir?**

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve IV.
D) III ve IV. E) IV ve V.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek eylem farklı bir
görevde kullanılmıştır?**

- A) İlk olarak şehir merkezi rotasını kendime uygun bul-
mamıştım.
B) Burası şehrin en fazla seçenek sunan pazar yeriymiş.
C) Çiçek satan kadınların arasından hızla geçiyormuş.
D) Eski tip evlerin balkonları dantel gibi demirden işlenir-
di.
E) Sokak kahvelerinde çaylarımızı yudumlarken güne-
şin keyfini çıkarmalıydık.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi nesne-yüklem ilişkisine
göre diğerlerinden farklıdır?**

- A) Bazı şehirler var ki etrafında kurulmuş efsanelerle
anılır.
B) Batılı bir hayat tarzı sunan şaşırtıcı bir şehirle karşıla-
şıyorum.
C) Beklenmedik bir sonla biten dizi, izleyicisini şaşırttı.
D) Bir şehrin nasıl bu kadar da belirgin bir silueti olabilir?
E) Beyaz sis bulutu, dağın tepesinden aşağıya kumaş
gibi akıyor.

5. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde birleşik yapılı fiil yok-
tur?**

- A) Bir sabah ellerin cebinde çık evinden
Bekleyedursun dostların kahvede
B) Terli bir at gibi gülümseyiverdi
Düşle gerçek arası dörtnala
C) Elinden geldikçe iyilik eyle
Hatırdan gönülden geçici olma
D) Ağaçlar sonbahara hazırlanıyor
Bu şehir o eski İstanbul mudur?
E) Kapını birkaç gün açık tut
Eşyam bakakalsın diye arkamdan

6. (I) Camın öyküsü beş bin yıl öncesine dayanıyor. (II) Do-
ğanın saflığı ve estetiği çağrıştıran bu armağanı uygar-
lık tarihinin tanıkları arasına masalsı bir tesadüfle girmiş.
(III) Öyküye göre Doğu Akdeniz'in tüccar uluslarından
Fenikeliler, bir kamp ateşinde yemek pişirirken kaplarını
yükleri arasındaki soda karbonatı blokları üzerine koyup
pişirirler. (IV) Ateş, sabah sönene kadar karbonat blokları
içindeki nötronu ve kumu eritmiş. (V) Âdeta bir tırtıl gibi
metamorfoza uğratarak cama dönüştürmüştü.

**Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıda-
kilerden hangisi söylenemez?**

- A) I. cümlelerin yüklemi haber kipiyle çekimlenmiştir.
B) II. cümlede sıfat-fiil kullanılmıştır.
C) III. cümlede birden çok bağ-fiil vardır.
D) IV. cümlede birleşik fiile yer verilmiştir.
E) V. cümlelerin yüklemi birden çok yapım eki almıştır.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat-fiil yoktur?

- A) Aslında Uludağ'a gitme hazırlıkları yaparken başlar heyecan.
- B) Uludağ'ın beyazlara bürünmüş cazibesine karşı ko-yamaz, yollara düşersiniz.
- C) Karlı kayınlar arasında kıvrılan maceralı bir yolla ula-şırsınız ona.
- D) Dağın yıldızlı otelleri her türlü konfor beklentisini kar-şılacak özelliklerdedir.
- E) İri odunların alevlendirdiği şöminenin çevresinde, sı-cacık bir çay iyi gelecektir.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "-mış/-miş/-muş/-müş" eki farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Bence aşk üzerine yazılmış en ilginç hikâyedir bu.
- B) Paketlenmemiş gıdaların tüketilmemesi gerektiği söyleniyor.
- C) Söylediklerimi yürekleri yanmış anneler anlar ancak.
- D) Gözü dönmüş bu insanlardan her türlü kötülük bekle-nir.
- E) Rengârenk çiçekler açmış mıdır yine o bahçelerde?

9. (I) Epey düzensiz bir hayatım olduğundan en azından evim düzenli olsun isterim. (II) Aslında bana kalırsa evler az eşyalı olmalı. (III) Ama yaşlandıkça bir bakıyorsunuz ki evler kalabalıklaşmış. (IV) Anılar birikiyor; atamıyor, sata-mıyor insan. (V) Çok çiçeğim var, onlardan vazgeçeme-dim bir kere.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde fiilimsi vardır?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III.
- D) III ve IV. E) IV ve V.

10. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi, çatısı ba-kımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Bulunduğumuz yerden deniz çok rahat bir şekilde gö-rülüyordu.
- B) Bu plaket ona, gösterdiği başarıların karşılığı olarak verilmişti.
- C) Toplantının ne zaman ve nerede olacağı çalışanlara bildirilecek.
- D) Yıllardır görmediği kardeşine büyük bir hasretle sarıldı.
- E) Yarından sonra hava sıcaklıklarının düşeceği söyleni-yor.

11. (I) Şunu çok iyi biliyoruz ki futbolda hiçbir zaman durma-mak gerek. (II) Biz de duramayız. (III) Maçlar, organizas-yonlar sürüyor ve biz de bunların bir parçası olmak, daha ileriye gitmek zorundayız. (IV) Ligler, Şampiyonlar Ligi, kupalar her yıl yeniden başlıyor ve devam ediyor. (V) Çok iyi biliyoruz ki buna ayak uyduramazsak başarılı olama-yız.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıda-kilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede isim-fiil kullanılmıştır.
- B) II. cümlede yüklemi yapıca birleşiktir.
- C) III. cümlede kullanılan "sürüyor" fiili etken çatılıdır.
- D) IV. cümlede hem türemiş hem birleşik yapıli fiil vardır.
- E) V. cümlede kullanılan fiillerin tamamı basit zamanlıdır.

12. İçinde hiç beton kullanılmayan, sıkıştırılmış kil ve bazalt-tan oluşan bu dev yapı, bugün dünyanın en önemli baraj yapılarından biri olarak gösteriliyor.

Bu cümleyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylene-mez?

- A) Birden çok sıfat-fiil vardır.
- B) Bağ-fiil kullanılmıştır.
- C) Yüklemi geçişli bir fiildir.
- D) Yüklem haber kipiyle çekimlenmiştir.
- E) Yüklem yapıca türemiş fiildir.

Cümlelerin Öğeleri

1. Türk ve Rum kültürünün iç içe geçtiği, Türkiye'nin en büyük adası Gökçeada, huzurun ve güzelliğin coğrafyasıdır.

Bu cümlelerin öğeleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Zarf tümleci – dolaylı tümleç – yüklem
- B) Özne – zarf tümleci – yüklem
- C) Dolaylı tümleç – özne – yüklem
- D) Özne – yüklem
- E) Zarf tümleci – belirtili nesne – yüklem

2. Kapadokya, yağmurla rüzgârın, tarihle coğrafyanın el ele vererek yazdığı bir şiir gibidir.

Bu cümleyle aşağıdaki cümlelerin hangisi arasında öğelerinin sıralanışı yönünden bir benzerlik vardır?

- A) Kapadokya'nın ruhuna inmek ve ona tutkuyla bağlanmak için Göreme sizi bekliyor.
- B) Avanos, bakmasını değil görmesini bilenlere çok şey söyler.
- C) Kulaklarınıza eski medeniyetlerin sesleri çalınır rüzgârla birlikte.
- D) Doğanın büyüleyici şekilde gözlerinizin önüne serdiği ıhlara Vadisi'ni izlemeye doyamazsınız.
- E) Antik adı Enegüb olan Kaymaklı, yer altı şehirlerinin merkezidir.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf tümleci vurgulanmıştır?

- A) Eser, bir oran içinde zıtlıkların estetik birlikteliğini vurgular.
- B) Müzede Osmanlı dışında, Çin'den İran'a kadar birçok ülkenin eseri de bulunuyor.
- C) Heykel, İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde pazartesi dışındayla haftanın altı günü ziyaret edilebilir.
- D) Âşık Veysel'in çocukluğunda geçirdiği suçiçeği bir gözünü almıştı.
- E) Jerome David Salinger'den geriye kalan bu dört kitap, onu tekrar tekrar hatırlamamızı sağlayacaktır.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ve" bağlacı nesneleri birbirine bağlama göreviyle kullanılmıştır?

- A) Elleri ve yüzü soğuktan kıpkırmızı kesilmişti.
- B) Birlikte geçen güzel günleri ve çocukluk anılarımı özlemle anıyorum.
- C) O günlerde hep birlikte büyük bir hırsla ve özveriyle çalıştık.
- D) Yazılarımda üsluba ve içeriğe aynı derecede önem veririm.
- E) Gerçekten isteyerek ve yeterince çalışarak ulaşabilirsin hedeflerine.

5. Aşağıdakilerden hangisi üç ögeli bir cümledir?

- A) Limanın arkasında boylu boyunca uzanan kale, kentin Orta Çağ'dan kalan en görkemli yapılarındandır.
- B) Mısır Çarşısı'nın arkasından Haliç'e uzanan cadde, dev bir açık hava pazarı gibidir.
- C) Caminin iç duvarlarını çepeçevre saran çiniler, kırmızı ve mavi tonlardaki bitki motifleriyle süslü, büyüleyici bir doğa yorumu sunuyor.
- D) Rüstem Paşa Camii'nin çarşı kapısının sağ çaprazındaki hamam, İstanbul'un en eski hamamlarındandır.
- E) Hasırcılar'dan Unkapanı'na uzanan caddenin devamı Kutucular olarak anılıyor.

6. Nostaljik şekerçi dükkânlarıyla ünlü caddenin çevresinde, Osmanlı döneminden bu yana işlevini sürdüren tarihî hanları keşfedebilirsiniz.

Bu cümlelerin öğeleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Edat tümleci - dolaylı tümleç - yüklem
- B) Zarf tümleci - belirtili nesne - yüklem
- C) Dolaylı tümleç - belirtili nesne - yüklem
- D) Dolaylı tümleç - yüklem
- E) Belirtili nesne - yüklem

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru, yüklemi buldurmaya yöneliktir?

- A) Geçen haftaki şirket toplantısına kimler katıldı?
- B) İki hafta boyunca tek başına neler yapmış?
- C) Size emanet ettiğimiz önemli evraklar nerede?
- D) Tüm bu olanları annenizden mi duymuştunuz?
- E) Söz konusu tartışma tam olarak ne zaman olmuş?

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisi sırasıyla “özne, zarf tümleci, nesne, yüklem”den oluşmaktadır?

- A) İstanbul’un Türk, Rum, Ermeni ve Musevi nüfusunun iç içe yaşadığı Ortaköy, Avrupa Yakası’nın cazibe merkezlerinden.
- B) Antik Çağlardan günümüze kadar adı yaşamış ve belki de insan var oldukça yaşayacak olan Assos, bir açık hava müzesi gibidir.
- C) Beyaz badanalı taş evleri ve denize açılan sokaklarıyla insanı sarmalayan yöre, eski bir limanın yamacında.
- D) Yöre kültüründe özel bir yeri olan zeytinyağının üretim aşamalarını görüp taze köy ekmeğiyle zeytinyağının tadına bakabilirsiniz.
- E) Meydanda tüm haşmetiyle duran şehrin simgelerinden sayılabilecek Neptün Çeşmesi, tüm güzelliğiyle revakların altından bakan beni karşılıyor.

9. Aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı, özne de yüklem de değildir?

- A) – Kardeşin ne yapıyor?
– Uyuyor.
- B) – Seni kim çağırdı?
– Arkadaşım.
- C) – Düşünü ne zamandı?
– Hafta sonuydu.
- D) – Bize ne aldın?
– Kitap.
- E) – O çantada ne vardı?
– Ayakkabı.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özne yanlış ya da eksik gösterilmiştir?

- A) Dünyanın her yerini gezmiş biri dahi olsanız buraya ayak bastığınızda ezberleriniz bozulur.
- B) Taştan şapkalarla benzeyen peribacaları, gün içinde mağrur ve sıcak şekilde sizi karşılar alaca karanlıkta şaşırtıcı şekillere dönüşür.
- C) Kulaklarınıza eski medeniyetlerin sesleri çalınır rüzgârla birlikte.
- D) Güneşin doğuşu da batışı da sizi bambaşka dünyalara götürür.
- E) Kapadokya’daki ilk durağımız, kış aylarında benzersiz bir kahvaltı sunan Kaymaklı’ydı.

11. Köyden kente göçen insanların dramı etkili biçimde anlatılmıştı.

Aşağıdaki cümlelerin hangisi, öğelerinin dizilişi bakımından bu cümleyle aynıdır?

- A) İnsanın kendisini keşfi, nefsin faydasızlığını fark etmesiyle başlıyor.
- B) Doğanın büyüleyici şekilde gözlerinizin önüne serdiği Selendi’yi izlemeye doyamazsınız.
- C) Yılkı atları ürkek olduklarından mesafe koyarlar insanogluluyla aralarına.
- D) Genetik yatkinlıkları belirlemede en son “moleküler genetik testler” kullanılıyor.
- E) Türkiye’nin ilk profesyonel kadın opera sanatçısı Semiha Berksoy, 1910 yılında İstanbul’da doğdu.

12. I. 2010 Ocak’ının son günlerinde / kaybettiğimiz sanatçıyı / saygıyla / anıyoruz.

II. 396 filmin başvurduğu festival / 24 farklı ülkeden 98 filmi / meraklısıyla / buluşturuyor.

III. Sergi, / nisan ve mayıs aylarında her üç ülkede aynı anda / sanatseverlerin karşısında / olacak.

IV. Farklı sektörlerle yaptığımız iş birlikleri / hizmet kalitesini / artırdı.

V. Sergi, / 21 Mart’a kadar / Eyüp’teki Santralistanbul’da / görülebilir.

Numaralanmış cümlelerden hangilerinin öğeleri yanlış ayrılmıştır?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve V.
- D) III ve IV. E) III ve V.

Cümle Türleri

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisi bağımlı sıralı bir cümledir?

- A) Televizyon programlarındaki sonu gelmez tartışmalardan sıkıldıysanız bu program tam size göre.
- B) İlkbahar aylarında kışkırtıcı bir tazeliğe bürünen Şirince, bozulmamış bir Ege peyzajının ortasında yer alıyor.
- C) Aynı acıları, aynı sevinçleri yaşadı bu halk; aynı hayaller ve umutlarla bekledi geleceği.
- D) Yollar çoktan ıssızlaştı; son tren, son otobüs saatler önce ayrıldı kasabadan.
- E) Naftalin kokan yataklar açıldı misafirlere, bahçede eski günlere dair sohbet koyulaştı.

2. Aşağıdaki dizelerden hangisi eksiltili bir cümledir?

- A) Ne doğan güne hükmüm geçer
Ne hâlden anlayan bulunur
- B) Karnında yaşıyordum kâfiydi saadetim
Anne istemiyordum ne tacı ne sarayı
- C) Açınca baharın dişi gülleri
Bir başka rüzgâr eser bahçelerde
- D) Aşk söyletir en yanık türküleri
Ay buluta girdiği gecelerde
- E) Küçük şadırvanda şakırdayan su
Orhan zamanından kalma bir duvar

3. I. Çocuklara armağan edilen bu bayram daha geniş bir katılım ve daha büyük bir coşkuyla kutlanıyor.
II. Lidya Krallığı'nın başkenti Sardeis, Bozdağ eteklerinde yer alıyor.
III. Boş ver, öyle ya da böyle özlediğimiz sanatçıları tadımlık da olsa bir arada gördük.
IV. Hierapolis'ten kalma yıkık sütunların üzerine dolan termal su, antik bir kaplıca oluşturmuş.

Numaralanmış cümlelerin yapı özellikleri aşağıdakilerden hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Basit - basit - sıralı - birleşik
- B) Sıralı - basit - sıralı - sıralı
- C) Basit - birleşik - sıralı - birleşik
- D) Birleşik - basit - sıralı - birleşik
- E) Birleşik - basit - sıralı - sıralı

4. Aşağıdakilerden hangisi birleşik, kurallı, olumlu bir isim cümlesidir?

- A) Kasabanın araçla birkaç dakika uzağında bir yeryüzü harikası var.
- B) Epey zaman oldu Ergin İnân'ın bunca eserini bir arada görmeyeli.
- C) Tekstil üretiminde önemli merkezlerden olan Denizli'de hediyelik bulmanız zor değildir.
- D) Özay Gönülüm'ün anısına düzenlenen konserlere yoğun ilgi gösteriliyor.
- E) Vahşi doğasıyla ünlü kanyon, yırtıcı kuş türlerini gözlemlemek için çok uygun.

5. (I) Yola çıktığım yerle yolun sonunda vardığım yer hiçbir zaman aynı olmaz. (II) Her zaman işe bir senaryoyla başlarım ama hiçbir zaman sonuna kadar ona bağlı kalmam. (III) Kendinizi olayların akışına bırakıp açık olduğunuzda, etki ve tepki göstermeye izin verdiğinizde çok daha fazla şey gerçekleşmeye başlıyor. (IV) Eğer onu dinlerseniz her iş sizinle konuşur, sizi hayal bile edemeyeceğiniz yerlere götürür. (V) İşi daha zenginleştiren bu karşılıklı etki-leşimdir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümle girişik birleşik, olumsuz bir fiil cümlesidir.
- B) II. cümle bağılı, kurallı bir fiil cümlesidir.
- C) III. cümle sıralı, anlamca olumlu bir cümledir.
- D) IV. cümle sıralı bir fiil cümlesidir.
- E) V. cümle birleşik, kurallı bir isim cümlesidir.

6. Aşağıdakilerin hangisinde yan cümlecik temel cümle-nin nesnesi görevindedir?

- A) Bakır ve dokuma ustaları, el emeği göz nuru işlerini çarşılarda sergiliyor.
- B) Travertenler bembeyaz görüntüsüyle her mevsim kendisini ziyaret edecekleri bekliyor.
- C) Buldan dokumaları, şifalı travertenler ve antik harabeler, Denizli'nin turistik cazibeleri arasında yer alıyor.
- D) Özay Gönülüm'ün sazında hayat bulan Denizli ezgileri, genç kuşağın elinde gelecek nesillere taşınıyor.
- E) Uzun ötüşüyle ünlü Denizli horozu, şehrin özgün değerlerinden.

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisi yüklemnin türüne göre diğerlerinden farklıdır?

- A) Geçmiş hatırlamayanlar, onu bir kez daha yaşamak zorunda kalırlar.
- B) Bir kenti kış aylarında yürüyerek gezmenin bazı avantajları vardır.
- C) Kent Gölü üzerinde yürüyerek karşıya geçmek ancak kışın mümkün.
- D) Minimalist tarzda inşa edilen anıt, Perm yolunda ve kente 20 kilometre kadar uzaklıkta.
- E) Her yolun oraya çıktığı şehir merkezi, ev sahipliği yaptığı renkli festivallerle ünlü.

8. Hakkında en fazla kitap yazılan şarkıcılardan biri Bob Dylan. Röportaj kitapları, biyografiler, akademik çalışmalar... Ama yine de hatırlamakta fayda var. 1941 yılında Minnesota'da dünyaya geldi sanatçı. Asıl adı Robert Allen Zimmerman'ı değiştirerek onu en çok etkileyen şair Dylan Thomas'ın ilk ismini aldı.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Devrik cümle
- B) Eksiltili cümle
- C) İsim cümlesi
- D) Birleşik cümle
- E) Sıralı cümle

9. (I) Her yıl bir kez daha bütün boyutlarıyla hissedegeldiğimiz 1915 Çanakkale Savaşları, dünya tarihi içinde görmezden gelinemeyecek bir zafer destanıdır. (II) Bu destan elbette askerî, teknik, lojistik açıdan birçok anlatıda ele alınmıştır. (III) Ancak bunlar içinde biri, cephede milletimizin kınalı ana kuzularının analarına söylediği bir halk türküsü, çok etkileyicidir. (IV) Hepimizin aşına olduğu Çanakkale Türküsü'dür bu. (V) Türküde sözü edilen Aynalı Çarşı, Çanakkale'de 1890'larda yaptırılan bir çarşıdır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümle yapıcı birleşik, anlamca olumlu bir cümledir.
- B) II. cümle kurallı, fiil cümlesidir.
- C) III. cümle ara sözü bulunan kurallı bir cümledir.
- D) IV. cümle basit yapılı, devrik bir cümledir.
- E) V. cümle girişlik birleşik cümledir.

10. "Ormanlarla çevrili gölleri, tarihî yapıları ve parklarıyla Ekaterinburg, ziyaretçilerine keyifli bir gezi olanağı sunuyor." cümlesinin nitelikleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) İsim, birleşik, olumlu, kurallı
- B) Fiil, basit, olumlu, kurallı
- C) İsim, basit, olumsuz, devrik
- D) Fiil, birleşik, olumlu, kurallı
- E) Fiil, sıralı, olumsuz, devrik

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisi yapı bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Osmanlı sultanlarının çocuklukları, gençlikleri, yaşamları hep merak konusu olmuştur.
- B) 63. Cannes Film Festivali'nin merakla beklenen yarışma listesi açıklandı.
- C) Çabalarımın senin için hiçbir önemi olmadığını anlamıştım.
- D) Filmin son sahnesi salondakiler üzerinde şok etkisi yaptı, demişti.
- E) Bir süre daha üzerinde düşünürsem senaryoya son şeklini verebilirim.

12. (I) Türk sineması son yıllarda altın çağını yaşıyor. (II) Bunun tek sebebi uluslararası saygın festivallerde alınan ödüller değil kuşkusuz. (III) Yerli yapımlar, geçmiş dönemlerin aksine her yıl en çok izlenen filmler listesinde ilk on içerisinde yer alıyor. (IV) Ancak karşımızdaki tablo her yönüyle olumlu bir sürece işaret etmiyor. (V) Uluslararası alanda beğeni toplayan yerli yapımlar, en çok izlenen ilk on film arasında hiçbir zaman yer almıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümle basit, kurallı bir fiil cümlesidir.
- B) II. cümle birleşik, devrik, olumsuz bir isim cümlesidir.
- C) III. cümle birleşik, olumlu bir fiil cümlesidir.
- D) IV. cümle basit, kurallı bir fiil cümlesidir.
- E) V. cümle sıralı, olumsuz bir fiil cümlesidir.

Anlatım Bozuklukları

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Yazar romanında, acı hatıralarla yüzleşmeyi ve parçalanmış benliği tekrar bütünleştirmeyi aktarır okuruna.
- B) Harcanan onca paraya, gösterilen onca çabaya karşı filmin ilgi görmemesi yapımcıları da şaşırttı.
- C) Çok sayıda kişinin sinema sektörüne girmesine vesile olan yapımcı, kalp krizi nedeniyle hayatını kaybetti.
- D) Okuma alışkanlığını çocuk yaşta kazanmak, süreklilik açısından çok önemli.
- E) Yunus Emre, geçen hafta Eskişehir’de düzenlenen törenle yâd edildi.

2. Yıllar geçtikçe bazı yapıtların değeri edebiyat eleştirmenlerince gittikçe daha çok anlaşılıyor.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerden hangisiyle giderilebilir?

- A) “bazı” sözcüğü cümleden çıkarılarak
- B) “eleştirmenlerince” sözcüğü “eleştirmenleri tarafından” sözüyle değiştirilerek
- C) “gittikçe” sözcüğü cümleden çıkarılarak
- D) “daha çok” sözü cümleden çıkarılarak
- E) Yükleme, gelecek zamanla çekimlenerek

3. Bazı sinema eleştirmenleri, filmin hedeflenen seyirci sayısına ulaşamayacağını savunuyor.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdaki değişikliklerden hangisiyle giderilebilir?

- A) “ulaşamayacağını” sözcüğü yerine “yetişemeyeceğini” sözcüğü getirilerek
- B) Yükleme çoğul eki getirilerek
- C) “hedeflenen” sözcüğü yerine “beklenen” sözcüğü getirilerek
- D) “savunuyor” sözcüğünün yerine “iddia ediyor” sözü getirilerek
- E) “seyirci sayısına” sözü yerine “seyirciye” sözcüğü getirilerek

4. Hakkında her gün bir başka gazetede uydurulan yalan

haberlere artık tahammül edemiyordu.

V

Bu cümledeki altı çizili sözcüklerden hangisi çıkarılırsa cümlelerin anlamında daralma olmaz?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Elemanların özverili çalışması işi zamanında bitirmemizi sağladı.
- B) Bizi esas üzen gösterdiğimiz emeğin karşılığını alamamış olmamızdır.
- C) Planlı çalışmamız, hedefimize daha kolay ulaşmamızı sağladı.
- D) Pek çok olumsuzluğun altında toplumun duyarsızlığı yatıyor.
- E) Gönüllülerin insanüstü gayreti, felaketin etkilerini bir nebze azaltmıştır.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde gereksiz sözcük kullanılmasından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) THY, artan yolcu taleplerine daha hızlı cevap verebilmek için Batum’da ofis açtı.
- B) Özgürlük Anıtı’nı yakından görmek için iki saatlik gemi turuna katılmak gerekli.
- C) Sokak müzisyenlerinin şenlendirdiği New York’ta pek çok festival düzenleniyor.
- D) Hayatta ilke ve prensiplerimden taviz vermeyerek var olmayı seçmişim.
- E) Kimileri anlamasa da bu hayat tarzı benim için bir zorunluluk değil tercihti.

7. Yazarın kitaplarını yayımlamaması herhâlde yazdıklarının edebî değerine yeterince inanmamasından olsa gerek.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nesne eksikliği
- B) Tamlama yanlışlığı
- C) Gereksiz sözcük kullanımı
- D) Sözcüğün yanlış anlamda kullanılması
- E) Özne – yüklem uyumsuzluğu

8. Dostlarınıza ne kadar değer verirsiniz o ölçüde sadakat görürsünüz.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dolaylı tümleç eksikliği
- B) Gereksiz sözcük kullanımı
- C) Sözcüğün yanlış anlamda kullanılması
- D) Tamlama yanlışlığı
- E) Özne – yüklem uyumsuzluğu

9. Aşağıdakilerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Eleştiriler yapıcı olduğu sürece senin başarılı olacağına inanıyorum.
- B) Ülke olarak bu zor günlerin üstesinden gelmeyi de başaracağız.
- C) Selin yol açtığı zararların giderilmesi için vatandaşlar seferber oldu.
- D) Eğitim bir toplumda sadece öğretmenlerin işi olarak görülmemelidir.
- E) Kimlerin iyi niyetli, kimlerin iyi niyetli olmadığını zaman gösterecektir.

10. Aşağıdakilerin hangisinde bir anlatım bozukluğu yoktur?

- A) Yemekler konuklar tarafından çok beğenildi çünkü titizlikle hazırlanmıştı.
- B) Uzaklardan gelen kurt ulumalarından atlar gece boyunca huysuzlandılar.
- C) Havanın aniden açmasıyla hava sıcaklığı eksi 20 derecelere ulaşmıştı.
- D) Bu işler için mutlaka iyi yetişmiş elemanlara ihtiyacınız olabilir.
- E) Vatandaşlarımızın çabasını önemsiyor ve her koşulda güveniyoruz.

11. Trafik kurallarının gerekliliğini herkes biliyor ancak pek çok kişi uymuyor.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdaki değişikliklerin hangisiyle giderilebilir?

- A) “pek çok kişi” sözü yerine “hiç kimse” sözü getirilerek
- B) “ancak” sözcüğünden sonra “bu kurallara” sözü getirilerek
- C) “biliyor” sözcüğünden sonra “olabilir” sözcüğü getirilerek
- D) “ancak” bağlacı cümleden atılarak
- E) Yükleme çoğul eki getirilerek

12. I. Hiç olmazsa yaptığın iyiliği başımıza kakmasaydın bari.

II. Akrabalarına sürekli yardım eder, her koşulda gözetirdi.

III. Bu haksızlıklara herkes göz yumdu, ses çıkarmadı.

IV. Siparişleri alıp zaman kaybetmeden bir taksi ile eve dönecekti.

Numaralanmış cümlelerde aşağıdakilerin hangisiyle ilgili bir anlatım bozukluğu yoktur?

- A) Çatı uyumsuzluğu
- B) Nesne eksikliği
- C) Özne –” yüklem uyumsuzluğu
- D) Gereksiz sözcük kullanımı
- E) Ek eylem eksikliği

Edebî Bilgiler (Şiir Bilgisi) - 1

1. Ben büyük şarkıları severim; büyük olsun,
Deniz gibi, gökyüzü gibi her şey ve mahzun.
Seviyorsam seni aşk ölümsüzdür gönlümce,
Aşıksam kadını değil tanrıçasın, ece.
Denizler yolculuğa çağırır durur da beni
Gitmem düşünerek geri döneceğim günü.
Ben büyük rüzgârları severim; büyük olsun
Aşkı da, özlemim de hepsi, her şey ve mahzun.
İnsan bir yanınca Kerem misali yanmalı,
Uykudan bile mahşer gününde uyanmalı.

Bu dizelerden hareketle şairin fikrî ve edebî yönüyle ilgili hangi çıkarım yapılamaz?

- A) Saf şiir anlayışını benimsemiştir.
B) Aşk, şiirlerinde işlediği temalardan biridir.
C) Şiirde söz sanatları kullanımına karşı çıkmıştır.
D) Sözcük tekrarlarını bir ahenk unsuru olarak kullanmıştır.
E) Şiir dili açık ve akıcıdır.

2. melengecin dalında çifte sığırcık diley çifte sığırcık
ciğerime ateş değdi öley diley öley gencecik
zehir pamuk ırgatlığı gavur gündelikçilik

rinna-rinnan-nay
yüreğim bölündü lay
damarlarım delindi
kan gider kan gider

Bu dizelerin şairi için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Halk söyleyişlerinden beslendiği
B) Müzikaliteyi önemseydiği
C) Toplumcu gerçekçi bir bakışının olduğu
D) Yazım kurallarına uyduğu
E) Doldurma dize geleneğini modern şiire aktardığı

3. Usanmaz kendini insan bilenler halka hizmetten
Mürüvvet-mend olan mazluma el çekmez ianetten
Hakir olduysa millet şanına noksan gelir sanma
Yere düşmekle cevher sakıt olmaz kadr ü kıymetten

Yukarıdaki dizeler ölçü, dil ve tema açısından değerlendirildiğinde hangi şiir geleneğine ait olduğu söylenabilir?

- A) Millî Edebiyat
B) Divan edebiyatı
C) Tanzimat Edebiyatı
D) Toplumcu gerçekçilik
E) Saf şiir

4. Düşürdün aşkın narına
Karıştırdın küle beni
Atın yolun kenarına
Yar geçtikçe göre beni

Bu dördlük aşağıdaki şiir geleneklerinden hangisine aittir?

- A) Destan Dönemi Edebiyatı
B) Divan edebiyatı
C) Halk edebiyatı
D) Tanzimat Dönemi Edebiyatı
E) Servetifünun Edebiyatı

5. **Manzume ve şiirin karşılaştırıldığı aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?**

- A) Manzumede söyleyiş ve biçim kaygısı yoktur ancak bu kaygı şiirde vardır.
B) Manzumelerde gerçek anlam ağırlıktayken şiirlerde çok anlamlılık yaygındır.
C) Manzumelerde dil, genellikle göndergesel işlevde, şiirlerde ise sanatsal işlevde kullanılır.
D) Manzumeler, şiirlere göre çağrışımlar yönünden daha zengindir.
E) Manzumelerde edebî sanatlara şiirlere göre daha az yer verilir.

6. Düşünürken selam alan sesini,
O heyula uzandı tuttu beni:
Bir de baktım, Ömer değil mi imiş?
– Yâ Ömer! Böyle geç zaman, bu ne iş?
– Şu mahallatı devre çıkmıştım...
– Gel beraber, benimle üç beş adım.

Bu metin ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sözcükler çoğunlukla mecaz anlamı kullanılmıştır.
B) Bir manzumeden alınmıştır.
C) Redif ve kafiye kullanılmıştır.
D) Bir olay örgüsüne sahiptir.
E) Söyleşmeye bağlı anlatımdan yararlanılmıştır.

7. trrrrum,
trrrrum,
trak tiki tak
makinalaşmak istiyorum!
mutlak buna bir çare bulacağım
ve ben ancak bahtiyar olacağım

Bu şiir parçasının aşağıdaki sanat akımlarının hangisinden beslendiği söylenebilir?

- A) Sanayileşmeyi esas alan bir edebiyat yaklaşımı olan fütürizm akımından
B) Simge ve kapalılığa dayanan, şiiri okurun yorumlamasına bırakan sembolizm akımından
C) Rüya ve bilinçaltının gerçek sanatı oluşturacağına inanan sürrealizm akımından
D) Duygu ve coşkuyu merkeze alan romantizm akımından
E) Akıldışılığı savunan ve hiçbir kural tanımayan dadaizm akımından
8. Gerçeklerden kaçma, hayale sığınma, semboller ve mecaza dayalı kapalı anlatım, şiiri musikiye yaklaştırma ve karamsarlık, sembolizmin belirgin özelliklerindendir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki şiir parçalarından hangisi sembolist bir yaklaşımla kaleme alınmıştır?

- A) Yorgun gözümün halkalarında
Güller gibi fecr oldu nümâyân,
Güller gibi... sonsuz, iri güller
Güller ki kamıştan daha nâlân;
Gün doğdu yazık arkalarında!
- B) İkimiz birden sevinebiliriz göğe bakalım
Şu kaçamak ışıklardan şu şeker kamışlarından
Bebe dişlerinden güneşlerden yaban otlarından
Durmadan harcadığım şu gözlerimi al kurtar
Şu aranıp duran korkak ellerimi tut
Bu evleri atla bu evleri de bunları da
Göğe bakalım
- C) Peynir ekmek değil ama
Acı su bedava;
Kelle fiyatına hürriyet,
Esirlik bedava;
Bedava yaşıyoruz, bedava.
- D) Açlık ordusu yürüyor
yürüyor ekmeğe doymak için
ete doymak için
kitaba doymak için
hürriyete doymak için
- E) Kadir Mevlam, eğer senden uzakta
Bana takdir eylemişse ölümü;
Rahat etmem bu yabancı toprakta,
Cennette de avutamam gönlümü.

9. Aştı gitti göremedim boyunu
Çene tutmuş kaşlarının yayını
Yeni bildim güzellerin huyunu
Gel denmeyen yere varılmaz imiş

Bu dördükle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Koşma tipinde kafiyeleşmiştir.
B) Redif kullanılmıştır.
C) Lirik bir anlatımı vardır.
D) Tam uyak kullanılmıştır.
E) 11'li hece ölçüsü ile söylenmiştir.

10. Dinmiş denizin şarkısı, rüzgâr uyumakta,
Rıhtım boyu sonsuz bir üzüntüyle karaltı
Körfez düşünür, Kanlıca mahzundur uzakta,
Mazi gibi sislenmiş Emirgan Çınaraltı.

Can verdi kışın sunduğu taslarla zehirden
Her gonca kızıl bir gül açarken yolumuzda,
Üstündeki son dallar ağarmış diye birden
Pas tuttu nihayet suların rengi havuzda.

Bu şiir parçası ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişileştirmelere başvurulmuştur.
B) Anjanbuman örnekleri vardır.
C) 14'lü hece ölçüsüyle söylenmiştir.
D) Yarım kafiye ve redif kullanılmıştır.
E) Neden-sonuç ilişkisi kurulmuştur.

11. – Beşer dizelik bentlerden oluşmaktadır.
– Mef'ûlü mefâilün fe'ûlün" kalıbıyla söylenmektedir.
– Her bendinin ilk dörder mısraı her birinde değişmek üzere kendi içlerinde, beşinci mısraları ise diğer bentlerin beşinci mısraları ile kafiyeledir.

Yukarıda verilen özellikler hangi nazım şeklini tanımlamaktadır?

- A) Tahmis
B) Muhammes
C) Tardiyeye
D) Taştır
E) Kıta

Edebi Bilgiler (Şiir Bilgisi) - 2

1. Hiçbir şeyden çekmedi dünyada
Nasırdan çektiği kadar
Hatta çirkin yaratıldığından bile
O kadar müteessir değildi
Kundurası vurmadiği zamanlarda
Anmazdı ama Allah'ın
Günahkâr da sayılmazdı.
Yazık oldu Süleyman Efendi'ye

Bu dizelerin şairiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Samimi bir dil kullanmıştır.
B) Şiirlerinde mizaha yer vermiştir.
C) Sıradan insanlar üzerinde durmuştur.
D) Serbest tarzda şiirler söylemiştir.
E) Şairaneliği benimsemiştir.

2. Gaiblerden bir ses geldi: Bu adam,
Gezdirsın boşluğu ense kökünde!
Ve uçtu tepemden birdenbire dam;
Gök devrildi, künde üstüne künde...

Pencereye koştum: Kızıl kıyâmet!
Dediklerin çıktı ihtiyar bacı!
Sonsuzluk, elinde bir mavi tülbent,
Ok çekti yukardan, üstüme avcı.

Bu şiir parçasından şairinin edebî anlayışı hakkında hangisi çıkarılamaz?

- A) Şiirlerinde hece ölçüsünü kullanmıştır.
B) İmge kullanımını önemsemiştir.
C) Saf şiir anlayışına bağlıdır.
D) Söyleyicinin türlü psikolojik hâllerini ele alır.
E) Günlük hayatını şiirlerine yansıtmıştır.

3. Çocuklar ekmek yiyorlar gibidir sesin
Ön dişleriyle belli belirsiz
Bir martı kalıyor gibidir hiç olmayandan
Çünkü biz ikimiz de çirkin değiliz
Evet mi hayır mı pek anlamadan.

...

Sonra biz dağ başlarında apansız kurşunlanan
Süresiz baş dönmesiye çok garip adamların

Bu dizeler dil, içerik ve biçim bakımından incelendiğinde hangi şiir anlayışına ait olduğu söylenebilir?

- A) Millî Edebiyat
B) İkinci Yeni
C) Toplumcu gerçekçilik
D) Hisar
E) Servetifünun

4. Veysel der çıkayım bir yüce dağa
Ağaçlar bezenmiş yeşil yaprağa
Bir gün olur benim düşer toprağa
Karışır toprağa toz olur gider

Bu dördlük için aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Şairin adı söylendiği için şiirin son dördlüğüdür.
B) aaab şeklinde kafiyeleşmiştir.
C) Zengin uyak ve redif vardır.
D) Duru bir dille söylenmiştir.
E) Âşık edebiyatı şiir geleneğinin özelliklerini yansıtır.

5. Bizim çocuk yaramaz, evde dinlenip durmaz;
Geçende Fâtih'e çıktık ikindi üstü biraz.

Kömürçüler kapısından girince biz, develer
Kızın merâkını celbetti, dâima da eder:

O yamrı yumru beden, upuzun boyun, o bacak,
O arkasındaki püskül ki kuyruğu olacak!

Hakikaten görecek şey değil mi ya? Derken,
Dönünce arkama, baktım: Beş on adım geriden,

Belinde enlice bir şal, başında âbânî,
Bir orta boylu, güler yüzlü pîr-i nûrânî;

Yanında koskocaman bir küfeyle bir çocukcak,
Yavaş yavaş geliyorlar. Fakat tesâdüfe bak:

Çocuk, benim o sabah gördüğüm zavallı yetim...
Şu var ki, yavrucağın hâli eskisinden elim:

Verilen metinden hareketle manzum hikâye türüyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Olay, kişi, yer ve zaman öğeleri bulunur.
B) Günlük hayata dair konular işlenebilir.
C) Genellikle öğretici hususlar üzerinde durulur.
D) Uyak ve redif gibi ahenk unsurları kullanılmaz.
E) Öykülerden temel farkı, şiir biçiminde yazılmalarıdır.

6. Ağalar gurbetten geldim
Geldim ki nazenin gitmiş
Bir daha saz almam ele
Salınıp gezenim gitmiş

Bu şiir parçasının uyak örgüsü ve tipi aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) xaxa - koşma tipi uyak
B) abcb - mani tipi uyak
C) abab - çapraz uyak
D) abba - sarmal uyak
E) abcb - düz uyak

7. Bu dünyada bir nesneye yanar içim göynür özüm
Yiğit iken ölenlere gök ekini biçmiş gibi
- Bu şiir parçasındaki söz sanatının özdeşi aşağıdaki-
lerin hangisinde yoktur?**

- A) Bomba şimşekleri beyninden inip her siperin;
Sönüyor göğsünün üstünde o arslan neferin.
- B) Kadını bir gürültüye sapladılar
Evler tıkırtıydı, tıkırtıydı, tıkırtı kahkahamın düşürdüğü
çiçekleri bulamadılar fırtınalı bir geceydi çünkü bula-
madılar bombalar, bö sesleri, savaş alabarası...
Yaşamak bir tıkırtıydı, aldırmadılar.
- C) Haykırdı, ak tolgalı beylerbeyi "İlerle!"
Bir yaz günü geçtik Tuna'dan kabilelerle
- D) Ah bu türküler, köy türkülerini
Ana sütü gibi candan
Ana sütü gibi temiz.
- E) Traktör
Yaralı bir dinozor
Kazıyor toprağı pençeleriyle

8. haliç'te bir vapuru vurdular dört kişi
demirlemişti eli kolu bağlıydı ağlıyordu
dört bıçak çekip vurdular dört kişi
yemyeşil bir ay gökte dağılıyordu

**Bu dizelerin aşağıdaki sanat akımlarından hangisinin
etkisiyle kaleme alındığı söylenebilir?**

- A) Parnasizm B) Romantizm C) Sürrealizm
D) Sembolizm E) Kübizm

9. I.
Gavga-yı vahdeti uzatan Mevlevîleriz
Pâzâr-ı kesret-i kapatan Mevlevîleriz
Devrân-ı birbirine katan Mevlevîleriz
Nâmûs u câhî çâha atan Mevlevîleriz
Dünya-yı dünu hiçe satan Mevlevîleriz

II.
Türklüğün vicdanı bir
Dini bir, vatani bir
Fakat hepsi ayrılır
Olmazsa lisani bir

**Bu bentlere yansıyan zihnî yapının sırasıyla hangi şa-
irlere ait olması beklenir?**

- A) Nedim - Namık Kemal
B) Ahmet Yesevi - Karacaoğlu
C) Şeyh Galip - Ziya Gökalp
D) Mevlâna - Tevfik Fikret
E) Hoca Dehhani - Mehmet Emin Yurdakul

10. - Bireyin yalnızlığı ve bunalımı gibi karamsar hâlleri
üzerine odaklanılmıştır.
- Şiir dilinin alışılmış kalıpları yıkılmıştır.
- Soyut ve anlam sarmalarıyla yüklü, kapalı bir anla-
tım tercih edilmiştir.

**II. Yeni sanat anlayışının verilen özelliklerinden yola
çıkarak aşağıdaki şiir parçalarından hangisinin bu
anlayışı örneklediği söylenebilir?**

- A) Şimdi her yerde ne güzeldiniz o kalmış
Yankımış denizlere öbür kadınlara
Dünyada sizinle İstanbul olmak varmış.
- B) Bu bahar havası, bu bahçe;
Havuzda su şırıl şırıldır.
Uçurtmam bulutlardan yüce,
Zıpızplarım pırıl pırıldır.
Ne güzel dönüyor çemberim;
Hiç bitmese horoz şekerim!
- C) Kurbağalara bakmaktan geliyorum
Dedi Yakup, bunu kendine üç kere söyledi
Masalarda oturmuşlardı. Ben oradan geliyorum
Yazı makineleri, kâğıt sesleri
Ben oradan geliyorum.
- D) Mutsuzluktan söz etmek istiyorum
Dikey ve yatay mutsuzluktan
Mükemmel mutsuzluğundan insansoyunun
Sevgim acıyor
- E) Ne zaman elleri zambaklı padişah olursam
Sana uzun heceli bir kent vereceğim
Girilince kapıları yitecek ve boş!

11. Kaş râ kad elif dehân ise mîm
Kıldun ey mâh halkı emrüne râm
(kad: boy, dehân: ağız, mâh: ay, râm: esir)

Bu beyit ile ilgili aşağıdakilerden hangisi kesin değildir?

- A) Arapça ve Farsçanın etkisi görülmektedir.
B) Ay, sevgiliye benzetilmektedir.
C) Bir gazelden alınmıştır.
D) Sevgili güzelliğinin insanlar üzerindeki tesiri ele alın-
mıştır.
E) Yarım kafiye kullanılmıştır.

12. Kamyonlar kavun taşır ve ben
Boyuna onu düşünürdüm,
Kamyonlar kavun taşır ve ben
Boyuna onu düşünürdüm,
Niksar'da evimizdeyken
Küçük bir serçe kadar hürdüm.

Bu dizeler için aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Dize tekrarları bir ahenk unsuru olarak kullanılmıştır.
B) Tabiat unsuruna yer verilmiştir.
C) Yalın bir dili vardır.
D) Hece ölçüsü tercih edilmiştir.
E) Zengin uyak kullanılmıştır.

Edebî Bilgiler (Düzyazı Türleri) - 1

1. Birkaç yıl önce uluslararası bir şirketin CEO'suyla ahbaplığım olmuştu. Emekliliği yaklaşıyordu ve hayatını kökten değiştirmeyi hayal ediyordu. Aslında o tipler, projeler arasında geçen ömürlerinde hayal kurma becerisini kaybederler. Planlıyordu, demek daha doğru. Ben de toprağa dönmesini tavsiye etmiştim. Saflık tabii benimki! Geçenlerde duydum. Emekliye ayrılmış, sayısız ceviz ağacıyla dolu araziler satın almış. E, n'oldu şimdi? O kadar çok ceviz, toprakla uğraşmak değil, yeni iş kurmaktır. Zaten ara sıra dostlarına da "Cevizde iyi para var." diyerek memnuniyetini belirttiği oluyormuş. Yani tıpkı eski günlerindeki gibiymiş.

Bu parçada yazar aşağıdakilerden hangisine itiraz etmektedir?

- A) Emeklilerin huzur bulmak için toprakla uğraşmasına
B) İnsanın iş dünyasının hengamesi içinde hayal kurmayı unutmamasına
C) Hayatı kökten değiştirmek için mekân ya da iş değişikliğine gitmenin yeterli olduğu inancına
D) Şehirli insanın üretmemesine
E) İnsanların üstesinden gelemeyecekleri işlere yönelmesine

2. Her doğruyu söylemeye gelmezmiş; birtakım doğruları yaymamak, çokluktan, kamudan gizlemek gerekmiş... Peki ama bir doğruyu söylememek, gizlemek, yayılmasını önlemeye çalışmak o doğrunun yerinde duran yalanı sürdürmek demek değil midir? Yalanın yalan olduğunu bilerek sürmesine göz yummaya hakkınız var mıdır? Bu yalanlar kutsalmış, onlara dokunmaya gelmezmiş... Bir şeyin yalan olduğunu anladık mı kutsallığına inanmıyoruz demektir. Bunun için "kutsal yalan" sözü bir şeyin hem köşeli hem de yuvarlak, hem katı hem de biçimsiz olduğunu söylemek gibi bir yanıltır. Ama duygularını birer düşünce saymaktan çekinmeyenler böyle yanlışlarla kolayca bağdaşabiliyor.

Kişisel düşüncelerin kanıtlama amacı güdülmeden aktarıldığı bu parça aşağıdaki edebî türlerin hangisinden alınmıştır?

- A) Makale B) Biyografi C) Anı
D) Deneme E) Eleştiri

3. Sevgili Anneciğim ve Babacığim,

Bütün duygu ve düşüncelerimi dile getirebilseydim, size şunları söylemek isterdim: Sürekli bir büyüme ve değişim içindeyim. Sizin çocuğunuz olsam da sizden ayrı bir kişilik geliştiriyorum. Beni tanımaya ve anlamaya çalışın. Deneme ile öğrenirim. Bana ayak uydurmakta güçlük çekebilirsiniz. Oyunda, arkadaşlıkta ve uğraşlarımda özgürlük tanıyın. Beni her yerde, her zaman koruyup kollamayın. Davranışlarımdan sonuçlarını kendim görürsem daha iyi öğrenirim. Bırakın kendi işimi kendim göreyim. Büyüdüğümü başka nasıl anlarım? Büyümeyi çok istiyorsam da ara sıra yaşımdan küçük davranmaktan kendimi alamıyorum. Bunu önemsemeyin. Ama siz beni şımartmayın. Hep çocuk kalmak isterim sonra.

Bu parçanın dil ve anlatımı ile ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Bir mektup üslubu söz konusudur.
B) Öznel bir anlatımı vardır.
C) Birinci kişi ağzından yazılmıştır.
D) İçten, samimi bir yaklaşım söz konusudur.
E) Kanıtlayıcı anlatıma başvurulmuştur.

4. On yedi yaşımdan beri yazıyorum. Bu demektir ki on altı yıldır kitaplarım yayımlanıyor. Yazmaktan başka işim yok. Karşımda daktiloya takılı beyaz bir sayfa gördüğümde tir tir titrerim. Çünkü boş bir sayfada bile bir ağacın hayat hikâyesi yatar. Benim anlatacaklarım onunkinden güzel olmayacaksa o kâğıdı kirlitemem. Her cümlemi kurarken kafamın içindeki sanal darağacına çıkar, en önemli son sözümü gibi söylemeye çalışırım. Benim yazdığımı herkes yazacaksa nasıl yazar olayım. Tabii ki bir üst dil için emek vermeliyim.

Bu parçaya göre aşağıdakilerin hangisi yazarın amaçlarından biri değildir?

- A) Özgünlük B) Yazma heyecanı
C) Kalıcılık D) Estetik kaygı
E) Yazmayı önemseme

5. Bir adam vardır ki, hiçbir düşüncesinde, hiçbir hareketinde kendi kendisi olamaz. Ne düşünse ne yapsa ne söylese kendini değil, mensup olduğu muhiti ve dışarıdan aldığı telkinleri dile getirir. Kendiliğinden hiçbir şey bulmamıştır. Başka birinin sisteminden aldığı fikirleri ve akideleri o sistemin sahibinden daha softaca müdafaa eder. İradesi de böyle dışarıdan gelme, yanaşma, eğreti bir hareket mihrakıdır. Bilmez ki asıl kendi kendisi, kendi içi, sonsuz imkânların, keşfedemediği için körleşen ve tıkanan yetilerin tükenmez hazinesidir.

Bu parçanın yazarı için aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Başkalarını izleyerek varolmaya çalışan insanlara karşı olduğu
B) Sadece topluma yararlı insanlara saygı duyduğu
C) Sürü psikolojisiyle hareket edilmesini eleştirdiği
D) İnsanın kendisi olması yönünde çabaladığı
E) Bilgisizlerin bazı düşünceleri, körü körüne savunduklarına şahit olduğu

6. Günlerden pazartesi. Yine vapurun alt kamarasındayım. Yine hava karlı, yine İstanbul çirkin. Hele yağmurlu günlerinde... Yalnızlık dünyayı doldurmuş. Sevmek... Bir insanı sevmekle başlar her şey. Burada her şey bir insanı sevmekle bitiyor. Güzel bir yer Alemdağı. Şu saatte, on beş metrelik ağaçları, Taşdelen'i, yılanı ile... Kış günü yılanlar inindedir, olsun. Taşdelen parmak gibi akar. Önce içimizi, sonra dışımızı yıkar. Su içmeye gelen bir tavşan, bir yılan, bir karatavuk, bir keklik, Polenezköy'den şerefimize kaçıp gelmiş bir keçi ile alt alta üst üste oynuyoruz. Alemdağı güzel, Alemdağı. İstanbul çamur içinde. Taksi şoförleri su birikintilerini inadına insanların üzerine sıçratıyorlar. Kar inadına içimize içimize yağıyor.

Bu metin için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kahraman anlatıcının bakış açısı söz konusudur.
B) Eksiltili cümleler kullanılmıştır.
C) Bilinç akışı tekniğine başvurulmuştur.
D) Bir olay anlatılmaktadır.
E) Bir hikâyenin giriş bölümüdür.

7. Bir gün, balıkçı kahvesinin önündeki yarısı kırmızı, yarısı beyaz çiçek açan akasyanın dalına asılmış bir dülger balığı gördüm. Rengi denizden çıktığı zamandı. Yalnız aletlerinin etrafını çeviren incecik, ipekten bile yumuşak zarları titreyip duruyordu. Böyle bir oynama hiç görmemiştim. Evet, bu bir oyundu. Bir görünmez iç rüzgârının oyunuydu. Vücutta, görünüşte hiçbir titreme yoktu. Yalnız bu zarlar zevkli bir ürperişle tatlı tatlı titriyorlardı. İlk bakışta insana zevkli, eğlenceli bir şeymiş gibi gelen bu titreme, hakikatte bir ölüm dansıydı. Sanki dülger balığının ruhu, rüzgâr rüzgâr, bu incecik zarlardan çıkıp gidiyordu, bir dirhem kalmamışçasına.

Bu paragrafın anlatımı için aşağıdakilerin hangisi söylenabilir?

- A) Betimleyici bir anlatım yapılmıştır.
B) Doğa durağan bir biçimde anlatılmıştır.
C) Sayısal veriler kullanılmıştır.
D) Bir düşünceyi ispat amacıyla yazılmıştır.
E) Hâkim anlatıcının bakış açısı kullanılmıştır.

8. İki tür ana baba vardır: Birincisi çocuğun duygu ve düşünce gelişmesine önem veren ana babadır ki onların çocukları kendi içinde bütünlüğünü oluşturan, kendi deneyimleriyle öğrenen, keşfettiği değerler ve öğrendikleri bilgiler çerçevesinde kendi iyi ve doğrularını bularak davranışlarını seçen, yöneten bir insan hâline gelecektir. İşte ana babalığın bu türü ideal olanı temsil etmektedir. Diğer ise çocuğun görünüş, konuşuş ve davranışının biçimlenmesine önem veren ana babadır. Onlar çocuğun sorumlusu benim; ona neyi, ne zaman, nasıl giyeceğini, söyleyeceğini ve yapacağını benim öğretmem gerekir düşüncesindedirler.

Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karşılaştırma söz konusudur.
B) Bir metnin sonuç bölümünden alınmıştır.
C) Birinci kişi ağızından öznel bir bakış açısı söz konusudur.
D) Öğretici bir metin örneğidir.
E) Deneme türündedir.

Edebî Bilgiler (Düzyazı Türleri) - 2

1. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın edebî hayatı şiirle başlar. İlk şiirlerini Altıncı Kitap, Dergâh, Anadolu Mecmuası, Milli Mecmua ve Hayat Mecmuası'nda yayımlayan Tanpınar, 1923 senesinde öğretmen olarak Erzurum Lisesine tayin edildikten sonra şiirleri yanında ilk mensur metinlerini de yayımlamaya başlar. Onun Erzurum yıllarında bazı şiir ve yazıları Erzurum'da neşredilmekte olan Muallimler Birliği Mecmuası'nda neşredilir. Huzur romanını yayınlıncaya kadar (1948 tefrika tarihi) daha çok şair olarak tanınmasına rağmen Tanpınar, şiirlerini ömrünün son yıllarında, 1960 yılında kitaplaştırır.

Bu parça aşağıdaki düzyazı türlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Mektup B) Günlük C) Biyografi
D) Anı E) Deneme

2. – Hayatınızda hikâyenin yerini nasıl tanımlarsınız?

– Ne güzel soru bu! Bir yıl boyunca özellikle de işlerimin en yoğun olduğu zaman dilimlerinde en çok okuduğum kitaplar öykü kitapları. Onların dünyasına giriyorum, öykü karakterleriyle birlikte yaşıyorum âdetâ. Onlarla birlikte seviniyorum, üzülüyorum, öfkeleniyorum, affediyorum, âşık oluyorum. Bu beni mutlu ediyor. İçim kıpır kıpır oluyor öykü okurken. Yazma isteğim ise en çok bu dönemlerde depreşiyor.

Bu parça aşağıdaki düzyazı türlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Makale B) Eleştiri C) Otobiyografi
D) Deneme E) Söyleşi

3. Aşağıdakilerden hangisi röportaj türünün özelliklerinden biri değildir?

- A) Konusuna göre bir yere, kişiye ya da nesneye dönük olabilir.
B) Açıklayıcı, öyküleyici ve betimleyici anlatıma yer verir.
C) Anlatım; bilgi, belge ve görselle desteklenebilir.
D) Kişisel görüşlere yer verilmemektedir.
E) Kapsamlı konularda dizi hâlinde yayımlanabilir.

4. Aşağıdaki tanımlamalardan hangisi yay ayrıç içinde verilen türle uyuşmaz?

- A) Haber vermek ve almak, hâl hatır sormak, talepte bulunmak, bir duyguyu, düşüncüyü ya da tasarımı paylaşmak, bir hususu tartışmak amaçları etrafında yazılır. (Gezi Yazısı)
B) Tarih atmak suretiyle günü gününe tutulan notlardan oluşur. (Günlük)
C) Yaşanmış veya tasarlanmış bir olayı, bir durumu; yer, kişi ve zaman belirterek anlatan yazılardır. (Hikâye)
D) Bilim, spor, siyaset gibi alanlarda başarı kazanarak adından söz ettirmiş bir kimsenin kendi yaşamını anlattığı metinlerdir. (Otobiyografi)
E) 5N 1K kuralı çerçevesinde güncel ve dikkat çekici türlü gelişmeler hakkında kamuoyunu bilgilendirmek, uyarmak ve yönlendirmek gibi gayeler çerçevesinde kaleme alınan yazılardır. (Haber Yazısı)

5. Sanatı aşırı yüceltip ondan büyük iyilikler beklemek modern Batı'nın büyük aldanışlarından biridir. Zavallı sanat nasıl kalsın bu yükün altından! Hem söyleyin, estetikle etiğin birbirinden koptuğu, paranın her yere egemen olduğu bir dünyada sanatın elinden ne gelebilir ki? Sanat hiçbir zaman "çare" değildi, şimdi hiç olamaz. Sanat sadece ve bazen bir "teselli"dir. Seveceksek öyle sevelim. Hem alçağı yükseği yoktur sanatın. Belki hakikisi ve sahtesinden söz etmek daha doğrudur.

Bu parça aşağıdaki düzyazı türlerinin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Makale B) Fıkra C) Biyografi
D) Deneme E) Mülakat

6. Geleneksel Türk tiyatrosu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Üç birlik kuralı vardır.
B) Güldürü odaklıdır.
C) Doğaçlama yöntemi esastır.
D) Kahramanlar, davranış biçimleri belirli tiplerdir.
E) Yanlış anlamalar önemli birer diyalog ögesidir.

7. Genellikle halkın yarattığı, hayale dayanan, sözlü gele-
nekte yaşayan; çoğunlukla insanlar, hayvanlar ile cadı,
cin, dev, peri vb. varlıkların başından geçen olağanüstü
olayları anlatan edebî türdür.

**Bu parçada özellikleri verilen edebî tür aşağıdakiler-
den hangisidir?**

- A) Destan B) Öykü C) Masal
D) Roman E) Mesnevi

8. Aşağıdaki metin sınıflarından hangisinin “manzum”
türü yoktur?

- A) Hikâye B) Roman C) Mektup
D) Tiyatro E) Destan

9. Roman türüyle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangi-
si yanlıştır?

- A) Türk edebiyatında Batılı anlamda ilk örnekleri 19. yüz-
yılıda kaleme alınmıştır.
B) İlk örnek, Şemsettin Sami'nin Taaşuk-ı Talat ve Fit-
nat'ı kabul edilir.
C) Konularına göre psikolojik, tarihî, macera, tezli, köy
gibi türlere ayrılır.
D) Birbirinin devamı niteliğinde olanlara “belgesel ro-
man” adı verilir.
E) Hikâyeden yapı özellikleri itibarıyla ayrılır.

10. Hikâye türleriyle ilgili aşağıda verilenlerden hangisin-
de bilgi yanlıştır?

- A) Olay hikâyeciliğinde serim, düğüm, çözüm bölümleri
sıralı ve belirgindir.
B) Durum hikâyeciliğinde hayatın sıradan kesitleri ele
alınır.
C) Ben merkezli hikâyelerde diyalog tekniğine sıklıkla
başvurulur.
D) Halk hikâyelerinde olağanüstülükler rastlanabilir.
E) Manzum hikâyelerde kıssadan hisse çıkarma esası
ön plandadır.

11. İçerik bakımından aşağıdaki cümlelerden hangisinin
bir destan parçası olduğu söylenebilir?

- A) Yıllarca kapalı kalmış ahşap, oymalı kapı ardına ka-
dar açıldı. Pas tutmuş dövme menteşeler can havliyle
gıcırdadı. Sanki yaslandığı duvarı uyandırmak ister-
cesine...
B) Yeşil Köşk Apartmanı'nın sokağa taşan bahçesinde
sabahtan akşama kadar birlikte oyunlar oynarız. Bir
sürü arkadaşım var mahallede. Kızlar, erkekler nere-
deyse yemeğimizi bile dışarıda yer, suyumuzu Leman
teyzelerin giriş katındaki mutfağın penceresinden is-
teriz.
C) Yıllar yârlardan, yârlar yıllardan vefasız. Kara baht bir
kasırga gibi. Bu ne baş döndürücü iş? Geceler günle-
ri, günler geceleri kovalıyor; cefalar cefaları kolluyor.
Sağlarımızda aklar akları, alnımızda çizgiler çizgileri
doğuruyor.
D) Bu hayırlı haberi duyan bütün ülke sevinmiş, düğün
bayram yapmışlar. Bu sevinçli mutlu günlere bir gün
daha eklenmiş. O da dünya güzeli ile şehzadenin dü-
ğünleri. Padişah oğlu ile gelinine kırk gün kırk gece
devam eden bir düğün yaparak onları da muratlarına
erdirmiş.
E) Hüseyin atından aşağı indi, mağaraya girdi, bir iki
adım ileri yürüdü, sarı bir at gördü. Eyeri ve dizgini
üzerinde, bir süngü onun önünde yere dikilmiş, büyük
bir gürz bir tarafına sıkıca bağlanmış. Hüseyin onu
gördü, hayran oldu. Atı yakalamak için ileri yürüdü.

12. Dil ve anlatım özelliklerinden hareketle aşağıdaki par-
çalardan hangisinin diğerlerinden farklı bir metin tü-
ründen alındığı söylenebilir?

- A) Son yıllarda eğitim alanında yapılan reformlar, herke-
sin fen bilimleri, teknoloji, mühendislik ve matematik
alanlarında bilgi ve proje deneyimine sahip olmasını
ve 21. yüzyıl becerilerini edinmesini hedefliyor.
B) Üretim teknolojisine devrim yaratacak nitelikte deği-
şiklikler ve yenilikler getiren üç boyutlu yazıcılar in-
sanoğlunun hayal gücünü zorluyor. Yaratıcı fikirler ve
tasarımlar gerçek modellere, son ürünlere, parçalara
ve prototiplere hızlı bir şekilde dönüşüveriyor.
C) Orkideler tüm dünyada geniş alanlara yayılmış en bü-
yük çiçekli bitki ailelerinden birini oluşturur. Tür sayısı
için değişik kaynaklarda değişik rakamlar mevcut ol-
makla birlikte genel olarak 20-25 bin kadar türün ya-
şadığı kabul ediliyor.
D) Bakterilerde antibiyotiklere karşı gelişen direnç en-
dişe verecek bir şekilde günden güne artıyor. Dünya
Sağlık Örgütü nisan ayında sunduğu raporda antibi-
yotik direncinin halk sağlığını tehdit eden ve giderek
de büyüyen önemli bir sorun olduğunu açıkladı
E) Hiçbir şeyden haberim yoktu. Yaz henüz gelmişti, bal-
konda oturuyordum. Bir elinde kâğıtlarla sen kapıda
belirmiştin, diğer elin cebinde bir sağı bir solu kolağan
ediyor gibiydin. Bir an sanki göz göze geldik.

Destan Dönemi Türk Edebiyatı - 1

1. *Erdi aşın taturgan*

Yavlak yağig kaçurgan

Ograk süsin kaytargan

Bastı ölüm ahtarı

(O, yemeğini tattıran, kötü düşmanları kaçırtan, ograk ordusunu püskürtten yiğit idi. Ölüm onu yıkarak bastırdı.)

İslamiyet öncesine ait bu dörtlüğün tema bakımından İslami devir Türk edebiyatındaki karşılığı nedir?

- A) Koşma
C) Sagu
E) Varsağı
B) Sav
D) Mersiye

2. *Kaklar kamug kölerdi*

Taglar başı ilerdi

Ajun tını yılırdı

Tütü çeçek çerkeşür

(Kuru yerler hep gülerdi, dağ başları göründü. Dünyanın soluğu ılıdı, türlü çiçekler sıralandı.)

Yukarıdaki metin parçası İslam uygarlığı çevresinde gelişen Türk edebiyatı döneminde oluşturulsaydı aşağıdakilerden hangisiyle adlandırılırdı?

- A) Koşma
C) Destan
E) Devriye
B) Varsağı
D) İlahi

3. *Begler atın argurup*

Kadgu anı turgurup

Mengzi yüzi sargarup

Korkum angar türtülür

(Beyler atını yordu, kaygı onları durdurdu. Benizleri, yüzleri safran sürülmüş gibi sarardı.)

Bu şiire hâkim olan duygu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kırıklık
D) Özlem
B) Huzur
E) Endişe
C) Cesaret

4.

Sagu

Koşuk

Ödlek arıg kevređi

Tümen çiçek tizildi

Yunçığ yavu tavradı

Bükünden ol yazıldı

Erdem yeme sevredi

Öküş yatıp özeldi

Ajun begi çertilür

Yirde kopa adrışur

Bu dörtlüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Her ikisinde de redif vardır.
B) Dillerine Türkçe sözcükler hâkimdir.
C) 7'li hece ölçüsüyle söylenmişlerdir.
D) Uyak düzenleri sarmaldır.
E) Dize başı kafiyeleri yoktur.

5. **İslamiyetin kabulünden önceki Türk edebiyatıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisinde bilgi yanlışı vardır?**

- A) Kahramanlık teması sıklıkla işlenmiştir.
B) Yerlilik ön planda olup tercüme eser yoktur.
C) Budizmin ve Maniheizm etkisi görülür.
D) Sığır, şölen ve yağ törenleri şiirlerin söylenmesine zemin hazırlamıştır.
E) Mitler ve tarihî hadiseler metinlerin şekillenmesine kaynaklık etmiştir.

6. **Budist inanç sistemini tanıtmak, benimsetmek ve böylece Budizmi yaymak amacıyla yazılmış olan ---- Çince'den çeviridir.**

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Sekiz Yükmek
C) Çaştani Beg
B) Maitrisimit
D) Huastuanift
E) Irk Bitig

7. Aşağıdakilerden hangisi doğal bir destanın özelliklerinden değildir?

- A) Bir milletin ortak ürünüdür.
- B) Oluşum, yayılma ve derlenme safhaları vardır.
- C) Çıkış noktası göç, afet, savaş gibi toplumu derinden etkileyen olaylardır.
- D) Belli tiplere ve motiflere sahiptir.
- E) Yaşanmış veya yaşanabilecek olaylar anlatılır.

8. Aşağıdakilerden hangisi destanın genel özelliklerinden biri değildir?

- A) Manzum ya da mensur formda olabilmesi
- B) Tabiatla iç içe bir hayatı yansıtmayı
- C) Olağanüstü vaka ve varlıklara yer vermesi
- D) Kahramanlık teması etrafında yapılandırılması
- E) Evrensel nitelikli mesajlar iletmesi

9. Oğuz Kağan Destanı'ndan alınan aşağıdaki metin parçalarının hangisinde destanın olduğu zaman diliminin inanç dünyasıyla ilgili önemli bir bilgiye ulaşılabilir?

- A) Ben ödedim çok şükür
Borcumu Gök Tanrıya
- B) Ben sizlere kağan oldum
Alalım yay ile kalkan
- C) Daha deniz, daha müren
Güneş bayrak gök kurikan
- D) Nişan olsun bize buyan
Bozkurt olsun bize uran
- E) Dedi: Ey oğullarım! Kullanın bir yay gibi
Oklarınız erişsin göğe dek bu yay gibi

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlış ya pılmıştır?

- A) Orhun Yazıtları ile ilgili en eski bahis 13. yüzyılda Cüveyni tarafından yazılan Târîh-i Cihangüşâ'dır.
- B) Türkiye'de Orhun Yazıtları'nı ilk tanıtan bilim adamı Necip Âsımdır.
- C) Orhun Yazıtları'nın harf sisteminin çözülmesinde yazıtlarda bulunan Çince metinler önemli birer ipucu olmuştur.
- D) Yazıtların harf sisteminin tam çözümü Macar Türkolog Vambery tarafından 1793 yılında gerçekleştirilmiştir.
- E) Köktürk alfabesi 38 harften oluşur. Bunlardan 4'ü ünlü, 31'i ünsüz, 3'ü çift ünsüz sesler için kullanılır.

11. Dilimizin zenginliğini ve ifade gücünü ortaya koyan ilk edebî belgelerimizdir. Danimarkalı bilgin Thomsen tarafından okunmuştur. Anı ve hitabet türünün özelliklerini taşımaktadır. Türk adının geçtiği ilk Türkçe metindir.

Yukarıda bazı özellikleri sıralanan yapıt aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kutadgu Bilig
- B) Dede Korkut Hikâyeleri
- C) Göktürk Abideleri
- D) Babürname
- E) Divanu Lügat'it Türk

12. I. Yuğ, genel yas törenlerine verilen isimdir.
II. Yuğ törenlerinde, ölen kişinin ardından söylenen şiirlere "koşuk" denir.
III. Bugünkü atasözünün karşılığı o dönemde "sav"dır.
IV. Törenleri "şaman (baksı)" denilen büyücü, hekim, ozan olarak görülen kişiler yönetir.
V. Söylenen şiirlere eşlik eden telli sazlara "kopuz" adı verilir.

İslamiyet öncesi Türk kültürü ile ilgili numaralanmış yargılardan hangisinde yanlış bir bilgi verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Destan Dönemi Türk Edebiyatı - 2

1. İslamiyetin kabulünden önceki Türk edebiyatıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisinde bilgi yanlışlığı vardır?

- A) Koşuk, sagu, destan bu dönemin şiir biçimleridir. Savaşlar ise çoğunda şiirsel bir ahenk bulunan atasözleridir.
- B) Yabancı dillerin etkisi azdır.
- C) Şamanist unsurlar bu dönem eserlerinde açıkça görülür.
- D) Sığır, şölen ve yuğ törenleri şiirlerin söylenme alanları olmuştur.
- E) Daha çok aruz ölçüsü tercih edilmiştir.

2. Anadolu sahası Türk destanlarından olup asıl adı Şerif Hızır olan bir XIII. yüzyıl alp-ereninin hayatını, savaşlarını ve çeşitli kerametlerini konu almaktadır. Eserde, kahramanın menkıbelerinin yanı sıra, dönemin önemli kişilerinin menkıbeleri ve bu kişilerin kahraman ile olan münasebetleri de anlatılmaktadır. Kahraman, Anadolu ve Rumeli'nin fethi esnasında gazalara katılan, kahramanlığı ve velayeti ile daha yaşarken efsanevi bir şahsiyet hâline gelen müstesna bir Türk büyüğüdür.

Metinde sözü edilen Türk destanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şu
- B) Danişmendname
- C) Battalname
- D) Saltukname
- E) Timur

3. Aşağıdakilerden hangisi doğal destanların özelliklerinden biri değildir?

- A) Manzum ya da mensur olabilir.
- B) Olağanüstülükler barındırır.
- C) Kavmî niteliklidir.
- D) Bir ozan tarafından kaleme alınır.
- E) Belirli tipler ve motifler hemen hepsinde görülür.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

- A) İslamiyet öncesinde kullanılan temalar İslamiyet sonrasında değişmiştir.
- B) İslamiyet'ten önce hece ölçüsü kullanılırken İslamiyet sonrasında aruz ölçüsü de kullanılmaya başlanmıştır.
- C) İslamiyet öncesindeki dilde öz Türkçe sözcükler hâkimken İslamiyet sonrasında Arapça ve Farsça ifadeler etkin bir şekilde dile dâhil olmuştur.
- D) İslamiyet öncesi edebiyatta sagunun yerini İslamiyet sonrasında ağıt ve mersiye almıştır.
- E) İslamiyet'ten önce sadece dördlük nazım birimi kullanılırken İslamiyet sonrasında beyit nazım birimi de sıklıkla kullanılmıştır.

- 5. I. Eski Türklerde yılda bir kez düzenlenen ve totemlerin kurban edildiği dinsel törendir.
- II. Eski Türklerde kişinin anılması için mezarının veya bazı kurganların etrafına dikilen taşlardır.
- III. Yuğ törenlerinde söylenen şiirlerdir.

Bu tanımlamaların karşılığı olan kavramlar aşağıdakilerden hangisinde doğru sırayla verilmiştir?

- A) Şölen - kam - sagu
- B) Şölen - balbal - sagu
- C) Sığır - şaman - koşuk
- D) Şölen - balbal - koşuk
- E) Toy - balbal - sagu

6. Ödlek küni tavratur
Yalnguk küçin kevretür
Erdin ajun sevretür
Kaçsa takı ertilür

[Felek günü harekete geçirir. İnsanın gücünü gevşetir. Dünyadaki insanları azaltır. (İnsanlar) kaçsalar dahi erişir.]

Bu dördülikle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Destan Dönemi ürünüdür.
- B) Lirik - epik bir şiir parçasıdır.
- C) Hece ölçüsüyle söylenmiştir.
- D) Her devirde geçerli bir gerçekten bahsetmektedir.
- E) Redif kullanılmıştır.

7. Uygur Türklerine ait olan bu destan, Göktürklerin Bozkurt destanı ile ortak unsurlar taşımaktadır. Birçok Türk destanında ortak motif olarak görülen bozkurt motifi, bu destanda da soyun başlangıcı olarak ilahi bir güç şeklinde rol almaktadır. Destanda, eski Hun hükümdarlarından birinin çok güzel iki kızı olması, bu güzelliklerinden dolayı ancak Tanrılarla evlendirilecekleri inancı; hükümdarın, kızlarını insanlardan uzak tutmak amacıyla ülkenin kuzey taraflarında yaptırdığı yüksek bir kuleye bırakması, Tanrı'nın bozkurt şeklinde gelip bu kızlarla evlenmesi anlatılır.

Bu parçada sözü edilen Türk destanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bozkurt
B) Türeyiş
C) Göç
D) Oğuz Kağan
E) Yaratılış

8. Destan Dönemi ile ilgili aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) Doğal ve yapma destanlar epik metinlerdir.
B) Koşuk ve sagular anonim ürünlerdir.
C) Destanlarda tarihsel gerçekler nesnel bir bakış açısıyla aktarılmıştır.
D) Metinlerde Destan Dönemi'ndeki insanların yaşamına özgü nitelikler hâkimdir.
E) Sözlü edebiyat mitolojik dönemde oluşmaya başlamıştır.

9. Alp Er Tunga öldü mü?

Isız ajun kaldı mı?

Ödleğ öçin aldı mı?

Emdi yürek yırtılır

(Alp Er Tunga mı öldü, kötü dünya ondan kurtuldu mu, zaman öcünü mü aldı? Şimdi yürek yırtılır.)

Bu sagu parçasının dili ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yabancı kelimelere yer verilmemiştir.
B) Anlatımı açık, yalın ve ahenklidir.
C) Bilinen bir durum bilmezden gelinmiştir.
D) Amaç-sonuç ilgisi kurulmuştur.
E) Dönemin zihniyeti kullanılan dili etkilemiştir.

10. Turluk çiçek yerildi

Barçın yadım kerildi

Uçmak yeri körüldü

Tumluğ yana kalgüsüz

(Türlü çiçekler açıldı. Çimene ipek yaygı yayıldı. Cennet gibi göründü. Artık kış gelmeyecek.)

Bu koşuk parçasının dil ve anlatımı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tümevarım yapılmıştır.
B) Söz sanatlarına yer verilmiştir.
C) Arapçanın etkisi görülmektedir.
D) Dinleyici bir gelişmeden haberdar edilmektedir.
E) Günümüz Türkçesinde kullanılmayan sözcükler vardır.

11. Yiğlap udu artladım

Bağrım başım kartladım

Kaçmış kutuğ irteledim

Yağmur kipi kan saçar

[(Beni bırakıp giden sevgilimin) ardından ağlayıp mahvoldum. Bağrımın (kapanmış olan) yarasını (yeniden) deştim ve kaçıp gitmiş olan mutluluğu aradım durdum. (Gözlerim) yağmur gibi kan saçıyor.]

Bu dördürlük ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kimi kelimeler günümüzde de kullanılmaktadır.
B) Ayrılığın verdiği hüznü dile getirilmiştir.
C) Mısralardaki hece sayılarının eşitliğine dayalı ölçüyle oluşturulmuştur.
D) Kafiye örgüsü aaab'dir.
E) Bir rubaiden alınmıştır.

12. Biş emek tüzermes

(Beş parmak düz değildir.)

Ot tese ağız köymes

(Ateş demekle ağız yanmaz.)

Yukarıda örneği verilen İslamiyet Öncesi Türk edebiyatı ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Destan
B) Yuğ
C) Koşuk
D) Sav
E) Sagu

Destan Dönemi Türk Edebiyatı - 3

1. (I) Kırgızlar tarafından dikilen Yenisey Yazıtları'nın büyük bir bölümü yukarı Yenisey vadisinde toplanmaktadır. (II) Bugün toplam sayısı 250 civarında olan runik harfli bu Türkçe yazıtlar genellikle birkaç satırlık kalıp sözcüklerden oluşmaktadır. (III) Moğolistan'daki Türk yazıtlarına nazaran lirizmden ve anlatım zenginliği bakımından güçlüdür. (IV) Bu yazıtların hemen hepsi ölen bir Türk beyinin ardından genellikle de onun ağzından çıkan sözcüklerle yazılmıştır. (V) Yazıtlar V-IX. yüzyıllarda Türkçenin işlek bir şekilde yazıya geçirildiğinin bir kanıtıdır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. **Orhun Abideleri ile ilgili aşağıda verilen cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?**

- A) Tarihî değerinin yanında sosyolojik ve edebî birer kaynaktırlar.
B) 8. yüzyılda dikilmişlerdir.
C) Günümüzde Çin sınırları içerisinde yer almaktadırlar.
D) Bir tür yurda / halka sesleniş metnidirler.
E) Bilge Kağan, Kül Tigin ve Tonyukuk adına dikilmişlerdir.

3. **Uygur metinleriyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?**

- A) Daha çok Budizm ve Mani dininin esaslarını anlatırlar.
B) Eserler 14 harfli Uygur alfabesi ile yazılmıştır.
C) Metinler kâğıda, deriye ve taşta yazılmıştır.
D) Birçoğu tercümedir.
E) Orta Türkçe metni örneğidirler.

4. Uygurlardan günümüze ulaşan birçok manzum parça bulunmaktadır. Bunların bir kısmı Maniheizt Uygurlardan çoğunluğu ise Budist Uygurlardandır. Mani muhitinde meydana getirilen şiirleri Türk edebiyatının ilk örnekler olarak kabul etmek mümkündür. Maniheizt Uygurlardan kalma sekiz şiirin üçü ilâhî, ikisi övgü, biri ölüm, biri cehennem tasviri, biri de sevgi ve sevgili temasını işlemektedir. Bu şiirlerden ikisinin sahibi ---- ise adı bilinen en eski Türk şairidir.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Aprın Çor Tigin B) Kül Tigin
C) Yollug Tigin D) Tonyukuk
E) Bilge Kağan

5. Göktürk Yazıtları Türklerin dil, edebiyat, tarih ve inanç sistemlerinin öğrenilmesi bakımından mevcut en eski kaynaktır. ()

Uygur Dönemi eserleri daha çok Budizm ve Maniheizm etrafında şekillenen dinî metinlerden oluşmaktadır. ()

Orhun Yazıtları'nda kullanılan Göktürk alfabesinin harfleri bitleştirilmeksizin yazılır. ()

Bu yargılardan doğru olan (D), yanlış olan ise (Y) ile işaretlendiğinde uygun sıralama nasıl olmalıdır?

- A) D - D - Y B) Y - D - Y C) Y - D - D
D) D - Y - D E) D - D - D

6. **Orhun Yazıtları ile ilgili aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?**

- A) Birer anıt mezar kalıntısıdır.
B) Türk adının geçtiği ilk Türkçe metindirler.
C) Tam manasıyla ilk olarak Danimarkalı bilgin Thomsen tarafından okunabilmiştir.
D) Toplam dört dikili taştan oluşmaktadırlar.
E) I. Göktürk Dönemi ürünüdürler.

7. (I) Orhun Yazıtları, 8. yüzyılın ilk yarısında Göktürk Devleti'nin kurulduğu Orta Asya'nın doğusundaki Orhun ve Selenga Irmakları boyunca dikilmiştir. (II) Göktürk alfabesiyle yazılmış olan bu yazıtların bir kısmı Çince'dir. (III) Bu yazıtlar Göktürk Devleti'nin kurucularından Bilge Kağan, Kültigin ve Vezir Tonyukuk adına dikilmiştir. (IV) Bilim dünyasına ilk kez 1730 yılında İsveçli Strahlenberg tarafından tanıtılan bu yazıtlar, 1893 yılında Danimarkalı bilgin Radloff tarafından okunmuştur. (V) Yazıtlar, Türk tarihinin, coğrafyasının, yönetim sisteminin, kültürünün ve edebiyatının en eski ve esaslı kaynaklarının başında gelmektedir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. **Göktürk Dönemi yazıtları ile ilgili aşağıda verilencümlelerden hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?**

- A) Yazıtlar "bengü taş" olarak da adlandırılırlar.
B) Yazıtlardan Orhun Kitabeleri Türk tarihinin Türkçe yazılmış ilk belgeleridir.
C) Tüm yazıtların yazarı Yollug Tigin'dir.
D) Yazıtlarda söylev üslubu hâkimdir.
E) Çoyr, Hoytu Tamir ve Ongin, bu döneme ait diğer yazıt örneklerindendir.

9. **Orhun Kitabeleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Kitabeler anıt mezar buluntularıdır.
B) Açıklayıcı, uyarıcı, yönlendirici ve hikâye edici bir anlatıma sahiptir.
C) İşlek bir dil kullanılmıştır.
D) Gök Tanrı inancına dair atıflar yer almaktadır.
E) Uygur tarihine ait bilgi veren en eski kaynaklardır.

10. **Göktürk alfabesiyle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) 38 harften oluşmaktadır.
B) Kimi harfler günlük hayatta kullanılan eşyalarla benzerlik göstermektedir.
C) Soldan sağa ve yukarıdan aşağıya doğru okunmaktadır.
D) Harflerden 4'ü ünlü, 31'i ünsüz, 3'ü çift ünsüz sesler için kullanılır.
E) Bütün ünlüler gösterilmez.

11. Tahminen IX-X. yüzyılda eski Türk runik yazısı ile yazılmış bir eserdir. Kitap şeklinde günümüze kadar ulaşabilmiş olan tek Eski Türkçe yapıttır. Bu eser, 65 fal ve onların kısa yorumları ile bir de hatimeden oluşmaktadır. Yegâne nüshası Londra British Museum'da bulunmaktadır.

Bu metinde hakkında bilgi verilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Huastuanift
B) Irk Bitig
C) Prens Kalyanamkara ve Papamkara
D) Altun Yaruk
E) Sekiz Yükmek

12. Eski Uygurca ile yazılmış eser Uygur bilgini Beşbalıklı Şingko Şeli Tutung tarafından X. yüzyılda, Çince'den Eski Uygurcaya çevrilmiştir. Eserin aslı Sanskritçedir. 10 kitap ve 31 bölümden oluşmaktadır. Eser, Budizmin temellerini, felsefesini, Buda'nın menkıbe ve vaazlarını içermektedir.

Bu metinde hakkında bilgi verilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Altun Yaruk
B) Çaştani Beg
C) Şehzade ile Aç Pars Hikâyesi
D) Sekiz Yükmek
E) Maitrisimit

İslamî Devir Türk Edebiyatı / İlk Ürünler

1. I. 12. yy.da Kaşgarlı Mahmut tarafından bir bilim adamı titizliğiyle Türk coğrafyası karış karış dolaşarak yazılmıştır.
II. Türkçenin ilk sözlüğü ve dil bilgisi kitabıdır.7500 Türkçe kelimenin Arapça karşılığının verildiği ansiklopedik bir çalışmadır.
III. Türk dilini Araplara öğretmek, onlara Türkçenin üstün yanlarını göstermek amacıyla kaleme alınmıştır.
IV. Eserde tanımlanan kavramlar örnekendirildiği için İslamiyet Öncesi Dönem'e ait pek çok kültürel unsura dair bilgiler barındırmaktadır.
V. Yazıldığı dönemindeki Türk topluluklarının bölgesel dağılımını gösteren bir Türk dünyası haritası da içermektedir.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde Divanü Lügati't-Türk ile ilgili yanlış bir bilgi verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. 12. yüzyılda Ahmet Yesevî tarafından yazılmıştır. Şiirlerin çoğu hece ölçüsüyle ve koşma tarzı kafiye düzeni ile yazılmıştır. Bununla birlikte mesnevi tarzında yazılmış münâcat ve naat ile gazelleri aruz vezniyle kaleme alınmıştır. Didaktik bir eserdir. Dinin esasları, tasavvuf adabı, kıyamet ve cennet-cehennem, peygamber sevgisi, dünyadan şikâyet, dervişlere ait menkıbeler şiirlerin başlıca konularıdır.

Bu parçada özellikleri verilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kutadgu Bilig
B) Divanü Lügati't-Türk
C) Divan-ı Hikmet
D) Atabetü'l-Hakayık
E) Muhakemetü'l-Lügatayn

3. Aşağıdakilerden hangisi Türk edebiyatında İslamiyet'in kabulüyle ortaya çıkan gelişmelerden biri değildir?

- A) Kaside, mesnevi, gazel gibi yeni nazım şekilleri kullanılmaya başlanmıştır.
B) Beyit, temel nazım birimi hâline gelmiştir.
C) Tasavvuf, kanaat, zühd ve takva gibi İslami kavramlar eserlerde yer bulmaya başlamıştır.
D) Şiirlerde tek ölçü olarak hece kullanılmıştır.
E) Arapça ve Farsçanın metinler üzerindeki etkisi artmıştır.

4. Kutadgu Bilig ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir Geçiş Dönemi ürünü olan eser, Tabgaç Buğra Han'a sunulmuştur.
B) İslami Türk edebiyatının bilinen ilk büyük eseri olup Hakaniye Türkçesi ile kaleme alınmış bir siyasetname'dir.
C) Kün Togdı, Ay Toldı, Ögdilmiş ve Odgurmış adlı dört sembolik kişinin diyalogları üzerinden kurgulanan didaktik bir eserdir.
D) Eserde mesnevi nazım şekliyle yazılmış 6645 beyitlik kısım dışında mani tarzında yazılmış 173 dörtlük ve gazel tarzında kafiyeleşmiş bölümler de vardır.
E) 11. yy.da Kaşgarlı Mahmut tarafından kaleme alınan eser mutluluk veren bilgiler verme gayesi taşımaktadır.

5. Aşağıdaki bilgilerden hangisi Atabetü'l-Hakayık'ın didaktik yönünü vurgulamaktadır?

- A) 12. yy.da Edip Ahmet Yükneki tarafından kaleme alınmıştır.
B) 40 beyit ve 101 dörtlükten ibaret bir eser olup beyitler hâlindeki bölüm gazel tarzında, dörtlükler hâlinde yazılan bölüm ise mani tarzında kafiyeleşmiştir.
C) Muhammed Dâd İspehsâlâr Bey'e sunulan eser bir ahlak kitabıdır.
D) Karahanlılar Dönemi'nde Hakaniye Türkçesiyle yazılmıştır.
E) Allah'a, Hz. Peygamber'e ve dört halifeye yönelik bir övgü ile başlamaktadır.

6. Göktürk Kitabeleri Türk varlığının ve birliğinin ebedî olmasını sağlamak amacıyla yazdırılmıştır. Düşmana mesafeli olma, özgüvenli olma, hakana bağlı olma gibi pek çok tavsiye içermektedir.

Yazılış amacı göz önüne alındığında aşağıdaki eserlerden hangisinin Göktürk Kitabeleri'yle benzerlik gösterdiği söylenebilir?

- A) Divan-ı Hikmet
B) Divanü Lügati't-Türk
C) Kutadgu Bilig
D) Atabetü'l-Hakayık
E) Dede Korkut Hikâyeleri

7. Aşağıdakilerin hangisi Geçiş Dönemi eserlerinin ortak özelliği değildir?

- A) İslami öğeler barındırma
- B) Didaktik içerik taşıma
- C) Hakaniye Türkçesiyle yazılma
- D) Aruzla yazılma
- E) Karahanlılar Devri'ne ait olma

8. *Böri konşısın yimes.*

(Kurt komşusunu yemez)

Efdeki buzağı öküz bolmas.

(Evdeki buzağı öküz olmaz)

Yukarıdaki savlar ve bunların anlamları aşağıdaki eserlerin hangisinde bulunabilir?

- A) Kutadgu Bilig
- B) Risaletü'n-Nushiyye
- C) Divanü Lügati't-Türk
- D) Atabetü'l-Hakayık
- E) Divan-ı Hikmet

9. *Altmış üçde nida kildi kul yirge kir*

Hem cânıng min canânıng min cânıngnı bir

Hû şemşirin kolga alıp nefsingni kır

Bir ü barın dîdâringnı körer min mü

(Altmış üçte nida geldi: Kul yere gir! Hem canınım, cananımın, canını ver! Hû kılıcını ele alıp nefsinı kır! Bir ve varın didarını görür müyüm?)

Divan-ı Hikmet'ten alınan bu dörtlülle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Dörtlülle yazıldığı
- B) İslami kavramlar içerdiği
- C) aaab şeklinde kafiyelendiği
- D) Epik bir içeriğe sahip olduğu
- E) Yarım kafiyeli olduğu

- 10. I. Göktanrı inancı
- II. Dörtlülük
- III. Hece ölçüsü
- IV. Öz Türkçe
- V. Öğreticilik

Yukarıdakilerden hangisi ya da hangileri Geçiş Dönemi eserleriyle ilişkilendirilemez?

- A) Yalnız I
- B) I ve IV.
- C) II ve III.
- D) III ve V.
- E) IV ve V.

11. Aşağıdaki özelliklerden hangisi Divanü Lügati't-Türk'ü edebiyat tarihimiz açısından kaynak bir eser durumuna getirmiştir?

- A) Araplara Türkçe öğretmek amacıyla yazılması
- B) Dönemine ait pek çok eseri günümüze taşıması
- C) İlk sözlüğümüz olması
- D) Dönem Türklerine ait bir harita barındırması
- E) Arap alfabesiyle yazılması

12. *Ajun külçirer baz alın kaş çatar*

Bir elgin tutup şehd birin zehr katar

Asel tatrup ilkin tamak tatıtıp

Kidinrek kadahka sunup zehr katar

(Dünya gülümser, fakat yine alın buruşturur ve kaş çatar. Bir elinde bal tutup, birinde zehir saklar. Önce baldan tat-tırarak, ağzı tatlandırır. Biraz sonra kadehe zehir katarak sunar.)

Şum dünyaga köngil baglab kahil boldum

İşret birle vaderiga cahil boldum

Bu dünyanı öterini emdi bildim

Ya ilahî! Afv kılğıl günahımın

(Kötü dünyaya gönül bağlayıp ergin oldum. Eğlence ile vah yazık cahil oldum. Bu dünyanın geçiciliğini şimdi bildim, Allah'ım! Günahımı affeyle.)

Bu şiir parçalarından hareketle Atabetü'l-Hakayık ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Dinî-tasavvufi bir içeriğe sahiptir.
- B) Yol gösterici bir üslubu vardır.
- C) Dörtlülükler hâlinde yapılandırılmıştır.
- D) Dünya hayatının aldaticılığı işlenmektedir.
- E) Eski Anadolu Türkçesi ürünüdür.

Oğuz Türkçesinin Anadolu'daki İlk Ürünleri (XIII - XIV. Yüzyıl) - 1

1. Sana her işde iy Kâdir bildük tercemân gerekmez
Sen olmadugun gönülde dînile îmân gerekmez
Yudum şöyle meyyitümi miskînem arân yetîmi
Öldürem nefsüm itini gelmesün koman gerekmez
Her kim nefsine kalursa müselmân degül ölürse
Hayr itsün benden bilürse eglenmen zamân gerekmez
Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Dinî-tasavvufi bir içeriğe sahiptir.
B) Süslü, kapalı bir dili vardır.
C) Gazel nazım şekliyle yazılmıştır.
D) Benzetme sanatı yapılmıştır.
E) Zengin kafiye ve sözcük şeklinde redif vardır.

2. Aşağıdakilerden hangisi Kutadgu Bilig ile Risaletü'n Nushiyye arasındaki ortak özelliklerden biridir?

- A) Yunus Emre'ye ait olmaları
B) Siyasetname özelliği göstermeleri
C) Mesnevi nazım biçiminde yazılmaları
D) 13. yüzyılda kaleme alınmaları
E) Eski Anadolu Türkçesi ile yazılmaları

3. İnsanın Allah'tan geldiğini ve tekrar ona döneceğini anlatan şiirlerdir. Uyak örgüsü ilahideki gibidir. İnsanın basit bir varlıktan üstün bir varlığa doğru ilerleyişini, kâmil bir insan olma sürecini ele alır.

Bu parçada tanıtılan nazım türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nutuk
B) Devriye
C) Deme
D) Nefes
E) Şathiye

4. Dede Korkut Hikâyeleri ile ilgili verilen cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) 12 hikâyeden oluşan ortak bir edebî üründür.
B) Türk ahlak ve törelerinin, inançlarının, kahramanlıklarının anlatıldığı bir eserdir.
C) Eserin baş kahramanı Dede Korkut'tur.
D) Destandan halk hikayesine geçişin en önemli ürünüdür.
E) Kuzeydoğu Anadolu çevresinde yaşayan Müslüman Oğuzlardan bahseden hikâyeler 15. yüzyılda yazıya geçirilmiştir.

5. Türk edebiyatının Anadolu'daki ilk verimlerindenidir. 1317 yılında Kırşehir'de yazılmıştır. Dil bakımından Eski Anadolu Türkçesi özellikleri gösteren eser 4437 beyitten meydana gelmiştir. Sembolik ve tasavvufi bir içeriğe sahiptir.

Bu parçada hakkında birtakım bilgiler verilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Süheyl ü Nevbahar
B) Felekname
C) Çarhname
D) Gülşenname
E) Cemşid ü Hurşid

6. • Hoca Mesud'un XIV. yüzyılda Farsçadan Türkçeye çevirdiği mesnevi
• 1529'da Şeyyad Hamza'nın kaleme aldığı bir mesnevi
• Ahmed Fakih'in 100 beyitlik tasavvufi içerikli kasidesi
• Tasavvufi içerikli olup Aşık Paşa tarafından yazılan 161 beyitlik mesnevi

Bu cümlelerde hakkında bilgi verilmeyen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Süheyl ü Nevbahar
B) Çarhname
C) Yusuf u Zeliha
D) Fakrname
E) Hurşid ü Ferahşad

7. (I) Menkıbevi hayatının, bazı kaynakların sağladığı bilgi kırıntılarının ve şiirlerinde çıkarılan birtakım ipuçlarının dışında Yunus Emre ile ilgili elde herhangi bir sağlam belge bulunmamaktadır. (II) XIII-XIV. yüzyıllarda yaşadığı Hacı Bektaşî Velî ve Mevlâna Celaleddin Rumî ile görüştüğü bilinmektedir. (III) Şiirlerinden anlaşıldığına göre Arapça ve Farsçayı bilmekte olup tefsir, hadis gibi dinî ilimlere ve tasavvufi bilgilere vâkıftır. (IV) Divan'ı ve Risaletü'n-Nushiyye isimli iki eseri vardır. (V) Anadolu Türkçesinin bir yazı dili hâline gelmesinde büyük katkıları dokunan bu eserlerindeki şiirlerini aruz ölçüsüyle kaleme almıştır.

Yunus Emre ile ilgili bilgi verilen bu cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. Aşağıdaki dizelerin hangisinde tasavvuf felsefesinin bir yansıması görülmez?

- A) Sen dünyânun terkin urgıl gelüp 'ışk evine girgil
İlerki menzile irgil girü kalmak nendür senün
- B) Irmak gibi ben çağlaram gâh gülerem gâh aglaram
Nefsüm cigerin taglaram kibr ü kîni yıkan benem
- C) Gül budagı gibi gülşende salınsan nâz ile
Karşuna başın salup serv-i revân hayrân olur
- D) 'İşk îmâmdur bize gönül cemâ'at
Kıblemüz dost yüzi dâimdür salât
- E) Yûnus imdi sen Hakk'a ir dün ü gün gönlün Hakk'a vir
Gönül gözi görmeyince bu baş gözi görmeyiser

9. Oğuz Türkçesinin Anadolu'daki ilk ürünleri ile ilgili aşağıda verilen bilgilerin hangisinde yanlışı vardır?

- A) Eski Anadolu Türkçesi Dönemi eserlerinden olan Hacı Bektaş-ı Velî'nin Makalat'ının aslı Arapçadır.
- B) Sultan Veled'in en önemli eseri olan Rebabname'si, babası Mevlana, halifeleri ve yakın çevresi hakkında en güvenilir bilgileri içeren 9007 beytlik bir mesnevidir.
- C) Şeyyad Hamza'nın Marzubanname'si hükümdar ile veziri arasındaki sohbetten doğan fabl içerikli on hikâyeden oluşmakta olup asli amaç hayvan kıssalarından hareketle ahlaki öğütler vermektir.
- D) Garibname, Âşık Paşa tarafından kaleme alınan Türk tasavvuf edebiyatının en eski, en orijinal ve en tesirli eserlerinden biridir.
- E) Ahmedî'nin İskendername'si Büyük İskender'in Doğu seferleri ve fetihleriyle ilgili bir mesnevidir.

10. Halk hikâyeleri ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Halkın ortak ürünüdür.
- B) Genellikle aşk ve kahramanlık temaları üzerinden kurgulanır.
- C) Fasil, döşeme, asıl hikâyeye, dua ve efsane gibi bölümleri vardır.
- D) Âşıklar ve meddahlar tarafından saz eşliğinde manzum formda söylenir.
- E) Gerçek olayların yanında olağanüstülüklere de yer verilir.

1. *Cennet cennet dedikleri
Birkaç köşkle birkaç huri
İsteyene ver anları
Bana seni gerek seni*

*Yunus çağırırlar adım
Gün geçtikçe artar odum
İki cihanda maksudum
Bana seni gerek seni*

**Bu şiir parçasıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söyle-
nemez?**

- A) İlahi aşk işlenmiştir.
- B) Rubai şeklinde söylenmiştir.
- C) Hece ölçüsü kullanılmıştır.
- D) Yarım kafiye vardır.
- E) Sade ve akıcı bir dile sahiptir.

2. XI. yüzyılda Anadolu'da Bizans'a karşı yaptığı fetihlerle şöhret bulan ve burada kendi adıyla anılan bir devlet kuran kahramanının adı etrafında teşekkül etmiş fetih menkıbelerinden oluşan bir eserdir.

Özellikleri verilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Danişmendname
- B) Dede Korkut Hikâyeleri
- C) Mantıku't-Tayr
- D) Köroğlu
- E) İskendername

3. **Aşağıdaki eser-yazar eşleştirmelerinden hangisi yan-
lıştır?**

- A) Yunus Emre – Risaletü'n-Nushiyye
- B) Hacı Bektaşî Velî – Makalat
- C) Hoca Dehhani – Süheyl ü Nevbahar
- D) Şeyyat Hamza – Yusuf u Züleyha
- E) Ahmedî – İskendername

4. • Bilim dünyasına ilk kez Fuad Köprülü, bir mecmua-
da bulduğu yedi şiiriyle tanıtmış ve Anadolu'da Klasik
Türk Edebiyatının ilk büyük üstadı olarak takdim et-
miştir.
• Şiirlerinde genellikle din dışı konuları işlemiştir.
• Selçuklu sultanının isteği üzerine 20 bin beyitlik bir
Selçuklu Şehnamesi yazdığı ileri sürülmüşse de bu-
güne kadar böyle bir eser bulunamamıştır.

**Hakkında bilgi verilen Divan edebiyatı sanatçısı aşa-
ğıdakilerden hangisidir?**

- A) Ahmed Fakih
- B) Şeyyat Hamza
- C) Hacı Bektaş-ı Veli
- D) Hoca Dehhani
- E) Hoca Mesud

5. **Nasreddin Hoca ve fıkralarıyla ilgili aşağıda verilen
bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Nasreddin Hoca'nın 15. yüzyılda yaşadığı varsayılmaktadır.
- B) Sivrihisar'da doğduğu, Akşehir'de yaşadığı düşünülmektedir.
- C) Müslüman Türk halkının mizah sembollerinden biridir.
- D) Fıkralarının genel nitelikleri güldürücü, düşündürücü, öğretici, eğlendirici ve şaşırtıcı olmasıdır.
- E) Fıkralarında geçen; bindiği dalı kesmek, buyrun cenaze namazına, yok devenin başı gibi birçok ifade halk dilinde deyimleşmiştir.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde Mevlâna ile ilgili
doğru bir bilgi verilmiştir?**

- A) Mensur eserlerinde Farsçayı tercih ederken şiir dili Türkçedir.
- B) Monla-yı Rum, Molla Hünkar ve Hüdâvendigar gibi isimlerle de anılmaktadır.
- C) Bektaşiliğin kurucusu olup âlim ve mutasavvıf bir şairdir.
- D) Mesnevi-yi Ma'nevi isimli mensur eseri, iç içe geçmiş kıssalardan oluşan öğretici ve nasihat edici bir metindir.
- E) Sohbetlerinin bir araya toplanmasıyla meydana getirilen Divan-ı Kebir'i kırk binin üzerinde beyitten oluşmaktadır.

7. • Emir Sultan'ın isteği üzerine 14. yüzyıl şairlerinden Ahmedi tarafından kaleme alınan bu mesnevide Çin fağfurunun oğlu ile Rum kayserinin kızı arasındaki aşk anlatılmaktadır.
- Eflaki tarafından otuz altı yılda yazılan eser Farsça olup Mevlevilik tarihi bakımından kaynak konumundadır.
- İran şahı Siyavuş'un kızı ile Magrib şehzadesi arasındaki aşkı konu edinen bu mesnevi 7903 beyitten oluşmaktadır.
- Kul Mes'ud'un Farsçadan Türkçeye çevirerek Aydınoğlu Umur Bey'e sunduğu bu eserde sembolik-didaktik hikâyeler yer almaktadır.

Bu cümlelerde hakkında bilgi verilmeyen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cemşid u Hurşid
B) Kabusname
C) Kelile ve Dimne
D) Menakıbü'l-Arifin
E) Hurşid ü Ferahşad

8. **Battalname ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Anadolu'da oluşmuş destan zincirinin ilk halkasıdır.
- B) Türk gazi tipini mükemmel bir biçimde aksettiren bu mesnevinin XI-XIII. yüzyıllar arasında yazıya geçirildiği düşünülmektedir.
- C) Kaynağını VIII. yüzyılda Emevîler'in Bizans'a karşı açtıkları savaşlarda "el-Battal" (kahraman) lakabıyla şöhret kazanmış bir müslüman Arap emîrinin Türkler arasında yayılan kahramanlık menkıbelerinden almaktadır.
- D) Battalname esas olarak Battal Gazi'nin Anadolu'da Hristiyanlarla yaptığı savaşları konu edinmekle beraber, bu menkıbeler büyük oranda eski Türk inançlarından ve İran peri masallarından alınan motifler ve sahnelerle süslenmiştir.
- E) Diğer Anadolu Türk destanları olan Dânişmend Gazi Destanı ve Saltuk Gazi Destanı'na kaynaklık etmiştir.

9. *Ululuk gerekse olma bî-edeb
Kim edepsüzlere ider Hak gazab*

Bî-edeb kişiyile oturmagıl

Bî-saâdetdür anunla durmagıl

...

Mâl çoğ olmag-ıçun bu hırs u âz

Ne gerekdür çünki olur ömr az

Tut ki âlem gencini cem' idesin

Fâyide ne çün yimedın gidesin

(bî-edeb: edepsiz, bî-saadet: mutsuzluk, âz: aç gözlülük, genc: hazine, cem etmek: toplamak)

Bu şiir parçası için aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Bir mesneviden alınmıştır.
- B) Didaktik bir içeriğe sahiptir.
- C) Cinaz örneği vardır.
- D) Tasavvufi bir bakış açısı söz konusudur.
- E) Zengin kafiye ve redif kullanılmıştır.

10. **Aşağıdakilerden hangisi Dede Korkut Hikâyeleri'nden biri değildir?**

- A) Dirse Han Oğlu Boğaç Han Destanı
- B) Salur Kazan'ın Evi'nin Yağmalandığı Destan
- C) Süleyman Şah Oğlu Ertuğrul Gazi Destanı
- D) Kam Püre'nin Oğlu Bamsı Beyrek Destanı
- E) Duha Koca Oğlu Deli Dumrul Destanı

Divan Edebiyatı - 1

1. Benim tek hîç kim zâr ü perîşan olmasın yâ Rab
Esîr-i derd-i aşk u dâg-ı hicrân olmasın yâ Rab
(tek: gibi, zâr: inleme, dâg-ı hicrân: ayrılık yanığı)

Bu beyitle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir gazelin matla beytidir.
B) Şiirin öznesi, aşk derdinin esiri olmuştur.
C) Nidâ sanatı yapılmıştır.
D) Aruz ölçüsüyle yazılmıştır.
E) Âşık edebiyatı geleneği ürünüdür.

2. Ben leblerini cânıma emsem görürem
Gözün yarasın gönüle merhem görürem
Aşkın odını ki yaka iki cihânı
Ben kendi cânıma yalnız kem görürem
(emsem: ilaç, kem: az)

Bu dörtlük ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Yara – merhem – emsem sözcükleriyle tenasüp sanatı yapılmıştır.
B) Tuyuğ nazım şekli ile kaleme alınmıştır.
C) Görürem: redif, em: tam kafiyedir.
D) Kafiye örgüsü aaba şeklindedir.
E) Ölüm teması etrafında söylenmiştir.

3. Âh u feryâdın Fuzûlî incidibdir âlemi
Ger belâ-yı ışk ile hoşnûd isen gavga nedir

Bu beyit bir gazelin hangi bölümlerinden alınmış olabilir?

- A) Hüsn-i makta veya makta
B) Matla veya makta
C) Beytül' gazel veya matla
D) Matla veya hüsn-i matla
E) Matla veya hüsn-i makta

4. Kaside içinde matlanın yenilenmesiyle başlayan ---- beş-on beş beyit arasında değişir. Bir kasidenin başında ya da sonunda yer alabildiği gibi hiç bulunmadığı örnekler de vardır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) girizgâh B) methiye C) tegazzül
D) nesip E) fahiye

5. Kadrüni seng-i musallâda bilüp ey Bâkî
Turup el bağlayalar karşuna yârân saf saf

Bu beyitte insanların cenaze namazında saf saf dizilip ellerini bağlamaları saygı duyma, kıymet bilme nedeniyle açıklanarak ---- sanatı yapılmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) hüsnütalil B) tecahülûarif C) rücu
D) mübalağa E) istifham

6. Aşağıdaki beyitlerden hangisi tevhid türünde bir içeriğe sahiptir?

- A) Degüldüm men sana mâ'il sen itdün aklımı zâ'il
Mana ta'n eyleyen gâfil seni görgeç utanmaz mı
(mâ'il: meyilli, zâ'il: tükenmiş, ta'n: ayıplama)
B) Enbiyânın ferd-i mümtâzı resûl-i kâm-yâb
Cem'-i a'yân içre müstesnâ habîb-i kibriyâ
(enbiyâ: peygamberler, mümtâz: seçkin, kâm-yâb: is-teğine kavuşmuş, cem-i a'yan: ileri gelenler topluluğu, habîb: sevgili, kibriyâ: büyüklük)
C) Hem-nâm-ı Murtazâ Ali Pâşâ ki rûz-ı rezm
Şemşîri Zü'l-fikâr-ı Ali'den nişan verir
(hem-nam: adaş, rezm: savaş, rûz: gün, şemşîr: kılıç, nişan: iz)
D) Şehenşâh-ı muzaffer Hazret-i 'Abdülhamîd Hân'ın
Cihânı feth eder böyle giderse cünd-i mansûr
(cünd: ordu, mansûr: galip)
E) Encüm ü ay u gün ile göklere virdün safâ
Yire hayvân u nebât ile bağışladun cemâl
(encüm: yıldız, nebât: bitki)

7. Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde verilen nazım biçimlerinin hepsi aynı nazım birimiyle yazılabilir?

- A) muhammes-taştir-tahmis-tardıyye
- B) mesnevi-gazel-kaside-müseddes
- C) tuyuğ-rubai-murabba-kıt'a
- D) terciibent-rubai-murabba-gazel
- E) gazel-mesnevi-şarkı-terkibibent

8. *Halk râhatda sehâb-ı keremün feyzinden*

Belî uyhu getürür tab'a hevâ-yı bârân

(sehâb: bulut, kerem: cömertlik, feyz: bereket - yağmur
belî: evet, tab': tabiat - bünye, bârân: yağmur, hevâ: istek)

Bu beyitle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yabancı sözcüklere yer verilmiştir.
- B) İnsana ait bir özellik doğaya aktarılmıştır.
- C) Bir gözlem bilgisi şiire malzeme kılınmıştır.
- D) Somutlama örneği vardır.
- E) Sehâb, bârân, feyz ve hevâ sözcükleriyle tariz yapılmıştır.

9. Divan şiirinde işlenen konu ve temalarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Beyitler genellikle konu birliğine sahiptir.
- B) İşlenen konular genel bir bakışla dinî ve din dışı şeklinde sınıflandırılabilir.
- C) İlahi ve beşeri manada aşk, en çok işlenen temadır.
- D) Konu ve temaların işlenişinde belirli ifade kalıpları sıklıkla kullanılmıştır.
- E) Şiirler işledikleri konulara göre bahariye, cülusiye, suriyye, miraciye gibi isimler alabilirler.

10. *Erdi aşın tadurgan*

Yavlak yağig kaçurgan

Oğrak süsin kaytargan

Bastı ölüm ahtarı

(O, yemeğini tattıran, kötü düşmanları kaçıratan, oğrak ordusunu püskürten (yiğit idi). Ölüm (onu) bastırdı)

Destan Dönemi'ne ait bu şiir parçası, İslami Devir Türk Edebiyatı'nda yazılıysaydı hangi nazım türüne ait olurdu?

- A) Na't
- B) Fahriye
- C) Nefes
- D) Mersiye
- E) Siyer

11. Aşağıdaki sanatçı-eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Ahmedî-İskendername
- B) Gülşehri-Mantiku't-Tayr
- C) Baki-Siham-ı Kaza
- D) Şeyhi-Harname
- E) Fuzulî-Beng ü Bade

12. *Ol dem ki tecelliyat-ı aşk itdi zuhûr*

Kıldı dil-i bî-kararı fevvâre-i nûr

Şol âteş-i aşka düşmüşümdür ben kim

Bir lem'asına tahammül itmez bin Tûr

(Aşkın eserleri ortaya çıktığında kararsız gönlü o nurun fışkiyesi kıldı. Öyle bir aşk ateşine düşmüşüm ki bir pırlı-tısına bin Tur Dağı dayanamaz.)

Bu dörtlülle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Rubai nazım şekliyle söylenmiştir.
- B) Tam kafiyevidir.
- C) Felsefi bir bakış açısı söz konusudur.
- D) Benzetme sanatı yapılmıştır.
- E) Sanatkârane bir dille yazılmıştır.

Divan Edebiyatı - 2

1. *Saçma ey göz eşkten gonlümdeki odlara su
Kim bu denli tutuşan odlara kılmaz çâre su
Âb-gündur günbed-i devvâr rengi bilmezem
Ya muhîl olmuş gözümünden günbed-i devvâre su*
(eşk: gözyaşı, od: ateş, âb-gün: su rengi, devvâr: dönen, günbed: kubbe, muhîl olmak: kaplamak)
Bu dizelerden hareketle şiirin bütünü ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?
A) Kaside nazım şekliyle yazılmıştır.
B) Aruz ölçüsüyle söylenmiştir.
C) Bir naat örneğidir.
D) Yabancı kelimelere yer verilmiştir.
E) Su, redif olarak kullanılmıştır.
2. *Her dem bana yâr arz-ı ruhsâr eyler
Hüsnüne beni beter giriftâr eyler
Güyâ ki kemâl-i aşk dersin okutur
Her dem bana ta'îmini tekrâr eyler*
(ruhsar: yanak, giriftâr: tutulmuş, ta'îm: öğretmek - yetiştirmek)
Tek dörtlükten oluşan bu şiirin nazım şekli aşağıdakilerden hangisidir?
A) Şarkı B) Rubai C) Mesnevi
D) Mânî E) Terkib-i bent
3. *Dilberin işi itâb ü nâz olur
Çeşmi câdû gamzesi gammaz olur
Ey gönül sabr et tahammül kıl ana
Yâre erişmek işi az az olur*
Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
A) Sabrın kavuşmayı sağlayacağı vurgulanmıştır.
B) Kişileştirme yapılmıştır.
C) Yarım kafiye ve redif kullanılmıştır.
D) Tuyuğ nazım şekliyle yazılmıştır.
E) Aruz vezniyle söylenmiştir.

4. *Oluban bîd bergi gibi lertzân
Nihâl-i erguvan-veş derledüm kan
Sunup bu nazmı dest-i Şehriyâra
Gül-i sad-bergi ırgurdüm bahâra*
(bîd bergi : söğüt yaprağı, lertzân: titrek, nihâl: fidan, dest: el, Şehriyâr: hükümdar, gül-i sad-berg: yüz yapraklı gül)
Kafiyelenişi ve dizelerinin kısa olmasından hareketle bu dizelerin aşağıdaki nazım biçimlerinden hangisine örnek olduğu söylenebilir?
A) Gazel B) Şarkı C) Mesnevi
D) Kıt'a E) Kaside
5. *Baki sıfat verdin elem ettin gözüm yaşını yem
Kıldın garik-i bahr-ı gam deryalara saldın beni*
(yem / bahr: deniz, garik: boğulmuş)
Bu beyitle ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?
A) Somutlama yapılmıştır.
B) Aruz ölçüsüyle söylenmiştir.
C) Dizeleri birbiriyle kafiyeli değildir.
D) Mübalağa ve tenasüp sanatı yapılmıştır.
E) Gazelin matla beytinden alınmıştır.
6. *Seherden seyre vardum murgzâra
Hezârân murg gördüm geldi zâra
Gül ü lâleyle zeyn olmuş çemenler
Oyuna girdi gönlekcek semenler*
Bu dizelerin ahenk unsurlarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
A) Ulama yapılmıştır.
B) Cinaslı bir söyleyiş vardır.
C) Aruz ölçüsüyle söylenmiştir.
D) Redif kullanılmıştır.
E) Zengin kafiye yer verilmiştir.

7. I. Belâgat kûsın urdum husrevâne heft kişverde
Suhan menşûrına çekdüm bu gün tigrâ-yı Hâkânî
(belâgat: güzel ve yerinde söz söyleme, kûs: bir tür davul, husrevâne: sultanca, heft kişver: yedi diyar, suhan: söz, menşûr: ferman)
- II. Şâh-ı 'âdil Hân Murâd ol kim nesîm-i 'adl ile
Lutfî bâg-ı 'âlemi reşk-i gülîstân eyledi
(nesîm: hafif esen rüzgâr, reşk: kıskanma, gülîstân: çiçek bahçesi)

Bu şiir parçaları bir kasidenin hangi bölümlerinden alınmış olabilir?

- A) Nesib-tegazzü'l B) Methiye-dua
C) Fahriye-methiye D) Teşbib-methiye
E) Fahriye-dua

8. Sultan I. Murad zamanında Germiyanogulları Beyliği'nin merkezi olan Kütahya'da dünyaya gelmiş, Çelebi Mehmed'in gözünü tedavi ettiğinde Hekim Sinan lakabıyla meşhur olmuştur. Kaynaklarda "Hüsrev-i şuarâ, şeyhü'ş-şuarâ" gibi unvanlarla anılan şair, ününü daha çok mesnevi alanında kazanmıştır. Klasik Türk şiirinin ilk büyük üstatlarından biri kabul edilmektedir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmedî B) Nef'i C) Şeyhi
D) Nabi E) Baki

9. Gazel nazım şekli ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kafiye örgüsü "aa, ba, ca..." şeklindedir.
B) Türk edebiyatında beyit sayısı genellikle beş-on beş arasında değişmektedir.
C) On beş beyitten uzun gazellere "mutavvel gazel" adı verilir.
D) Matla mısralarından birinin maktada tekrarlanmasına "redd-i matla" denir.
E) Mahlas beytinden sonra bir ya da birkaç beyit daha eklenen gazellere "musammat gazel" adı verilmektedir.

10. I. Secili nesir üslubu
II. Anadolu'daki ilk tezkire
III. Şikâyetname
IV. Hamse sahibi ilk Türk şairi

Numaralanmış anahtar ifadelerin işaret etmediği sanatkar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fuzuli B) Sehi Bey
C) Ahmet Paşa D) Ali Şir Nevai
E) Sinan Paşa

11. I. Destan Dönemi'nde hece ölçüsü ve beyit nazım birimi kullanılırken divan şiirinde aruz ölçüsü ve daha çok dörtlük tercih edilir.
II. Destan Dönemi'nde konuşma diline yakın ve Türkçe sözcüklerin ağırlıkta olduğu bir söyleyiş görülürken divan şiirinde Arapça ve Farsça sözcüklerin etkili olduğu sanatlı bir dil hâkimdir.
III. Destan Dönemi'nde eserler kopuz eşliğinde söylenebilirken divan şiirinde metnin bir enstrümanla söylenmesi eğilimi yoktur.
IV. Destan Dönem ürünleri daha çok anonimken divan şiirinde eserin yazarı genellikle bellidir.
V. Destan Dönemi'nde millî unsurlar ön plandayken divan şiirinde dinî ögeler daha belirgindir.

Destan Dönemi şiiriyle divan şiirinin karşılaştırıldığı numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. Aşağıda verilen özelliklerden hangisi divan edebiyatına ait değildir?

- A) Kaside, gazel, mesnevi, şarkı, kıt'a gibi nazım biçimleri vardır.
B) Düzyazıdan çok şiirin ön planda olduğu bir dönemdir.
C) Metinlerde genellikle somut konular işlenmiştir.
D) Ortak İslam medeniyetinin etkisiyle Arapça ve Farsça, şiir dili üzerinde etkili olmuştur.
E) Sebk-i Hindi, hikemi ve mahalli gibi adlarla anılan farklı üslup tarzları uygulanmıştır.

Divan Edebiyatı - 3

1. *Perîşân olmağı edüp tahayyül
Senünçün şânelenmişdür bu kâkûl*

*Bu suretler senünçün rû-nümâdur
Nazar âyineye sanma sanadur*

Bu şiir parçasının nazım şekli aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Mesnevi B) Gazel C) Kaside
D) Rubai E) Kıt'a

2. I. yüzüm sürüp
II. ol zât-ı pâke
III. çemenler gibi hâke
IV. du'âlar eyledüm

(zât: değerli kişi, hâk: toprak)

Bir mesneviden alınan bu şiir parçalarından anlamlı bir beyit oluşturulmak istense sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) I ve II. B) I ve III. C) I ve IV.
III ve IV. IV ve II. II ve III.
D) III ve I. E) IV ve I.
II ve IV. III ve II.

3. 18. yüzyılda kaleme alınan ve divan edebiyatının en önemli mesnevilerinden biri kabul edilen ---- tasavvufi bir eser olup içinde geçen kişi ve yer adları birer semboldür. 2042 beyitten oluşan eserdeki bazı motiflerin kaynağı Mevlana'nın Mesnevi'sidir. Nitekim şair eserin sonunda yeralan bir beyitte "Esrarını Mesnevi'den aldım / Çaldım veli mîrî malı çaldım" diyerek bunu açıkça belirtmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki eserlerden hangisi getirilmelidir?

- A) Hayrabad B) Yusuf u Züleyha
C) Leyla vü Mecnun D) Hüsn ü Aşk
E) Hüsrev ü Şirin

4. Osmanlı sanatkârları arasında yaşadığı devir olan Lale Devri ile ismi özdeşleşen bu şairin asıl adı Ahmed'dir. Kasidede Nef'inin, gazelde hikemî tarzın büyük temsilcisi Nâbî'nin etkisinin revaçta olduğu şiir ortamında yetişen şair çok geçmeden kendi adıyla anılacak olan yeni bir tarz geliştirmiştir ki bu tarzın başlıca özellikleri söyleyiş mükemmelliği, yerlilik arzusu ve şuh eda oluşudur.

Bu parçada hakkında bilgi verilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şeyh Galip B) Fuzuli
C) Baki D) Nedim
E) Nabi

5. 1701 yılında Halep'te kaleme alınan bu mesnevi, şairin yedi yaşındaki oğlu Ebulhayr Mehmed Çelebi'ye hitaben yazdığı bir tür nasihatnamedir. Aruzun "feilâtün feilâtün feilün" kalıbıyla yazılan eser yaklaşık 1665 beyit olup bu sayı çeşitli yazma nüshalara göre değişmektedir. Otuz beş bölümden oluşan eserin en ilgi çekici bölümlerinden biri "Der Beyan-ı Şeref-i İstanbul" adını taşımaktadır. Bu bölümün başında şair oğluna ilmin ve marifetin yalnız İstanbul'da geçerli olduğunu söyleyerek şehrin güzelliğini över. Bu övgüde, İstanbul'un tabiat güzelliklerinden çok ilim ve irfan sahiplerinin bu beldede yaşaması, buranın musiki, şiir ve diğer güzel sanatların merkezi oluşu üzerinde durulur.

Bu parçada hakkında bilgi verilen mesnevi aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) Çengname B) Hayriyye
C) İskendername D) Sohbetü'l-Ebkar
E) Lutfiyye

6. **Aşağıdaki eserlerin hangisi mesnevi nazım biçimi ile yazılmamıştır?**

- A) Mirat-ı Cünun
B) Lamii Çelebi'nin Bursa Şehrengizi
C) Kanuni Mersiyesi
D) Rind ü Zahid
E) Harname

7. Osmanlı'da hükümdar çocuklarının doğum ve sünnet törenleriyle padişah kızlarının düğün törenlerini anlatan manzum, mensur ya da manzum-mensur karışık yazılan eserler genel olarak bu adı taşır. Bilinen ilk örnekleri, III. Murad'ın oğlu III. Mehmed'in 1582'de yapılan sünnet töreni için Gelibolulu Ali ve İntizami'nin yazdığı eserlerdir.

Bu parçada hakkında bilgi verilen tür aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şehrengiz
B) Mevlid
C) Surname
D) Hilye
E) Sefaretname

8. İslamiyet etkisinde gelişen Türk edebiyatı çerçevesinde Hz. Peygamber'in doğumunu, hayatını, başta miraç olmak üzere birtakım mucizelerini ve ölümünü genellikle manzum formda ve mesnevî nazım şekliyle anlatan bir edebî türüdür. Hz. Peygamber'e olan derin saygının ve sevginin bir tezahürü olarak ortaya çıkan bu türün klasik Türk Edebiyatındaki en önemli örneğini 15. yüzyılda Vesiletü'n-Necat isimli eseriyle Süleyman Çelebi vermiştir.

Bu parçada özellikleri verilen tür aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gazavatname
B) Hilye
C) Kırk Hadis Tercümesi
D) Mevlid
E) Menakıbnâme

9. Aşağıdaki şairlerden hangisi hamse sahibi değildir?

- A) Baki
B) Ali Şir Nevai
C) Hamdullah Hamdi
D) Taşlıcalı Yahya
E) Nevzade Atai

10. Aşağıdaki mesnevilerden hangisi dinî-tasavvufi bir içeriğe sahip değildir?

- A) Garibname
B) Hüsrev ü Şirin
C) Leyla vü Mecnun
D) Hüsn ü Aşk
E) Mantıku't-Tayr

11. Sözlü kültürün ortak ürünü olan bu anlatılar manzum-mensur karışık bir yapıya sahiptir. Konuları temelde aşk ya da kahramanlıktır. Ortaya çıktıkları dönemdeki tarihî olayları ya da dinî-tasavvufi bir içeriği de konu olarak alabilir. Fasil, döşeme, asıl hikâye, sonuç-dua ve efsane gibi bölümlerden oluşmaktadır. Çoğunlukla bir müzik aleti eşliğinde, profesyonel anlatıcılar tarafından icra edilir ve bu anlatıcılar, usta-çırak ilişkisi içinde yetişmektedir. Temelde, eğlendirme amacıyla anlatılmakla beraber bilgilendirme ve eğitme işlevlerini de üstlenmişlerdir.

Bu parçada özellikleri verilen anlatmaya bağlı edebî tür aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halk hikâyesi
B) Masal
C) Manzum hikâye
D) Mesnevi
E) Destan

12. Aşağıdaki olay merkezli edebî metinlerden hangisi kaynağı ve yapı özellikleri bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Kerem ile Aslı
B) Arzu ile Kanber
C) Tahir ile Zühre
D) Yusuf u Züleyha
E) Ferhat ile Şirin

Divan Edebiyatı - 4

1. I. Divan edebiyatı, Türk edebiyatının İslam medeniyet dairesinde Arap ve Acem edebiyatları yanında oluştuğu büyük bir edebiyat koludur.
II. 13. yüzyıl sonlarından 17. yüzyılın ikinci yarısına kadar uzun bir dönem etkisini sürdürmüştür.
III. Tuyuğ ve şarkı, klasik Türk edebiyatına özgü nazım şekilleridir.
IV. Aruz ölçüsü tercih edilmesine rağmen nadir de olsa hece ölçüsüyle söylenmiş örnekler de vardır.
V. Şiir merkezli bir edebiyattır.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde divan edebiyatıyla ilgili yanlış bir bilgi verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) Rubailer, tamamıyla bu nazım şekline özgü ahreb ve ahrem başlıklı yirmi dört vezinle söylenir.
B) Fuzulî'nin dilinde Azeri Türkçesinin özellikleri görülür.
C) İlk divan şairi Hoca Dehhani kabul edilir.
D) Divan edebiyatında Ramazan ve Kurban Bayramları vesilesiyle yazılmış kasidelere îdiyye adı verilmektedir.
E) Methiye ve fahriye türünün en büyük temsilcisi Nâbî'dir.

3. 'Acemdür. İsmi Mehmed'dür. Menâsıb-ı celîleye mutasarıf olan kuzât-ı sencîde-sıfâtdan olup hüsn-i hatla nak-kâş-suver-i inşâ olmanın Merhûm Ganî-zâde Efendi'nün mektûbcısı olmuş-ıdı. Sâhib-ihirâ' şâ'irdür. Ammâ eş'ârı nâdirdür. Bu beyt-i latîf zâde-i tab'-ı şerîfleridür:

Gümânda idi göñül dür iken o mâh-ı cebîn
Visâline irerüm şimdi geldi baña yakîn
Bin otuz beşde İstanbul'da fevt oldı.

Bu metin parçası aşağıdaki edebî türlerin hangisinden alınmış olabilir?

- A) Seyahatname B) Tezkire
C) Şehrengiz D) Sıhhatname
E) Kıyafetname

4. Aşağıdakilerden hangisi divan edebiyatında nesirle-riyle tanınmış bir sanatçı değildir?

- A) Sinan Paşa B) Nergisi
C) Katip Çelebi D) Evliya Çelebi
E) Şeyhülislam Yahya

5. • Kâtip Çelebi'nin kaleme aldığı, coğrafyaya dair bir eserdir.
• Ahmed Paşa'ya aittir. Fatih Sultan Mehmed medhiy-yesi olan bu eser 35 beyittir.
• Kişinin dış görünüşünden karakterini tespit etmeyi konu edinen eserlerdir.
• Fuzulî'nin Hz. Peygamber'e duyduğu sevgiyi dile getirdiği 32 beyitlik naattır.

Bu maddelerde aşağıdaki eserlerden hangisine deği-nilmemiştir?

- A) Cihannüma B) Muhammediye
C) Kerem kasidesi D) Kıyafetname
E) Su kasidesi

6. Divan edebiyatında bu şiir türü; doğum, ölüm, tahta çıkış, sefer, zafer, barış, bir göreve atanma, bir görevden uzaklaştırılma, sünnet, evlenme, sakal bırakma, yangın, dep-rem gibi olaylar ya da saray, yalı, çeşme, han, hamam, cami, medrese, kışla gibi binaların yapımı veya onarımı vesilesiyle oluşturulurdu.

Bu parçada hakkında bilgi verilen şiir türü aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) Gazavatname B) Surname
C) Mevlid D) Tarih
E) Tezkire

7. Aşağıdaki yazar-eser eşleştirmelerinden hangisi yan-lıştır?

- A) İsmail Hakkı Bursevi - Marifetname
B) Tacizade Cafer Çelebi - Hevesname
C) Firdavsi-i Rumi - Süleymanname
D) Ömer Bin Mezid - Mecmu'atü'n-Nezair
E) Lamii Çelebi - Şehrengiz-i Bursa

8. Aşağıdaki şairlerden hangisinin Leyla vü Mecnun mesnevisi yoktur?

- A) Ali Şir Nevai
C) Şeyh Galip
B) Hamdullah Hamdi
D) Fuzuli
E) Celili

9. Aşağıdaki metin parçalarından hangisi parantez içindeki kavramla ilişkili değildir?

- A) Hâsılı efendim, ben seni bilirim ve senün muhabbet ve rızânı isterim, gayrun sözi ve âvâzı yanımda dâne-i hardal degildir. Efendim sen hemân sag ol, ben kulunı gönlünden çıkarma ve aralıkda ân-ı vâhîde gelüp kulunla ülfet eylemek lutf u merhametine merhûndur. Ve duâ dimişsin ki ne güne duâdur? Kâğıd ile i'lâm eylesen ki a benim efendim, çok söyledim, mübârek başuñ agrıtdım, afvun recâ iderim. Bâki hemîşe Hıfz-ı Hudâ'da mahfuz olasın. (Münşeat)
- B) Seyyâhân-ı berr u bihâra ma'lûm ola ki bu Karadeniz'i seyhâhat edüp im'ân-ı nazar ile gavvâsı olup temâşâ etdiğimiz hesâbı üzre bu boğazdan Karadeniz'in tûlu Anadolu cânibine şimâle gidüp tâ Faşa Çayı boğazına varınca bin beş yüz mildir ve yine Boğazdan tâ Azak Kal'ası bucağına varınca iki bin mîl tûlu bir Karadeniz'dir. Anadolu ve Rûmeli cânibinde bu Karadeniz'e bin yedi yüz sağır ü kebîr nehr-i azîm mahlût olur. Cümlesinden ulu nehr-i azîm Rûmeli'nde nehr-i Tuna'dır. (Seyahatname)
- C) Sünnet mahallinde yetmiş seksen pâre toplar ve kunbara atılıb şenlikler olundu ve âhşâm namâzından sonra bir kaç kulle ve âdem tasvîrlerin getürüb meydâna kodılar ve dürlü dürlü fişekler atılıb seyr ü temâşâlar gösterdiler. (Şehrengiz)
- D) Binüp her bir file dört er bahadur / Savaş idüp nice kol bud uradur // Çü şâhun filleri meydana girdi / Piyâde eyleyüp çok atlu kırdı // Yitüp her kime bir hortum çalardı / Çalap hakkı çelik bigi çalardı (Gazavatname)
- E) Ya'nî Hazret-i Resûl-i Ekrem sallallâhu ta'âlâ 'aleyhi ve sellem hazretleri orta boylu idiler, ne i'tidâlden ziyâde uzun ve ne katı kısa idiler, meyilleri tûl canibi-ne idi. Ve ne süd akı gibi ak ve ne ziyâde gendüm-gün idi. Ve mübârek mûy-ı dîlcûyları ziyâde kıvrırcık degil ve ziyâde gevşek degil orta idiler. (Hilye)

10. Aşağıdaki yargılardan hangisi parantez içindeki kavramla ilişkili değildir?

- A) Bir şairin manzum bir eserine başka bir şair tarafından aynı vezin ve kafiye yazılan şiirdir. (Nazire)
- B) Bir şaire ait bir mısra veya bir beytin bir başka şairce kullanılmasıdır. (Tazmin)
- C) Bir şairin, başka bir şairin ciddi bir tavırla yazdığı manzumesini aynı vezin ve kafiye fakat mizahi bir üslupla yeniden yorumlamasıdır. (Tehzil)
- D) Açıklama ve pekiştirme yapmak gayesiyle söz arasında atasözü veya özdeyiş söylemeye dayalı bir edebî sanattır. (İrsal-i mesel)
- E) Klasik Türk edebiyatında bir ayete, hadise, kıssaya, olaya, kişiye göndermede bulunma sanatıdır. (Tevriye)

11. Aşağıdaki beyitlerin hangisinde cinas örneği vardır?

- A) Hicrûnle yüregümi tolı yara eyledün
Agyâre idecek işi sen yâre eyledün
- B) Hak Te'âlâ ede ikbâl ü celâlin ezfûn
Emrine râm ola dâ'im felek-i bî-ârâm
- C) Ey bâd-ı sabâ silsile-cünbânî-i şevkam
Zencîr-i ser-i zûlf-i dil-âvîze haber vir
- D) Gördüm seni elden ihtiyârım gitdi
Bakdum kadine sabr u karârım gitdi
- E) Âlemi ketm-i ademden yaradan
Kendi hiç hâriç olur mu aradan

12. Sen kim gelesin meclise bir yer mi bulunmaz

Baş üzre yerin var

Gül goncasısın gûşe-i destâr senindir

Gel ey gül-i ra'nâ

[Ey gül goncası, sen meclise gelirsın de sana bir yer bulunmaz mı? Başımızın üzerinde yerin var. Sarıklarımızın köşesi sana ayrılmıştır. Ey güzel gül, sen (yeter ki) gel!]

Bu dizelerde aşağıdaki edebî sanatlardan hangileri vardır?

- A) İstiare - istifham
C) İstifham - teşhis
B) Kinaye - telmih
D) Nida - hüsnütalil

E) Tevriye - tezat

Halk Edebiyatı / Anonim Halk Edebiyatı

1. Mani nazım şekliyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Başlıca teması aşktır.
- B) Daha çok 7'li hece ölçüsüyle oluşturulur.
- C) Kafiye örgüsü aaxa şeklindedir.
- D) Asıl söylenmek istenen son iki dizede dile getirilir.
- E) Karacaoğlan ve Seyrani çok sayıda mani yazmıştır.

2. Hıçkırık tuttu beni
Tuttu kuruttu beni
Elin oğlu değil mi
Gitti unuttu beni

Bu dördünlüğün nazım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mani
- B) Tuyug
- C) Ninni
- D) Koşma
- E) Semai

3. Gesi bağlarında dokundum taş,
Yazılanlar gelir sağ olan başa,
Bizi hasret koydu kavme kardaşa.

Atma anam atma, şu dağların ardına,
Kimseler yanmasın, anam yansın derdime.

Bu dizelerde işlenen tema aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aşk
- B) Gurbet
- C) Doğa sevgisi
- D) Ölüm
- E) Baharın gelişi

4. Bağ bana
Bahçe sana bağ bana
Değme zincir kâr etmez
Zülfün teli bağ bana

Bu dördlük aşağıdaki mani türlerinden hangisini örneklemektedir?

- A) Düz (tam) mani
- B) Kesik (cinaslı) mani
- C) Yedekli (artık) mani
- D) Deyiş
- E) Katar mani

5. Oğlum elin altın ola
Kollarında martin ola
Sana Hak'tan yardım ola
Uyu oğul uyu
Büyü oğul büyü

Bu şiir içerik özellikleri bakımından aşağıdaki anonim halk edebiyatı nazım şekillerinden hangisini örneklemektedir?

- A) Mani
- B) Türkü
- C) Tekerleme
- D) Destan
- E) Ninni

6. • Uyaklarla elde edilen ses ve söz oyunlarıdır.
• Belirli bir konusu ve mantıklı bir iletisi yoktur.
• Masalların başında çokça yer alır.
• Dinleyicilerin dikkatini çekmek, şaşırtmak, eğlendirmek için başvurulan ahenkli söz kurgusudur.

Bu maddelerde özellikleri verilen tür aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türkü
- B) Bilmece
- C) Tekerleme
- D) Ninni
- E) Mani

7. Ağam İstanbul'u mesken mi tuttun
Gördün güzelleri beni unuttun
Sılaya dönmeye yemin mi ettin
Gayrı dayanacak özüm kalmadı

Bu dördülikle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Özlem teması işlenmiştir.
B) Sade bir Türkçe ile söylenmiştir.
C) Bir türküden alınmıştır.
D) Zengin kafiyelelidir.
E) 11'li hece ölçüsüyle söylenmiştir.

8. Türküde her birim iki bölümden oluşur: Asıl türkü sözlerinin bulunduğu kısım - - - -, birimleri birbirine bağlayan ve tekrar eden dizelerden oluşan kısım - - - - olarak adlandırılır.

Yukarıdaki boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Kıta - nakarat
B) Nakarat - kavuştak
C) Hane - kavuştak
D) Nakarat - bent
E) Hane - kıta

9. Karşıya kaban derler
Ökçeye taban derler
Kız hatırın kalmasın
Nişanlın çoban derler

Karşı kabansız olmaz
Ökçe tabansız olmaz
Niye hatırım kalsın
Sürü çobansız olmaz

Bu dizeler aşağıdaki mani türlerinden hangisini örneklemektedir?

- A) Yedekli mani
B) Deyiş
C) Artık mani
D) Kesik mani
E) Cinaslı mani

10. Telgrafın tellerine kuşlar mı konar
Herkes sevdiğine böyle mi yanar

Gel yanıma yanıma da yanı yanı başıma
Şu gençlikte neler geldi garip başıma

Bu türkü parçasının ahenk özellikleri için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 12'li hece ölçüsüyle söylenmiştir.
B) Yarım kafiye vardır.
C) Cinaslı bir söyleyiş vardır.
D) Kelime tekrarlarıyla ahenk pekiştirilmiştir.
E) Ulama örneği yoktur.

11. I. İlk söyleyeni belli olmayan, kulaktan kulağa sözlü olarak aktararak bugüne ulaşan edebiyat ürünleridir.
II. Mani, türkü, ağıt, destan, efsane, ninni, tekerleme, bilmece, fıkra, halk hikayesi, masal, atasözü, deyim, karagöz, ortaoyunu gibi manzum ve mensur türlerle temsil edilmektedir.
III. Manzum eserler daha çok hece ölçüsüyle söylenmiştir.
IV. Kimi eserlere, ağız özellikleri yansıtılmıştır.
V. Başlangıcı ilk İslami ürünlere kadar uzanır.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde anonim halk edebiyatı ile ilgili bir bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. Türkü ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Anonim halk edebiyatı ürünüdür.
B) Ezgilerine göre usullü ve usulsüz olarak iki kısma ayrılır.
C) Daima dördlükler hâlinde söylenir.
D) Konularına göre aşk, gurbet, kahramanlık, eşkıya, esnaf, çocuk ve oyun, askerlik ve çoban türküleri gibi alt türleri vardır.
E) Kavuşaksız türküler de vardır.

Halk Edebiyatı / Âşık Tarzı

1. Âşık tarzı halk edebiyatı ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kendisine ya da bir başkasına ait şiirleri saz eşliğinde yorumlayan ya da halk hikâyeleri anlatan âşıklarca oluşturulmuş bir edebî koldur.
- B) Bazı âşıklar şiir tekniği bakımından serbest şiire yönelmişlerse de asıl meyilleri hece veznedir.
- C) Âşıklar sanatlarını daha çok köyler ve kasabalar ile göçebe ya da yarı göçebe topluluklarda icra etmişlerse de şehirlerdeki kahvehanelerde, konaklarda, tekelerde ya da panayırda da hünerlerini gösterme imkânı bulmuşlardır.
- D) Âşıklık geleneği Osmanlı'da sınırlı sayıda insana ulaşabilen resmî eğitim ve öğretimin âşık fasılları ve hikâye anlatıcıları aracılığı ile kalabalık kitlelere ulaşmasında etkin bir rol oynamıştır.
- E) Âşık edebiyatı sözlü ve yazılı olmak üzere iki kaynağa dayanmaktadır. Sözlü kaynaklar daha çok âşıkların hafızasıdır. Yazılı kaynaklar ise cönk adı verilen antolojik defterlerdir.

2. *Koroğlu düşer mi yine şanından
Ayırır çoğunu er meydanından
Kırat köpüğünden düşman kanından
Çevrem dolup şalvar ıslanmalıdır*

Bu dördlük ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi söylenemez?

- A) Şiirin son dördlüğünden alınmıştır.
- B) Tam kafiye kullanılmıştır.
- C) Kafiye örgüsü düzdür.
- D) Koşma nazım şekliyle söylenmiştir.
- E) Bir güzellemeden alınmıştır.

3. 17. yüzyılda yaşadığı tahmin edilen şair Ahmet adlı bir âşığın oğludur. Karakoyunlu muhitinde yetişmiştir. Şiirleri koşma, semai ve az sayıda destandan oluşmaktadır. Şiirlerinin pek çoğunda maddi aşkı dile getirmiştir. Yaşadığı aşk macerası etrafında meydana gelen halk hikâyesinin diğer kahramanı Selvihan'dır.

Bu parçada sözü edilen halk şairi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ercişli Emrah
- B) Dadaloğlu
- C) Seyrani
- D) Dertli
- E) Âşık Ömer

4. *Bindirirler cansız ata
İndirirler tuta tuta
Var dünyadan yol ahrete
Yelken gider salın bir gün*

Bu şiir parçasında kullanılan edebî sanatlar aşağıdakilerden hangileridir?

- A) İstiare - tezat
- B) Benzetme - kişileştirme
- C) Hüsnütalil - istiare
- D) Tezat - cinas
- E) Mübalağa - istiare

5. *İncecikten bir kar yağar
Tozar Elif Elif diye
Deli gönül abdal olmuş
Gezer Elif Elif diye*

Bu dördükle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişileştirme yapılmıştır.
- B) Tam kafiye ve redif kullanılmıştır.
- C) 8'li hece ölçüsüyle söylenmiştir.
- D) Sade ve akıcı bir dili vardır.
- E) Semai nazım şekliyle söylenmiştir.

6. *Olmak istiyorsan dünyada mesut
Hakka halka yarayacak bir iş tut
Çalıştır oğlunu, kızını okut
İnsan olmak için okumak gerek*

*Vatan bizim, ülke bizim el bizim
Emin ol ki her çalışan kol bizim
Ayyıldızlı bayrak bizim, mal bizim
Söyle Veysel öğrenerek överek*

Bu şiir parçası için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Belli bir tezi vardır.
- B) Sade ve akıcı bir dile sahiptir.
- C) Yarım kafiye vardır.
- D) Aşk teması işlenmiştir.
- E) 11'li hece ölçüsüyle söylenmiştir.

7. I. *Bârekallah diyip giden sunama*
Yandım aşk oduna sakın kınama
Çekti gamzen okun vurdu sineme
Çetin iflah eyler bu yara meni

- II. *Bir nigâh-ı gamzeye tâkat getürmezken gönül*
Günde bin tîr-i cefâyâ sinedâr olmak da güç

Birincisi halk, ikincisi divan şiirinden alınan bu şiir parçaları için aşağıdakilerden hangisi ortaktır?

- A) Nazım birimi
C) Ölçü
B) Tema
D) Sade dil
E) Kafiye

8. 19. yüzyılda yetişmiş olan ---- Kayseri'nin Develi (Everek) ilçesinde doğmuştur. Asıl adı Mehmet'tir. Kaynaklara göre Köprülü Medresesi'nde öğrenim görmüş, hat sanatı ve nakkaşlık talim etmiştir. Hem hece hem aruz ölçüsüyle şiirler yazmıştır. Heceyle daha çok koşma ve semai nazım biçimlerini kullanan şairin destan, ilahi ve nefesleri de vardır. Aruzla ise gazel, semai, kalenderi, kıta, divan, müseddes, şarkı ve muhammes yazmıştır. Şöhretini şairlik gücü yanında haksızlıkları ve kusurları cesurca dile getirmiş olmasından alır.

Bu parçadaki boşluğa ismi getirilmesi gereken âşık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Köroğlu
C) Seyrani
B) Karacaoğlu
D) Gevheri
E) Dertli

9. *Dedim vatanın mı dedi ilimdir*
Dedim bülbül müdür dedi dilimdir
Dedim Nesimi Şah dedi kulumdur
Dedim satar mısın söyledi yok yok

- I. Semai nazım şekli ile yazılmıştır. ()
II. Nazım türü koçaklamadır. ()
III. Ait olduğu şiirin son dörtlüğüdür. ()
IV. Benzetme yapılmıştır. ()

Bu şiir parçası ile ilgili tespitlerden doğru olanın ardına (D), yanlış olanın ardına (Y) konduğunda uygun sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) (Y) (D) (D) (Y)
C) (Y) (Y) (D) (D)
B) (D) (Y) (Y) (D)
D) (D) (Y) (D) (Y)
E) (Y) (D) (Y) (D)

10. Aşağıdaki tanımlamalardan hangisi, sonunda yer alan araç içindeki terimle uyuşmamaktadır?

- A) Saz şairlerinin, kendilerinin veya başkalarının şiirlerini derledikleri, uzunlamasına açılan ve bu yüzden sığırdili de denilen şiir seçkileridir. (cönk)
B) Âşıkların kullandığı iri gövdeli, kısa saplı bir tür halk sazıdır. (çöğür)
C) Âşığın mahlas olarak âşıklık mertebesine erişmesi yolunda rüyasında yaşadığı bir ritüeldir. (bade içme)
D) Halk meclislerinde sazı ile irticalen şiir söyleyen şairlerdir. (kalem şairi)
E) Saz şairlerinin, belli bir ayak üzerine karşılıklı deyiş söylemeleridir. (atışma)

11. Aşağıdakilerden hangisinde anonim halk edebiyatı, âşık tarzı halk edebiyatı ve tekke edebiyatı nazım şekillerinden biri yer almaktadır?

- A) semai - şathiye - varsağı
C) mani - nefes - ilahi
B) türkü - devriye - semai
D) türkü - ağıt - koşma
E) nutuk - deme - varsağı

12. Aşağıdaki şiir parçalarından hangisi âşık tarzı halk şiirinin bir örneği olamaz?

- A) Dünyaya geldiğim anda
Yürüdüm aynı zamanda
İki kapılı bir handa
Gidiyorum gündüz gece
B) Ala gözlü nazlı dilber
Seni kandan sakınırım
Kandan değil hey efendim
Seni candan sakınırım
C) Ne düşmandan yıldık ne yoldan saptık
Yalanı bıraktık doğruya taptık
Yeniden mermerden altından yaptık
Tarih dedikleri yazar bozarı
D) Karac'oğlu derdim çoktur
Kaşlar kara bakış oktur
Bir misli manendi yoktur
Nice senin halin dilber
E) Köpük köpük gözlerini doldurur
bir başına mehemmed yedi düşman öldürür
mavzerinin namlusu hala sıcak
tutulmaz
ölümün derdi büyük yiğenim
çare bulunmaz

Halk Edebiyatı / Dinî- Tasavvufi Türk Edebiyatı

1. Yunus okur diller ile
Ol kumru bülbüller ile
Hakkı seven kullar ile
Çağırayım Mevlâm seni
**Bu şiir parçası ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söyle-
nemez?**
- A) Şiirin son dördlüğü olduğu
B) Kafiye düzeninin aaab olduğu
C) Yarım kafiye olduğu
D) Dizelerin hece sayılarının eşit olduğu
E) Bir koşma parçası olduğu
2. Aşağıdakilerden hangisi tekke edebiyatının genel özelliklerinden biri değildir?
- A) Hem aruz hem de hece ölçüsü kullanılmıştır.
B) Temel içerik ilahi aşk ve vahdet-i vücud anlayışıdır.
C) Sanat yapma endişesi ikinci planda olup öğretme ve yönlendirme esastır.
D) Türk edebiyatındaki ilk örnekleri Mevlâna tarafından verilmiştir.
E) İlahi, nefes, deme, devriye, şathiye, nutuk, gazel, mesnevi gibi tür ve şekiller kullanılmıştır.
3. Biz erenler gerçeğiyiz
Has bahçenin çiçeğiyiz
Hacı Bektaş köçeğiyiz
Edep erkan yol bizdedir
Bu şiir parçasıyla ilgili aşağıdaki verilen yargılardan hangisi yanlıştır?
- A) Teşbih sanatından yararlanılmıştır.
B) Nazım türü nefestir.
C) Âşık tarzı halk edebiyatı örneğidir.
D) Açık ve akıcı bir üslubu vardır.
E) Redif ve kafiye kullanılmıştır.
4. Aşağıdakilerden hangisi dinî-tasavvufi halk şiiri gele-
neği çevresinde eser veren sanatçılardan biri değil-
dir?
- A) Ümmi Sinan
B) Kayıkçı Kul Mustafa
C) Kaygusuz Abdal
D) Seyyid Nesimi
E) Yazıcıoğlu Mehmet

5. XIII. asırda Orta Anadolu çevresinde yaşamış mutasavvıf bir şairdir. Tasavvuf eğitimi için önce Hacı Bektaş-ı Velî'ye gittiği, ardından onun yönlendirmesiyle Tapduk Emre'nin müridi olduğu bildirilmektedir. Şiirlerinin özünü derin bir insan sevgisi, samimi bir Allah aşkı ve tasavvuf oluşturur. Dili son derece sadedir. Hem aruzla hem de heceyle şiirler yazmıştır. İlahi türünün en büyük ustasıdır. Tüm insanları ayırım gözetmeksizin kucaklayan bir bakış açısına sahiptir.
Bu parçada tanıtılan mutasavvıf şair aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Mevlâna
B) Sultan Veled
C) Yunus Emre
D) Pir Sultan Abdal
E) Erzurumlu İbrahim Hakkı
6. Aşkın aldı benden beni
Bana seni gerek seni
Ben yanarım dünü gün
Bana seni gerek seni
Aşkın, âşıklar öldürür.
Aşk denizine daldırır
Tecelli ile doldurur
Bana seni gerek seni
Bu şiir parçası için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
- A) Hece ölçüsü ile söylenmiştir.
B) Dize tekrarıyla ahenk pekiştirilmiştir.
C) Sehl-i mümteni özelliği göstermektedir.
D) Tam uyak ve redif kullanılmıştır.
E) Teşbih yapılmıştır.
7. Niçeler bu dünyede günâhını yuyamaz
'Ömri geçer yok yire iy dirîga tuyamaz
Bir niçe kişilerün gaflet gözün bağlamış
Hak yolına dirisen bir yufkaya kıyamaz
...
Var imdi miskîn Yûnus 'uryân olup gir yola
Yüz çokallu gelürse yalıncağı soyamaz
Aşağıdakilerden hangisinde bu şiir parçasının özellik yelpazesi doğru verilmiştir?
- A) Dinî-tasavvufi, gazel, yarım kafiye, istiare
B) Dinî-tasavvufi, mesnevi, yarım kafiye, teşbih
C) Âşık tarzı, koşma, yarım kafiye, istiare
D) Anonim, türkû, tam uyak, teşhis
E) Dinî-tasavvufi, gazel, yarım uyak, tevriye

8. Aşağıdakilerden hangisinde sanatçı, kendisine ait olmayan bir yapıtla birlikte verilmiştir?

- A) Mevlâna-Mecalis-i Seb'a
- B) Pir Sultan Abdal – Dilgüşa
- C) Sun'ullah Gaybi – Sohbetname
- D) Âşık Paşa – Garibname
- E) Eşrefoğlu Rumi – Müzekki'n-Nüfus

9. 17. yüzyılda yetişmiştir. Asıl adı Mehmet'tir. Babası bir Nakşibendi dervişi olan Soğancızade Ali Çelebi'dir. Şeyh Mehmed Efendi'nin dergâhında iken Uşak'a gelen Ümmi Sinan'a bağlanmış ve onunla birlikte Elmalı'ya giderek burada geçen dokuz senede seyr ü sülukunu tamamlamıştır. Otuzu aşkın eseri bulunan bu mutasavvıf şairin Tuhfetü'l-Uşşak, Mecmua ve Şerh-i Nutk-ı Yunus Emre adlı çalışmaları, Divan'ı dışındaki Türkçe eserlerinden birkaçıdır.

Bu parçada tanıtılan tekke edebiyatı şairi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Muhiddin İbn-i Arabi
- B) Niyazi-i Mısri
- C) Esrar Dede
- D) Şeyh Galip
- E) İbrahim Tennuri

10. Noldu bu gönlüm noldu bu gönlüm

Derd ü gam ile doldu bu gönlüm

Yandı bu gönlüm yandı bu gönlüm

Yanmada derman buldu bu gönlüm

Yan ey gönül yan yan ey gönül yan

Yanmadan oldu derdine derman

Pervane gibi pervane gibi

Şem'ine aşkın yandı bu gönlüm

(pervane: geceleri ışık çevresinde dönen küçük kelebek, şem: mum)

Bu şiir parçası ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Ölüm teması işlenmiştir.
- B) Benzetme, tekrar ve tezat sanatları vardır.
- C) 10'lu hece ölçüsüyle söylenmiştir.
- D) Açık ve akıcı bir üsluba sahiptir.
- E) Hem sözcük hem ek redif vardır.

11. I. Dinî-tasavvufi Türk edebiyatında sanat yapmakta çok dikkat çekmek, haberdar etmek, yönlendirmek ön planda tutulduğu için ölçü ve kafiye konusunda diğer halk edebiyatı alanlarına nazaran daha serbest hareket edilmiş, bu nedenle ölçü ve uyaklarda türlü aksaklıklar görülmüştür.

II. Dinî-tasavvufi Türk edebiyatı nazım türlerinden ilahi, farklı tarikatlarda nefes, satranç, divani, vezn-i aher gibi isimler almıştır.

III. Dinî-tasavvufi Türk edebiyatında mecazi ve sembolik anlatıma çokça başvurulmuştur. Örneğin şarap ile ilahi aşk, saki ile şeyh, meyhane ile tekke, sevgili ile Allah kastedilebilir.

IV. Mutasavvıfların belli tasavvufi mertebelerin esrarını anlattığı, alegorilerle örülü olan şathiyeler ilk bakışta manasız gibi görünen ancak tasavvuf felsefesine hâkim bir gözle ve derinlemesine bakıldığında gerçek iletisi anlaşılan bir şiir türüdür.

V. Dinî-tasavvufi Türk edebiyatı kullanılan vezin, nazım şekilleri, dil özellikleri ve içerikleri itibarıyla halk edebiyatı ve Destan Dönemi Türk Edebiyatı'nın kesişim noktalarından biridir.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde bir bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) I ve II.
- B) I ve IV.
- C) II ve V.
- D) III ve IV.
- E) III ve V.

12. XV. yüzyılda yaşamış önde gelen Halveti şeyhlerinden biri olan - - - mutasavvıf bir şairdir. Kaynaklar ilmî ve tasavvufi yönden bilinen bir aile içinde yetiştiği ve iyi bir medrese tahsili gördüğünü, Halvetiyye tarikatı pirlerinden Seyyid Yahya-yı Şirvani'ye bağlanıp seyr ü sülukunu tamamlayınca Anadolu'da irşadla görevlendirildiğini bildirmektedir. Eski Anadolu Türkçesi ve Azeri Türkçesi özelliklerinin bir arada bulunduğu şiirlerinde açık, nükteli, didaktik ve samimi bir üslup hâkimdir. Divanı dışında Çobanname, Miskinlikname, Neyname ve Kalemname adlı mesnevileri de kaleme almıştır.

Bu parçadaki boşluğa getirilmesi gereken mutasavvıf şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dede Ömer Ruşeni
- B) Elvan-ı Şirazi
- C) Eşrefoğlu Rumi
- D) Sakıb Dede
- E) Hacı Bayram-ı Veli

Tanzimat Edebiyatı / Yenileşme - Oluşum - Genel Özellikler

1. Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat Dönemi Türk Edebiyatı'nı hazırlayan gelişmelerden biri değildir?

- A) Batı tarzı eğitim veren okulların yaygınlaşması
- B) Tercüme faaliyetlerinin hız kazanması
- C) Meşrutiyetin ilan edilmesi
- D) Gazeteciliğin gelişmesi
- E) Osmanlılık fikrinin benimsenmesi

2. I. Türk edebiyatına yeni türler kazandırılmıştır.
II. Edebiyatın konu alanı genişletilmiştir.
III. Eski ile yeninin iç içe olduğu bir devredir.
IV. Arap ve Fars edebiyatının etkisinde kalınmıştır.
V. Vatan, toprak ve halk kavramları etrafında milliyetçilik ideolojisi desteklenmiştir.

Tanzimat Dönemi Türk Edebiyatı ile ilgili numaralı cümlelerden hangilerinde bilgi yanlışdır?

- A) I ve II. B) II ve III. C) II ve IV.
- D) III ve V. E) IV ve V.

3. Aşağıdakilerin hangisinde Tanzimat Edebiyatı'nın hazırlık dönemi ile ilgili bir bilgi yanlışdır?

- A) Tercüme Odası etkin bir faaliyet alanı bulur.
- B) Adalet, eşitlik ve özgürlük kavramlarının popülaritesi artar.
- C) Gazetecilik etkili bir haberleşme aracı hâline gelir.
- D) Anadolu insanını bir ve bütün kılma politikası izlenir.
- E) Fransız kültürü ve edebiyatının etkisi artar.

4. I. Batı dillerinin Türkçe üzerindeki etkisinin artması
II. Yeni türlerin ve mevcut türlerde yeniliklerin görülmesi
III. Köleliğin toplum hayatından kazanması
IV. Yaşam tarzı, hukuk ve eğitim gibi hayatın birçok alanında ikilikler yaşanması
V. Halkçı söylemlerin artması

Yukarıdakilerden hangisi Osmanlı toplumunda yeni bir dönemin başlangıcı kabul edilmiş Tanzimat Fermanı sonrası görülen yeniliklerden biri değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat Dönemi Türk Edebiyatı'nın oluşumunu hazırlayan Gülhane Hatt-ı Hümayunu'nun ilan edilme nedenlerinden biri değildir?

- A) Batılı devletlerin Osmanlı'nın iç işlerine müdahale etmesini engellemek
- B) Mısır meselesinin çözümünde destek artırmak
- C) Yapılan ıslahatlarla çağa ayak uydurabilmek
- D) Kanun-i Esasi'de belirlenen prensipleri pekiştirmek
- E) Fransız İhtilali'nin güçlendirdiği milliyetçilik söyleminin tesirini kırmak

6. I. Hak, özgürlük gibi kavramlar revaç bulmuştur.
II. Roman, gazete, hikâye, şiir ve tiyatro gibi türler ilk defa bu dönemde görülmeye başlanmıştır.
III. Bireye dair hayat kesitleri sanatın odağına yerleşmiştir.

Tanzimat Dönemi Türk Edebiyatı ile ilgili numaralanmış cümlelerden doğru olanın yanına (D), yanlış olanın yanına (Y) yazıldığında doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

I	II	III
A) (Y)	(D)	(D)
B) (D)	(Y)	(Y)
C) (Y)	(Y)	(D)
D) (D)	(Y)	(D)
E) (Y)	(D)	(Y)

7. Adını “düzenlemeler” anlamına gelen bir sözcükten alan ve Osmanlı İmparatorluğu’nun Batılılaşmaya dönük ıslahatlarının fikrî ve edebî hayattaki karşılığını ifade eden Tanzimat Dönemi Türk Edebiyatı’nın 1860 yılında Agah Efendi ile Şinasi’nin birlikte çıkardıkları - - - - adlı gazete ile başladığı düşünülmektedir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) İbret
B) Hürriyet
C) Ceride-i Havadis
D) Tercüman-ı Ahval
E) Takvim-i Vekai

8. Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat Edebiyatı’nın birinci dönemine ait bir özellik değildir?

- A) Özden çok biçime önem verilmiştir.
B) “Sanat, toplum içindir.” ilkesi benimsenmiştir.
C) Klasisizm ve romantizm akımlarının etkisinde kalınmıştır.
D) Tiyatro oyunları birer eğitim aracı olarak kullanılmıştır.
E) Şinasi, Namık Kemal ve Ziya Paşa bu dönemin öne çıkan sanatçılarıdır.

9. Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat Dönemi’nde gazeteye önem verilmesinin nedenlerinden biri değildir?

- A) Farklı görüşleri bir arada değerlendirebilme imkânı sunması
B) Halkın eğitilmesinde etkin bir araç olması
C) Aydın kesimin halka buluşmasını sağlaması
D) Birçok kimse için istihdam kapısı olması
E) Yeni türlerin edebiyata kazandırılmasına vesile olması

10. Tanzimat sanatçıları özellikle divan edebiyatına karşı çıkarak pek çok alanda yenilikler getirmelerine rağmen bazı özellikleriyle eski edebiyatın devamı olmaktan kurtulamamışlardır. Bu durumda savundukları ile yaptıkları arasında birtakım çelişkiler ortaya çıkmıştır.

Aşağıdaki özelliklerden hangisi Tanzimat sanatçıları’nın bahsedilen çelişkilerinden biridir?

- A) Aruz ölçüsü kullanmaları
B) Sosyal fayda amacına yönelmeleri
C) Roman ve Batılı tarzda hikâye örnekleri vermeleri
D) Gazetecilikle ilgilenmeleri
E) Eşitlik, kardeşlik ve özgürlük kavramlarını vurgulamaları

11. Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat Dönemi sanatçılarından biri değildir?

- A) Sami Paşazade Sezai
B) Şemsettin Sami
C) Ahmet Vefik Paşa
D) Hüseyin Rahmi Gürpınar
E) Muallim Naci

12. Aşağıdaki Tanzimat Dönemi sanatkarlarından hangisinin roman türünde bir eseri yoktur?

- A) Namık Kemal
B) Ahmet Mithat Efendi
C) Nabizade Nazım
D) Şinasi
E) Recaizade Mahmut Ekrem

Tanzimat Edebiyatı / Öğretici Metinler

1. Vatana gönülden bağlanma ve onu sevmek; sebepsiz yere, sırf insanın tabiatından gelme bir istek değildir. İnsan vatanını sever çünkü Allah'ın insanlara bahsettiği şeylerin en azizi olan hayat, vatan havasını teneffüsle başlar. İnsan vatanını sever çünkü tabiatın, yani Allah'ın bağışladığı şeylerin en parlağı olan göz, dünyaya ilk baktığı zaman vatan toprağını görür. İnsan vatanını sever çünkü vücudunun maddesi, vatanın bir parçasıdır. İnsan vatanını sever çünkü hürriyeti, rahatı, hakkı, menfaati vatan sayesinde ayakta kalabilir. İnsan vatanını sever çünkü varlık sebebi olan atalarının sakın mezarlığı ve çocuklarının meydana geleceği yer, vatandır. İnsan vatanını sever çünkü vatan çocukları arasında dil birliği, menfaat birliği ve birbirine fazla alışıklık olduğundan, gönül yakınlığı ve düşünce kardeşliği doğmuştur.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anlatım neden-sonuç ilişkisi üzerinden gerçekleştirilmiştir.
B) Bir fikir benimsetilerek sosyal fayda sağlamak amaçlanmıştır.
C) Hitabet üslubu söz konusudur.
D) Objektif bir yaklaşım görülmektedir.
E) Vatan ve vatanseverlik kavramları üzerinde durulmuştur.

2. **Namık Kemal ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Tasvir-i Efkâr'da yayımladığı "Lisan-ı Osmani'nin Edebiyatı Hakkında Bazı Mülâhazatı Şâmilidir." adlı makalesinde dil konusuna eğilmiş, divan edebiyatını eleştirmiştir.
B) Defter-i Amal'inde çocukluğundan itibaren başından geçen bazı hatıraları kaleme almıştır.
C) Ziya Paşa'nın Harabat isimli divan şiirinden yana yargıların ve örneklerin yer aldığı antolojik eserini Tahrib-i Harabat ve Takip başlıklı yazılarıyla eleştirmiştir.
D) Tiyatronun halka doruları öğretmekte etkili bir araç olduğunu düşünmüştür.
E) Celaleddin Harzemşah isimli tiyatro eserinin başında yer alan mukaddimede edebiyat ve tiyatro hakkındaki görüşleri yer almaktadır.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde Şinasi'nin Tanzimat Edebiyatı'na katkılarıyla ilgili yanlış bir bilgi verilmiştir?**

- A) Noktalama işaretlerini ilk kullananlardandır.
B) Avrupa gezilerini anlattığı "Avrupa'da Bir Cevelan" ilk gezi yazısı örneklerindendir.
C) Türk edebiyatındaki ilk makale örneği kabul edilen Tercüman-ı Ahval Mukaddimesi'ni yazmıştır.
D) İlk özel gazeteyi çıkarmıştır.
E) Batılı anlamda ilk tiyatro örneği kabul edilen Şair Evlenmesi'ni yazmıştır.

4. Ta'lim-i Edebiyat'ı ise hergün okuyorum. Bana senin makalen değil, hayalin bile bir ders-i edebidir. Yazdığın şeylerden istifade ettiğim gibi seni düşünmekten de müstefid olurum çünkü memleketimizde benim istidadıma bi-hakkın takdir edenlerin -ikincisi diyemem- birincilerindensin. Aile-i edebiyat içinde bir yetim olduğum halde Kemal ile sen bana peder, birader oldunuz. Seni daha öğrenmediğime nasıl hükmedersin, bilemem.

Bu öğretici metin parçası için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir mektuptan alınmıştır.
B) Muhataba olan sevgi ve hürmet dile getirilmektedir.
C) Söz oyununa başvurulmuştur.
D) Muallim Naci'ye yazılmıştır.
E) Bir değerlendirme yapılmıştır.

5. **Aşağıdaki sanatçı-eser-tür eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?**

- A) Ziya Paşa - Şiir ve İnşa - Eleştiri
B) Akif Paşa - Tabsıra - Biyografi
C) Şemsettin Sami - Kamus-ı Fransevi - Sözlük
D) Muallim Naci - Muhaberat ve Muhaverat - Mektup
E) Nabizade Nazım - Yadigarlarım - Hatıra

6. 1968'de Hürriyet gazetesinde yayımlanan - - - başlıklı yazıya göre şiir her toplumda görülen doğal bir sanat olup bütün uluslar kendi özelliklerini yansıtan şiirlere sahiptir. Divan edebiyatı ise Osmanlı şairlerinin Arapları, İranlıların da Arapları taklit etmeleriyle ortaya çıkmış melez bir yapıdır. Türk edebiyatını temsil edebilecek asli ürünler, divan edebiyatı şairlerinin beğenmediği halk türkülerinde, âşıklar arasında söylenen "deyiş", "üçleme" ve "kayabaşı"larda aranmalıdır.

Bu parçadaki boşluğa aşağıdaki isimlerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ömer'in Çocukluğu
B) Harabat
C) Şiir ve İnşa
D) Magosa Hatıraları
E) Takdir-i Elhan

7. Aşağıdaki tanımlamalardan hangisi parantez içindeki eseri karşılamamaktadır?

- A) Samipaşazade Sezai'nin hikâye, hatıra, gezi notları ve sohbet yazılarından meydana gelmiş eseri. (Rumuzü'l-Edeb)
B) Şinasi tarafından 1862'de yayımlanmaya başlanan ilk Türkçe gazetelerden biri (Tasvir-i Efkar)
C) Muallim Naci'nin kaleme aldığı; imla kuralları, edebiyat terimleri ve nazım biçimleri hakkında bilgi veren bir eser (Islahat-ı Edebiyye)
D) Recaizade Mahmut Ekrem'in Mekteb-i Mülkiye'de verdiği derslerin notlarından oluşan dört bölümlük bir kuram kitabı (Tahsil-i Edebiyat)
E) Ahmed Vefik Paşa tarafından 1873-76 yılları arasında kaleme alınan Türkçe'den Türkçe'ye ilk sözlük çalışması (Kamus-ı Türki)

8. Kelâm müdavele-i tasavvur hizmetine kudretten müvekkel bir cism-i lâtif ki binlerce seneler geçse taravet-i nev-civânesine zevâl erişmez. Amma haysiyet-i kemâli itibârında bulunan sıhhat-i meâliyle tenâsüb-i endâmı hükmünde olan tertîb-i intizâmı yerinde olmalıdır ki herkes indinde mahbûb-ı kulûb ve o hâl ile her zaman memdûh ve mergûb olabilsin.

(müdavele-i tasavvur: düşüncelerin harekete geçmesi, müvekkel: temsilci, cism-i lâtif: güzel kadın, taravet-i nev-civâne: tazelik, zevâl: sona erme, haysiyet-i kemâl: değer derecesi, sıhhat-i meâl: mana yerindeliği tenâsüb-i endâm: üslup güzelliği, tertîb-i intizâm: düzenli dizilim, mahbûb-ı kulûb: gönüllerin sevgilisi, memdûh: övülen, mergûb: beğenilen)

Bu metin parçası için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Öğretici bir metinden alınmıştır.
B) Koşul - sonuç ilişkisi kurulmuştur.
C) Değerli sözün ancak sade dille sağlanabileceği savunulmuştur.
D) Tartışmacı bir anlatım sergilenmiştir.
E) Somutlama yapılmıştır.

9. Hayli kısa süren yazın yaşamında türlü konularda iki yüzden fazla makale, telif - tercüme on altı kitap kaleme alan - - - , Muallim Naci ile edebî sohbetler, Namık Kemal ile zaman zaman şiddetli münakaşalara varan tartışmalara girişmiştir. Romantizmin sübjektif edebiyatına karşı ilmiği ve nesnelliği savunmuştur. "Victor Hugo" adlı eseri de bir romantizm eleştirisi olup aynı zamanda natüralizmi Türkiye'de tanıtan ilk eserdir.

Bu parçadaki boşluğa adı getirilmesi gereken Tanzimat Dönemi fikir adamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mizancı Murat
B) Beşir Fuat
C) Menemenlizade Mehmet Tahir
D) Ahmet Midhat Efendi
E) Ali Suavi

Tanzimat Edebiyatı / Coşku ve Heyecana Bağlı Metinler

1. *Ne mümkün zulm ile bîdâd ile imhâ-yı hürriyet
Çalış idrâki kaldır muktedirsen âdemiyyetten*
*Gönülde cevher-i elmâsa benzer cevher-i gayret
Ezilmez şiddet-i tazyikten te'sir-i sıkletten*
(bîdâd: adaletsizlik, idrâk: kavrama, muktedir: güçlü, âdemiyyet: insanlık; tazyik: baskı, sıklet: sıkıntı)
Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
- A) Klasik Türk edebiyatının şekil özelliklerine sahiptir.
B) Teşbih sanatı yapılmıştır.
C) Türk şiiri için yeni denilebilecek bir içeriğe sahiptir.
D) Fikir temelli bir manzumudur.
E) Zengin kafiye kullanılmıştır.
2. **Tanzimat Dönemi coşku ve heyecana bağlı metinleri ile ilgili aşağıdaki karşılaştırma ifadelerinden hangisi yanlıştır?**
- A) Birinci dönem şiiri daha toplumcu, halkçı bir karaktere sahiptir.
B) Birinci dönemin şiir dili fayda prensibinin etkisiyle ikinci döneme göre daha sadedir.
C) Birinci dönemde aruz ölçüsüne bağlı kalınmışken ikinci dönemde daha çok hece ölçüsü tercih edilmiştir.
D) Birinci dönemde vatan, hürriyet, adalet gibi kavramlar ön planda iken ikinci dönemde aşk, doğa ve bireysel duygular revaç bulmuştur.
E) Birinci dönemde klasisizm ve romantizm etkinken ikinci dönemde realizmin tesiri ağırlık kazanmıştır.
3. *Bu ayrılık bana yaman geldi pek,
Ruhum hasta, kırık kolum kanadım.
Ya gel bana, ya oraya beni çek,
Gözüm nuru oğulcuğum, Nijad'ım!*
Recaizade Mahmut Ekrem'e ait bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
- A) Uyak ve redif kullanılmıştır.
B) Sanat toplum içindir anlayışı ile kaleme alınmıştır.
C) Şiirdeki hâkim duygu hüzündür.
D) Dörtlük nazım birimi ile yazılmıştır.
E) Sade ve akıcı bir dili vardır.

4. Tanzimat Edebiyatı ikinci döneminin kırka yakın eseriyle en üretken, en yenilikçi kalemlerinden olan ve "şair-i azam" unvanıyla anılan ---- bu özellikleriyle modern edebiyatımızın kurucularındandır. Türlü elçiliklerde görev almasının etkisiyle hem Doğu hem Batı kültürüne hâkimdir. Sahra adlı ilk şiir kitabından itibaren Türk şiirine yeni bir yön vermiştir.
Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki isimlerden hangisi getirilmelidir?
- A) Recaizade Mahmut Ekrem
B) Abdülhak Hamit Tarhan
C) Samipaşazade Sezaî
D) Nabizade Nazım
E) Şemsettin Sami
5. **İçerik özellikleri dikkate alındığında aşağıdaki dizelerden hangisi Tanzimat Edebiyatı'nın birinci dönemindeki sanat anlayışını temsil etmemektedir?**
- A) Usanmaz kendini insan bilenler halka hizmetten
Mürüvvet-mend olan mazluma el çekmez iânetten
B) Kâdı ola da'vâcı vü muhızır dahî şâhid,
Ol mahkemenin hükmüne derler mi adâlet?
C) Vatan bir bî-vefâ nâzende-i tannâza dönmüş kim
Ayırmaz sâdikân-ı aşkını âlâm-ı gurbetten
D) Zaman zamân-ı terakki cihân cihân-ı ulûm
Olur mu cehl ile kâbil bekâ-yı cem'iyât
E) İşte peykânın gönül hecrinde şevkum sâkin it
Susuzam bir kez bu sahrâda menüm-çün ara su
6. *Yâ Rabb, nedir bu keşmekeş-i derd-i ihtiyâc
İnsanın ihtiyâcı ki bir lokma nânedir*
(keşmekeş-i derd-i ihtiyâc: ihtiyaç derdi için çekişme, nân: ekmek)
Bu beyitle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
- A) Sözde soru cümlesi kullanılmıştır.
B) Yabancı kelime ve tamlamalara yer verilmiştir.
C) Mübalağa sanatı yapılmıştır.
D) Eleştirel bir bakış açısı söz konusudur.
E) Hikemî bir üsluba sahiptir.

7. *Mevsim-i nev-bahar edince hulûl**Ki tebessüm-numûn olur enhâ**Subh-ı tâbân gibi usul usul**Hoş-nişinân-ı âlem-i sahrâ**Ki bahâranlara gelir bayram*

(nev-bahar: ilkbahar, hulûl: başlama, tebessüm-nümûn: gülümseyen, enhâ: her taraf, subh-ı tâbân: sabah parlaklığı, hoş-nişinân: hoşça oturanlar, sahrâ: çöl-kır)

Bu dizeler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bahara duyulan özlem anlatılmıştır.
- B) Bireysel bir bakış açısı söz konusudur.
- C) Kişileştirme yapılmıştır.
- D) Redif yoktur.
- E) Betimleyici bir anlatım yapılmıştır.

8. **Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat Dönemi'nde şiir türüyle ilgili gelişmelerden biri değildir?**

- A) Şiirde konu bütünlüğüne önem verilmesi
- B) Özgürlük, adalet, millet ve kardeşlik gibi kavramların önemsenmesi
- C) Noktalama işaretlerinin kullanılması
- D) Şiirin araçsallaştırılması
- E) Sone, terzarima, triyole gibi biçimlerin kullanılmaya başlanması

9. **Aşağıdakilerden hangisi genel anlamda divan şiiri ve Tanzimat Dönemi şiiri için ortak bir özelliktir?**

- A) Örnek alınan edebî ekoller
- B) Somutluk-soyutluk
- C) Ahenk unsurları
- D) Halk edebiyatına bakış açısı
- E) Şiirlere özel isim verilmesi

10. *Pek rengine aldanma felek eski felektir**Zira feleğin meşreb-i nasazı dönektir**Ya bister-i kemhada ya viranede can ver**Çün bay u geda hâke beraber girecektir**Allah'a sığın şahs-i halimin gazabından**Zira yumuşak huylu atın çiftesi pektir*

Bu şiir parçasında aşağıdaki edebî sanatlardan hangileri kullanılmıştır?

- A) Teşbih - tezat - telmih
- B) Kinaye - teşhis - tezat
- C) Tevriye - tenasüp - teşbih
- D) Tevriye - tezat - irsal-i mesel
- E) Tezat - irsal-i mesel - teşhis

11. Şiir, eleştiri, sözlük ve edebiyat tarihi alanlarında eserler veren bu Tanzimat Dönemi sanatçısının asıl adı Ömer'dir. Ahmed Midhat Efendi'nin sahibi olduğu Tercüman-ı Hakikat'in edebî sütununu yönetmeye başladıktan sonra yazdığı şiirleri ve Fransızcadan yaptığı çevirilerle adını duyurmuştur. Bazı şiirlerinde Mesud-ı Harabati takma adını kullanan sanatçının eserlerinden ikisi daha çok yeni şekillerle yazılmış şiirlerini ihtiva eden Ateşpare ile eski tarz şiir şekillerinden meydana gelen Şerare'dir.

Bu parçada tanıtılan Tanzimat Dönemi sanatçısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mizancı Murat
- B) Emin Nihat Bey
- C) Ali Suavi
- D) Muallim Naci
- E) Direktör Ali Bey

12. **Aşağıdaki sanatçı - eser eşleştirmelerinden hangisinin de yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Şinasi - Müntehebat-ı Eşar
- B) Recaizade Mahmut Ekrem - Nağme-i Seher
- C) Ziya Paşa - Hilâl-i Osmânî
- D) Abdülhak Hamit Tarhan - Bunlar Odur
- E) Namık Kemal - Vaveyla

Tanzimat Edebiyatı / Anlatmaya Bağlı Metinler

1. Mahpeyker, insan yüreğinin derinliklerini görmekte edindiği ustalık sayesinde Ali Bey'in gönlündeki hisleri tamamiyle gözünün önünden geçirdikten sonra, kâh söylediği sözlerle pişmanlık gösterir kâh sevgisini hissettirdiğinden dolayı gönlünde meydana gelen gizli memnuniyeti örtmeye çalışır kâh âşıkane hareketlerine karşısındakinden güzel karşılıklar bekler tarzda birtakım şivelere dökülerek her bakışında bir başka ima, her hareketinde bir başka işve göstere göstere Ali Bey'i bulunduğu hazin şaşkınlık içinden kurtarmaya çalıştı. Bu suretle yavaş yavaş çoğunun çehresine toz pembe yaşmaklar kadar hafif bir al renk yayılmaya başladı.

Tanzimat Dönemi Türk Edebiyatı ürünü olan bu metin için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Betimleyici bir anlatım sergilenmiştir.
- B) Benzetme sanatı yapılmıştır.
- C) Hâkim anlatıcı bakış açısı kullanılmıştır.
- D) Kahramanlar karakter özelliği göstermektedir.
- E) Bir anlatmaya bağlı edebî metin kesitidir.

2. Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat Dönemi'nde kaleme alınmış bir anlatmaya bağlı edebî metin değildir?

- A) Küçük Şeyler
- B) Letaif-i Rivayat
- C) Tercüme-i Telemak
- D) Aşk-ı Memnu
- E) Taaşuk-ı Talat ve Fitnat

3. Aşağıdaki Tanzimat Dönemi sanatkarlarından hangisi hikâye türünde eser vermiştir?

- A) Şinasi
- B) Abdülhak Hamit Tarhan
- C) Namık Kemal
- D) Şemsettin Sami
- E) Ahmet Midhat Efendi

4. Aşağıdaki kahraman-eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Mustafa Meraki Efendi, Canan - Hasan Mellah
- B) Dilber ve Celâl Bey - Sergüzeşt
- C) Suphi ve Sırrıcemal - Zehra
- D) Bihruz Bey ve Periveş - Araba Sevdası
- E) Adil Giray ve Perihan - Cezmi

5. • Pozitivist felsefeden beslenir.
• Gözlem ve tasvir önemsenmiştir.
• Nesnellik esastır.
• Özellikle hikâye ve roman türünde etkisini göstermiştir.

Bu özellikler Tanzimat Dönemi Türk Edebiyatı'nın etkisinde kaldığı hangi edebî akımı tanımlamaktadır?

- A) Klasisizm
- B) Realizm
- C) Romantizm
- D) Parnasizm
- E) Sembolizm

6. Asıl mesleği askerlik olan Tanzimat Dönemi roman ve hikâye yazarı - - - - ilk yazısını 1880'de Vakit gazetesinde yayımlamıştır. Bir sonraki yıl ise Ceride-i Havadis'te "Hoşnişin veya Cihanda Safâ Bu mu?" isimli manzum bir piyesini neşretmiştir. Şiir ve makale alanlarında da çalışmalarını yapan sanatkarın asıl ününü konusu Kaş'ın bir köyünde geçen uzun hikâyesi ile kıskançlık psikolojisi üzerinden kurguladığı romanı sağlamıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere getirilmesi gereken isim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Muallim Naci
- B) Samipaşazade Sezai
- C) Nabizade Nazım
- D) Ali Suavi
- E) Mizancı Murat

7. Tanzimat Dönemi roman ve Batı tarzı hikâyeleri ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Türk edebiyatındaki ilk örnekler olmaları sebebiyle teknik zayıflıklar ve eski anlatı tarzlarından izler taşıyan üslup özellikleri görülmektedir.
- B) Olayların gerçekleştiği mekân genellikle İstanbul'dur.
- C) Yanlış Batılılaşma, esaret, mirasyedilik ve eğitimsizliğin doğurduğu olumsuz sonuçlar ele alınan asli çatışmalardandır.
- D) Sosyal fayda prensibinden hareketle oluşturulan roman ve hikâye içerikleriyle halkı eğitime amacı güdülmüştür.
- E) İlk yerli örnekler romanda İntibah iken Batı tarzı hikâyede Küssadan Hisse'dir.

8. Yalı komşuları Düriye Hanım'ın hanesinde hiç böyle şeyler işitmedikleri cihetle istigrap ediyorlar idi. Vakıa Ziba'nın oraya vürudunu ve maksat dahi kızın terbiyesi olduğunu Düriye Hanım bir ihtiyat olmak üzere evvelce birkaç komşuya haber vermiş idiyse de sair komşuların henüz bundan haberleri yok idi. Halbuki İstanbul'umuz malumdur ya! Kaide-i medeniyet herkesin kendi hanesi dâhilinde hâkim olarak onun haricine karışmamasını iktiza ettirdiği hâlde bizim usul-i medeniyetimiz iktizasınca biz hepimiz mahalle kethüdası kesiliriz. Herkesin hanesine karışırız. Hatta bazılarımız kendi hanesine karıştığından ziyade âlemin hanesine karışmak ile işigal eder. O kadar ki âlemin hanelerinde bulup tashihine lüzum gösterdiği kusurları kendi hanesinde de arayıp bularak tashih etmiş olsa hanesinin pek mükemmel bir hane olacağı derkâr iken işigalini böyle müsmir bir surette etmeyip de beyhude yere edenlerimiz pek çoktur. "Mevla cümlesini ıslah eylesin" diyelim.

Bu metnin dil ve anlatım özellikleri için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hâkim bir anlatıcı kullanılmıştır.
- B) Geriye dönüş tekniği uygulanmıştır.
- C) Anlatıcı hikâyeyi kesip şahsi fikirlerini sunmuştur.
- D) Eleştirel bir anlatım tutumu söz konusudur.
- E) Yabancı sözcük ve tamlamalara yer verilmiştir.

9. I. Haseki taraflarında bir çıkmaz sokağın içinde yalnız tavan üç odalı bir ev, bir mezar gibi, sükunet-i ebediye ile muhat idi. Bir hal-i nisyan ve metrukiyette bulunuyordu. Çatısından kopan bir tahta, damdan uçan bir kiremit, duvarlarından yuvarlanan bir taş senelerce düştüğü yerde kalır.

Ara sıra çirkin, ihtiyar bir Rum karısı -cadılara mahsus dehşet ve sükunetle- dışarı çıkarak malzeme-i beytiyesini iştira ve tedarikle alelacele eve girip kaybolurdu.

II. Hüsn etmede idi dem-be-dem âh

Bir Aşk bilirdi bir de Allâh

İsmet buna sordı sûz-ı derdi

Gûş etdi cevâb âh-ı serdi

Hüsn eyledi mâcerâyı takrîr

Rü'yâsını etdi böyle ta'bîr

Aşağıdakilerden hangisi bu metin parçaları için ortak bir özelliktir?

- A) Mahalli unsurlar içermeleri
- B) Anlatma esasına dayalı olmaları
- C) Konuları
- D) Dil ve yapı özellikleri
- E) Bağlı oldukları edebî gelenek

10. İki sene sonra Paşa yine ma'zûlen İstanbul'a geldiği zaman mahdum beyi kara cümleden, imladan, kıraatten bizzat bi'lîmtihan malumatını derece-i kâfiyede görmekle tahsiline ikmal edip de bir şehadetname alıncaya kadar mektebe devam ettirmeğe lüzum görmeyerek çocuğu kendi arzusu üzerine Babîâlî aklâmından birisine çırağ ettirmiş ve Beyefendi için tahsili artık bi't-tabi vacip görünen Fransızca ile beraber ikinci derecede lüzumu teslim olunan Arabî ve Farisîyi öğrenmek üzere Bihrûz Bey'e başka başka maaşlı hocalar tayin etmiş idi.

Bu metide Tanzimat Dönemi zihniyetini oluşturan kavramlardan hangileri işaret edilmektedir?

- A) Batılılaşma - Eğitim
- B) Osmanlıcılık - Eşitlik
- C) Halkçılık - Kardeşlik
- D) Vatanseverlik - Türkçecilik
- E) Romantizm - Hümanizm

Tanzimat Edebiyatı / Göstermeye Bağlı Metinler

1. Dil ve tarih alanında da çalışmaları olan bu Türkçü devlet adamı, Bursa valiliği sırasında bugün kendi adıyla anılan bir tiyatro binası yaptırmış ve burada kendi çevirdiği veya uyarladığı oyunları sahneletmiştir ki özellikle Moliere'den yaptığı "Kadınlar Mektebi, Tartüf" gibi tercümeleri ve "Zor Nikâh, Zoraki Tabip" gibi adaptasyonları ile devrin edebiyat çevrelerinde ünlenmiştir.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Namık Kemal
- B) Ahmet Mithat Efendi
- C) Ahmet Vefik Paşa
- D) Şinasi
- E) Ziya Paşa

2. Aşağıdaki yazar- eser eşleştirmelerinden hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) Ahmet Mithat Efendi - Siyavuş
- B) Şemsettin Sami - Besa yahut Ahde Vefa
- C) Namık Kemal - Akif Bey
- D) Abdülhak Hamit Tarhan - Şir
- E) Recaizade Mahmut Ekrem - Afife Anjenik

3. Emsâl-i edebîyyedendir ki Hakikat nâmında bütün âlem-yân içinde mahbûb-ı kulûb olmağa lââyık bir kız varmış. Saçları dağınık, bağırı açık gezdiği için delidir demişler, zincire vurmuşlar. Sonra Akıl nâmında bir hekîm çehreyi eski hâlinde bırakmakla beraber dikkat olunmayınca anlaşılmaz bir tarza getirir bir düzgün icâd etmiş adını mesel koymuş, Hakikat'in yüzünü onunla boyamış. Arkasına da âdet denir bir makbûl biçiminde libâslar giydirmiş, yine kızı meydana salıvermiş. O vakit Hakikat herkes indinde makbûl olmağa başlamış. İşte tiyatro, yüzüne mesel düzgünleri sürülmüş, arkasına âdet libâsları giydirilmiş olan Hakikat'in teşahhus etmiş bir misâlidir.

Bu parçada Namık Kemal tiyatronun hangi özelliğini vurgulamaktadır?

- A) Göstermeye bağlı bir tür olmasını
- B) Değişime açık bir yönünün olmasını
- C) Aklın ürünü olmasını
- D) Sembolik bir dilinin olmasını
- E) Gerçeklerden beslenmesini

4. I. **Hacivat** – Merhaba Karagöz'üm, uğurlar olsun!
Karagöz – İftar kokuları burnuna dolsun!
Hacivat – Hah hah hah! Eksik olma, beni yine gül-dürdün! Aman!
Karagöz – Ne oldu Hacı Cavcav, kel kafanı bit mi ısır-
dı?
Hacivat – Değil efendim! Sen göbeklenmişsin.
Karagöz – Pataklarım.
- II. **İskender** – Makber makber cihan açılmış!
Gülşenlere yıldırım saçılmış!
Leşker leşker serilmiş emvât!
Efrâd-ı beşer vuhûşa akvât!
Aristo – Hırsındır eden bu hâli îcâb!
İskender – Ateşler içinde şehir-i Pencab,
Güya ediyor semaya rihlet.
Aristo – Mahvolmuş onunla bir de millet!
İskender – Ey nefis-i harîs, aceb ne buldun?
Aristo – Ey şah-ı cihan, muzaffer oldun!
İskender – Eyvah! Eyvah!
Aristo – Boş nedamet!

**Bu metin parçaları ile ilgili karşılaştırmada aşağıdaki-
lerden hangisi yanlıştır?**

- A) I. parça geleneksel Türk tiyatrosunu, ikinci parça mo-
dern Türk tiyatrosunu örneklemektedir.
- B) I. parça mensur ikinci parça ise manzum formdadır.
- C) I. parçada güldürü unsuru hâkimken ikincisinde piş-
manlık duygusu ön plandadır.
- D) I. parçada yerli kültürün kahramanları ikinci parçada
ise evrensel isimler konuşturulmuştur.
- E) I. parçanın dili ikinciye göre daha ağır ve süslüdür.

5. I. Tanzimat dönemi tiyatrosunda eserlerin birçoğu sah-
nelenmek için değil okunmak için kaleme alınmıştır.
II. İşlenen konular vatan savunması, cariyelik, eğitim,
evlilik, batıl inançlar gibi daha çok sosyal içeriklidir.
III. İlk örneklerde birçok çeviri ve uyarlama örneği vardır.
IV. Tiyatro metinleri klasisizm etkisiyle manzum formda
yazılmışlardır.
V. Türk tiyatrosunda önemli bir yer işgal eden Gedikpa-
şa Tiyatrosu, 1868 yılından itibaren Türkçe oyunlar
sahnelemeye başlar.

**Numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı
vardır?**

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. **İçli Kız** – (Kendi kendine) Bu halayık kısmına da ne kadar acırım. Bak mesela şu bîçare. Genç, güzel, mahcup, terbiyeli, ancak tahsili eksik... Üç sene evvel İstanbul'a gelmiş, tamam on sekiz yaşında iken memleketinden ayrılmış. Kim bilir zavallının orada bir sevdiği, bir nişanlısı mı var nedir ki, iki lakırdıda bir bana gelinlikten bahsediyor. Kim bilir, bîçare anasının yanında ne kadar rahatla, ne kadar ümit ile ömür sürmüştür? Buraya gelmiş, eziyet görür, cefa görür, dayak yer, hakaret görür. Sahipleri kendi kulu imiş gibi kullanır. Acaba ben idareme karışır bir adam olsaydım, halayık kullanabilir miydim? Zannetmem. İnsafım beni men ederdi. Bak bîçarenin indinde gelinlik ne büyük saadet imiş. Demek olur ki beni söyletecek de mütelevviz olacak. Ne saadet ki zavallı kıza kocadıktan sonra müyesser olacak.

...

İçli Kız – Ben sana nereye gittiklerini sormuyorum a kardeş, daha gelmediler mi dedim?

Perengiz – Küçük hanımcığım!

İçli Kız – Ne var?

Perengiz – Küçük hanımcığım! Bana kardeşim demeyiniz. Hanımefendi darılıyor.

İçli Kız – Benim indimde herkes kardeşidir. Ayrı gayrı yoktur. Sen nasılsan ben de öyleyim

Bu metin parçası ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kölelik ve eşitlik konusuna temas edilmiştir.
- B) Monolog ve diyalog teknikleri kullanılmıştır.
- C) Sade bir dili, mizahi bir anlatımı vardır.
- D) Mesajı olan, eğitici bir içeriğe sahiptir.
- E) Tanzimat Dönemi sosyal hayatından izler taşımaktadır.

7. **Aşağıdakilerden hangisinin Tanzimat tiyatrosunun gelişimine katkı sağladığı söylenemez?**

- A) Saray ve devlet adamı desteği
- B) Tercüme faaliyetleri
- C) Basın ve matbuat imkânları
- D) Darü'l-Bedayi'nin açılması
- E) Realizm ve romantizm etkisi

8. Tanzimat döneminin yazar ve tiyatrocularından - - - - yazılarını genellikle Diyojen adlı dergide yayımlamış, Tanzimat Dönemi'ni, te'life çok yakın tiyatro uyarlamalarıyla hareketlendirmiştir. Mizahi tarzda kaleme aldığı "Çingirak, Geveze Berber, Kokona Yatıyor, Ayyar Hamza" gibi eserleriyle tanınmıştır.

Bu parçada tanıtılan Tanzimat Dönemi sanatçısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Manastırlı Rifat
- B) Direktör Ali Bey
- C) Ebuzziya Tevfik
- D) Feraizcizade Mehmed Şakir
- E) Sami Paşazade Sezai

9. **Tanzimat'la beraber edebiyatımıza giren türlerden biri olan Batılı anlamda tiyatro ile ilgili aşağıdaki eşleştirmelerin hangisi yanlıştır?**

- A) Batılı anlamda yazılan ilk oyun - Şair Evlenmesi - Şinasi
- B) Sahnelenen ilk tiyatro eseri - Vatan yahut Silistre - Namık Kemal
- C) İlk dram örneği - Afife Anjenik - Recaizade Mahmut Ekrem
- D) İlk Türk tiyatrosu - Tiyatro-i Osmani - Hayrullah Efendi
- E) Heceyle ilk manzum tiyatro - Nesteren - Abdülhak Hamit Tarhan

10. Firdevsi'nin "Şehname"sinden faydalanılarak kaleme alınan bu tiyatro eserinde iç içe geçmiş alt olaylarla örülü bir kurgu söz konusudur. Bir yanda Dahhak'ın zalimliği hikâye edilirken başka bir pencereden Dehhak'ın kızı Hubçeher ve Perviz (Feridun) arasında cereyan eden muşaka anlatılmaktadır. Oyuna üçüncü perdede dâhil olan başkahraman demirci - - - - ise oğullarının elinden alınması sebebiyle Dahhak'ın zulmü ile mücadeleye giren bir isyancıdır ki mücadelenin sonunda galip gelen taraf olacaktır. Dahhak'tan sonra tahta çıkan Cemşid soyuna mensup Feridun onun çekicini iktidarının simgesi olarak belirleyecek ve oyun "Yaşasın hak, yaşasın adalet, yok olsun zalimin zulmü!" nidalarıyla sona erecektir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki isimlerden hangisi gelmelidir?

- A) Seydi Yahya
- B) Gave
- C) Celaleddin Harzemşah
- D) Tarık
- E) Atala

Servetifünun Edebiyatı (Oluşum - Genel Özellikler - Öğretici Metinler)

1. Aşağıdakilerden hangisi Servetifünun Dönemi'ne "Edebiyatıcedide" de denmesinin sebebidir?

- A) Sanatlı bir üslubun benimsenmesi
- B) Tanzimat'la başlayan yenileşme sürecinin daha keskin bir yönelimle devam etmesi
- C) Başta Fransız edebiyatı olmak üzere Batı edebiyatının örnek alınması
- D) Realizm, natüralizm, parnasizm ve sembolizmin etkisinde kalınması
- E) Estetik kaygının toplumsal faydanın önünde tutulması

2. Batı edebiyatının etkisiyle gelişen yeni edebiyata geçişin yavaş ve doğal bir süreçte gerçekleşmesi gerektiğine inanan - - - -, eski edebiyata karşı ılımlı yaklaşmış, eski edebiyatın tamamen gözardı edilmesine karşı çıkarak iyi yönlerinin korunması gerektiğini ileri sürmüştü ve eski ile yeni arasında bir uyum oluşturmanın yolunu aramıştır. Sanatçı Servetifünun'un oluşum zeminine de hizmet eden eski-yeni tartışmasına "Demdeme" başlıklı çalışması ile dâhil olmuştur.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki sanatçılarından hangisi getirilmelidir?

- A) Ahmet Mithat Efendi
- B) Tevfik Fikret
- C) Ahmet Rasim
- D) Recaizade Mahmut Ekrem
- E) Muallim Naci

3. (I) Servetifünun sanatçıları "sanat için sanat" ilkesine bağlıdır. (II) Cümlelerin dize ya da beyitte tamamlanması kuralını yıkmışlar ve cümleyi özgürlüğüne kavuşturmuşlardır. (III) Fransız İhtilali'nin getirdiği yurt, hak, adalet, özgürlük, eşitlik gibi kavramları Türk edebiyatına taşımışlardır. (IV) Teknik açıdan sağlam eserler kaleme almış, betimlemeyi ve nesnelliği benimsemişlerdir. (V) Edebî tür ve şekiller ile üslup özellikleri itibarıyla Türk edebiyatına pek çok yenilikler getirmişlerdir.

Numaralanmış yargılardan hangisi Servetifünun sanatçıları ile ilişkilendirilemez?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. Aşağıdaki özelliklerden hangisinin Tanzimat ve Servetifünun Dönemi için ortak olduğu söylenebilir?

- A) Aruz vezninin tercih edilmesi
- B) Sosyal fayda prensibi
- C) Dergiciliğin ön plana çıkması
- D) Tiyatro türünün revaç bulması
- E) Şiirin araçsallaştırılması

5. (I) Topluluğun sanat anlayışının şekillenmesinde Abdülhak Hamit Tarhan'ın yenilikçi şiir uygulamaları ve Recaizade Mahmut Ekrem'in sanat görüşleri ile girdiği edebî tartışmalar etkili olmuştur. (II) Örneğin 1895'te Hasan Asaf adlı bir şairin kaleme aldığı Burhan-ı Kudret adlı şiir vesilesiyle gündeme gelen "Kafiye kulak için midir yoksa göz için mi?" tartışmasındaki kulaktan yana tutumu ya da her şeyin şiire konu olabileceği fikrine getirdiği itirazlar önemli birer belirleyici olmuştur. (III) İkinci Abdülhamit Dönemi siyasi atmosferi, sanatçıların yetişme şartları ve eğitimleri ile örnek alınan Batı kaynaklı edebî akımlar da topluluğun diğer biçimlendiricileridir. (IV) Bu yenilikçi grup adını 1891 yılında Ahmet İhsan Tokgöz tarafından yayımlanmaya başlanan ve fen mecmuası içeriğine sahip olan bir dergiden alır. (V) Tevfik Fikret'in yazı işleri müdürlüğüne getirilmesi ile de söz konusu mecmua, tam anlamıyla bir sanat ve edebiyat dergisine dönüşecektir.

Servetifünun Dönemi'nin oluşum süreci ile ilgili numaralanmış ifadelerden hangisinde bir bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. Ali Ekrem Bolayır'ın kaleme aldığı bu uzun yazı, Divan edebiyatından başlayarak o döneme kadar Türk şiirinin gelişimini anlatmakta ve Servetifünun şiirini ifade ve içerik tercihleri yönünden gözden geçirmektedir ki bu özelliğiyle bir tür özeleştiri'dir. Ekrem Bey Servetifünun'un dağılma nedenlerinden biri olarak da gösterilen bu yazıda Servetifünun şairlerinden başta Tevfik Fikret ve Cenap Şahabettin olmak üzere birçok şairin şiirlerinden örnekler sunmakta ve onlarla ilgili değerlendirmelerde bulunmaktadır.

Bu parçada hakkında bilgi verilen yazının başlığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Talim-i Edebiyat
- B) Edebiyat ve Hukuk
- C) Dekadanlar
- D) Şiirimiz
- E) Sanat ve Şiirin İstikbali

7. Servetifünun, Mektep ve Mütalaa dergilerinde edebî yazıları; Tarık, Sabah ve Saadet gazetelerinden tercümeleri yayımlanan, daha sonra ise ismi çıkardığı Tanin gazetesi ile özdeşleşen - - - , bazı yazarlarla kalem münakaşaları yapmıştır ki Bu edebî polemiklerinden “Kavgalarım” ve Edebî Hatıralar” adlı kitaplarında söz etmektedir.

Bu parçada boş bırakılan yere ismi getirilmesi gereken sanatçı aşağıdakilerden hangisidir.

- A) Ahmet Şuayb B) Cenap Şahabettin
C) Hüseyin Cahit Yalçın D) Halit Ziya Uşaklıgil
E) Süleyman Nazif

8. Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelerinde hangisi yanlıştır?

- A) Hüseyin Cahit Yalçın - Edebiyat ve Hukuk
B) Ahmet Şuayb - Esmâr-ı Matbuat
C) Tefik Fikret - Avrupa Mektupları
D) Halit Ziya Uşaklıgil - Saray ve Ötesi
E) Ahmet Reşit Rey - Nazariyat-ı Edebiyye

9. Türk edebiyatında modern anlamda edebî tenkidin başlatıcısı kabul edilen Servetifünuncular hangi düşünürün “ırk, muhit ve zaman” sözcükleriyle kodlanan kuramından etkilenmişlerdir?

- A) Hippolyte Taine B) Paul Valery
C) Stephane Mallarme D) Victor Hugo
E) Emile Durkheim

10. I. Bir şey güzel olmak için bizâtihi müfid (faydalı) olmak şarttır” diyenler mahâsin-i san’atı (sanatın güzelliğini) münker (inkar etmiş) gibidirler.
II. Bugün artık yalnız manzum ve mukaffâ’ (kafiyeli) söze şiir denilmekten başka güzel olmazsa manzum ve mukaffâ’ söz şiir addolunmuyor (kabul edilmiyor).
III. Müellefât-ı edebiyede (edebî metinlerde) sanat ve zînet göstermek maksad-ı aslî hükmüne girdiğinden, kelâmın bünye-i vücudu (bedeni) olmak lâzım gelen mânâ pek çok âsârda (eserde) satılık elbiseyi irae (göstermek) için istimâl olunan (kullanılan) ağaç parçalarına mümasildir (benzetmektedir).

Numaranmış yargılardan hangileri Servetifünun Edebiyatı’nın sanat görüşünü yansıtmaz?

- A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) I ve II.
D) I ve III. E) II ve III.

11. Kelime-i Arabî, Farsî, Türkçe, ne olursa olsun son hece-lerde tevâfuk tam bulundukça şart-ı kâfiye mükemmelen hâsıldır. İşte bu kâide-i semâ’iyyeye ittibâ ettiğimiz içindir ki nazmımızda büyük bir vüs’at hâsıl oldu:

Evet, muhatabımın fikri pek musarrahtı:

O muğlakât-i hayaliyeden ne anlaşılır?

Meali yok, yine âsâr-ı ber-güzîde adı...

Şu hâl-i cehline erbâb-ı fikrin şaşılır!

Farz edelim ki şu kıtanın birinci mısraını ez-kazâ eski şairlerimizden biri söyleyiverirdi, biçare kıtayı ikmâl için ne kadar müşkülâta duçar olacaktı: ‘Musarrahtı’ kelimesine kafiye bulmalı! Arabî, Farsî kelimelerin Türkçe kelimelerle takfiyesine bugün sarahaten verdiğimiz cevâz kudema beyinde musarrah olmadığından biçare nâzım bir kere “musarrah” kelimesinin pençe-i tazyikine düştü mü, artık ‘mukarrah’ falan gibi kafiye aramaya başlar, nihayet kafiye-tenin tesir-i bâridiyle muncemid bir manzume vücuda getirebilirdi.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdaki yargılardan hangisinde verilmektedir?

- A) Kafiye kullanmadan da ahengin sağlanabileceği
B) Arapça ve Farsça kelime kullanımının kafiye için doğru sözcük bulmak konusunda ortaya çıkardığı sorunlar
C) Kulak için kafiye anlayışının şairlerin işini kolaylaştırması
D) İyi kafiyeler bulmanın şair için bir nitelik belirtisi olması
E) Şiirde ahengin içerikten daha önemli bir unsur olduğu inancı

12. Boulogne Ormanı Paris’in, bu memure-i medeniyetin, bir sakininde yetiştirilmiş bir memure-i vahşettir: Bir orman ki geniş caddeleri, latif köşkleri, göllerindeki adacıkların köprüleri, nehirlerinin vapurları olmasa insan Amerika’nın bir hadika-i bikri zanneder. İnsanların bir çölde yetiştirdikleri bu orman Paris’in onda birine, adeta büyük bir şehre muadil olup orman olabilmek için hiçbir şeyi noksan değildir. Çağlayanları vardır ki Amerika’nın Niagara’sı hakkında bir fikr-i mücmel verir, gölleri vardır ki İsviçre’nin nevahi-i erbaa göllerinin birer numunesidir. Buz deryaları vardır ki insana Sibiryâ’dan hatıra verir. Öyle meydanları vardır ki bir orduyu müsteab-ı husulesi eder. Sekiz dizi araba istiaf edecek caddeleri vardır ki üç kilometre mümted olur. Öyle koruları vardır ki topraklarına güneş isabet etmez.

Servetifünun Dönemi ürünlerinden biri olan bu metin parçası için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir gezi yazısından alınmıştır.
B) Sanatsal bir üsluba sahiptir.
C) Betimlemeye başvurulmuştur.
D) Yabancı kelime kullanımı yoğundur.
E) Nesnel bir anlatım söz konusudur.

Servetifünun Edebiyatı / Coşku ve Heyecana Bağlı Metinler

1. *Bir ömr-i hayâlî... Hani gülbünler içinde
Bir kuşçağızın ömr-i bahârîsî kadar hoş;
Bir ömr-i hayâlî... Hani göllerde, yeşil, boş
Göllerde, o sâfiyet-i vecd-âver içinde
Bir dalgacığın ömrü kadar zaîl ü hâlî
Bir ömr-i hayâlî!*

Bu şiirin oluşmasına imkân sağlayan edebî zihniyetle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Nazım nesre yaklaştırılmıştır.
B) Bireysellik ön plandadır.
C) Arapça ve Farsçanın etkisi altında kalınmıştır.
D) Hakikatten hayale kaçma isteği vardır.
E) Serbest şiir örneği verilmiştir.

2. Bireysel çıkmazların, gerçeklerden kaçma idealinin, karamsarlığın etrafında biçimlendirdiği şiirleriyle bilinen Tevfik Fikret eserlerinde yalnızca bireysel ve içe dönük temaları işlememiş, kimilerinde toplumsal konulara da değinmiştir.

Aşağıdaki dizelerden hangisi bu parçadaki açıklama-ya örnek gösterilebilir?

- A) Deminki levhayı siz şimdi bir hayâl ediniz
Bütün o vahşet-i giryân içinde biz, ikimiz
Uzaklaşıp gidiyorken, yosunlu bir kabrin
Başında birleşerek, - Âh o kabr, o kabr-i hazîn
B) Girdâblar açar önüme bir derîn serâb,
Rûhum sehâbelerden alır şemme-i türâb,
Tahrîş eder sımâhımı bir nevha-i gurâb
Benzer 'azâb-ı kabre nihânî bir ıztırâb;
Gönlüm harâb, cism-i nîzârım kadar harâb
C) Bir devr-i şeamet, yine çiğnendi yeminler;
Çiğnendi, yazık, milletin ümmid-i bülendi!
Kanun diye topraklara sürtündü cebinler;
Kanun diye, kanun diye kanun tepelendi...
D) Mâzî.. O güzel hâtıra-ı şevk ü şetâret,
Her an oluyor hâfıza pîrâ-yı tahassür
Âtî... O karanlık gece, pür tayf-ı merâret,
Dâim eyliyor rûhumu lebrîz-i teessür.
E) Küçük, muttarid, muhteriz darbeler
Kafeslerde, camlarda pür ihtizâz
Olur dem-be-dem nevha-ger, nağme-sâz
Kafeslerde, camlarda pür ihtizâz
Küçük, muttarid, muhteriz darbeler...

3. *Bir beyaz lerze, bir dumanlı uçuş
Eşini gâib eyleyen bir kuş gibi kar
Gibi kar
Geçen eyyâm-ı nevbahârı arar...*

Ey kulûbün sûrûd-i şeydası

Ey kebûterlerin neşîdeleri

O bahârın bu işte ferdâsı

Kapladı bir derin sükûta yeri

Karlar

Ki hamûşâne dem-be-dem ağlar

Bu şiir parçasının dil ve anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Doğadan doğaya aktarım vardır.
B) Anjanbuman örneği verilmiştir.
C) Sade ve açık bir anlatım söz konusudur.
D) Ahenkli bir söyleyiş benimsenmiştir.
E) Betimleyici bir anlatım sergilenmiştir.

4. *Gel bu akşam da ser-be-ser güzelim
Levhâ-i kâinâtı seyredelim*

Gölge, hep gölge, her taraf gölge

Gölgelerde bütün zemîn mestûr

Asman yalnızca nîm ma'zûr

Görülen başlıyor görülmemeğe

Bir dumandan kefenle cism-i cihân

Kalıyor ka'r-ı leyl için de nihân

Bu şiir parçasının ahenk unsurlarıyla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Aruz vezniyle söylenmiştir.
B) Zengin kafiye örneği vardır.
C) Ulama yapılmıştır.
D) Ek biçiminde redif kullanılmıştır.
E) Kelime tekrarlarıyla ahenk pekiştirilmiştir.

5. **Aşağıdaki şair - eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?**

- A) Tevfik Fikret - Rûbab-ı Şikeste
B) Süleyman Nazif - Elhan-ı Vatan
C) Cenap Şahabettin - Yakazat-ı Leyliye
D) Celal Sahir Erozan - Beyaz Gölgeler
E) Ali Ekrem Bolayır - Elvah-ı Tabiattan

6. *Ferdâ senin; senin bu teceddüd, bu inkılâb...*
Her şey senin değil mi ki zâten? Sen, ey şebâb,
Ey çehre-i behîc-i ümîd, işte ma'kesin
Karşında: Bir semâ-yı seher, sâf ü bî-sehâb,
Âğuş-ı lerce-dârı açık, bekliyor şitâb!
Ey fecr-i hande-zâd-ı hayât, işte herkesin
Enzârı sende; sen ki hayâtın ümidisin
(Yarınlar senindir; bu inkılap, bu yenilik hep senin... Her şey senin değil mi ki zaten? Sen, ey gençlik, Ey ümidin parlak çehresi, işte sembolün Karşında saf ve bulutsuz, seherli bir sema. Titrek kucağı açık, bekliyor... Koş! Ey hayatın neşesinden doğan tan yeri, işte herkesin Gözü sende; sen ki bir yaşama ümidisin.)

Tevfik Fikret'e ait bu şiir parçası ile ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) Karamsar bir bakış açısı söz konusudur.
B) Hitabet üslubu hâkimdir.
C) Kişileştirmeye başvurulmuştur.
D) Anlatım tutumu yol gösterici ve yüreklendiricidir.
E) Zengin kafiye kullanılmıştır.

7. **Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat ve Servetifünun şiirinin farkları ile ilgili başlıklardan biri olamaz?**

- A) Amaç
B) Zihniyet
C) İçerik
D) Nazım biçimleri
E) Vezin

8. I. İç dünyasındaki çalkantıları ve şahsi fikirlerini şiirlerine yansıtmıştır.
II. Gazel, kaside gibi nazım şekillerini şiirlerinde başarıyla kullanmıştır.
III. Mensur şiir ve manzum hikâye örneği vermiştir.
IV. Beyit ve mısra bütünlüğünü kırmış, anlamı birkaç dizeye yaymıştır.
V. Şiirini resim ve müzik sanatlarına yaklaştırmıştır.

Tevfik Fikret ile ilgili numaralanmış yargılardan hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. I. Şiirin konu alanını genişlettiler.
II. Şiir dilinin günlük dilden farklı olması gerektiğini düşündüler.
III. Nazmı nesre yaklaştırdılar.
IV. Şiirde parça güzelliğini esas aldılar.
V. Parnasizm ve sembolizm etkisinde kaldılar.

Servetifünun şiiri ile ilgili numaralanmış cümlelerin ardına doğru ise (D), yanlış ise (Y) getirildiğinde uygun sıralama nasıl olur?

- A) (D),(Y),(D),(D),(D) B) (D),(D),(Y),(D),(D)
C) (D),(D),(D),(Y),(D) D) (Y),(D),(D),(D),(Y)
E) (D),(D),(D),(D),(Y)

10. **Aşağıdaki şiir parçaları içerik, ahenk, dil ve anlatım özellikleri dikkate alınarak incelendiğinde hangisinin Servetifünun ürünü olmadığı söylenebilir?**

- A) Sâf ü râkid... Hani akşamki tagayyür, heyecân?
Bir çocuk rûhu kadar pür-nisyân,
Bir çocuk rûhu kadar şimdi münevver, lekesiz,
Uyuyor mâi deniz.
B) San'at sarı, mor, penbe, yeşil, kırmızı, mai
Elvân-ı ziyâyyeye bir kudret-i cevân
Bahşeyliyerek hepsi perîler gibi mahfî
Mahfî ve sükûnetli adımlarla şitaban
C) Ey gizli kebuterlerin âheste sürûdu
Ey mirvaha-i lâne-i mûrgân
Ey bâd-ı hırâmân
Âfâka inince gecenin sût-re-i dûdu
Başlarsın ufuktan seyelâna
Bâlîn-i cihâna!
D) Bir şüphe-i hissiyye ile dalgalanır dil;
Bir heykel-i gül-rû dikilir kalb üzerinde;
İnsan bütün ahzân ü meserrâta muâdil
Bir tatlı dönüş hisseder âvâre serinde
E) Ak gömlekle gözyaşımı silerim
Kara taşla bıçağımı bilerim
Vatanımçün yücelikler dilerim
Bu dünyada kimse kalmaz, giderim.

Servetifünun Edebiyatı / Anlatmaya Bağlı Edebî Metinler

1. Servetifünun hikâyeciliği için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Genellikle alafranga yaşam tarzları ele alınır.
- B) Olaylar büyük kentlerde geçer.
- C) Tasvire geniş yer verilir.
- D) Ruh tahlilleri üzerinde durulur.
- E) Geleneksel hikâyeden izler taşır.

2. Aşağıdaki yazar - eser- tür eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Ahmet Hikmet Müftüoğlu - Haristan ve Gülistan - Hikâye
- B) Süleyman Nazif - Batarya ile Ateş - Roman
- C) Cenap Şahabettin - Afak-ı Irak - Hatırat
- D) Hüseyin Cahit Yalçın - Hayal İçinde - Roman
- E) Mehmet Rauf - Siyah İnciler - Mensur şiir

3. Edebî hayatına Servet-i Fünun dergisinde hikâyeler yayımlayarak başlayan - - - -, eserlerinde genellikle bulunduğu döneme ve etrafında olup bitenlere projeksiyon tutmuştur. Hayata dair kanılarını kurmaca metinler vasıtasıyla ortaya çalışan yazarın - - - - adlı eseri bu anlamda söz edilmeye değerdir. İlk olarak 1898'de Servet-i Fünun dergisinde yayınlanan bu eserde Beyoğlu ve çevresinin gece panoramaları ele alınmaktadır. Romanda ayrıca o dönemin Avrupalı günlük yaşamından kesitler bulmak mümkündür.

Bu parçadaki boşluklara sırasıyla aşağıdaki yazar-eser çiftlerinden hangisi getirilmelidir?

- A) Safveti Ziya - Salon Köşelerinde
- B) Halit Ziya - Kırık Hayatlar
- C) Mehmet Rauf - Genç Kız Kalbi
- D) Hüseyin Cahit Yalçın - Nadide
- E) Ahmet Hikmet Müftüoğlu - Ah, Şu Erkekler Ah

4. Servetifünuncuların fikirlerinden etkilendiği Hippolyte Taine'in "Roman öyle bir aynadır ki hayat ve tabiatın bütün varlığı onda görünür." yargısı hangi edebî akımın temel kabullerinden birini işaret eder?

- A) Klasizm
- B) Realizm
- C) Romantizm
- D) Parnasizm
- E) Sembolizm

5. Birbirinden farklı sosyal sınıflara mensup olan hesap memuru İsmail Tayfur ile patronunun kızı Hacer'in çevre baskısıyla evlendirilmeleri ve bu evliliğin hazin bir şekilde bitişinin hikâye edildiği - - - - adlı romanın temel çatışması aşk ve paradır. İsmail Tayfur, yarılarına sığınmış olan Saniha'yı sevmesine rağmen daha iyi imkânlarla sahip olacağıyla ilgili telkinler neticesinde Hacer'le evlenmiş ancak hikâye sonunda kendi aklını yitirirken eşi hayatını kaybetmiştir.

Bu parçada hakkında bilgi verilen roman aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aşk-ı Memnu
- B) Eylül
- C) Ferdi ve Şürekası
- D) Ferda-yı Garam
- E) Bir Ölünün Defteri

6. — Bugün açız yine sakinleşir evlatlarım, diyordu peder
Bugün açız yine; lakin yarın, ümid ederim
Sular biraz daha... Ne çare, kader
— Hayır, sular ne kadar coşkun olsa ben giderim
Diyordu oğlu, yarın sen biraz ninemle otur
Zavalılık yine kaç gündür işte hasta
— Olur
Biraz da sen çalış oğlum, biraz da sen çabala
Ninen baban, iki miskin, biz artık ölmeliyiz
Çocuk düşündü şikâyetli bir nazarla: - Ya biz
Ya ben nasıl yaşarım siz ölürseniz
Hâlâ
Dışarda gürleyerek kükreymiş bir ordu gibi
Döğerti sahili binlerce dalgalar asabi

Bu metin parçası için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir mensur şiirden alınmıştır.
- B) Öyküleyici bir anlatım söz konusudur.
- C) Diyalog tekniği kullanılmıştır.
- D) Söz sanatı vardır.
- E) Sade ve akıcı bir dili vardır.

7. Aşağıdaki içeriklerden hangisi Servetifünun hikâyeciliğinde rağbet görmemiştir?

- A) Hayalperestlik
- B) Yalnızlık
- C) Karamsarlık
- D) Eşitlik
- E) Aşk

8. Tolun Bey, I. Cihan Harbi sırasında esir düşen ve Sibirya'daki bir karargâhta tutsak edilen bir Türk subayıdır. Eylül 1917'de kasabaya alışveriş için gitme nöbetinin kendisine verildiği bir gün gerekli malzemeyi temin ettikten sonra aldığı kitapları incelemek üzere bir lokantaya oturur. Burada Tatar bir tüccar olan Ali Bahadır Kaplanoğlu ve kız kardeşi - - - ile tanışır. Kitaplar, dil ve coğrafya, Türklerin kökeni, keşfedilmemiş tarihî gerçekler üzerine sohbet ederler. Bu sohbette tarihî gerçekleri keşfetme amacıyla Orhun vadisini, atalarının asıl yurdunu ziyaret etme kararı alırlar...

Konusu hakkında bilgi verilen bu Servetifünun Dönemi roman örneği ile ilgili parçada, boş bırakılan yere aşağıdaki isimlerden hangisi getirilmelidir?

- A) Sefile
B) Nemide
C) Gönül Hanım
D) Nadide
E) Eylül

9. Bizde asıl romancılık - - - ile başlar. Onun eseri, bütün Edebiyat-ı Cedide romanı ve hikâyesi gibi gerçek manası Namık Kemal mektebinden ve üslûbundan ayrılmak olan bu hareketin olgunluk merhalesini verir. O, yaradılıştan romancı idi. Vak'a icadı, şahsî yaratma gibi bu sanatın ilk plandaki vasıflarına sahipti. Onu anlamak için Türk romanını sıra ile okumalıdır. Kendinden önce derli toplu bir konuşmanın bile bulunmadığı denemelerden sonra, birdenbire onun sağlam yapılı romanlarına gelince, onun edebiyatımızda nasıl bir konak olduğu görülür. Özellikle Aşk-ı Memnu ile Mai ve Siyah'ı tarihsel açıdan ilk Türk romanı olmamalarına rağmen, ilk gerçek Türk romanı olarak nitelendirilebilir.

Bu parçada kendisinden söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halit Ziya Uşaklıgil
B) Mehmet Rauf
C) Hüseyin Cahit Yalçın
D) Ahmet Mithat Efendi
E) Hüseyin Rahmi Gürpınar

10. Aşağıdaki Servetifünun Dönemi yazar - tür eşleştirmelerinden hangisi doğru değildir?

- A) Hüseyin Suat Yalçın - Tiyatro
B) Ahmet Şuayb - Edebî Tenkit
C) Mehmet Rauf - Mensur Şiir
D) Halit Ziya Uşaklıgil - Roman
E) Tefik Fikret - Hikâye

11. I. İç çatışmalar ön plana çıkmıştır.
II. Batı edebiyatından Hugo, Voltaire, Diderot ve Rousseau takip edilmiştir.
III. Aşk, karamsarlık, yalnızlık ve kaçış ana yönelim unsurlarıdır.
IV. Çehov tarzı anlatım tekniği benimsenmiştir.
V. Ağır ve süsleyici bir üsluba sahiptir.

Servetifünun Dönemi anlatmaya bağlı metinleri ile ilgili numaralanmış cümlelerden hangilerinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I ve II. B) II ve III. C) II ve IV.
D) III ve V. E) IV ve V.

12. I. Ah; o eser yazılıp da intişar ettiği [yayımlandığı] zaman ben büsbütün başka bir adam olacağım! Öyle sanıyorum ki iştihar perisi [şöhret perisi] gelip mahur, mağlup [yenilerek] ayaklarımın altına atılacak; kendimi birden yükselmiş göreceğim, o zaman: "Ben bugün şu toprak parçasının üzerinde birisiyim!.." diyebileceğim...
II. Ah! O da böyle bir odaya, şöyle bir kütüphaneye, böyle kitaplara malik [sahip] olabilseydi!.. Hüseyin Nazmi'nin evinde bu his birinci defa olarak onun temiz dimağına düştü. Bir kar tabakasının tertemiz beyazlığı üzerine düşmüş bir katre [damla] leke gibi... Kendi kendisine utandı.

Mai ve Siyah'tan alınan bu metin parçaları için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İki parçada da kahramanın bir hayalinden söz edilmektedir.
B) Birinci parçada kahraman anlatıcı ikincide ise hâkim anlatıcı kullanılmıştır.
C) Birinci parçada tasvir, ikincisinde ise monolog tekniği uygulanmıştır.
D) Birinci parçada somutlama, ikinci parçada ise benzetme yapılmıştır.
E) Birinci metinde umut ve ihtiras, ikincisinde ise kıskançlık ve utanç duyguları ön plandadır.

Fecriati Edebiyatı

1. Mektepte san'at-ı ilâhînin etrafında heyecan-ı aşk ile toplanmış birkaç arkadaşlık. Ahmet Haşim, Refik Halid, Hamdullah Suphi, Emin Bülend ve Tahsin Nahid bu zümrede bulunuyorlardı. Birbirimizin yazılarını okur, bazen mübalağalı medh eder ve ekseriye yine mübalağalı tenkit ederdik.

Bu parçada hazırlık aşamasından bahsedilen edebî topluluk aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Millî Edebiyat B) Tanzimat Edebiyatı
C) Fecriati Edebiyatı D) Yedi Meşaleciler
E) Servetifünun Edebiyatı

2. *Eğilmiş arza kanar muttasıl kanar güller
Durur alev gibi dallarda kanlı bülbüller
Sular mı yandı neden tunca benziyor mermer*

*Bu bir lisân-ı hafîdir ki rûha dolmakta,
Kızıl havâları seyret ki akşam olmakta...*
(arz: yeryüzü, muttasıl: durmaksızın, hafî: gizli)

Ahmet Haşim'e ait bu dizeler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Aruz ölçüsüyle söylenmiştir.
B) Tam kafiye ve ek biçiminde redif vardır.
C) Sanatlı bir söyleyişe sahiptir.
D) Betimleyici anlatım söz konusudur.
E) Yerel söyleyişlere yer verilmiştir.

3. **Fecriati Topluluğu ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) İlk toplantılarını 20 Mart 1909'da Servet-i Fünun dergisi matbaasında yapmışlardır.
B) Topluluk için önerilen isimlerden biri Sina-yı Emel'dir.
C) Türk edebiyatında bir beyanname yayımlayarak oluşmuş ilk topluluktur.
D) Ahmet Samim, Müfit Ratib, Ali Canip Yöntem beyannamenin altında imzası bulunan sanatçılardan birkaçıdır.
E) Topluluğun temel yayın organı Servet-i Fünun dergisidir.

4. **Aşağıdakilerden hangisi Fecriati Beyannamesi'nde ismi bulunan sanatçılardan biri değildir?**

- A) İzzet Melih B) Fazıl Ahmet
C) Tahsin Nahit D) Mehmet Behcet
E) İsmail Safa

5. • Batı'daki gelişmeleri ve Batı edebiyatını yakından takip edip Batı'nın mühim fikrî ve edebî eserlerini tercüme etmek
• Üyelerin eserleri "Fecriati Kütüphanesi" adı altında yayımlamak
• Genç yetenekleri bir araya toplayarak fikir tartışmaları düzenlemek, düşünce ve edebiyat alanında konferanslar düzenlemek
• Sanatın şahsî ve muhterem olduğuna inanmak
• Dilin, edebiyatın, edebî ve sosyal ilimlerin ilerlemesine hizmet etmek

Beyan ettikleri bu görüşlerden hareketle Fecriaticiler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yenilikçi B) Toplumcu C) Planlı
D) Batıcı E) İkeli

6. **Aşağıdakilerden hangisi Servetifünun ve Fecriati için ortak bir özellik değildir?**

- A) Estetiğe önem vermeleri
B) Sanatlı bir dil anlayışına sahip olmaları
C) Özgün ve etkin birer edebî ekol kabul edilmeleri
D) Batı edebiyatını örnek almaları
E) Tiyatro türüne fazla eğilmemeleri

7. Fecriati'ye mensup olmasına karşın sonraki dönemlerde Millî Edebiyat çizgisine kayacak olan ve Türk edebiyatı tarihçiliğinin bilimsel anlamda kurucusu kabul edilen - - - - Türk dünyasının yetiştirdiği ender niteliklere sahip bilim adamlarından biridir. Gençlik dönemlerinden vefatına kadar Türkiyat araştırmaları sahasında birçok kitap ve yüzlerce makale ortaya koymuştur. Özellikle genç bir ilim adamı iken yazdığı Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar adlı eseri, gerek ülkemizde gerekse yurt dışında geniş yankılar uyandırmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki sanatçılarından hangisi getirilmelidir?

- A) Mehmet Fuat Köprülü
B) Hamdullah Suphi Tanrıöver
C) Emin Bülent Serdaroğlu
D) Ziya Gökalp
E) Refik Halit Karay

8. *Ey eski kamer, sen bizi elbette bilirsin!*

*Annemdi o nûrunda gezen zıll-ı mehâsin
Bendim o çocuk, bendim o simâ-yı tahayyür
Bir gün ki hâzan ufka kızıl dalgalı bir nûr,
Bir kanlı ziyâ haşrediyorken, onu bir yed,
Bir bâd-ı haşin aldı o rû'yâyı müebbed
On beş sene evvelki hakikat hep o gündür,
Ruhumda bugün zulmet-i pür-girye onundur.
On beş senedir, ufka güneş kanlı düşerken;
Tenha ovadan, boş dereden, akşamın erken,
Hüznîyle susan meşcerelerden gam-ı eylül,
Bir gölge yaparken, onu bir savt-ı tegâfûl
Hasretle sorar kalbimi imlâ eden âha,
Yerlerde yatan sisli, donuk hüsn-i tebâha*

(zıll-ı mehâsin: iyilik gölgesi, simâ-yı tahayyür: şaşılması
sima, hazân: sonbahar yed: el, bâd: yel, zulmet-i pür gir-
ye: ağlama dolu gölge, meşcere: ormanlık, savt-ı tegâfûl:
gaflete düşmüş gibi ses çıkarma, imlâ: yazma, doldurma,
hüsn-i tebâh: çürümüş güzellikler)

**Bu şiir parçası için aşağıdakilerden hangisi söylene-
mez?**

- A) İyimser bir bakış açısı söz konusudur.
- B) Empresyonist (izlenimci) bir üslup söz konusudur.
- C) Ölüm gerçeği ve özlem duygusuna temas edilmiştir.
- D) Lirikizm ön plandadır.
- E) Açık ve kapalı istiare örneği vardır.

9. Edebî hayatı İzmir İdadisi'nden arkadaşı olan Şehabed-
din Süleyman'ın teşvikiyle Fecriati'de başlar. Bir müddet
Yahya Kemal ile beraber Nev-Yunani sanat anlayışına
yönelse de sonraları Millî Edebiyat çizgisinde eserler ve-
recektir. Tiyatro, tenkit, anı gibi birçok edebî türde eser
veren sanatçı asıl ününü nehir roman türünde verdiği ba-
şarılı örneklerle elde etmiştir.

**Bu parçada hakkında bilgi verilen sanatçı aşağıdaki-
lerden hangisidir?**

- A) Refik Halit Karay
- B) Halit Ziya Uşaklıgil
- C) Cemil Süleyman
- D) Halide Edip Adıvar
- E) Yakup Kadri Karaosmanoğlu

10. Aşağıdaki sanatçılardan hangileri hem Servetifü-
nun'a hem Fecriati'ye mensup olmuşlardır?

- A) Faik Ali - Celâl Sahir
- B) Hüseyin Siret - Süleyman Nesip
- C) Ahmet Haşim - Hüseyin Rahmi Gürpınar
- D) Mehmet Emin Yurdakul - Ahmet Rasim
- E) Ali Ekrem Bolayır - Mehmet Rüştü

11. *Denizlerden*

Esen bu ince havâ saçlarıyla eğlensin.

Bilsen

Melâl-i hasret ü gurbetle ufk-i şâma bakan

Bu gözlerinle, bu hüznünle sen ne dilbersin!

Ne sen,

Ne ben,

Ne de hüsnünde toplanan bu mesâ,

Ne de âlâm-i fikre bir mersâ

Olan bu mâi deniz,

Melâli anlamayan nesle âşinâ değiliz.

Sana yalnız bir ince taze kadın

Bana yalnızca eski bir budala

Diyen bugünkü beşer

Bu sefil iştihâ, bu kirli nazar,

Bulamaz sende bende bir mana,

(melâl: gamlı olma, ufk-ı şâm: akşamın ufku, mesâ: ak-
şam-gamly olma; âlâm: kederler, mersâ: liman, âşinâ:
dost, iştihâ: arzu)

**Ahmet Haşim'e ait bu şiir parçasında aşağıdakilerden
hangisi yoktur?**

- A) Gözlem
- B) Anjanbuman
- C) Ölçü
- D) Aşk teması
- E) Nesnellik

12. I. Renk ve ışık
II. Sanatkâranelik
III. Müzikalite
IV. Açıklık
V. Çok anlamlılık

**Numaralanmış kavramlardan hangisi Ahmet Haşim
şiirini tanımlamaz?**

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

Millî Edebiyat - 1

1. İmparatorluğun siyasi bütünlüğünü sürdürebilmesi, milliyetçilik idealinin güç kazanması ile artan azınlık isyanlarının bastırılabilmesi için öne sürülmüş fikir hareketlerinden biridir. Bu anlayışa göre devlet sınırları içinde yaşayan tüm tebaa din, dil, ırk ayrımı gözetilmeksizin eşit haklara sahip olmalıdır. Nitekim Meşrutiyet'in ilan edilmesi, bu fikir hareketinin desteklenmesine dönük hamlelerden biri olmuştur.

Bu parçada hakkında bilgi verilen düşünce akımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Batıcılık
- B) Osmanlıcılık
- C) İslamcılık
- D) Türkçülük
- E) Ademimerkeziyetçilik

2. Aşağıda verilen kişi ve temsilcisi olduğu fikir hareketi ile ilgili eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) İslamcılık - Mehmet Akif Ersoy
- B) Türkçülük - Ahmet Mithat Efendi
- C) Osmanlıcılık - Namık Kemal
- D) Batıcılık - Tevfik Fikret
- E) Ademimerkeziyetçilik - Prens Sabahattin

3. Dünyadaki fikrî ve siyasi gelişmeler karşısında devletin devamlılığını sağlamak için ortaya atılan bazı düşünce hareketleri sadece devlet siyasetini değil ülkenin sanat ve edebiyat anlayışlarını da etkilemiştir. Bu akımlardan İslamcılık, Osmanlıcılık ve Batıcılık tam ve yaygın bir hareket hâline gelememişken Türkçülük fikri, hem kurtuluş mücadelesine temel teşkil etmiş hem de millî karakterde bir edebiyatın oluşumunu ve gelişimini sağlamıştır.

Aşağıdaki sanatçılardan hangisi söz konusu edebî anlayışa yönelenlerden biri olmamıştır?

- A) Cenap Şahabettin
- B) Ziya Gökalp
- C) Ali Canip Yöntem
- D) Mehmet Emin Yurdakul
- E) Ömer Seyfettin

4. Nisan 1911'de çıkan "----" dergisinin başmakalesi "----" başlığını taşır. Millî Edebiyat'ın başlangıç noktası kabul edilen bu makalede yazı dilinde Türkçe kuralların hâkim olması, Arapça ve Farsça tamlamaların ve dil kurallarının kullanılmaması, Türkçe karşılığı olan yabancı sözcüklerin dilden tasfiyesi, konuşma dilinde İstanbul Türkçesinin esas alınması, eserlerin sade bir dille, yapmacıklığa düşmeden yazılması, gerekirse diğer Türk lehçelerinden sözcük alınması gibi görüşler ileri sürülmüştür.

Bu parçadaki boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) Sebilürreşat - Yeni Lisan
- B) Servetifünun - Edebiyat ve Hukuk
- C) Genç Kalemler - Yeni Lisan
- D) Türk Yurdu - Bugünkü Türk Edebiyatı
- E) Sırat-ı-Müstakim - Yeni Lisan

5. *Aruz sizin olsun hece bizimdir,
Halkın söylediği Türkçe bizimdir;
Leyl sizin, şeb sizin, gece bizimdir,
Değildir bir mana üç ada muhtaç.*

Bu dördlükten hareketle milliyetçi edebiyatın hedefleri ile ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) Hece ölçüsünü tercih etme
- B) Dilde sadeleşmeyi savunma
- C) Şairane bir anlatım tavrı benimseme
- D) Öğretici ve yönlendirici bir anlatım tutumu sergileme
- E) Şiiri araçsallaştırma

6. Aşağıdaki isimlerden hangisinin sanat görüşü Fecri-ati çizgisinden Millî Edebiyat'a kaymamıştır?

- A) Ahmet Haşim
- B) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
- C) Mehmet Fuat Köprülü
- D) Refik Halit Karay
- E) Ali Canip Yöntem

7. Memleketimizde ilmin lüzum ve faydaları, şimdiye kadar yalnız şeklî bir surette anlaşılmış ve hiçbir zaman o ihtiyaç hakiki bir surette hissedilmemiştir. Hâlbuki bugün milliyetin feyiz veren ve hayatla dolu cereyanı bizde de bir ilim ihtiyacı doğurdu ki yarın bundan fikrî bir hayat uyanması ümit olunur ve muhakkaktır. Bugün mefkûreci Türk genci görüyor ve duyuyor ki asrımız milliyet asrıdır fakat aynı zamanda şuna da kanidir ki milliyetperverlik telakisi menfi bir histen ibaret kalamaz. İnsan milliyetperver olabilmek için evvela kendi milliyetinin neden ibaret olduğunu, yani tarihini, coğrafyasını, içtimaiyatını, lisan ve edebiyatını bilmelidir. Başka misale ihtiyaç yok: Balkan milletleri Rumeli'yi kendi aralarında taksim için münakaşa ederlerken yalnız silahla değil birtakım tarihî, lisanî ve içtimai delillerle, istatistiklerle de mücehhez idiler; ilmî tetkikler onlara her hususta rehber oluyordu.

Bu metnin ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türkler sahip olduğu köklü ve zengin tarihî mirasla yüce bir millettir.
- B) Türk diline dönük ilmî araştırmalara hız verilmelidir.
- C) Rumeli topraklarının kaybı Türk gencinin fikir dünyasının doğru yönde şekillenmesinde bir ders işlevi görmektedir.
- D) Memlekette ilmin lüzum ve faydaları sadece şeklî mahiyette ele alınmıştır.
- E) Milletperver bir yaklaşımla ulusa faydalı olmak öncelikle mensubu olunan milleti iyiden iyiye tanımakla mümkündür.

8. Aşağıdakilerden hangisi Millî Edebiyat Dönemi ilkelere olamaz?

- A) Şiirde aruz yerine ulusal ölçü olarak görülen heceyi benimsemek
- B) Eserlerin dilini halkın konuştuğu Türkçeye yaklaştırmak
- C) Eserleri yerli hayata ve millî tarihe vurgu yapan ayrıntılarla zenginleştirmek
- D) Arapça - Farsça sözcükleri edebî dilden çıkarmak
- E) Halkı ulusal ülküler etrafında bir araya getirici yönlendirmeler yapmak

9. Aşağıdakilerden hangisi Millî Edebiyat Dönemi'ni Servetifünun Dönemi'nden ayıran özelliklerden biri değildir?

- A) Sosyal faydayı ön planda tutma
- B) Sade dilli bir söyleyişi tercih etme
- C) Realist bir sanat anlayışına sahip olma
- D) Anadolu coğrafyasına açılma
- E) Hece ölçüsünü benimseme

10. Aşağıdaki edebî dönem ve topluluklardan hangisinde Millî Edebiyat Dönemi'nde benimsenen halkın dili ile eser verme anlayışına benzer bir sanat görüşü ileri sürülmüştür?

- A) Divan edebiyatı
- B) Tanzimat I. Dönem
- C) Tanzimat II. Dönem
- D) Servetifünun Dönemi
- E) Fecriati Dönemi

11. Aşağıdakilerden hangisi 1911-1923 yılları arasındaki dönem kapsayan Millî Edebiyat'ın gelişmesinde etkili olan yayın organlarından biri değildir?

- A) Ülkü
- B) Dergâh
- C) Türk Yurdu
- D) Halka Doğru
- E) Yeni Mecmua

12. Aşağıdakilerden hangisinde Millî Edebiyat çizgisinde eser veren yazar ve şairler bir arada verilmiştir?

- A) Yakup Kadri Karaosmanoğlu - Hamdullah Suphi Tanrıöver - Mehmet Rauf
- B) Ömer Seyfettin - Ziya Paşa - Faruk Nafiz Çamlıbel
- C) Mehmet Akif Ersoy - Ahmet Hikmet Müftüoğlu - Nabizade Nazım
- D) Mithat Cemal Kuntay - Rıza Tevfik Bölükbaşı - Halit Ziya Uşaklıgil
- E) Ziya Gökalp - Mehmet Emin Yurdakul - Reşat Nuri Güntekin

Millî Edebiyat - 2

1. Türk dağlarının bağrından nebean edip (kaynayıp) Türk köyleri ve Türk ormanları arasından akarak Türk sahillerine karışan Sakarya'nın ismi yedi günden beri millî coğrafyadan millî tarihe geçti. Sakarya, yedi asırdan beri ilk defa kendi kıyılarında Türk kahramanlarının ulvi gazalarını seyrediyor. Şüphesiz şimdi Sakarya, yatağından taşmak ve Türk siperlerine doğru bağırmak istiyor: "Benim sularım yedi asırdan beri Türk ülkesinin topraklarını suladığı gibi sizin kanlarınız yedi asırdan beri yine bu ülkenin kara topraklarını ıslatıyor. Benim sularımın ne ehemmiyeti var? Ben buğday köklerine kuvvet verebilirim. Kurak tarlaları yeşil otlarla bürüeyebilirim. Fakat sizin kanınızın ıslattığı yerden destan çıkıyor, kahraman çıkıyor, şeref, şan çıkıyor. Siz yedi asır evvel benim kıyılarımda vuruşan Türklerle kardeş gibisiniz. Onlar kadar cesursunuz. Ölüm denen korkunç dev, sizi de ancak onlar kadar korkutuyor. Benim suyum Osman Bey'in atının içtiği suyun aynı olduğu gibi sizin kanınız da Osman Bey gazilerinin akıttığı kanın tıpkısıdır."

Bu metnin yazarının tavrı ve anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Nesnel - doğrudan
B) Öznel - dolaylı
C) Öznel - doğrudan
D) Nesnel - somut
E) Öznel - soyut

2. Aşağıdakilerden hangisi Millî Edebiyat Dönemi öğretici metinleri için söylenemez?

- A) Yeni Lisan prensipleri çerçevesinde halkın konuştuğu dile odaklanılmıştır.
B) Sanat sanat içindir, prensibi desteklenmiştir.
C) Memleketten bahseden bir edebiyat savunulmuştur.
D) Sanat eserleri yoluyla birlik duygusu pekiştirilmek istenmiştir.
E) Türk tarihi ve kültürü ön plana çıkarılmıştır.

3. Aşağıdaki eser-yazar eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Millî Edebiyat Cereyanlarının İlk Mübeşşirleri ve Di-van-ı Türki-i Basit - Mehmet Fuat Köprülü
B) Üç Tarz-ı Siyaset - Yusuf Akçura
C) Günebakan - Hamdullah Suphi Tanrıöver
D) Eğil Dağlar - Yakup Kadri Karaosmanoğlu
E) Üç Nesil Üç Hayat - Refik Halit Karay

4. Herhangi bir millet için kendi millî ilimlerinin yabancılar tarafından ve pek tabii hiç de iyilik düşünmeyecek bir tarzda tetkik edilmesi, itiraf etmeli ki millî bir felakettir. Bugün Türklük hakkında tetkiklerde bulunan Garp âlimleri hakkımızda ne kadar iyi düşünür; tarafsız, ciddi davranırlarsa davransınlar bizim o çalışmaya iştirak şöyle dursun hatta o mesaiden bile gafil kalmamız kadar büyük bir cürüm, bu kadar tabii olmayan bir hâl tasavvur edilemez.

Mehmet Fuat Köprülü'ye ait bu metnin Türklük araştırmaları ile ilgili ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mevcut bilimsel çalışmalar Türklük bilincinin kuvvetlenmesine büyük katkılar sağlamaktadır.
B) Bilimsel çalışmalar nesnel bir tutumla gerçekleştirilmelidir.
C) Türk bilim adamları yapılan araştırmalara söz sahibi olacak kadar etkin bir katılım sağlamalıdır.
D) Batılı alimlerle birlikte hareket edilerek onların çalışmalarından istifade edilmelidir.
E) Batılı alimlerin çıkarımlarına güvenilmemelidir.

5. I. Mehmet Emin Yurdakul - Türkün Hukuku - Fıkra
II. Yahya Kemal Beyatlı - Aziz İstanbul - Sohbet
III. Refik Halit Karay - Minelbab İlelmihrab - Hatırat
IV. Ömer Seyfettin - Yeni Lisan - Mektup
V. Reşat Nuri Güntekin - Anadolu Notları - Gezi Yazısı
Numaralanmış sanatçı-eser-tür eşleştirmelerinin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. Ziya Gökalp'ın 1923 yılında yayınlanan - - - - adlı eseri onun uzun yıllar savunduğu Türkçü ve Türkçeci fikirlerin derli toplu şekilde bir araya getirildiği ana metin olma özelliği göstermektedir.

Bu parçada boş bırakılan yere getirilmesi gereken eser ismi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kızıl Elma
B) Türkleşmek, İslamlaşmak, Muasırlaşmak
C) Yeni Hayat
D) Türk Medeniyet Tarihi
E) Türkçülüğün Esasları

7. Sevgili karilerimize

Bugün birinci nüshasını okuduğunuz bu dergi evvelce intişar eden “Hüsün ve Şiir”in bir şekl-i mütekâmilinden başka bir şey değildir; evet gazetemizin heyet-i tahririyesi sizin evvelce tanıdığınız gençlerdir. Onlar düşündüler ki “Hüsün ve Şiir” namı yalnız ihtisasâta müteallik mevâdda taallûk ediyor hâlbuki maksatları yalnız bu değildi; Hüsün ve Şiir’in şümûl-i manâsından maada mahsûlât-ı fikriye de gazetelerinde geniş bir mevkii haizdi. Binaenaleyh risalenin ismini değiştirdiler ona “- - -” dediler.

Bu parçada boş bırakılan yere getirilmesi gereken isim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Servetifünun B) Resimli Ay
C) Halka Doğru D) Genç Kalem
E) Türk Derneği

8. Millet, ne ırkın ne kavmin ne coğrafyanın ne politikanın ne de iradenin belirlediği bir topluluktur. Millet; dilce, dince, ahlakça ve güzellik duygusu bakımından ortak olan, yani aynı terbiyeyi almış fertlerden oluşan bir topluluktur. Türk köylüsü onu “dili dilime uyan, dini dinime uyan” diyerek tarif eder. Bir adam, kanca ortak olduğu insanlardan çok dilde ve dinde ortak olduğu insanlarla beraber yaşamak ister çünkü insani karakterimiz bedenimizde değil, ruhumuzdadır. Büyük İskender ne diyordu: “Benim gerçek babam Filip değil, Aristo’dur.”

Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisine söylenemez?

- A) Kişisel fikirler dile getirilmiştir.
B) Alıntılar yapılarak düşünce geliştirilmiştir.
C) Millet kavramı tanımlanmıştır.
D) Bir milletin varlığının dilinin varlığına bağlı olduğu vurgulanmıştır.
E) Millet olmak kültür birliğine sahip olmakla özdeşleştirilmiştir.

9. Savundukları görüşler ve kullandıkları dil dikkate alındığında aşağıdaki metinlerden hangisinin Millî Edebiyat anlayışını temsil ettiği söylenemez?

- A) Aslında Türklerin tarihi ınsaf ve tarafsızlıkla tetkik edilecek olursa görülür ki bu ırk dünyanın en ‘idealist’ ırklarından biridir. Türk’ün cihan tarihinde oynadığı bütün rollerin çoğu ya ahlaki ya dinî bir mana taşır. Uzaklara gitmeye ne hacet, işte Osmanlı Devleti’nin tarihi.
B) Bilamübalağa denilebilir ki, herkesin anlayabileceği şiir, münhasıran dün (nitelsiz) şairlerin işidir. Büyük şairlerin medhalleri, tunç kanatlı müstahkem şehir kapıları gibi sımsıkı kapalıdır. Her an o kanatları itemez ve o kapılar bazen asırlarca insanlara kapalı durur.
C) Anadolu insanının hayatı bütün o basit, iptidai görüş-nüşlerin arkasında, bizim şimdiki sanayi dünyasının, şimdiki teknik medeniyetinin buharı ile dumanlaşmış gözlerimizin kavrayamayacağı kadar geniş ve gizli bir âlemin sırlarını saklıyor.
D) Diyorlar ki: “Uğraşmağa ne hacet? İşte lisanımız kendi kendine sadeleşiyor. Yarım asır sonra ne Arapça, Acemce terkipler kalacak; ne de mânâsını bilmediğimiz lüzumsuz kelimeler... Bir gün olacak ki seciler gibi terkipleri de unutacağız...” Halbuki millî ve tabîi lisanslar değil, hatta milliyet cereyanları bile sevk ve idare edilmeden ilerleyemez.
E) Beş-on günden beri Garp Cephesi karargâhındayım ve burada yarı asker, yarı muharrir olarak yaşıyorum. Hiçbir yerde, hiçbir zaman hayatım bana bu kadar manalı, bu kadar değerli görünmemişti. Cephe deyim demek, millî hareketin ta yüreğinde oturuyorum demek değil midir?

10. Yetişmesinde Üsküp’ün, oradaki Yeni Mekteb’in ve daha çok annesinin rolünün büyük olduğunu ifade eden sanatkârın asıl adı Ahmed Âgâh’tır. Albert Sorel gibi yazılarını ve derslerini takip ettiği Camille Julien’in tarih-coğrafya ilişkisi temelli “Fransa toprağı bin yılda Fransız milletini yarattı.” sözü ona sanat görüşünün şekillenmesi bakımından ilham kaynağı olmuştur. Sanatçı, Malazgirt Zaferi’ni milat kabul edip Türk milleti ile Anadolu toprağı arasında ki irtibatla oluşan medeniyetin verimlerini sanat hayatının merkezine oturtmuş; kökü geçmişe, millî ve manevi değerlere bağlı bir modernizmi savunmuştur.

Bu parçada hakkında bilgi verilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ziya Gökalp B) Mehmet Akif Ersoy
C) Yahya Kemal D) Halide Edip Adıvar
E) Mehmet Fuat Köprülü

Millî Edebiyat - 3

1. I. Daha çok aruz ölçüsünü tercih etmişlerdir.
II. Nitelikli şiirin sembolik anlatımlar içermesi gerektiğine inanmışlardır.
III. Halk edebiyatı verimlerinden bir kaynak olarak yararlanmışlardır.
IV. Sanat şahsi ve muhteremdir, anlayışını benimsemişlerdir.
V. Sanatın dilinin günlük dilden uzaklaştırılması gerektiğini savunmuşlardır.

Numaralanmış yargılardan hangisi Millî Edebiyat Dönemi şiir anlayışı ile ilişkilendirilebilir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. İlk şiir denemelerini Servet-i Fünûn hareketinin edebiyat dünyasında etkin olduğu yıllarda Mekteb ve Resimli Gazete’de yayımlamıştır ancak ismini II. Meşrutiyet’ten sonra çıkarmaya başladığı Sırat-ı Müstakim adlı dergideki edebî verimleri ile duyurmuştur. Ustalıkla ortaya koyduğu manzumeleri, nesirleri ve fikirleriyle edebiyat tarihinde önemli bir yer edinen - - - -, Servetifünûn Dönemi’ndeki çetrefilli dilden yeni edebiyatın gerçek ve yaşayan Türkçesine geçiş sürecinde önemli bir konumu temsil etmiş, manzum ve mensur eserlerine Türk halkının doğal ifade biçimlerini başarıyla aktarmayı bilmiştir.

Bu parçadaki boşluğa getirilmesi gereken sanatkar ismi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yahya Kemal Beyatlı
B) Faruk Nafiz Çamlıbel
C) Mehmet Akif Ersoy
D) Mehmet Emin Yurdakul
E) Rıza Tevfik Bölükbaşı

3. *Ey Türk, senin köyün hür bir yuvadır
Çiftlik değil, yoktur beyi ağası
Her köylünün var bir çifti tarlası,
Öz evinde o hem bey hem ağadır.*

*Hiç kimsenin yarıcısı rençberi
Olmaz, ancak olur vatan askeri.*

Bu dizeler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sade bir dille söylenmiştir.
B) Hece ölçüsü kullanılmıştır.
C) Millî - romantik bir duygu söz konusudur.
D) Hitabet üslubu vardır.
E) Teşhiş sanatı yapılmıştır.

4. I. *Kazanmak istersen sen de zaferi
Gürleyen sesinle doldur gökleri
Zafer dedikleri kahraman peri
Susandan kaçır da coşana gider.*
II. *Gümüş bir dumanla kaplandı her yer
Yer ve gök bu akşam yayla dumanı
Sürüler, çimenler, sarı çiçekler
Beyaz kar, yeşil çam yayla dumanı*

Aşağıdaki özelliklerden hangisinin bu şiir parçaları için benzer olduğu söylenemez?

- A) Edebî gelenek B) Konu
C) Nazım birimi D) Dil
E) Ölçü

5. *Başka sanat bilmeyiz, karşımızda dururken
Yazılmamış bir destan gibi Anadolu’muz.
Arkadaş, biz bu yolda türküler tuttururken
Sana uğurlar olsun... Ayrılıyor yolumuz.*

Aşağıdaki şiir parçalarından hangisi bu dizelerde belirtilen sanat ilkesinin bir örneği değildir?

- A) Ak gömlekle gözyaşımı silerim;
Kara taşla bıçağımı bilerim;
Vatanımçın yücelikler dilerim.
Bu dünyada kimse kalmaz, giderim.
B) Bu yolda herkes bir ey delikanlı
Diriler şerefli ölümler şanlı
Yurt için döğüşen başı dumanlı
Her zaman bu şandan, o şana gider.
C) Tuna’nın üstünde güneş batarken
Sevgili yurdumu andırır bana.
Bir hayal isterim Boğaziçi’nden
Bakarım “İstanbul!” diye her yana.
D) Ne hasta bekler sabahı,
Ne taze ölüyü mezar,
Ne de şeytan bir günahı,
Seni beklediğim kadar.
E) Gölgele içinde ağaçlar yorgun,
Her tarafta yetim bir tevekkül var.
Sanki fısıldıyor Anadolu’nun
Uyuyan ruhuna ninniler rüzgâr

6. *Beş on gün oldu ki, mu'tâda inkıyâd ile ben
Sabahleyin çıkıvermiştim evden erkenden.
Bizim mahalle de İstanbul'un kenârı demek:
Sokaklarında gezilmez ki yüzme bilmiyerek!
Adım başında derin bir buhayre dalgalanır,
Sular karardı mı, artık gelen gelir dayanır.
Bir elde olmalı kandil, bir elde iskandil,
Selâmetin yolu insan için bu, başka değil!*
Bu dizelerden hareketle manzum hikâye türü ile ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) Nesnel bir anlatım söz konusudur.
B) Öyküleyici ve betimleyici anlatıma başvurur.
C) Kafiye ve redif kullanılır.
D) Bentler hâlinde yazılır.
E) Aruz ölçüsü ile söylenir.

7. **Servetifünun şiiri ile Millî Edebiyat şiirinin karşılaştırıldığı aşağıdaki yargılardan hangisinde yanlış bilgi verilmiştir?**

- A) Servetifünun şiirinde aruz ölçüsü tercih edilirken Millî Edebiyat'ta daha çok hece ölçüsü kullanılmıştır.
B) Servetifünun şiirinde sanat sanat içidir anlayışı hâkimken Millî Edebiyat sanata toplumsal bir misyon vermektedir.
C) Servetifünun şiirinde nazım birimi olarak genellikle beyit tercih edilirken Millî Edebiyat'ta bent kullanımı yaygındır.
D) Servetifünun şiirinde kullanılan dil günlük dilden uzak bir üst dil iken Millî Edebiyat'ta halkın konuşma dili esas alınmıştır.
E) Servetifünun şiirinde Fransız şiirinin etkisi görülürken Millî Edebiyat Klasik Türk şiiri örneklerinden yararlanmıştır.

8. **Aşağıdaki yargılardan hangisi Mehmet Akif Ersoy ve Ahmet Haşim için ortaktır?**

- A) Şiirlerinin tamamını aruz vezniyle oluşturmaları
B) Şiiri fikirlerini ortaya koymada bir araç olarak kullanmaları
C) Manzum hikâye türünde örnekler vermeleri
D) Empresyonizm akımının etkisinde kalmaları
E) Herhangi bir edebî ekolle ilişkilendirilemeyip bağımsız sanatkarlar olarak değerlendirilmeleri

9. *Biz o şiiri isteriz ki çifte giden babalar,
Ekin biçen genç kızlarla, odun kesen analar,
Yanık sesin dinlerlerken gözyaşların silsinler.*

Bu dizelerin sahibi olan şair, aşağıdaki hangi edebî dönemin veya topluluğun mensubudur?

- A) Millî Edebiyat
B) Servetifünun
C) Feriati
D) Tanzimat II. Dönem
E) Ara Nesil

10. I. Kavuşmak bir gün toprağa,
Bir bahar cümbüşü olmak,
Dört mevsimde ayrı ayrı
Tabiatın düşü olmak...
II. Ölüm âsûde bahâr ülkesidir bir rinde;
Gönlü her yerde buhurdan gibi yıllarca tüter.
Ve serin serviler altında kalan kabrinde
Her seher bir gül açar; her gece bir bülbül öter
III. Geçen akşam eve geldim. Dediler:
-Seyfi Baba
Hastalanmış, yatıyormuş.
-Nesi varmış acaba?
-Bilmeyiz, oğlu haber verdi geçerken bu sabah.
-Keşki ben evde olaydım... Esef ettim, vah vah!
Bir fener yok mu, verin... Nerde sopam? Kız çabuk ol...
Gecikirsem kalırım beklemeyin... Zîrâ yol
Hem uzun, hem de bataktır...
-Daha a'lâ, kalınız:
Teyzeniz geldi, bu akşam, değiliz biz yalnız.

Millî Edebiyat Dönemi'nde eser veren sanatçılara ait bu dizelerin yapı, içerik, ahenk unsurları, dil ve anlatım özellikleri çevresinde düşünüldüğünde sırasıyla aşağıdaki şiir anlayışlarından hangilerini temsil ettiği söylenebilir?

- A) Halkın yaşayış tarzını ve değerlerini anlatan manzumeler-saf (öz) şiir anlayışını ifade eden şiirler-sade dil ve hece ölçüsüyle yazılmış şiirler
B) Saf (öz) şiir anlayışını ifade eden şiirler-halkın yaşayış tarzını ve değerlerini anlatan manzumeler-sade dil ve hece ölçüsüyle yazılmış şiirler
C) Sade dil ve hece ölçüsüyle yazılmış şiirler-Halkın yaşayış tarzını ve değerlerini anlatan manzumeler-saf (öz) şiir anlayışını ifade eden şiirler
D) Halkın yaşayış tarzını ve değerlerini anlatan manzumeler- sade dil ve hece ölçüsüyle yazılmış şiirler-saf (öz) şiir anlayışını ifade eden şiirler
E) Sade dil ve hece ölçüsüyle yazılmış şiirler-saf (öz) şiir anlayışını ifade eden şiirler-Halkın yaşayış tarzını ve değerlerini anlatan manzumeler

Millî Edebiyat - 4

1. Bakın, bizim öz Türkçemiz ne hoş dil;
Onun her bir nağmesi,
Gökten gelen hitap gibi saf sesi
Ne bülbüle, ne duduya eş değil.

*Bu dil alageyiklerin içtiği
Yakut renkli çaylar gibi şarıldar;
Orhun ile Kızılırmak gibi ki
Sularında ruhlarımız pırıldar.*

*Eğiliniz ey şerefler, ey şanlar,
Ey ırklara altın destan yazanlar!*

*Biz devlerin, fillerin
Diz çöktüğü kuvvetin*

Eski yeni dillerin

Anlattığı milletiz

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Benzetme ve abartma vardır.
B) Didaktik iletiler içermektedir.
C) Somutlama yapılmıştır.
D) Beğeni ve gurur duyguları hâkimdir.
E) Türk milleti dilinin güzelliğinden hareketle övülmektedir.

2. 1899'da Tıbbiyye-i Mülkiyye'yi bitirdikten sonra bir süre doktorluk yapan, sonraki yıllarda ise Darülfünun'un'da felsefe ve estetik dersleri verdiğini bildiğimiz - - - Türk kültür ve edebiyat tarihinde "feylesof" lakabıyla bilinmiştir. İlk şiirlerinde aruzu tercih etmiş ancak bu alandaki asıl ününü 1913'ten sonra hece vezniyle ve sade Türkçe ile yazdığı, tekke ve âşık edebiyatı temelli şiirlerle kazanmıştır. Şiirlerinde ustaca yararlandığı halk kültürü ile ilgili yazılarıyla Millî Edebiyat'ın şekillenmesine katkı sağlayan sanatçıya ait şiirlerinin büyük bir kısmı Serab-ı Ömrüm isimli eserinde yer almaktadır.

Bu parçada boş bırakılan yere ismi getirilmesi gereken sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mehmet Emin Yurdakul
B) Aka Gündüz
C) Neyzen Tevfik
D) Rıza Tevfik Bölükbaşı
E) Beşir Fuat

3. I. Osmanlı adı her duyana lerze-resândır
Ecdâdımızın heybeti ma'rûf-u cihândır
Fıtrat değişir sanma bu kan yine o kandır
Gavgâda şehâdetle bütün kâm alırsız biz
Osmanlılarız can verir nâm alırsız biz
II. Övün ey Çanakkale, cihan durdukça övün!
Ömründe göstermedin bin düşmana bir gün.
Sen bir büyük milletin savaşa girdiği gün,
Başına yüz milletin birden üşüştüğü yersin!

Birincisi Namık Kemal'e ikincisi Faruk Nafiz Çam-ıbel'e ait olan bu şiir parçalarının hangi özelliklerinin ortak olduğu söylenebilir?

- A) Dil - Yapı
B) Kafiye - Redif
C) Nazım Biçimi - Ölçü
D) Tür - Tema
E) Dönem - Gerçeklik

4. O kadar dolu ki toprağın şanla,
Bir değil, sanki bin vatan gibisin.
Yüce dağlarına çöken dumanla
Göklerde yazılı destan gibisin.

Bu dördünlüğün ahenk özellikleri aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Hece ölçüsü - sarma uyak - tam kafiye - ek biçimli redif
B) Serbest şiir - mani tipi uyak - tam kafiye - sözcük biçimli redif
C) Hece ölçüsü - çapraz uyak - yarım kafiye - ek biçimli redif
D) Hece ölçüsü - çapraz uyak - zengin kafiye - sözcük biçimli redif
E) Hece ölçüsü - çapraz uyak - tam kafiye - sözcük biçimli redif

5. Aşağıdaki şair-eser eşleştirmelerinden hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) Halide Nusret Zorlutuna - Gît Bahar
B) Ali Canip Yöntem - Geçtiğim Yol
C) Orhan Seyfi Orhon - Sanat
D) Mehmet Emin Yurdakul - Ey Türk Uyan
E) Yahya Kemal Beyatlı - Mohaç Türküsü

6. 1885'te İstanbul'da doğan sanatçı Mekteb-i Hukuk tahsili görmüştür. Şiir, tiyatro, antoloji, roman ve biyografi gibi alanlarda eser vermiş, gazetelerde fıkra ve makaleler kaleme almıştır. Edebî hayatının önemli dönüm noktalarından biri Mehmet Akif ile kurduğu arkadaşlık olmuş, Sırat-ı Müstakim ve Tercüman-ı Hakikat gibi dergi ve gazetelerde daha çok kahramanlık ve vatan sevgisi temalarını işleyen şiirlerinin yayımlanmasıyla adını duyurmuştur. Sanatçının adı "Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır / Toprak eğer uğrunda ölen varsa vatandır" dizeleri ile özdeşleşmiştir.

Bu parçada aşağıdaki sanatçılardan hangisi tanıtılmaktadır?

- A) Mithat Cemal Kuntay
B) Memduh Şevket Esendal
C) Arif Nihat Asya
D) Necmettin Halil Onan
E) Kemalettin Kamu

7. *Ölmez bu vatan farz-ı muhâl ölse de hattâ
Çekmez kürenin sırtı bu tâbût-ı cesîmî*
(farz-ı muhal: varsayalım ki, küre: yeryüzü, cesîm: büyük)
Bu dizelerde aşağıdaki söz sanatlarından hangisi yoktur?

- A) Kişileştirme
B) Açık istiare
C) Benzetme
D) Mübalağa
E) Kapalı istiare

8. *Sakarya'da ebedilik sırrına eren
Kahramanlar arasından geçiyor tren.
Hatırasız harabeler önünde durup
Duyuyoruz ruhumuzda hazin bir gurup.
Sonra yine tren sesi, yine yolculuk,
Her saniye karşımızda başka bir ufuk!
Ey bu yolda sıralanan gazi tepeler!
Siz de koşup gelirdiniz bilseydiniz eğer.
Bilseniz ki Dumlupınar önünde yarın
Ayini var hürriyete tapanların!*

Bu dizeler Millî Edebiyat Dönemi şiirini besleyen aşağıdaki kaynaklardan hangisini işaret etmez?

- A) Tarihî gelişmeler
B) Kahramanlık teması
C) Halk deyişleri
D) Birlik duygusu
E) Sade dil

9. **Aşağıdaki isimlerden hangisi hecenin beş şairinden biri değildir?**

- A) Orhan Seyfi Orhon
B) Enis Behiç Koryürek
C) Yusuf Ziya Ortaç
D) Halit Fahri Ozansoy
E) Ziya Osman Saba

10. **Tevfik Fikret**

Ey sahn-ı mezâlim...Evet, ey sahne-i garrâ,

Ey sahne-i zî-şâ'saa-i hâile-pîrâ!

Ey şa'saanın, kevkebenin mehdi, mezârı

Şarkın ezeli hâkime-i câzibedârı;

Ey kanlı mahabbetleri bi-lerziş-i nefret

Perverde eden sine-i meshûf-ı sefâhet;

Ey Marmara'nın mâi der-âgûşu içinde

Ölmüş gibi dalgın uyuyan tûde-i zinde;

(Ey zulümler sahnesi... Evet, ey gösterişli sahne, Ey facialar süsleyen şaşaalı sahne! Ey şaşaanın, tantananın beşiği, mezarı; Doğu'nun ezeli cazibeli hükmedeni. Ey kanlı sevgileri nefretle titremeden besleyen sefahate susamış göğüs. Ey Marmara'nın mavi kucaklayışı içinde ölmüş gibi dalgın uyuyan canlı yığın.)

Yahya Kemal

Sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul!

Görmedim, gezmediğim, sevmediğim hiçbir yer.

Ömrüm oldukça, gönül tahtıma keyfince kurul!

Sade bir semtini sevmek bile bir ömre değer.

İstanbul'u konu edinen bu iki şiir parçası ile ilgili karşılaştırmada aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İki şiir parçasında da kişileştirmeye başvurulmuştur.
B) İki şiir parçasında da şehre seslenilmektedir.
C) Tevfik Fikret'te nefret, Yahya Kemal'de sevgi ön plandadır.
D) Tevfik Fikret aruz ölçüsünü tercih ederken Yahya Kemal 14'lü hece ölçüsünü kullanmıştır.
E) Tevfik Fikret'in dili ağırken Yahya Kemal düşüncelerini duru bir Türkçeyle ifade etmiştir.

Millî Edebiyat - 5

1. I. Olay hikâyeciliği örnekleri verilmiştir.
II. Teknik açıdan olgun eserler verilmiştir.
III. Realizmin etkisi altında kalınmıştır.
IV. Sanat sanat içindir anlayışı benimsenmiştir.
V. Psikolojik tasvir ve tahlillere yer verilmiştir.
- Servetifünun ve Millî Edebiyat Dönemi anlatmaya bağlı edebî metinlerinin ortak özellikleri ile ilgili numaralanmış yargılardan hangisi yanlıştır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. **Servetifünun ve Millî Edebiyat Dönemi anlatmaya bağlı edebî metinleri ile ilgili aşağıdaki karşılaştırmalardan hangisi yanlıştır?**

- A) Servetifünun Dönemi eserlerinin dili daha ağır ve sanatlıdır.
B) Millî Edebiyat Dönemi eserlerinin kahramanları daha dışa dönük bir kişiliğe sahiptirler.
C) Servetifünun Dönemi eserlerinde mücadele ve başkaldırı ruhu egemenken Millî Edebiyat Dönemi'nde birlik duygusu hâkimdir.
D) Servetifünun Dönemi sanatçıları Fransız edebiyatındaki gelişmelere odaklanmışken Millî Edebiyat Dönemi sanatçıları mahalli değerleri yönelmiştir.
E) Servetifünun Dönemi eserlerinde temel mekân İstanbul iken Millî Edebiyat Dönemi'nde dikkat Anadolu coğrafyası üzerindedir.

3. Üstün gözlem yeteneği ile Anadolu insanının yaşayışını en ince ayrıntısına kadar yansıtabilmeyi başarmış olan yazar, Fecriatî'nin kurucularından olmakla birlikte sonradan millî unsurları önceleyen bir edebî çizgiyi benimsemiştir. Özellikle sosyal eleştiri içerikli eserlerinde mizahi anlatıma sıklıkla başvurmuş, konuşma dilinin tüm zenginliğini eserlerine aktarabilmeyi başarmıştır. "Memleket Hikâyeleri, Bugünün Saraylısı ve İstanbul'un İç Yüzü" eserlerinden birkaçıdır.

Bu metinde hakkında bilgi verilen Millî Edebiyat Dönemi yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaşar Kemal B) Kemal Tahir
C) Refik Halit Karay D) Reşat Nuri Güntekin
E) Halide Edip Adıvar

4. **Halide Edip Adıvar'ın kaleme aldığı aşağıdaki anlatmaya bağlı edebî eserlerden hangisi türü bakımından diğerlerinden farklıdır?**

- A) Yeni Turan B) Ateşten Gömlek
C) Kalp Ağrısı D) Seviye Talip
E) Harap Mabettler

5. Hasan gırlı gırlı işleyen vinçlere, üstleri yazılı cankurtaran simitlerine, kurutulacak çamaşırlar gibi iplere asılı sandallara, vardiya değiştirilirken çalınan kampanaya bakarak çok eğlendi. Beş yaşında idi. Peltek, şirin konuşmalarıyla da güvertede yolcuları epeyce eğlendirmişti fakat vapur, şuraya buraya uğrayıp bir sürü yolcu bıraktıktan sonra sıcak memleketlere yaklaşınca kendisini bir durgunluk aldı. Kalanlar bilmediği bir dilden konuşuyorlardı ve ona İstanbul'daki gibi "Hasan gel, Hasan git!" demiyorlardı, ismi değişir gibi olmuştu. Hassen şekline girmişti. "Taal hun yâ Hassen" diyorlardı, yanlarına gidiyordu; "Ruh yâ Hassen!" derlerse yanlarından uzaklaşıyordu. Hayfa'ya çıktılar ve onu bir trene koydular.

Bu metnin dil ve anlatım özellikleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anlatım hâkim bir bakış açısıyla gerçekleştirilmiştir.
B) Betimleyici anlatıma başvurulmuştur.
C) Sade bir dil kullanılmıştır.
D) Monolog tekniği uygulanmıştır.
E) Benzetmeye başvurulmuştur.

6. • Daha sonra başka bir isimle tefrika edilecek olan Soy-tarı ile Kızı adlı eseri ilk olarak İngilizce yayımlanmıştır.
• Roman kurgulamalarında Feride, Zehra, Şahin ve Ömer gibi mücadeleci ruha sahip idealist öğretmen tiplerine yer vermiştir.
• Eserlerinde Tanzimat'tan Cumhuriyet'e kadarki toplumsal yaşayışın bir panoramasını ortaya koymuştur.
• Küçük Paşa isimli romanında, realist bir bakışla Orta Anadolu'nun yoksul köylerinden birindeki yaşam şartları anlatılmaktadır.

Bu cümlelerde aşağıdaki sanatçılardan hangisi ile ilgili bir bilgi verilmemiştir?

- A) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
B) Halide Edip Adıvar
C) Ebubekir Hazım Tepeyran
D) Mithat Cemal Kuntay
E) Reşat Nuri Güntekin

7. – Kaşağıyı ben kırmıştım, onu söyleyeceğim.
– Hangi kaşağıyı?
– Geçen yılki. Hani babamın Hasan'a darıldığı... Sözümü tamamlayamadım. Derin hıçkırıklar içinde boğuluyordum. Ağlaya ağlaya Pervin'e anlattım. Şimdi babama söylersem Hasan da duyacak, belki beni bağışlayacaktı.
– Yarın söylersin, dedi.
– Hayır, şimdi gideceğim.
– Şimdi baban uyuyor, yarın sabah söylersin. Hasan da uyuyor. Onu öpersin, ağlarsın, seni bağışlar.
– Pekâlâ!
– Haydi, şimdi uyu!

Sabaha kadar yine gözlerimi kapayamadım. Hava henüz ağarırken Pervin'i uyandırdım. Kalktım. Ben içimdeki zehirden vicdan azabını boşaltmak için acele ediyordum.

Bu metin parçasında aşağıdaki duygulardan hangisi hâkimdir?

- A) Vurdumduymazlık B) Pişmanlık
C) Yakınma D) Umutsuzluk
E) Sabırsızlık

8. (I) Türk Edebiyatı'nın en büyük hikâyecilerinden biridir. (II) Maupassant tarzı öykücülüğü benimsemiştir. (III) Yazın hayatına şiirle başlamış ve üzerinde yoğunlaştığı öykücülük dışında mensur şiir, fıkra, mektup ve makale gibi birçok türde eser vermiştir. (IV) Türkçü ve Türkçeci bir bakışla yazdığı eserleri aynı zamanda fikirlerini beyan etmede kullandığı bir araç olmuştur. (V) Örneğin "Kızıl Elma Neresi?" adlı şiirinde Türklerin cihan hakimiyeti anlayışını vurgulamak istemiştir.

Ömer Seyfettin ile ilgili numaralanmış cümlelerden hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun gerçek bir Osmanlı beyefendisi olan Naim Efendi, kızı Sekine Hanım, damadı Servet Bey ve torunu Seniha üzerinden üç farklı kuşağı bir araya getirerek Tanzimat'ın doğurduğu insan tiplerini, değer kargaşasını ve nesiller arasındaki uyumsuzluğu ortaya koymak istediği "- - -" adlı eseri bir tezli roman örneğidir.

Bu parçada hakkında bilgi verilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nur Baba B) Ankara
C) Kiralık Konak D) Hüküm Gecesi
E) Sodom ve Gomore

10. I. - Oh Oğuz, Oğuz... Oğuz koyalım diye ellerini çırpıtı ve babasının boynuna sarılarak
- Bu büyük bir adamın adı mıdır?
- En büyük Türk'ün adı.
II. Zaten hayat da bir tramvay arabası değil mi? Bir hatt-ı ahenin üzerinde lagar ü natüvan bir beygirle sürük-
lendikçe sarsılan, harap ve mülevves, güneşlerle kavrulmuş, yağmurlarla çürümüş; giren çıkan, artan eksilen yolcularını – camları titreyerek, tekerlekleri gıcırdayarak – aşağıdan yukarıya, yukardan aşağıya taşıyan mahmul ve bîtâb bir tramvay arabası...
III. Anadolu içinden hanlarda kalıp köylerde yatarak memuriyetine gelirken yüreğini keder, gam kaplamış, memlekete ciddi hizmet etmek kararını almıştı. Başının içinde kasabaya indiği gün, yeni düzenlemeler, örgütler, yardım dernekleri gibi ağır düşünceler doluydu. Bu küçük şehirde kocaman işler göreceğini, herkese parmak ısırtacak eserler çıkaracağını sanıyordu.

Numaralanmış metinlerden hangileri Millî Edebiyat Dönemi zihniyetini yansıtan bir dil ve içeriğe sahiptir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II.
D) I ve III. E) II ve III.

11. **Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?**

- A) Reşat Nuri Güntekin - Gizli El
B) Yakup Kadri Karaosmanoğlu - Miskinler Tekkesi
C) Ömer Seyfettin - Efruz Bey
D) Aka Gündüz - Dikmen Yıldızı
E) Mithat Cemal Kuntay - Üç İstanbul

Millî Edebiyat - 6

1. I. İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci
II. Musahipzade Celal
III. Aka Gündüz
IV. Reşat Nuri Güntekin

Numaranmış Millî Edebiyat Dönemi sanatçılarından hangileri yalnızca tiyatro türünde eser vermiştir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) I ve II.
D) I ve III. E) II ve IV.

2. Türk tiyatrosunun önemli oyun yazarlarından biridir. Oyunlarında daha çok geleneksel değerler ve tarihî gelişmeler çevresinde eski İstanbul yaşayışını konu edinmiş, anlatımda güldürü ögesine çokça başvurmuş, Şinasi gibi geleneksel Türk tiyatrosunu hatırlatan bir üslup geliştirmiştir. "İstanbul Efendisi, Bir Kavuk Devrildi, Aynaroz Kadısı" eserlerinden birkaçıdır.

Bu metinde tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Reşat Nuri Güntekin
B) İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci
C) Halit Fahri Ozansoy
D) Aka Gündüz
E) Musahipzade Celal

3. Güllü Agop Efendi'nin Gedikpaşa Tiyatrosu temsillerine devam ettikçe tiyatroya merak salan sanatçı, Darülbedayi'nin ikinci kuruluşunda yönetim kuruluna üye seçilmiş, 1919-1922 yıllarında art arda kendi yazdığı, uyarladığı, çok tutulmuş, defalarca oynanmış vodvil ve komedileriyle o yılların sanat hareketlerinde ön planda yer almıştır. Eserlerinden bazıları "Gücü Gücü Yetene, Kismet Değilmi ve Hisse-i Şâyia"dır.

Bu metinde eserleriyle tanıtılan sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halit Fahri Ozansoy
B) İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci
C) Musahipzade Celal
D) Aka Gündüz
E) Reşat Nuri Güntekin

4. **MEHMET:** Cesaretle yaratıldık. Bir Türk neferi en büyük kumandanı gibi düşünür, onun gibi söz söyler. Türkler için bu noktada kumandanla neferin farkı yoktur. (Zincirlerini şakırdatarak) İşte ben, vurduğunuz zincirleri küçümseyerek karşınızda duruyorum.

MONTİYE: (Hiddetle) Cüret istemez. Göstereceğin şiddete göre cezanı çoğalır.

MEHMET: (Alayla) Siz harp esirlerini suçlular gibi mi cezalandırırsınız?

PAPAZ MARKAM: Senden intikam alacağız.

MEHMET: Bir milletin intikamı bir neferden alınmaz. Kandiye burçlarında Türk ordusu var... Oraya gidiniz.

Bu metnin oluşmasına imkân sağlayan zihniyet aşağıdaki fikir akımlarından hangisinin etkisi altındadır?

- A) Türkçülük B) Osmanlıcılık
C) İslamcılık D) Batıcılık
E) Halkçılık

5. Millî Edebiyat Dönemi'nde yaşanan sanatsal gelişmelerin en dikkat çekicilerinden biri olan ve İstanbul Şehremini Cemil Paşa'nın gayretiyle açılışı 27 Ekim 1914'te gerçekleşen - - - -, Osmanlı İmparatorluğu'nda kurulan ilk konservatuvardır. Teşkilatlanması Paris'ten davet edilen Andre Antoine tarafından üstlenilen bu kurum, özellikle oyuncularından biri olan Muhsin Ertuğrul'un sanat yönetmenliğine getirilmesinden sonraki verimleriyle Türk tiyatrosuna çağdaş bir ivme kazandırmıştır.

Bu parçada hakkında bilgi verilen tiyatro yapılanması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Darülbedayi-i Osmani
B) Tiyatro-i Osmani
C) Naum Tiyatrosu
D) Opera Tiyatrosu
E) Dolmabahçe Saray Tiyatrosu

6. **Aşağıdaki yazar- eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?**

- A) Halit Fahri Ozansoy - On Yılın Destanı
B) Musahipzade Celal - Köprülüler
C) Aka Gündüz - Beyaz Kahraman
D) Yusuf Ziya Ortaç - Binnaz
E) Faruk Nafiz Çamlıbel - Hülleci

7. **SAVLETİ:** Yazıklar olsun, on iki burcun esamisini ezber edemedin, yazıklar olsun. Ben ise ilm-i nücuma vâkıf bir hayrûl halef yetiştireceğim diye beyhude yere izaa-i vâkıf edip duruyorum. Yazıklar olsun.

İRFAN: Efendi baba! İki yanlışım çıktı ise ne olmuş sanki. Yavaş yavaş öğrenirim.

SAVLETİ: Elinin körü olmuş. O zekâ, irfan nerede?

İRFAN: Buradayım Efendi baba.

SAVLETİ: Haydi çekil karşımdan. Seni cahil, nadan, bi-iz'an...

İRFAN: Kızacak ne var sanki.

SAVLETİ: Ne kadar ihtimam etsem nafile.

MENTEŞ: Üzülmeyin efendim. İnşallah saye-i âlinizde çalışır, arzu buyurduğunuz gibi âlim ve fâzıl olur.

SAVLETİ: Ah hiç ummuyorum Hacı Mimi, hiç... Ferhat Ağa nerede?

MENTEŞ: Bugün görünmedi efendim.

SAVLETİ: Kerimemi Ferhat Ağa'ya vermek istediğimi sana söylemişim. Ferhat Ağa'ya açtın mı?

MENTEŞ: Evet efendim. (Kendi kendine) Yine o mesele.

SAVLETİ: Ferhat Ağa'nın zaicesini yokladım, kerimemin yıldızıyla muvafık geldi. Remille tetkik ettim, arzum veçhile zuhur etti.

MENTEŞ: Pekâlâ efendim. (Kendi kendine) Ah şu iş ber-taraf olamadı gitti.

SAVLETİ: İstiharelerim de iyi çıktı. Tesbih niyeti de... Ha...Ne dersin?

MENTEŞ: Ne diyeyim efendim, zaiceler, remiller, istihareler.. tesbih niyetleri uygun gelmiş.. ama Ferhat Ağa uymuyor ağzını aradım reddetti.

SAVLETİ: (Hayretle) Ya... Neden?

MENTEŞ: Bilmem efendim. O kadar ısrar ettim kabul etmedi. Meğerse Ferhat Ağa evlenmiş.

SAVLETİ: Ya! Garip şey.. Bu sabah attığım remillerin kâfesi Ferhat Ağayı mücerret gösteriyordu.

MENTEŞ: (Kendi kendine) ne kuvvetli remil.

Bu metin için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Savleti, peşin hükümlü bir tiptedir.
- B) Hiciv yoluyla batıl inançların eleştirisi söz konusudur.
- C) Menteş, Savleti'nin yakın bir arkadaşdır.
- D) İrfan, Savleti'den Arapça dersler almaktadır.
- E) Geleneksel Türk tiyatrosundan izler taşımaktadır.

8. **AGOP:** (Komşularına) Böyle güpegündüz fenerle ne arıyorlar ki?

MUHSİN: Kim bilir?

DİLÂVER: Burada bildiğiniz benekli bir adam var mı?

YUVAN: Ne dedin, benekli adam mı? Nideceksin oğul?

İRFAN: Yanağı benli, yanağı...

AGOP: Sabah sabah yola düşmüş benekli ararsınız, he? Tavuktur ki, ya ki...Horoz ararsız.

DURMUŞ: A benim kızanlarım, Tavuk Bazarı buraya çok irak. Tee! Çemberlitaş'ın yancağızında.

İRFAN: Tavuk aramıyoruz, adam arıyoruz, adam!

YUVAN: Aman Allah şu İstanbul'da daha neler işideceğim. Adamın beneklisi olur mu?

Bu metnin dil ve anlatım özelliği için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Söz oyunlarına başvurulmuştur.
- B) Yanlış anlamaya dayalı bir diyalog söz konusudur.
- C) Ağız özelliklerine yer verilmiştir.
- D) Ünlemlerden yararlanılmıştır.
- E) Anlatımda gülünç unsurlar kullanılmıştır.

9. **AYNI KÖYLÜ:** Yürüyorken sabahleyin burada

Yolda gördük bir insan iskeleti

O kadar parça parça olmuş eti

Onu kurtlar bu hâle koymuştur

(İhtiyar çılgın bir halde atılır. Köylüler bu anda şaşırarak teskereyi yere bırakmışlardır. İhtiyar teskerenin üstündeki çulu atar, elleriyle araştırır, et ve kemik yığınları arasındayla oğlunun kırmızı kuşağının bir parçasını ve mintanının lime lime olmuş yakasını bulur. O zaman sanki mezardan gelen inilti bir sesle)

İHTİYAR: Nail'im, Nail'im, o baykuştur

En felaketli düşmanın bence.

Seni baykuştur öldüren bu gece.

(Çulu uzaklara fırlatarak)

Böyle bir eski çul mudur kefenin?

Kar boyandıkça al kanın senin,

Ölüyorken baharı andın mı?

Parçalandın mı, parçalandın mı?

(Feryat ederek oğlunun cenazesini göğsünde sıkarken gene baykuş, hain ve lakayt öter, öter. Yolcu ve köylüler mahzun, diz çöküp cenazenin başucunda duaya başlarlar ve perde kapanır.)

Bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Manzum - mensur formda yazılmıştır.
- B) İstifham sanatı örneği vardır.
- C) Sade bir dil kullanılmıştır.
- D) Ölümün neden olduğu acıya temas edilmiştir.
- E) Bir tiyatro metninden alınmıştır.

Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı / Oluşum ve Genel Özellikler

1. I. Kurtuluş Savaşı'nın kazanılması
II. Atatürk ilke ve inkılaplarının uygulanması
III. Meşrutiyet'in ilan edilmesi
IV. İkinci Dünya Savaşı'nın sonuçları
V. Batı medeniyetiyle irtibatın artması
- Numaralanmış gelişmelerden hangisi Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'nın biçimlenmesinde etkili ol-
mamıştır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. Yüzlerce yıllık bir geçmişe sahip olan Türk Edebiyatı'nın Anadolu sahasında cereyan eden kolunun her ayrıntısı ile takip edilebilen en son evresidir. Bu devrin özellikle ilk yirmi yılında siyasî, ekonomik ve sosyal tarihine oldu-
ğu kadar sanat ve edebiyatına da damgasını vuran hiç kuşkusuz Kurtuluş Savaşı ile Atatürk ilke ve inkılaplarıdır. Eğitimin köylere kadar yayılması, dilin sadeleşmesi, mu-
asır medeniyetlerle olan fikrî ve edebî alış verişin hız ka-
zanması, uzun barış devrinin verdiği rahatlık ortamı gibi etkenler bu devirde pek çok edebiyat heveslisine kendini tanıtmaya imkânı sağlamıştır.

**Bu metinde hakkında bilgi verilen edebî oluşum aşa-
ğıdakilerden hangisidir?**

- A) Halk Edebiyatı
B) Tanzimat Edebiyatı
C) Millî Edebiyat
D) Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı
E) Millî Mücadele Dönemi Edebiyatı

3. Aşağıdakilerden hangisinde Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı ile ilgili yanlış bir bilgi verilmiştir?

- A) Aruz ölçüsü neredeyse tamamen bırakılmış; hece ölçü-
süne, sonraları ise özellikle serbest şiire ilgi artmıştır.
B) Şiir, roman, hikâye ve tiyatro türlerinde Batılı anlamda
ilk edebî metin örnekleri vermeye başlanmıştır.
C) Bilhassa ilk devrelerde dilde sadeleşme eğilimi devam
etmiş, sonraları Batılı akımların da etkisiyle edebî me-
tinlerde anlamsızlığı, kapalılığı amaçlayan üsluplar da
tercih edilebilmiştir.
D) Bireysel meseleleri konu edinen, sosyal problemleri
eğilen ya da türlü ideolojilerin çıkırtkanlığını yapan bir-
birinden farklı çizgilerde çok sayıda edebî verim söz
konusudur.
E) Bu dönemin başlıca özelliklerinden ikisi yenilik ve çe-
şitliliktir.

4. I. Millî mücadele ruhunun Anadolu'da filizlenmesi
II. Savaş sırasında Anadolu'yu görme ve tanıma imkânı
bulmaları
III. Bir kısmının Anadolu'da yetişmiş olması
IV. Milliyetçi bakış açısının revaçta olması
V. Atatürk inkılaplarının uygulanmaya başlaması
- Numaralanmış cümlelerden hangisi Cumhuriyet Dö-
nemi'nde sanatçıların eserlerinde Anadolu'ya yönel-
melerinin bir nedeni değildir?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. (I) Cumhuriyet Dönemi'nde kaleme alınan edebî eserler-
de Atatürk ilke ve inkılaplarının getirdiği yenilikler önemli
birer yönlendirici unsur olmuştur. (II) Örneğin İntibah ve
Sergüzeşt gibi romanlarda kadınların toplum hayatındaki
rolüne ilişkin ayrıntılar Atatürk ilke ve inkılaplarının getir-
diği hak ve özgürlükler sayesinde önceki dönemlere ait
eserlere nazaran başkalaşmıştır. (III) Bu dönem edebi-
yatını yönlendiren bir başka husus, millî değerlerden bir
içerik laboratuvarı olarak faydalanılmaya devam ediliyor
olunmasıdır. (IV) Yine aynı devrede bireyin hakkıyla an-
latılması bakımından psikoloji alanında gerçekleştirilen
bilimsel çalışmalardan yararlanılmış, (V) modern-post-
modern fikrî ve edebî hareketlerden esinlenilmiştir.

**Bu parçada numaralanmış yargılardan hangisinde
bilgi yanlış vardır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatı, - - - bir edebiyattır.
**Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden han-
gisi getirilemez?**

- A) gelenekçi
B) Batı'ya dönük
C) farklı ekoller barındıran
D) yenilikçi
E) üretken

7. • Millî romantik duyuş hâkimdir.
• Dil, konuşma diline yaklaşmıştır.
• Halk edebiyatının bir devamı niteliğindedir.
• Yedi Meşaleciler, Garipçiler, Hisarcılar gibi birçok farklı edebî anlayışı barındırmıştır.

Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'nın başlangıç devresi (1923-1940) ile ilgili bu yargıların sonuna doğru ise (D), yanlış ise (Y) konduğunda uygun sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) (D), (Y), (Y), (Y) B) (D), (D), (Y), (Y)
C) (D), (D), (D), (Y) D) (Y), (D), (Y), (Y)
E) (D), (Y), (Y), (D)

8. I. Toplumsal konulardan uzak durulmuştur.
II. Yeni Lisan başlıklı makale başlangıcı kabul edilir.
III. Osmanlıcılık fikrinden beslenmiştir.

Numaralanmış yargılar aşağıdaki edebî dönem ve ekollerden hangisi ile ilişkilendirilemez?

- A) Tanzimat Edebiyatı
B) Servetifünun Edebiyatı
C) Fecriatî Edebiyatı
D) Millî Edebiyat
E) Cumhuriyet Edebiyatı

9. **Aşağıdaki konulardan hangisi yalnızca Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı içerisinde ele alınabilir?**

- A) İstanbul'a baharın geç gelmesi
B) Ahmet'in gerçeklere sırt çevirmesi
C) Hasanoğlu Köy Enstitüsü'nün kuruluşu
D) Türk insanındaki bayrak sevgisi
E) Millî mücadelede gösterilen kahramanlıklar

10. I. Genç Kalemler
II. Türk Yurdu
III. Varlık
IV. Mavera
V. Çınaraltı

Numaralanmış edebî dergilerden hangileri Cumhuriyet Dönemi'nde faaliyet göstermiş bir yayın organı değildir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) I ve II.
D) II ve IV. E) IV ve V.

11. **Aşağıdaki fikrî ve edebî akımlardan hangisi yalnızca Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı ile ilişkilendirilebilir?**

- A) Pozitivizm
B) Romantizm
C) Egzistansyalizm
D) Realizm
E) Empresyonizm

12. **Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı ile ilgili aşağıdaki tanımlamalardan hangisi yanlıştır?**

- A) Edebiyatın pek çok kulvarında çok sayıda eserle temsil edilmektedir.
B) Gelenekçilik ve kuralcılık yerine serbestlik hâkimdir.
C) Konu ve üslup bakımından çeşitlilik söz konudur.
D) Kurtuluş Savaşı yıllarından günümüze dek devam eden süreci kapsar.
E) Türk edebiyatının zengin tarihi birikimi ile modern dünyanın sağladığı verilerden beslenir.

Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı / Öğretici Metinler

1. Bu münakaşada belki yarımşar yarımşar fakat herkes haklıdır. İçinde yabancı kelime olmayan tek bir medenî lisan yoktur. Yabancı kelimeden korkmayalım fakat yabancı kelimelere kapılarını ardına kadar açmış tek bir medenî lisan da yoktur. Lisanın kapıları önüne kontrol koyalım. Bu kontrol, ne maarif müfettişidir ne de dil kurumu üyesi. Bu kontrol Türk sanatkarının zevkidir. Ona güveniniz.

Peyami Safa'ya ait bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Deneme üslubunda yazılmıştır.
B) İstiare sanatına başvurulmuştur.
C) Bir sorunun nasıl çözülebileceği değerlendirilmiştir.
D) Bir metnin giriş bölümünden alınmıştır.
E) Bir tespit söz konusudur.

2. İrfan kendini tanımakla başlar. Kendini tanımak, önyargıların köleliğinden kurtulmaktır... Tecessüsü madde dünyasına çivilemeyen, zekâyı zirvelere kanatlandıran, uzun ve çileli bir nefis terbiyesi irfan. Kemale açılan kapı, amelle taçlanan ilim. İrfan bir tanrı vergisi... Kültür, irfana göre katı, fakir ve tek boyutlu. İrfan, insanı insan yapan vasıfların bütünü. Yani hem ilim hem iman hem edep... Batı, kültürün vatanıdır; Doğu, irfanın...

Cemil Meriç'e ait bu parçada irfan kavramı ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) İrfanın ne olduğuna
B) İrfanın neye benzediğine
C) İrfanın kültüre katkısına
D) İrfanın üstünlüğüne
E) İrfanın mekânına

3. I. Reşat Nuri Güntekin - Anadolu Notları
II. Mehmet Kaplan - Edebiyat Üzerine Makaleler
III. Suut Kemal Yetkin - Günlerin Götürdüğü
IV. Abdülhak Şinasi Hisar - Geçmiş Zaman Köşkleri
V. Attila İlhan - Hangi Edebiyat

Numaralanmış sanatçı - eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. Kendisini "Ramazanoğulları"ndanız. Bir ceddım yeniçeri, bir ceddım Macar ellerinde yatan Gül Baba, büyükbabam şehit, babam gazi. Ecdadımız ölüm dirim macerasını bu topraklarda yaşamış, hayat ve beka oyununu bu topraklarda oynamış." şeklinde tanıtan - - - edebiyatın birçok kulvarında kalem oynatmış, üretken sanatçılarımızdandır. Eserlerinden "Kenan Rifai ve Yirminci Asrın Işığında Müslümanlık" biyografi, "İstanbul Geceleri" deneme, "Ah Tuna Vah Tuna" ise anı türünün örneklerindendir.

Bu parçada boş bırakılan yere ismi getirilmesi gereken Cumhuriyet Dönemi yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Server Tanilli B) Adalet Ağaoğlu
C) Mina Urgan D) Nermi Uygur
E) Samiha Ayverdi

5. I. Mavi Anadolu
II. Düşem Yollara Yollara
III. Gezerek Gördüklerim
IV. Göz Ucuyla Avrupa

Numaralanmış gezi yazıları içinde aşağıdaki yazarlardan hangisine ait bir eser yoktur?

- A) Selim İleri B) Haldun Taner
C) Yusuf Ziya Ortaç D) Azra Erhat
E) Falih Rıfkı Atay

6. Sosyal psikolog, fikir adamı gibi unvanlarla anılan yazarın yetişmesinde Ziya Gökalp ve Hilmi Ziya Ülken okumaları ve hocası Mümtaz Turhan'dan aldığı dersler büyük pay sahibidir. Onun makaleleri daha çok milliyetçilik, İslam, tasavvuf, kültür ve ahlak konuları üzerinde yoğunlaşmıştır.

Aşağıdaki eserlerden hangisi, bu parçada sözü edilen sanatçıya ait değildir?

- A) İslam'ın Bugünkü Meseleleri
B) İslam Tasavvufunun Meseleleri
C) Türk Kültürü ve Milliyetçilik
D) Türkleşmek İslamlaşmak Muasırlaşmak
E) Tarihte Türkler

7. Nurettin Topçu ilgili aşağıdaki cümlelerden hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) İzmir’de çıkarılan Hareket dergisinin kurucusudur.
- B) Ahlak felsefesi üzerinde çalışmıştır.
- C) Yazılarında ideal bir kuşak yetiştirebilmenin yollarını tartışmıştır.
- D) Kültür - medeniyet ayrımı üzerinde özellikle durduğu meselelerdendir.
- E) “Türkiye’nin Maarif Davası” adlı bir ders kitabı yazmıştır.

8. Aşağıdakilerden hangisi anı, deneme, günlük, mektup ve inceleme gibi türlerde eserler veren Salah Bursalı’ya ait değildir?

- A) Kendimle Konuşmalar
- B) Yalnızlığın Fırınlanmış Kokusu
- C) Eğil Dağlar
- D) Kahveler Kitabı
- E) Boğaziçi Şıngır Mingır

9. • Edebiyat dergisi ve Edebiyat Dergisi Yayınları’nı kurdu. “Otel Gören Defterler” adıyla günlük-deneme türünde bir eser dizisi yayımladı.
- Ankara, Erzurum, Konya, Bursa, İstanbul şehirlerini tanıtan Beş Şehir isimli bir eser kaleme aldı.
- “İki Dirhem Bir Çekirdek, Âh Mine’l Aşk” gibi eserleriyle eski kültür ve edebiyatımıza dair ilgi çekici anekdotları günümüz okuyucusuyla buluşturdu.
- Ölümünden sonra yayımlanan “Notlar” dizisinde sanat, edebiyat, tarih, sosyoloji gibi birçok alana dair sohbet ve değerlendirmeleri yer almaktadır.

Bu metinlerde hakkında bilgi verilmeyen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Beşir Ayvazoğlu
- B) Kemal Tahir
- C) Ahmet Hamdi Tanpınar
- D) İskender Pala
- E) Nuri Pakdil

10. Aşağıdakilerden hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) Edip Cansever’in “Folklor Şiire Düşman” adlı eserinde Türk edebiyatının öne çıkan bazı sanatçıları üzerine yazılmış portre nitelikli metinler yer almaktadır.
- B) Adnan Binyazar denemelerinden bazılarını “Toplum ve Edebiyat” adlı eserinde toplamıştır.
- C) Bedri Rahmi Eyüboğlu’nun “Canım Anadolu” ve “Deli-fişek” adlı eserleri birer gezi yazısı örneğidir.
- D) “Bu Diyar Baştanbaşa”, Yaşar Kemal’in karış karış do-laştığı Anadolu hakkındaki röportajlarından oluşmaktadır.
- E) Nurullah Ataç, “Son Havadis” ve “Ulus” gibi gazetelerdeki “Ataç’ın Güncesi” isimli köşesinde yayımladığı yazılarını daha sonra “Günce” ismiyle bir araya getirmiştir.

11. Cemal Paşa’nın emir subayı olarak o günlerde en yakınında olan Faliş Rıfkı, bu kitabıyla tarihimize bir ibret belgesi bırakırken her biri bir destan olabilecek, askerlerin günlükleri ve kaybedilen Ahmetlerin, Mehmetlerin hikâyeleri tüylerinizi ürpertecek.

Behçet Kemal Çağlar’ın bu parçada değerlendirdiği eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çankaya
- B) Zeytin Dağı
- C) Canım Anadolu
- D) Anadolu Notları
- E) Tuna’dan Batıya

12. Ahmet Haşim, Fizan mutasarrıfı olan babası Arif Hikmet Bey’le birlikte 1891’de İstanbul’a gelmiş ve bir müddet İstanbul’un fakir bir mahallesinde oturan bir akrabasının ya da aile dostlarının birinin yanında kalmıştır.

Abdülhak Şinasi Hisar’a ait bu parça üslubu ve içerik özellikleri itibarıyla aşağıdaki öğretici metin türlerinin hangisini temsil etmektedir?

- A) Gezi yazısı
- B) Anı
- C) Mektup
- D) Deneme
- E) Biyografi

Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı / Coşku ve Heyecana Bağlı Metinler - 1

1. O zaferler getiren atların

Nalları altındanmış;

Gidişleri akına

Gelişleri akındanmış.

Yolları eline dolayan;

Beldeler, ülkeler avlayan

Süvarileri varmış ki

Oğuz, Bilge, Süleyman'mış.

Bu dördlüklerde aşağıdaki edebî sanatlardan hangisi yoktur?

- A) Telmih
B) İstiare
C) Mübalağa
D) Tezat
E) Teşbih

2. Sevgilim, ne kadar hüzünlü bilsen

Bu ölgün akşamın ölgün bestesi

Uzak tepelerden, dağlardan esen

Aşına olduğum rüzgârın sesi

Bu dördlüğün ahenk özellikleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kafiye örgüsü çaprazdır.
B) 11'li hece ölçüsü ile söylenmiştir.
C) Ulama örnekleri vardır.
D) Redif yoktur.
E) Zengin kafiye kullanılmıştır.

3. (I) 1980 sonrası Türk şiirinde ortak bir şiir anlayışla hareket edilmiştir. (II) Dönemin etkin dergilerinden bazıları Yazko Edebiyat, Üç Çiçek, Şiirâtı ve Sombahar'dır. (III) Bu devrede İkinci Yeni sonrası toplumcu şiirde olduğu gibi ideolojik temelli şiirler yazmak öncelenmemiş, (IV) düzyazıya yaklaşan, kapalı anlatımlı ve her açıdan serbest bir üslup benimsenmiştir. (V) Uzak çağrışımlara yönelmek bakımındansa İkinci Yeni ile benzeştiği görülür.

1980 sonrası Türk şiiri ile ilgili numaralanmış yargılardan hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. I. gece sevecen bir eleştirmenin uykusu kaçtı

günlüğüne genç ozanlar için şunları düştü

— bu çocuklar hiç minibüse binmemiş belli

ne de çalgılı kahvelerde sabahlamışlar

II. Görüyorsun ya bir sevdâyı büyütüyoruz seninle

Sana değiniyorum, sana ısınıyorum, bu o değil

Bak nasıl, beyaza keser gibisine yedi renk

Numaralanmış bu dizeler aşağıdaki unsurların hangisi yönüyle benzerlik göstermektedir?

- A) Aşk temasını işlemiş olmaları
B) Kişileştirme sanatına başvurmaları
C) Serbest tarzda yazılmış olmaları
D) Anlatımı birinci şahıs ağzından yapılmaları
E) Dilde sapma örneği içermeleri

5. Sezai Karakoç'un aşağıdaki eserlerinden hangisinin türü diğerlerinden farklıdır?

- A) Şahdamar B) Hızır ile Kırk Saat
C) Mağara ve Işık D) Leyla ile Mecnun
E) Zamana Adanmış Sözler

6. Güzel halkım,

Senden bir tek alkış beklemeden

Salt senin için ağladı durdu kırk yıl

binlerce şarkım.

Bitirdim nice dert okulunu,

Yalnız, şununla öğünebilirim

Birgün işçime ihanet etmedim

Birgün ihanet etmedim insana.

Bin bir yerinden vurulmuş yüreğimi

Ah, anlatabilsem bir gün sana.

Yapı, içerik, dil ve anlatım özellikleri dikkate alındığında bu dizelerin aşağıdaki şiir anlayışlarından hangisini temsil ettiği söylenebilir?

- A) Serbest Nazım ve Toplumcu Şiir
B) Saf (öz) Şiir
C) Cumhuriyet Dönemi Halk Şiiri
D) II. Yeni Şiiri
E) Millî Edebiyat Zevk ve Anlayışını Sürdüren Şiir

7. Ece Ayhan'ın temsilcilerinden biri olduğu şiir anlayışı aşağıdaki prensiplerden hangisini benimsemez?

- A) İmgeci bir üsluba yönelme
- B) Şairane söyleyişten kaçınma
- C) Sürrealizmden etkilenme
- D) Çağrışımlı ve sezgiyi önemseme
- E) Şiirde toplumcu hassasiyete karşı olma

8. Şiirde esas olan iyi ve güzeli yakalamaktır. Bulunan öz-
gün ve yaratıcı imgelerle dilin anlam alanı genişletilmeli,
birtakım dolaylamalarla dile yeni ifade olanakları sunul-
malı, kapalı ve sanatlı bir anlatımla sözün çağrışım gücü
artırılmalıdır.

Bu fikirler doğrultusunda eser veren bir sanatçı aşağıdaki edebî akımların hangisinden etkilenmiştir?

- A) Realizm
- B) Klasisizm
- C) Sembolizm
- D) Parnasizm
- E) Romantizm

9. I. *Bu vatan toprağın kara bağrında
Sıradağlar gibi duranlarındır,
Bir tarih boyunca onun uğrunda
Kendini tarihe verenlerindir.*

II. *Ben bir gün bu dağ köyünde
Düşünülecek en güzel şeyi düşündüm,
Köy okulları dedim, dünyamızı dünya eden,
Bilgiler uğruna vurulmuş turnalar misali
Çırpınır, çaresizlikten ve sevgiden,
Düşmüş köy çocuklarının önüne bir öğretmen.*

**Numaralanmış dizeler arasında aşağıdaki özellikler-
den hangisi ortaktır?**

- A) Tema
- B) Yapı
- C) Ölçü
- D) Kafiye örgüsü
- E) Zihniyet

10. I. Cahit Sıtkı Tarancı
II. İlhan Berk
III. Melih Cevdet Anday
IV. Ahmet Muhip Dıranas
V. Orhan Veli Kanık

**Yukarıdaki sanatçılar bağlı oldukları edebî anlayışlara
göre eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?**

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11. (I) Şairliği ve yazarlığı dışında ressamlığı ile de bilinir.
(II) Ressamlığının etkisiyle olacak, renk ve ışık eserleri-
nin en belirgin motiflerinden ikisidir. (III) Folklorun çağ-
daş şiire büründüğü eserlerinde deyiş, deyim ve atasö-
zü mahiyetindeki ifade biçimlerini sıklıkla kullanmıştır.
(IV) Bu özelliğiyle Cumhuriyet Dönemi halk şairleri ara-
sında önemli bir yere sahiptir. (V) "Karadut, Yaradan'a
Mektuplar, Tuz, Dol Kara Bakır Dol, Üçü Birden ve Dördü
Birden" şiirlerini bir araya getirdiği eserleridir.

**Numaralanmış cümlelerin hangisinde Bedri Rahmi
Eyüboğlu ile ilgili verilen bilgi yanlıştır?**

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü

MEB 2017 - 2018

12. I. Yeni'nin sanat görüşü ile ilgili aşağıdaki yargılardan
hangisi yanlıştır?

- A) Şiirde ölçü, kafiye ve redif kullanımını reddedilmiştir.
- B) Müzik ve resme ait unsurların şiirde kullanılmasına
karşı çıkmıştır.
- C) Sözün doğallığını bozduğu gerekçesiyle edebî sanat
kullanımı benimsenmemiştir.
- D) Konuda sıradanlık ve üslupta gerçekçilik ve içtenlik
tercih edilmiştir.
- E) Şiirin toplumsal fayda prensibi etrafında yazılması ge-
rektiğine inanılmıştır.

Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı / Coşku ve Heyecana Bağlı Metinler - 2

1. 1952 - 1956 yılları arasında Ankara'da yayımlanan bir dergi etrafında bir araya gelen - - - -, I. Yeni'nin sanat anlayışına karşı çıkmış, ifadede sıradanlığı eleştirip anlam yoğunluğunun gereğine inanmış ve daha çok toplumcu gerçekçi bir çizgiyi benimsemişlerdir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Maviciler
B) Hisarcılar
C) Yedi Meşaleciler
D) II. Yeniciler
E) Toplumcu Gerçekçiler

2. Cumhuriyet Dönemi'nin usta âşıklarından biri olan sanatçının asıl adı Osman Taşkaya'dır. Sanatçı, Çukurova muhitinde yetişmiş olup bilhassa tasavvufi içerikli nasihat-name türündeki eserleriyle bilinir. Gelsin de Bak, Evvel, Gönül Sarayı, Ahu Gözlüm şiirlerinden birkaçıdır.

Bu parçada tanıtılan Cumhuriyet Dönemi halk şairi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Âşık Ömer
B) Murat Çobanoğlu
C) Âşık Reyhani
D) Âşık Feymani
E) Muharrem Ertaş

3. Aşağıdaki edebî topluluklardan hangisi ismini temsilcilerinin eserlerini verdiği dergiden almaz?

- A) Servetifünun
B) Hisar
C) Yedi Meşale
D) Mavi
E) Garip

4. Aşağıdaki şairlerden hangisi Yedi Meşalecilerden biri değildir?

- A) Muammer Lütfi Bahşi
B) Enis Behiç Koryürek
C) Sabri Esat Siyavuşgil
D) Ziya Osman Saba
E) Cevdet Kudret Solok

5. • Ferdiyetçilik
• Ölçü
• Kapalılık
• Şairanelik
• Anlamlılık

Bu anahtar sözcükleri karşılayan şiir parçası aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Değil birkaç
değil beş on
otuz milyon
aç
bizim!
B) Ne içindeyim zamanın,
Ne de büsbütün dışında;
Yekpare, geniş bir anın
Parçalanmaz akışında.
C) Gözleri göz değil gözistan
Geceler yukarda telcek-bulutcak
İlim günleri gelirdi taraçalar
D) Ben, kağnılarla yaylılarla büyüdüm geldim
Çocuk yüreğimi yakan türküler dinleye dinleye.
Mahzun kağnılarla, nazlı yaylılarınla
Ve tozlu yollarınla sevdim seni Türkiye!
E) Ne atom bombası
Ne Londra Konferansı
Bir elinde cımbız,
Bir elinde ayna;
Umurunda mı dünya!

6. Şiir dışında roman, öykü, deneme, çeviri gibi alanlarda da verimleri olan - - - -, hem Fransız dili ve edebiyatı hem de felsefe eğitimi almıştır. Papirüs, Yazko, Yelken, Yeni Edebiyat, Varlık gibi dergilerde şiirleri yayımlanan sanatçı; "Çöl, Böyle Söylenmeli Bizim Türkümüz, Boş Beşik, Ey Benim Güzel Sevdalım, Bu Seveda Böyle Gider ve Bulutlar Deniz Kokar" isimli şiir kitaplarının sahibidir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki sanatçılarından hangisi getirilmelidir?

- A) Sunay Akın
B) Yavuz Bülen Bakiler
C) Afşar Timuçin
D) Haydar Ergülen
E) Süreyya Berfe

7. Hani erken inderdi karanlık,
Hani yağmur yağırdı inceden,
Hani okuldan, işten dönerken,
Işıklar yanardı evlerde,
Eskidendi, çok eskiden.
...

Şimdi ay usul, yıldızlar eski
Hatıralar gökyüzü gibi gitmiyor üstümüzden
Geçen geçti,
Geceyi söndür kalbim
Geceler de gençlik gibi eskidendi
Şimdi uykusuzluk vakti.

Bu dizeler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Geçmişe duyulan özlem dile getirilmiştir.
B) Söz oyunlarına başvurulmuştur.
C) Şiir beni karamsar bir ruh hâli içerisinde dir.
D) Toplumcu gerçekçi bir bakış açısı söz konusudur.
E) Serbest tarzda kaleme alınmıştır.

8. Eşiğine dayanıp seyirdiğim
cansız doğa: Bir çingene geldi
gece, ellerimi açtı ve uzun,
dingin bir yağmur düştü yüzüne:
"Her şey geçer, sen geçmezsin."
Güldüm, katıldım: Bilmem mi
kuytudan beslenen yorgun teklifi mi:
Ben amansız çatlak, sudan ve çiradan
çıkma yangın lehçesi: Her şey geçer
ben kalırım.

Bu şiir dil ve anlatım özellikleri bakımından aşağıdaki edebî dönem ve anlayış çiftlerinden hangisi ile ilişkilendirilebilir?

- A) II. Yeni - 1980 Sonrası Şiir
B) I.Yeni - Millî Edebiyat Zevk ve Anlayışını Sürdüren Şiir
C) Garip - II. Yeni
D) Saf Şiir - Toplumcu Şiir
E) Garip Dışında Yeniliği Sürdüren Şiir - Cumhuriyet Dönemi Halk Şiiri

9. I. Saf şiir anlayışını benimsemiş olan şairin en bilinen eserleri "Fahriye Abla" ve "Olvido"dur.
II. Sanat görüşünün merkezinde zaman, musiki, ve rüya kavramları yatmaktadır.
III. Evler şairi olarak bilinir.
IV. Faruk Nafiz Çamlıbel ile beraber "Onuncu Yıl Marşı"nı yazmıştır.

Numaralanmış cümlelerde aşağıdaki şairlerden hangisiyle ilgili bilgi verilmemiştir?

- A) Ahmet Hamdi Tanpınar
B) Behcet Necatigil
C) Ahmet Muhip Dıranas
D) Oktay Rıfat Horozcu
E) Behcet Kemal Çağlar

10. İlk sayısı 1976'da çıkan Maveria dergisi ile ismi özdeşleşmiş şairlerden biridir. Şiirleri zaman zaman İkinci Yeni sanat anlayışını hatırlatan bir üsluba sahip olsa da edebî kozasını daha çok mistik / İslami ağlarla örmüştür. Bazı şiirlerinde Abdurrahman Cem takma adını kullanan şair eserlerini Yeni İstiklal, Diriliş Yeni Dergi, Papirüs, Soyut gibi dergilerde okuyucusuyla buluşturmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada sözü edilen sanatçının şiirlerinden biridir?

- A) İşaret Çocukları
B) Sebep Ey
C) Lamelif
D) Ben ve Ötesi
E) Bir Yusuf Masalı

11. Günlerce aylarca şiirden kaçtım
Gümüş tilkim mavi sincabımdı kovaladı beni
İşığı önüme düştü yansıdı balkıdı
Dokundu okşadı ayağımı çeldi yolumu gözledi
Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Söz oyunu
B) Ben dili
C) Anlam
D) Gerçeklik
E) Ahenk

Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı / Anlatmaya Bağlı Edebî Metinler - 1

1. Biyografik romanlar gerçek kişilerin yaşamlarına dair kesitleri öyküleyici bir anlatımla veren edebî metinlerdir.

Cumhuriyet Dönemi'nde kaleme alınmış aşağıdaki eserlerden hangisi biyografik roman türünün bir örneğidir?

- A) İrazca'nın Dirliği
B) Murtaza
C) Bir Bilim Adamı'nın Romanı
D) Kürk Mantolu Madonna
E) Mahmud İle Yezida

2. Kemal Tahir, başyapıtı olan bu eserinde yalnızca bir imparatorluğun kuruluşunu anlatmakla yetinmez, Anadolu insanını anlamaya çalışarak Türkiye'nin geleceğini aydınlatacak izlerin nerelerde aranması gerektiği sorusunun cevabını arar. Ülkemizdeki Batılılaşma çabalarının körlüğüne inat hem kendi gözlerini açık tutmaya çalışır, hem de bunu önerir okuyucularına. Bu anlamda içinden çıktığı toplumu anlamakta ne hikmetse zorluk çeken Türk aydınına bir mesaj yollar. Romanın başkişisi olarak savaşçı olmayı değil, Kerim Çelebi olmayı önde tutan Kerim'in seçilmesi boşuna değildir. Kemal Tahir'in Batı'nın ceberut devletine karşı Osmanlı'nın kerim devlet anlayışını öne çıkardığı roman, tarihsel gerçeklerle kurgunun iç içe girdiği önemli bir anlatıdır.

Bu parçada sözü edilen Kemal Tahir romanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kurt Kanunu
B) Yorgun Savaşçı
C) Yol Ayrımı
D) Devlet Ana
E) Esir Şehrin İnsanları

3. Ben insanın iyiliği ve kötülüğü ile uğraşmam. Her insanın iyi yanları yanında kötü yanları olduğunu da bilirim. Benim işim; insana, çevreye, şehre, sokağa ayna tutmak ve aynadaki yansımaları kâğıda dökmektir.

Eserlerini bu bakış açısıyla kaleme alan bir sanatçının aşağıdaki edebiyat akımlarından hangisinin temsilcisi olduğu söylenebilir?

- A) Realizm
B) Romantizm
C) Sürrealizm
D) Naturalizm
E) Klasizm

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) Modern Türk romanının güçlü isimlerinden Orhan Pamuk postmodern bir çizgide kaleme aldığı "Kara Kitap, Yeni Hayat, Benim Adım Kırmızı" gibi eserleriyle tanınır.
B) Son dönem romancılarımızdan Buket Uzuner; "Fena Halde Leman, Yaraya Tuz Basmak" gibi eserleri kaleme almıştır.
C) Son dönem Türk edebiyatının en önemli hikâyecilerinden biri olan Mustafa Kutlu, sinemaya da aktarılan "Uzun Hikâye" adlı eserinde Ali, Münire ve oğulları Mustafa'nın tren vagonlarında seyreden öyküsünü anlatır.
D) Eserlerinde bilinç akışı tekniğinden hayli yararlanan Adalet Ağaoğlu; "Romantik Bir Viyana Yazı, Ruh Üşmesi, Sarı Mercedes" gibi romanları kaleme almıştır.
E) Pek çok edebî türü harmanlayarak yeni bir roman damarı oluşturan Oğuz Atay, "Tutunamayanlar" romanında Selim Işık ve Turgut Özben adlı iki mühendisin hikâyesini anlatır.

5. Türk romanında savaş teması, özellikle Millî Edebiyat'tan sonra yaygın bir biçimde ele alınmıştır. Pek çok romancı ya doğrudan savaşı anlatmış ya da romanının arka planında savaşı yerleştirmiştir. Bu romanlarda; Birinci Dünya Savaşı, Millî Mücadele ve İkinci Dünya Savaşı gibi vakalar ele alınmıştır.

Aşağıdaki romanlardan hangisi konusu itibarıyla bu açıklamaya örnek olamaz?

- A) Tarık Buğra - Küçük Ağa
B) Yakup Kadri Karaosmanoğlu - Yaban
C) Halide Edip Adıvar - Ateşten Gömlek
D) Yaşar Kemal - Fırat Suyu Kan Akıyor Baksana
E) Turgut Özakman - Diriliş Çanakkale

6. Aşağıdaki roman çiftlerinden hangisi birbirinin devamı niteliğinde değildir?

- A) Kalpaklılar - Doludizgin
B) Sağırdere - Körduman
C) Bozkurtların Ölümü - Bozkurtların Dirilişi
D) Cemo - Memo
E) Yılanı Öldürseler - Yılanların Öcü

7. I. Sunay Akın - Şairin Romanı
II. Nazan Bekiroğlu - Lâ
III. Ahmet Ümit - Bab-ı Esrar
IV. İhsan Oktay Anar - Puslu Kıtalar Atlası
V. Sadık Yalsızuçanlar - Yakaza
- Numaralanmış yazar - eser eşleştirmelerinden hangisinde yanlışlık vardır?**

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. Türk edebiyatında realist köy romancılığının ilk örneklerinden biri olan - - - - fabrika malı sanatlarla dokumacılar arasındaki mücadele üzerine kurgulanmıştır. Başkişisi Molla Hasan, vakanın temel mekânı ise Bolu Gerede'ye bağlı Adaköy olan bu eserde baskıcı yönetimle tüccar işbirliğinin başkaldıran köylüyü alt ederek sömürü ağını örmesi anlatılmaktadır.

Bu parçadaki boşluğa aşağıdaki eser isimlerinden hangisi getirilmelidir?

- A) Kaplumbağalar
B) Sarı Traktör
C) Çıkrıklar Durunca
D) Bozkırdaki Çekirdek
E) Bereketli Topraklar Üzerinde

9. Aşağıdaki roman ve hikâyecilerden hangisi Cumhuriyet Dönemi'nde eser vermemiştir?

- A) Reşat Nuri Güntekin
B) Sait Faik Abasıyanık
C) Aka Gündüz
D) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
E) Ömer Seyfettin

10. - - - -; Türk edebiyatında roman, öykü, fıkra yazarı olarak tanınmıştır. "Yalnızız" ve "Fatih-Harbiye"de de görüldüğü üzere yapıtlarında olaydan çok psikolojik tahlillere ve ruh çözümlemelerine ağırlık vermiştir. Türk edebiyatında psikolojik roman türünün ustalarından biri kabul edilir. Bilinç akışı, iç konuşma gibi anlatım tekniklerinden başarıyla yararlanan yazarın eserleri teknik bakımdan oldukça güçlüdür.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki sanatçılarından hangisi gelmelidir?

- A) Fakir Baykurt
B) Tarık Buğra
C) Orhan Pamuk
D) Peyami Safa
E) Ahmet Hamdi Tanpınar

11. Kurtuluş Savaşı'nın küçük bir Anadolu kasabasındaki yansımalarını konu edinen, insanımızın ve kültürümüzün tanıdık simalarını ve hususiyetlerini zevkle okuyacağınız bir eser.

Bu parçada aşağıdaki eserlerden hangisinin tanıtıldığı söylenebilir?

- A) Osmancık
B) Küçük Ağa
C) Korkunç Yıllar
D) Panorama
E) Sultan Hamid Düşerken

12. Sait Faik Abasıyanık'a ait aşağıdaki eserlerden hangisi türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Sarnıç
B) Lüzumsuz Adam
C) Havuz Başı
D) Mahalle Kahvesi
E) Kayıp Aranıyor

Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı / Anlatmaya Bağlı Edebi Metinler - 2

1. Hikâyede asıl olan olay değildir. Hikâye, sona erdiği zaman her şey bitmiş değildir. Hikâye, asıl bundan sonra başlıyor demektir zira kişiler tamamıyla tanıtılmadığı, olaylarda kesinlik hâkim olmadığı için okuyucunun hayal kurması devamlı hareket hâlinde ve kendine göre yorumlar yapmaya uygundur.

Bu görüş aşağıdaki yazarlardan hangisi tarafından benimsenir?

- A) Ömer Seyfettin
- B) Refik Halit Karay
- C) Sait Faik Abasıyanık
- D) Reşat Nuri Güntekin
- E) Yakup Kadri Karaosmanoğlu

2. I. Tutunamayanlar
II. Irazca'nın Dirliği
III. Sis ve Gece
IV. Dokuzuncu Hariciye Koğuşu

Numaralanmış eserler arasında aşağıdaki roman türlerinden hangisinin örneği yoktur?

- A) Realist roman
- B) Postmodern roman
- C) Psikolojik roman
- D) Tarihî roman
- E) Polisiye roman

3. **Aşağıdaki kahraman - eser eşleştirmelerinde hangisi yanlıştır?**

- A) Hayri İrdal - Saatleri Ayarlama Enstitüsü
- B) Yüzbaşı Cemil - Kurtlar Kanunu
- C) Hasan Kocabaş - Susuz Yaz
- D) Raif Efendi - Kürk Mantolu Madonna
- E) Tolunay - Toprak Ana

4. Modernist yazarlar, geleneksel romancıların aksine kişilerin iç dünyalarını romanlarına katmayı ve "dün-bugün-yarın"dan oluşan zaman zincirini kırmayı hedefler. Artık yolculukları "dış"a değil "iç"e yöneliktir. Karakterlerin anılarını, kafalarından neler geçtiğini, dillerinden dökülmeyip kalplerine gömdüklerini okuyucuya aktarabilmek içinse bilinç akışı, geriye dönüş ve monolog tekniklerine sıklıkla başvururlar.

Bu tanımlamaya göre aşağıdaki sanatçılardan hangisi modernist romancılar değildir?

- A) Oğuz Atay
- B) Rıfat Ilgaz
- C) Leyla Erbil
- D) Sevgi Soysal
- E) Oktay Akbal

5. Başta, 1971 yılında yayımlanan ilk romanı "Fadıuş" ve yabancı dilden uyarlama bir hikâye serisi olan "Ayşegöl" olmak üzere, tüm çocuk ve gençlik kitapları, kesintisiz baskılarla hâlâ, kuşaktan kuşağa hizmet vermeyi sürdüren yazar roman ve öyküleri dışında gezi kitapları ile radyo ve televizyon oyunları kaleme almıştır.

Bu parçada kendisinden söz edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nezihe Meriç
- B) Sevinç Çokum
- C) Nazlı Eray
- D) Leyla Erbil
- E) Gülten Dayıoğlu

6. **Millî Edebiyat zevk ve anlayışını sürdüren roman ve hikâye yazarları için aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Millî romantik bir bakış açısına sahiptirler.
- B) Çehov tarzı hikâye anlayışını benimsemişlerdir.
- C) Eserler aracılığıyla sosyal ve tarihî meselelerle ilgili tezler öne sürmüşlerdir.
- D) Anadolu ve Anadolu insanı üzerine odaklanmışlardır.
- E) Yalın ve akıcı bir İstanbul Türkçesi kullanmışlardır

7. Aşağıdaki sanatçılardan hangisi diğerlerinden farklı bir roman tarzına sahiptir?

- A) Ferit Edgü
- B) Sabahattin Ali
- C) Orhan Duru
- D) Sadri Ertem
- E) Aziz Nesin

8. Yalnızca bir baş harften oluşan adı romanda ancak sayfalar sonra beliren C., yirmi sekiz yaşında bir gençtir. İçinde yaşadığı topluma yabancılaşmış olan C. nin hayatta tek ideali, toplumsal normların baskısına tutsak düşmeyen, sadece insanî değerlerden beslenen gerçek sevgidir.

Bu parçada tanıtılan kişi aşağıdaki romanlardan hangisinin ana kahramanıdır?

- A) Aylak Adam
- B) Murtaza
- C) Cemile
- D) Kelleci Mehmet
- E) Handan

9. I. Toplumcu gerçekçilik
II. Modernizmi esas alma
III. Bireyin iç dünyasını esas alma

Aşağıdaki sanatçılardan hangisi eserlerini numaralanmış sanat görüşlerinden herhangi birinin etkisinde vermemiştir?

- A) Samim Kocagöz
- B) Orhan Pamuk
- C) Refik Halit Karay
- D) Bilge Karasu
- E) Samiha Ayverdi

10. Aşağıdakilerden hangisi bireyin iç dünyasını esas alan roman kahramanlarını tanımlayan kavramlardan biri değildir?

- A) Durgunluk
- B) Yalnızlık
- C) Yoksulluk
- D) Çalkantı
- E) Bilinçaltı

11. Aşağıdaki kavram çiftlerinden hangisi toplumcu gerçekçi roman ve hikâye anlayışı ile bireyin iç dünyasını esas alan roman ve hikâye anlayışı arasındaki bir farkı ifade etmez?

- A) Dış - İç
- B) Diyalog - Monolog
- C) Realizm - Sürrealizm
- D) İyimserlik - Kötümserlik
- E) Hareket - Fikir

12. Aşağıdakilerden hangisinde aynı sanat anlayışıyla eser veren yazarlar bir arada verilmiştir?

- A) Rasim Özdenören - Ahmet Hamdi Tanpınar - Halide Edip Adıvar
- B) Kemal Tahir - Fakir Baykurt - Sevgi Soysal
- C) Tomris Uyar - Elif Şafak - Kemal Bilbaşar
- D) Reşat Nuri Güntekin - Leyla Erbil - Samiha Ayverdi
- E) Adalet Ağaoğlu - Haldun Taner - Oğuz Atay

Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı / Göstermeye Bağlı Edebî Metinler - 1

1. Aşağıdakilerden hangisinde Cumhuriyet Dönemi Türk tiyatrosu ile ilgili bilgi yanlışı vardır?

- A) İlk yıllarda millî-tarihî konuları işleme ön plandadır.
- B) Tiyatro yazarlarının sayısında büyük bir artış söz konusudur.
- C) Konularda çeşitlenme göze çarpmaktadır.
- D) Geleneksel Türk Tiyatrosu'nun etkisi sona ermiştir.
- E) Özellikle 1950'li yıllarda köy sorunlarına eğilimde bir artış görülür.

2. KORO — Yaşa, var ol!

DERVİŞ — Böyle bir Kabadayı kaç asırda yetişir, söyleyin arkadaşlar!

KORO — Yetişmez...

DERVİŞ — Sinekli'yi Çamur İhsan mikrobundan Teke mi Çakal mı kurtardı? Yoksa Ali mi?

KORO — Ali kurtardı.

ŞERİF — Gayri zemberek kuruldu. Söz kâr etmez bunlara...

DERVİŞ — Sinekli, Sinekli olanda dokuz yıl mahpusluk şerefi hangi faniye nasip oldu?

KORO — Olmadı.

DERVİŞ — Eli, ne vakit harama uzandı?

KORO — Hiçbir vakit.

DERVİŞ — Sahapsız kaldığı için şamar oğlanına dönen Sinekli'ye bir baş lazım mı, değil mi?

Bir kesiti verilen bu oyun aşağıdaki yazarlardan hangisine aittir?

- A) Haldun Taner
- B) Turan Oflazoğlu
- C) Faruk Nafiz Çamlıbel
- D) Orhan Asena
- E) Güngör Dilmen

3. (I) Absürd tiyatro II. Dünya Savaşı'nın olumsuz sonuçlarının bulunduğu bir ortamda, insanların boşuna çabalarından ve bekleyişlerinden kaynaklanan bir umutsuzluk içinde oluşmuştur. (II) Amaçsız oyun anlayışıyla yola çıkmış, savaştan bunalan insanlar anlatılmış, büyüyerek geniş kitlelere ulaşılmıştır. (III) 1950'de özellikle Fransa'da yaygınlık kazanan bu anlayış bütün kalıplara, alışılmış düzene karşı çıkarak mantık sınırlarını tanımamıştır. (IV) Yazarlar, insanların ruhsal durumunu yansıtarak onların çelişkilerini ve karıştıklıklarını sahneye uyarlamışlardır. (V) Bu tiyatro türünü Türk edebiyatında ilk olarak benimseyen yazarlar Necip Fazıl Kısakürek ve Nazım Hikmet olmuştur.

Bu parçada numaralanmış özelliklerden hangisi "absürd (uyumsuz) tiyatro" için söylenemez?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

4. ADAM — Gözlüğümü sağlam bir yere koy. Benim berber geçen hafta öldü. Sersem. Kendim tıraş olayım dedim beceremedim...Haydi, ama daha başlamadın bile. Saniye ile yarışıyorum ben.

BERBER — Şimdi bayım, yetiştiririm, kaygılanmayın.

ADAM — İstersen yetiştirme, dükkânı başına geçiririm. Şaka yapmıyorum, kızımın nikahı var.

BERBER — Oo, Allah mesut etsin.

ADAM — Daha çiçek yollayacağım, eve gideceğim, üstümü değiştireceğim.

BERBER — Hepsi olur.

ADAM — Olur elbette. Bir saatim var. Allah mesut etsin dedin ya, ben böyle basmakalıp dileklere çok bozulurum. Neden etmesin? İyi yetiştirdim, sağlıklı, güzel... Daha ne olsun? Dans dersi bile aldırırım kimseden geri kalmasın diye. İki dil biliyor, piyano çalıyor, çerkez tavuğu pişiriyor... Söyle bakalım, kaç yaşında olabilir?

BERBER — Bilmem ki bayım.

ADAM — Bilmezsin tabii. On sekiz. Liseyi bitirttim, tamam, sıra evlendirmeye geldi. O kadar. Her iş hesaplı olmalı. Ortağımın oğlu var. Akli başında işbilir bir delikanlı. Ben açtım evlenmeleri konusunu, oldubitti. Bir kat aldım, dayattım döşettim, ortak da oğluna aylık bağladı. Bu akşam İstanbul'a gidecekler. Uçak biletleri hazır, oteldeki odalarına çiçek bile koydurttum.

Bu metinden hareketle "Turgut Özakman"ın sanat anlayışına dair hangi özelliğe ulaşamaz?

- A) Günlük hayattan sahnelere yer vermiştir.
- B) Mitoloji ve tarihten yararlanmıştır.
- C) Mizahi bir üslup benimsemiştir.
- D) Konuşma dilinin imkânlarından yararlanmıştır.
- E) Gerçekçi bir bakış açısı benimsemiştir.

5. - - - ilk oyunu "Kadınlar Arasında"da, büyük şehirleri ele alarak, buralardaki toplumsal kargaşanın, ahlaki çöküntünün aile üzerindeki etkisini gösterirken hareket noktası kişidir. "Çil Horoz" ve "Zabit Fatma'nın Kuzusu"nda da kişilerden hareket eden yazar, "Yağmur Sıkıntısı"nda aile yapısı içinde, toplumdaki bozuk düzeni yansıtır.

Bu parçadaki boşluğa aşağıdaki sanatçılardan hangisi getirilmelidir?

- A) Oktay Rıfat Horozcu
- B) Nazım Kurşunlu
- C) Ahmet Muhip Dıranas
- D) Ahmet Kutsi Tecer
- E) Faruk Nafiz Çamlıbel

6. Aşağıdakilerden hangisi bir tiyatro anlayışının adı değildir?

- A) Epik tiyatro B) Dramatik tiyatro
C) Grotesk tiyatro D) Soyut tiyatro
E) Pitoresk tiyatro

7. Şiir ve öyküyle aynı oranda oyun yazma faaliyetinde de bulunan sanatçı oyunlarında kendi gözlemlerine dayanan gerçekçi bir yaşantıyı yansıtır. Çevresinden ve gözlemlerinden yararlanarak kurguladığı olaylar ve figürlerle töresel ve buna bağlı olarak da toplumsal aksaklıklara parmak basar. Örneğin "Boş Beşik"te yaygın gelenek ve göreneklerin insanları ezmesi ve çocuğu olmayan kadınların toplum içerisinde aşağılanıp hor görülmesini, "Derya Gülü"nde alkol bağımlılığı problemini, "Ezik Otlar"da ise birbirlerini seven iki insanın toplum kuralları sebebiyle kavuşamamalarını ele alır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Refik Erduran B) Rıfat Ilgaz
C) Necati Cumalı D) Oktay Arayıcı
E) Melih Cevdet Anday

8. Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Reşat Nuri Güntekin - Hülleci
B) Faruk Nafiz Çamlıbel - Yayla Kartalı
C) Cemal Fehmi Başkut - Buzlar Çözülmeden
D) Güngör Dilmen - Midas'ın Kulakları
E) Turgut Özakman - Deli İbrahim

9. Aşağıdakilerden hangisi Cumhuriyet Dönemi'nde yazılmış bir tiyatro eseri değildir?

- A) Fadik Kız B) Eşeğin Gölgesi
C) Hababam Sınıfı D) İçli Kız
E) Oyunlarla Yaşayanlar

10. Aşağıda verilen bilgilerden hangisi ayraç içindeki esere ait değildir?

- A) Behçet Necatigil'in kaleme aldığı tek perdelik bir eserdir. Kendi yaşamı içinde kapalı kalmış, günlük hayatının ötesine geçememiş, duygularını yitirmiş bir insan anlatılır. (Yıldızlara Bakmak)
B) Necip Fazıl Kısakürek'in 1937 yılında yazdığı üç perdelik oyundur. Eser, bir tiyatro yazarının geçirdiği büyük ruh çilesini anlatır. Ölüm korkusu, sanatın çilesi, kader, cinnet konularına değinir. (Tohum)
C) Ahmet Kutsi Tecer'in kaleme aldığı oyunda Rüstempaşa'da üç yol ağzının meydana getirdiği bir kesişim noktasında bir gün içinde cereyan eden olaylar ele almaktadır. (Köşebaşı)
D) Çetin Altan'ın bu oyununda insanın maddi değerler karşısındaki durumu, aile sınırı içinde işlenmektedir. (Tahtarevalli)
E) Refik Erduran bu oyunda eski yaşayış biçiminden kurtulamadığı hâlde kurtulmak için çaba gösteren bir erkeğin tutumundan hareket ederek Batılılaşmanın yanlış anlaşıldığını savunur. (Cengiz Hanın Bisikleti)

11. Aşağıdakilerden hangisi epik tiyatronun özelliklerinden biri değildir?

- A) Seyirci oyunun dışında tutulur.
B) Bertolt Brecht tarafından oluşturulmuş bir tiyatro kuramıdır.
C) Kurgu daha çok kahramanlık, yiğitlik temaları etrafında meydana getirilir.
D) Türk edebiyatındaki temsilcileri arasında Haldun Taner ve Vasıf Öngören sayılabilir.
E) İzleyicinin oyuna eleştirel bir açıdan bakması amaçlanır.

12. Bu tiyatro oyununun kahramanları Gülsün ve İnsaf olup dramatik örüntüde diğer kahramanların kümelenişi bu ikisinin etrafında gerçekleşmektedir. Bu eserde toplumun değişik kesimlerinin temsili sayılabilecek küçük bürokrat, inşaat işçisi, miras yedi, muhabbet tellalı gibi tipler aracılığıyla evlilik anlayışının, çıkar ilişkilerine göre nasıl biçimlendiğinin eleştirisi yapılmaktadır. Arayıcı, farklı sınıflara mensup bu insanların evliliğe bakışlarındaki ortak anlayışı vurgulamak istemiştir.

Bu parçada hakkında bilgi verilen tiyatro oyunu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Babalar B) Nafile Dünya
C) Rumuz Goncagül D) Tanilli Dosyası
E) Dışarda Yağmur Var

Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı / Göstermeye Bağlı Edebî Metinler - 2

1. 1923 - 1940 dönemi, Darülbeydi ve ona bağlı toplulukların yerli oyunlara ağırlık vermeyi önceliledikleri bir dönemdir. 1920 ve 1930'larda büyük kısmı daha önceki yıllardan tanınan - - - gibi ünlü yazarlar tiyatro eseri yazmaya devam ederler.

Bu parçadaki boşluğa aşağıdaki isimlerden hangisi getirilemez?

- A) Halit Fahri Ozansoy
- B) Hüseyin Rahmi Gürpınar
- C) Ahmet Rasim
- D) Musahipzade Celal
- E) Reşat Nuri Güntekin

2. Aşağıdaki tiyatro eserlerinden hangisi yapı bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Yusuf Ziya Ortaç - Binnaz
- B) Nazım Hikmet - Kafatası
- C) Necip Fazıl Kısakürek - Nam-ı Diğer Parmaksız Salih
- D) Halide Edip Adıvar - Maske ve Ruh
- E) Cevat Fehmi Başkut - Paydos

3. Tek perdelik bu oyun iki ayrı dünyanın, birbirleriyle uyuması ve birleşmesi mümkün olmayan iki bakışın karşılaştırılmasıdır. Çok etkili bir dramatik yapı ve şiirli bir üslupla kapitalist, maddeci, sömürgeci ile fakir, maneviyatçı, sömürülen; Amerikalı petrol kralı Mr. Jonathan ve eşi ile Çinli şair Wong'un şahsında canlandırılır.

Bu parçada hakkında bilgi verilen tiyatro eseri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Midas'ın Kulakları
- B) Korkunç Oyun
- C) Canlı Maymun Lokantası
- D) Bay Hiç
- E) Kahvede Şenlik Var

4. Aşağıdaki eserlerden hangisi hem roman hem tiyatro oyunu olma özelliği taşımamaktadır?

- A) Yaprak Dökümü
- B) Yaşar Ne Yaşar Ne Yaşamaz
- C) Hababam Sınıfı
- D) 72. Koşuş
- E) Bir Adam Yaratmak

5. - - - 1951 yılında DSİ'ye girmesinin ardından 1959'da ilk oyunu "Pervaneler"i yazar. "Pervaneler" konusu yurt dışında geçen bir eserdir. Bu oyunundan sonra edebiyat dünyasına adını duyuran en önemli eseri "Pusuda" yayımlanır. Oyunda Anadolu insanının içinde bulunduğu sefaleti, eğitimsizliği ve bunlardan kaynaklanan ezilmişliği konu alır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki sanatçılardan hangisi getirilmelidir?

- A) Vasıf Öngören
- B) Üstün Dökmen
- C) Turgut Özakman
- D) Cahit Atay
- E) Nazım Kurşunlu

6. Aşağıdaki tiyatro eserleriyle ilgili bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Melih Cevdet Anday'ın ilk kez 1972 yılında yayınlanan tek perdelik "Dikkat Köpek Var" oyunu Delikanlı, Kız, Adam, Kadın ve Doktor karakterleri arasında ve tek günlük bir süre içinde geçmektedir.
- B) Memduh Şevket Esendal'ın "Mikado'nun Çöpleri" oyununun kişileri Kadın ve Erkek'tir. Erkek, soğuk bir gecede sokakta rastladığı Kadın ve bebeğini evine alır ve gece boyunca birbirlerine hikâyelerini anlatırlar.
- C) "Paydos" adlı üç perdelik oyunun kahramanı Murtaza Bey, tek odalı bir evde oturan, elli beş yaşlarında bir ilkokul öğretmenidir. Karısı Hatice Hanım, oğulları Rıdvan'ı, bakkal Hacı Hüsamet'in konağına içgüveysi vererek rahata kavuşma hülyaları kurmaktadır.
- D) Faruk Nafiz Çamlıbel'in ilk tiyatro oyunu olan "Canavar", manzum bir şekilde yazılmış üç perdelik bir piyestir ve tür olarak memleket edebiyatının temsillerinden biridir.
- E) "Ah Şu Gençler" adlı Turgut Özakman oyunu, gençlik sorunlarını öğüt vermeden, gülmece havasında irdelenen müzikal bir eserdir.

7. Komedi tarzında kaleme aldığı oyunları ile dikkat çeken yazar Meşrutiyet tiyatrosu ile Cumhuriyet tiyatrosu arasında geçiş sağlayanlardandır. Toplumda yıkılmaya yüz tutmuş kurumlar, geçerliliğini kaybetmiş gelenekler hicveder. Özellikle tembel memurlar, inanç tacirleri eleştiren sanatçı folklorik unsurlardan geniş ölçüde faydalanmıştır.

Bu parçada aşağıdaki sanatçılardan hangisi tanıtılmaktadır?

- A) Necip Fazıl Kısakürek
B) Faruk Nafiz Çamlıbel
C) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
D) Musahipzade Celal
E) Direktör Ali Bey

8. (I) Oyun yazarlarının sayısında büyük bir artışın gözlemlendiği 60'lı yılların sonlarında oyunların konuları da çeşitlenmiştir. (II) Meselâ Oktay Rifat'ın "Kadınlar Arasında", Melih Cevdet'in "İçerdekiler", Haldun Taner'in "Fazilet Eczanesi" gibi oyunları bireyden hareketle toplumsal çarpıklıkları işler. (III) Pek çok alanda bir bilinçlenme aşamasının yaşandığı bu dönemde tiyatro, işçi ve köylü kesiminin sorunlarına da eğilir. (IV) Orta sınıftan ailelerin yaşadığı toplumsal ve ekonomik sorunlar, köy ve gecekondu ortamı, yaşama ve giyinme biçimi ve dil özellikleriyle sahneye getirilir. (V) Örneğin Nazım Kurşunlu, "Mine" adlı oyununda kadını mal gibi kullanan ve bunu doğal bir davranış sayan çevrenin yaşamını eleştirir.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlış vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. Cumhuriyet Dönemi'nde kaleme alınmış tarih konulu oyunları incelemek isteyen bir araştırmacının aşağıdaki sanatçılardan hangisinin eserleri ile ilgilenmesi beklenir?

- A) Haldun Taner
B) Turan Oflazoğlu
C) Tuncer Cücenoglu
D) Sabahattin Kudret Aksal
E) Tarık Buğra

10. I. Çok Bilen Çok Yanılır
II. Besa yahut Ahde Vefa
III. Hüllecî
IV. Kardeş Payı

Numaralanmış eserlerden hangisi ya da hangileri Cumhuriyet Dönemi'nde yazılmış bir tiyatro değildir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II.
D) I ve III. E) II ve IV.

11. Aşağıdakilerden hangisi modern tiyatro terimlerinden biri değildir?

- A) Tuluat
B) Pantomim
C) Suare
D) Epik tiyatro
E) Suflör

12. Absürt tiyatro ile ilgili aşağıdaki cümlelerin hangisi yanlıştır?

- A) 1950'lerin sonu ile 60'ların ilk yarısında popülaritesi artmış bir tiyatro anlayışıdır.
B) Amacı insanlara trajedilerini seyrettirmek ve onları uyumsuz olanın bilincine vardırmasıdır.
C) Uyumsuzluğu sahnede mantık dışı tablolar oluşturarak yansıtmak, ilkelerinden biridir.
D) Üzerinde durduğu asli temalar: İnsanın ölümlü oluşu ve hayatın anlamsızlığıdır.
E) Hesap soran, düzenin onarılması için çözüm yolları öneren bir yaklaşıma sahiptir.

Test 1	1. D	2. E	3. D	4. B	5. A	6. C	7. B	8. E	9. E	10. C	11. C	12. D
Test 2	1. C	2. B	3. A	4. B	5. C	6. D	7. B	8. E	9. D	10. E		
Test 3	1. B	2. A	3. C	4. C	5. D	6. C	7. E	8. E	9. B	10. E		
Test 4	1. D	2. E	3. B	4. C	5. B	6. E	7. C	8. A	9. D	10. B	11. C	12. E
Test 5	1. C	2. E	3. C	4. B	5. D	6. E	7. C	8. B	9. A	10. D		
Test 6	1. B	2. C	3. B	4. E	5. C	6. D	7. A	8. E	9. A	10. C	11. E	12. D
Test 7	1. D	2. E	3. C	4. E	5. B	6. A	7. C	8. E	9. D	10. C	11. A	12. B
Test 8	1. C	2. C	3. B	4. E	5. D	6. E	7. D	8. A				
Test 9	1. C	2. B	3. C	4. E	5. E	6. D	7. A	8. C	9. E	10. D		
Test 10	1. C	2. C	3. C	4. A	5. C	6. B	7. B	8. C	9. A			
Test 11	1. B	2. C	3. B	4. E	5. C	6. D	7. C	8. B				
Test 12	1. D	2. D	3. B	4. E	5. E	6. C	7. B	8. A				
Test 13	1. E	2. E	3. A	4. C	5. D	6. B	7. C	8. D				
Test 14	1. D	2. B	3. C	4. C	5. E	6. A	7. C	8. E				
Test 15	1. B	2. C	3. A	4. C	5. E	6. C	7. B	8. D				
Test 16	1. B	2. A	3. B	4. B	5. C	6. A	7. D	8. E	9. C	10. E	11. C	12. D
Test 17	1. C	2. E	3. B	4. A	5. C	6. A	7. B	8. D	9. D	10. E	11. D	12. B
Test 18	1. D	2. E	3. A	4. E	5. D	6. B	7. E	8. C	9. C	10. B	11. D	12. A
Test 19	1. C	2. E	3. D	4. B	5. E	6. A	7. B	8. D	9. C	10. E	11. D	12. C
Test 20	1. B	2. A	3. C	4. E	5. A	6. D	7. C	8. E	9. B	10. E	11. B	12. D
Test 21	1. C	2. B	3. B	4. C	5. D	6. D	7. A	8. E	9. B	10. D	11. E	12. C
Test 22	1. D	2. E	3. C	4. B	5. E	6. C	7. C	8. E	9. D	10. A	11. A	12. B
Test 23	1. C	2. E	3. D	4. E	5. C	6. B	7. A	8. E	9. D	10. B	11. A	12. E
Test 24	1. B	2. C	3. D	4. D	5. B	6. D	7. C	8. A	9. E	10. A	11. B	12. E
Test 25	1. C	2. D	3. C	4. C	5. D	6. A	7. A	8. A	9. D	10. D	11. C	
Test 26	1. E	2. E	3. B	4. C	5. D	6. A	7. C	8. C	9. C	10. B	11. C	12. E
Test 27	1. C	2. D	3. E	4. C	5. B	6. D	7. A	8. B				
Test 28	1. C	2. E	3. D	4. A	5. D	6. A	7. C	8. B	9. D	10. C	11. E	12. E
Test 29	1. D	2. A	3. E	4. D	5. B	6. A	7. E	8. E	9. A	10. D	11. C	12. B
Test 30	1. E	2. D	3. D	4. A	5. B	6. B	7. B	8. C	9. D	10. C	11. E	12. D
Test 31	1. C	2. C	3. E	4. A	5. E	6. E	7. D	8. C	9. E	10. C	11. B	12. A
Test 32	1. A	2. C	3. D	4. E	5. C	6. C	7. D	8. C	9. D	10. B	11. B	12. E
Test 33	1. B	2. C	3. B	4. C	5. D	6. E	7. E	8. C	9. B	10. D		
Test 34	1. B	2. A	3. C	4. D	5. A	6. D	7. B	8. B	9. E	10. C		
Test 35	1. E	2. E	3. A	4. C	5. A	6. E	7. A	8. E	9. A	10. D	11. C	12. B
Test 36	1. C	2. B	3. C	4. C	5. E	6. B	7. C	8. C	9. E	10. C	11. A	12. C
Test 37	1. A	2. B	3. D	4. D	5. B	6. C	7. C	8. D	9. A	10. B	11. A	12. D
Test 38	1. B	2. E	3. B	4. E	5. B	6. D	7. A	8. C	9. C	10. E	11. A	12. A
Test 39	1. E	2. A	3. B	4. B	5. E	6. C	7. D	8. C	9. B	10. A	11. E	12. C
Test 40	1. B	2. E	3. A	4. A	5. B	6. D	7. B	8. C	9. C	10. D	11. B	12. E

Test 41	1. E	2. D	3. C	4. B	5. C	6. D	7. A	8. B	9. B	10. A	11. C	12. A
Test 42	1. C	2. E	3. D	4. C	5. D	6. B	7. D	8. A	9. D	10. A	11. D	12. D
Test 43	1. D	2. B	3. B	4. D	5. B	6. C	7. E	8. C	9. B			
Test 44	1. E	2. C	3. B	4. B	5. E	6. C	7. A	8. E	9. C	10. D	11. D	12. C
Test 45	1. D	2. D	3. E	4. A	5. B	6. C	7. E	8. B	9. B	10. A		
Test 46	1. C	2. D	3. E	4. E	5. D	6. C	7. D	8. B	9. D	10. B		
Test 47	1. B	2. E	3. C	4. A	5. B	6. D	7. C	8. C	9. A	10. B	11. B	12. E
Test 48	1. E	2. C	3. C	4. D	5. B	6. A	7. E	8. B	9. C	10. E		
Test 49	1. E	2. B	3. A	4. B	5. C	6. A	7. D	8. C	9. A	10. E	11. C	12. C
Test 50	1. C	2. E	3. A	4. E	5. B	6. C	7. A	8. A	9. E	10. A	11. E	12. D
Test 51	1. B	2. B	3. A	4. C	5. C	6. A	7. E	8. D	9. C	10. B	11. A	12. E
Test 52	1. C	2. B	3. D	4. C	5. D	6. E	7. D	8. D	9. B	10. C		
Test 53	1. C	2. C	3. E	4. B	5. D	6. A	7. E	8. A	9. A	10. E		
Test 54	1. B	2. D	3. D	4. E	5. C	6. A	7. B	8. C	9. E	10. D		
Test 55	1. D	2. C	3. C	4. E	5. D	6. D	7. B	8. E	9. C	10. D	11. B	
Test 56	1. C	2. E	3. B	4. A	5. A	6. E	7. D	8. A	9. A			
Test 57	1. C	2. D	3. B	4. E	5. B	6. A	7. B	8. E	9. C	10. A	11. C	12. D
Test 58	1. D	2. C	3. B	4. E	5. A	6. D	7. E	8. C	9. A	10. A	11. B	12. E
Test 59	1. E	2. D	3. A	4. C	5. C	6. A	7. B	8. C	9. E	10. B	11. D	12. E
Test 60	1. A	2. D	3. E	4. B	5. B	6. C	7. D	8. A	9. D	10. A	11. D	
Test 61	1. C	2. D	3. A	4. B	5. D	6. E	7. A	8. C	9. E	10. D	11. B	12. E
Test 62	1. C	2. D	3. B	4. B	5. E	6. B	7. A	8. A	9. C	10. C	11. D	12. E
Test 63	1. D	2. A	3. E	4. B	5. A	6. E	7. C	8. E	9. D	10. B	11. C	12. C
Test 64	1. C	2. A	3. C	4. E	5. D	6. C	7. D	8. E	9. B	10. C	11. A	12. E